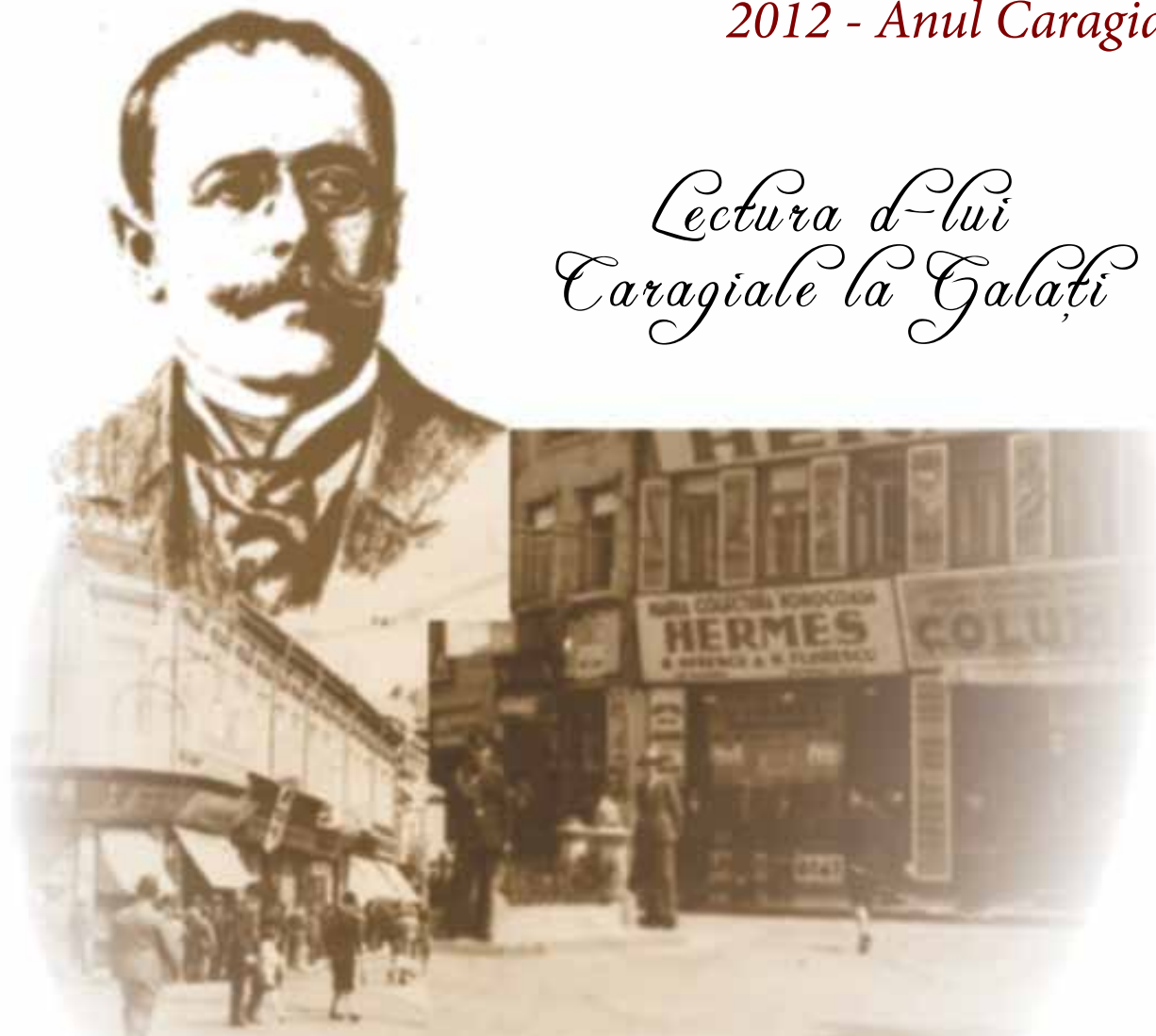

2012 - Anul Caragiale

Lectura d-lui
Caragiale la Galați

În sfârșit, d-l Caragiale ne-a citit. Aseară d-sa a apărut pe scena teatrului Papadopol grav, solemn, foarte convins, așa cum se cuvine unui conferențiar care se respectă, deși nu pozează în a fi erudit. Vocea îi răsună tremurătoare la început, sigură apoi, simpatică, clară și comunicativă, liberă, naturală și așa de puțin silită, că-ți venea a crede că-și citește operele într-un cerc intim de prieteni sau cel mult într-o familie foarte bine cunoscută.

Intonația era potrivită frazelor exprimate cu visiciune, iar gesturile erau întovărășite de măiestrie de adevărat artist care pătrunde cele zise și cine altul decât autorul poate pătrunde mai bine și mai adevărat înțelesul vorbelor sale?

... D-l Caragiale a citit. A citit bine, frumos, lucruri bune și frumoase. L-am ascultat cu drag, l-aș mai asculta încă. Îl ascult poate și acum, căci vorbele d-sale mi-au umplut mintea de gânduri, inima de simțiri și întreaga fire pare că se cutremură încă de fiori plăcuți, acei fiori produși de literatura adevărată și mai mult decât oricine, d-l Caragiale ne-a citit literatură adevărată. Îi datorăm recunoștință.

Cambyes

Cambyes. Lectura d-lui Caragiale la Galați. În Orientul nr. 64, 1 aprilie 1900, p. 2

Colegiul editorial:

Acad. prof. dr. Dinu C. Giurescu

Acad. prof. dr. Gheorghe Buzatu

Acad. prof. univ. dr. Constantin Gh. Marinescu

Prof. univ. dr. Adrian Dinu Rachieru

Conf. univ. dr. Elena Tîrziman

Dr. Doru Bădără

Lector univ. dr. Cătălin Negoită

Editorial

Interferențe culturale estivale

Este încă vacanță. Ne bucurăm din plin de frumusețea naturii înconjurătoare, de parfumul rozelor și trilarile păsărilor. Ne desfășurăm, după posibilități, cu valurile mării sau cu drumețiile pe munte, cu peisajele exotice sau cu întâlniri de neuitat de la bunici în ambientul tradițional

al satului românesc. Oriunde ne poartă însă pașii, simțim nevoia conectării la surse culturale care pot fi accesate fără eforturi deosebite sau investiții costisitoare.

Așa cum un organism are nevoie de toate vitaminele și sărurile minerale, indiferent de anotimp sau dată calendaristică, în aceeași manieră spiritul uman nu poate vibra sau crea fără „un meniu” zilnic de substanță culturală. Și, iată, această vacanță a fost și este o vacanță culturală! Cu interferențe estivale. Nu toată lumea aleargă numai după bani, numai după carieră, numai după bunuri materiale... există și oameni care cred că ființa lor are de „câștigat” și în alt mod, prin accesul la artă și la cultură. De altfel, mai mult de 90% din europeni doresc ca domeniul culturii să aibă un loc important în Uniunea Europeană. Pe lângă valorile sale creative și artistice intrinseci, cultura are un efect catalizator pentru coeziunea socială și teritorială și chiar pentru creșterea economică. De exemplu, statisticile arată că sectoarele culturale și artistice contribuie cu 2,6% la PIB-ul UE, generând un rulaj mai important decât industria producătoare de automobile. Fără o creștere substanțială a investițiilor în cultură – alături de educație, coeziune socială și dezvoltare durabilă – Uniunea Europeană nu își va atinge obiectivele de creștere și dezvoltare fixate în „Strategia UE 2020”.

În altă ordine de idei se poate spune că:

- Artele și cultura au fost nucleul istoriei europene și continuă să fie viața noastră zi de zi. Cultura, patrimoniul și artele ilustrează diversitatea noastră culturală. Ele deschid spații materiale și mentale pentru imaginația individuală și colectivă și sunt instrumente cheie pentru a înțelege mai bine lumea complexă în care trăim și realitățile interculturale. Pe lângă valorile sale artistice și creative intrinseci, cultura este un factor catalizator al creșterii în orice sector al politicilor publice;

- Cultura este, de asemenea, un instrument valoros de educare și dezvoltare a comunității, precum și un domeniu de inovație socială și economică;

- Artele și cultura generează valori în sine (ele îmbogățesc viața, întăresc empatia, dezvoltă spiritul de observație și capacitatea de a înțelege lumea), și indirecte (ele sunt un factor catalizator în educație, dezvoltarea comunității, incluziune socială, coeziune teritorială și creștere economică).

Iată, așadar, numai câteva argumente care au făcut să fie onorată invitația noastră adresată concetățenilor noștri de a se bucura de o vacanță culturală deosebită alături de factorii și instituțiile culturale din municipiul și județul nostru, între care Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” ocupă un loc extrem de important.

Ne-am propus ca în paginile acestui editorial al revistei de cultură „Axis Libri” să vă prezentăm cele mai semnificative și de impact acțiuni și manifestări culturale desfășurate în această vară începând cu Festivalul Național de Carte „Axis Libri”, Festivalul Internațional de Poezie „Antares” și continuând cu festivalurile organizate de Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, de teatrele gălățene și marile evenimente culturale și artistice aflate pe agenda instituțiilor culturale din municipiul și județul Galați.

Un eveniment cultural cu totul deosebit a fost cel marcat în anul 2012 de cea de-a XXIII-a ediție a Conferinței Naționale a ABR sub genericul „Biblioteca – Tradiție și Inovare” (29-31 aug.), un nou început care a însemnat o nouă calitate a serviciilor de bibliotecă, spații noi de lectură, reluarea într-o nouă înfățișare a tradiționalelor deja saloane literare, apariții editoriale într-o prezentare grafică de ținută, lansări de carte, colocvii profesionale, festivități omagiale.

Porțile instituției noastre – Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați, acest palat al cărții, sunt larg deschise tuturor rezidenților și, deopotrivă, vizitatorilor, turiștilor care vor să petreacă clipe de neuitat în universul lecturii pentru informare, documentare sau loisir.

Vă așteptăm oricând să cunoașteți tezaurul, comorile de care dispunem!

Galați, septembrie 2012

Prof. Zafir Ilie,

Director

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați

Valorile bibliofile și condiția noastră de neam (II)

Alexe Rău

Director general,
Biblioteca Națională a
Republicii Moldova

Dar cum stau lucrurile la noi? În timpul vizitei ce am făcut-o în acest an la București, m-am ales cu o carte mult grăitoare în acest sens - „Pagini despre sufletul românesc” de Constantin Noica (Humanitas, 1991). Cel puțin două dintre eseurile inserate în acest volumaș - „Ce e etern și ce e istoric în cultura românească” și „Cum gândește poporul român” - ne dau răspunsul la întrebare. Filosoful nostru începe cel de-al doilea eseu menționat aici prin a talmăci curiosul, după el, proverb românesc: „Unde e multă minte, e și prostie multă”. „Să fie românul atât de înțelept încât se teme de și prea multă înțelepciune?”, se întreabă filosoful. Iar deslușirile ce le face în continuare arată că ceea ce „izbește” (unul din cuvintele folosit apăsate de Noica) la noi e măsura. Una care se deosebește mult de ceea ce a descoperit la nemți Nietzsche. Măsura noastră e „nițel tânguitoare și biblică, măsură care-și cunoaște limitele”, pe când cea mediteraneană e „rațională, lucidă - suficientă”. „Măsura noastră e mai puțin pusă, decât impusă. E mai angajată în absolut decât cea din Apus și nu cade niciodată în suficiență. De aceea e și mai statornică decât ea. Căci, în timp ce măsura de tip rațional poate deveni lipsă de măsură, prin abuz de raționalitate; în timp ce bunul-simț apusean poate duce, și a și dus, la exces - măsura noastră și bunul nostru simț par nestrucate”. Valoarea românească de măsură se întemeiază pe altă dimensiune decât cea a raționalității. Stăpânirea științifică a naturii, în sensul apusean, e pentru noi o ciudățenie și un act de trufie. De ce? Pentru că felul nostru de a gândi lumea vine nu dinspre subiect, cum ar zice un filosof apusean, ci invers. Înțelesurile pe care le căutăm și le găsim sunt mai mult ale lucrului decât ale minții. „O fi” - iată un răspuns statornic al românului la marile întrebări, pentru că el, de fapt, caută nu

sensuri (care sunt ale minții), ci „tâlcuri”, „noime”, „rosturi” care sunt ale lucrurilor. („Agnosticismul înțelegător al țaranului român”, cum va spune Vasile Băncilă.) „Deplasarea aceasta a înțelesului către lucru, scrie în continuare filosoful de la Păltiniș, - ca fiind înțeles nu despre, nici al lucrului, ci în lucru, dincolo de cugetul înțelegător, parcă - ține de ceva mai adânc: de pierderea gândirii în fire. Înțelesurile cresc din fire pentru că gândirea este fire. E o funcție la fel de firească, într-un sens, la fel de tainică, într-altul, ca tot ce e funcție în natură. Omul nu poate să nu gândească, dar nici nu poate să-și prăpădească firea gândind. Căci gândul nu e făcut să se încumete și semețească. De aceea, prea multă minte aduce și prea multă prostie, sminteală. Esențialul e să nu pierzi măsura. Nu tu ești măsura lumii, cum voia grecul acela; ci lumea îți e măsură ție”. În limbaj actual vorbind, caracteristic pentru poporul nostru este realismul spiritual, care e un antipod al idealismului materialist ce ne-a mutilat în anii bolșevismului, de pildă. Și încă ceva - simțul armoniei, un principiu ființial întemeietor, moștenit încă de la strămoșii noștri daci, care a pătruns chiar și în temeliile concepțiilor filosofice culte de la noi, rămânând și în ele o „continuitate dulce dintre fire și spirit, prelungirea firii în spirit”. Și nu numai în aceste concepții, ci și, cum se poate lesne vedea, în miezul universului cărții românești bibliofile. Intrați chiar aici, în spațiul colecțiilor de valori bibliofile ale Bibliotecii Naționale a Moldovei, răsfoiți chiar și la întâmplare raritățile ce se păstrează acolo și veți găsi peste tot gânduri despre empatia omului nostru față de natură și angajarea lui în energia cosmică: la Varlaam, Dosoftei, Alecu Russo, V. Alecsandri, M. Eminescu, B. P. Hasdeu, D. Cantemir, V. Conta, A. Xenopol, V. Pîrvan (trebuie stabilit un acord perfect între notele pământului și notele omului), C. Rădulescu-Motru, L. Blaga ș.a.m.d.

Să revenim însă la cele trei feluri de simțire istorică. În „Ce este etern...” Noica reflectează despre stabilirea acestor trei modalități în cultura noastră. Și peste tot, în niciuna din ele nu s-a ajuns la

întrecerea măsurii. De ce? Iată concluzia filosofului: „Nu știu dacă și în alte părți Psalmii Vechiului Testament s-au citit la fel de mult ca la noi. În orice caz, eternitatea românească despre care vorbesc este de acest tip. Nu o plenitudine istorică, nu realizări majore - pe care neamul nostru nici n-ar fi avut când să le înfăptuiască - dau garanția duratei; ci sentimentul că, în fond, există un plan față de care toată frământarea istorică este irosire și pierdere. Dar - și aici e aspectul nou față de tânguirea biblică - neamul românesc e și el, într-un fel, solidar cu acel plan neschimbător. I se întâmplă și lui multe, se frământă ceva în marginea lui, în inima lui, peste trupul lui chiar - dar el rămâne neschimbat. „Trece și asta” e una din cele mai curente vorbe românești. Neamul nostru rămâne pentru că el participă, în felul lui, la eternitatea ființei”.

Religiozitatea (ca atitudine) e o trăsătură distinctă a valorilor bibliofile românești. De domeniul sacrului ține atât actul conceperii și scrierii lor, cât și acela al editării, al tipăririi acestora. Ba chiar și actul lecturii. În acest din urmă sens, felul de a fi ca bibliofil și ca cititor al nobilului Rosetti, care a construit o clădire pentru biblioteca sa particulară compusă din două părți: încăperea pentru amplasarea colecției și încăperea pentru baie - și care nu intra niciodată să lectureze ceva în biblioteca sa înainte să se îmbăieze, să se purifice, e unul revelator. În această ordine de idei și continuând să avem în vedere și cele trei modalități de folosire a istoriei, am putea observa că în lumea cărții românești era prezentă o triplă sacră trinitate. Dumnezeu Tatăl, Fiul și Sfântul Duh din cartea sacră ar corespunde respectiv monumentalității, istoriei „de anticariat” (pentru că Fiul e dintr-un loc concret, din Nazaret) și, într-un fel, spiritului critic, în sensul că Duhul Sfânt este măsura tuturor lucrurilor. A treia trinitate, cea a sensului triplu de manifestare a istoriei, o întregesc nu doar autorii, ci și cititorii, și nu numai prin atitudine. Marginaliile, scrise pe câmpurile filelor în cărțile noastre vechi, vin să adauge imediat monumentalului ceva din ceea ce ar ține de istoria „de anticariat” (acele consemnări ale evenimentelor și întâmplărilor încheiate, de obicei, cu câte un „și am scris aceasta ca să nu se uite”, în stilul cronicarilor), dar și de simțul măsurii (în însemnările care exprimă punerea la îndoială a ceva și care se mențin și ele la nivelul mai mult al sacrului decât al profanului). În plus, universul cărții, la noi, compensează

întrucâtva lipsa unor monumente de arhitectură și a obiectelor de artă monumentală de vechimea celor din Occident.

Așa se face că valorile noastre bibliofile, lumea cărții românești a fost și mai este încă în mare măsură un factor primordial în educația patriotică și în asigurarea continuității noastre culturale. Iar deplinătatea armonioasă a acestui univers este generatoare de personalități depline. Eminescu, de pildă, a ajuns să fie, vorba lui Noica, „omul deplin al culturii românești” datorită, în măsură hotărâtoare, asimilării în totalitate a deplinătății culturale a universului cărții naționale.

Valorile noastre bibliofile poartă pecetea sedentarismului și a vechimii noastre în locul ce ne este menit și ne conferă și nouă, generațiilor ce se succed, stabilitate culturală, spirituală și rezistență în fața a ceea ce Mircea Eliade numea „teroarea istoriei”. Nu întâmplător autoritățile sovietice, care au urmărit mereu scopul deznaționalizării noastre, s-au preocupat în primul rând de valorile noastre bibliofile, sustrăgându-le sub orice pretext din locurile lor de conservare și cărându-le la Moscova și spre alte mari orașe rusești. Valentina Pelin, investigând recent această chestiune, a întocmit o listă de peste cinci mii de ediții bibliofile și de documente de arhivă basarabene înstrăinate de către trimișii autorităților sovietice. Le vom putea oare recupera vreodată?

În orice caz, dacă vrem să avem urmași deplini în datul nostru spiritual și cultural, trebuie să tindem mereu spre a le lăsa moștenire niște colecții depline de valori bibliofile. Meditând zilele acestea asupra ideii unui eventual program „Memoria Moldovei”, am descoperit că parcurgerea numai a titlurilor valorilor scrise și tipărite pasibile de includere în registrul programului ne-ar ajuta să reconstituim, în linii sumare, tabloul istoric al acestei palme de pământ. Dacă, Doamne ferește, s-ar întâmpla cumva să fim lipsiți de toate aceste ediții, lista lor ne-ar da deja niște informații și niște repere pentru restituțiile ce le-ar face istoricii viitorului. Dar urmașii noștri nu ar mai fi totuși deplini spiritualicește. E necesar deci să facem tot posibilul pentru a salvarda aceste valori și a le scoate în evidență științific, a le populariza. Simpozionul „Valori bibliofile” pe care îl inaugurăm astăzi și care am vrea să devină o tradiție durabilă și publicațiile pe care intenționăm să le realizăm trebuie să fie subordonate acestui scop, acestei cauze majore.

Din Colecțiile Bibliotecii**O litografie document istoric:****Actul de încoronare a Regelui Carol I -****Actul proclamării Regatului României (10/22 Mai 1881) (I)**

Valentina Oneț
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Parlamentul României a votat în unanimitate la data de 14/26 martie 1881, proiectul de lege de transformare a României în regat, iar legea a fost promulgată în aceeași zi, publicată în Monitorul Oficial nr. 60/ din 15 martie 1881 și prevedea:

„Art. 1. România ia titlul de Regat. Domnul ei, Carol I, ia, pentru sine și moștenitorii săi,

titlul de Rege al României.

Art.2. Moștenitorul Tronului va purta titlul de Principe Regal”. (1)

Încoronarea Regelui Carol I s-a defășurat în ziua de 10/22 mai 1881, astfel încât acest act să coincidă cu împlinirea a 15 ani de domnie.

Festivitățile de încoronare, organizate de guvernul liberal Dumitru C. Brătianu, au început în dimineața de 10 mai, când coroanele regale, de oțel a Regelui și de aur a Reginei, după ce au fost sfințite la Mitropolie, au fost depuse în Sala tronului.

La ceremonia încoronării „săvârșită cu mare splendoare și în entuziasmul poporului”(2), a asistat fratele regelui Carol I, Principele ereditar Leopold de Hohenzollern (1835-1905), cu fiii săi, Ferdinand (1865-1927), viitorul rege al României și Karl Anton (1868-1919), Locotenent-Feldmareșal Bauer, comandant de corp al Transilvaniei și trimis extraordinar al Austro -Ungariei, cu suita sa, întreg corpul diplomatic, toate autoritățile înalte ale țării și 4.000 de delegați din toată țara.

Luând în primire coroana din mâinile Președintelui Senatului, Dimitrie Gr. Ghica, Majestatea Sa Regele în discursul său (de 27 de rânduri) a subliniat că „proclamarea Regatului, este garanția cea mai sigură pentru viitor”, iar coroana este „emblema Regatului”, continuând : „Primesc dar cu mândrie, ca simbol al independenței și al tăriei României, această coroană, tăiată dintr-un tun stropit cu sângele vitejilor noștri, sfințită de biserică. Ea va fi păstrată ca o comoară prețioasă, amintind momentele grele și timpurile glorioase ce

am străbătut împreună... Pentru Regină și pentru Mine însă, coroana cea mai frumoasa este și rămâne dragostea și încrederea poporului, pentru care n-avem decât un gând: mărirea și fericirea lui.”(3)

La Palatul regal, în acordurile muzicii militare, s-a organizat o reuniune festivă, la care au participat membrii guvernului, ofițerii superiori și fratele suveranului.

Evenimentul istoric a fost consemnat succint și de Carol I în Jurnalul (4) său :

„Luni, 10/22 mai(1881). Sărbătoare națională. Ziua urcării pe tron, a declarării independenței și a încoronării. Vreme instabilă, câteva picături de ploie, dejunat la ora 8. Ora 9 Azilul cu Davila, cântă în grădină. Ora 10 cu Elisabeta la Palat. Ora 10 ¾ cu ea, en gala, la Mitropolie; trupele formează spaliere, Te Deum, foarte plin și sărbătoresc. Delegațiile în curte. La mitropolit, acolo felicitări din partea clerului, eu mulțumesc. Ora 12 încălec. Elisabeta cu trăsura pe bulevard. Defilarea școlilor, a răniților cu steagul lui Tudor Vldimirescu, a delegaților și a armatei, care arată foarte frumos. Vreme minunată, enorm de multă lume. Totul în oraș e împodobit. Ora 1 ½ în Palat. Ora 2 primit corpul diplomatic, apoi Consiliul de miniștri, cu discursuri. Ora 2½ Senatul și Camera în sala tronului, D. Sturdza și D. Brătianu țin discursuri, ultimul foarte expansiv. Eu răspund. Cerc. Opoziția de asemenea reprezentată. Ora 3 primit delegațiile tuturor orașelor și județelor, Ora 4 prefectul Poliției. Ora 4½ la Șosea, unde e banchetul pentru delegați, țărani, răniți, etc. Ținut toast, stat cu ei, enorm de multă lume. Ora 6½ cinat cu Elisabeta. Seara iluminatie, ovații la ora 9, ieșire în oraș și la Șosea până la 11½, foarte frumos iluminate. Ora 12 în pat. Foarte obosit.”

De la acest impresionant eveniment istoric, Biblioteca „V.A. Urechia” Galați, păstrează o litografie documentară, care este cunoscută ca „Proclamația lui Carol și a Elisabetei la încoronare (10 mai 1881) (5) sau Actul de încoronare a Regelui Carol I.” (6)

Litografia color este semnată în partea dreaptă jos, în afara cadrului de G. Voneberg, București, 1881.

G. Voneberg (sau Wonneberg) face parte din galeria artiștilor – meșteșugari care s-a îndeletnicit cu litografia de gen istoric-patriotic având și un atelier tipolitografic în București începând din 1860. Stampele desenate de el aveau uneori proporții mai mari, cam în felul calendarelor de azi, și se distribuiau ca suplimente la abonații unor foi sau periodice. (7)

Litografia dedicată actului de încoronare a Regelui Carol I, ca rege al României și proclamării Regatului României este una documentar – artistică, de dimensiuni impresionante (42 x 35 cm). În centrul compoziției este tipărit textul care evocă evenimentul istoric și care începe astfel: „Noi, Carol I, Rege al României, condus de mâna lui Dumnezeu și de destinele viteazului și înțeleptului popor român, am făcut, în 10/22 mai, intrarea Noastră în capitala București. Vocea poporului ne-a chemat la domnia țărilor unite Moldova și Țara Românească...”(8)

În 36 de rânduri, sunt rezumate înfăptuirile celor 15 ani de domnie ai lui Carol I: asigurarea libertăților și drepturilor națiunii române prin Costituțiunea de la 30 Iunie 1866, proclamarea independenței țării la 10/22 mai 1877, încoronarea sa ca Rege al României la 10/22 mai 1881 de către I.P.S. Mitropolit și Primat Calinic Miculescu, Î.P.S. Mitropolit al Moldovei și Sucevei Iosif, proclamarea intrării României între Regatele Europei .

Carol I confirmă și în acest document, legenda: „Coroana Regală pe care Țara o pune astăzi pe fruntea noastră, este făcută în arsenalul oștirii din oțelul unui tun luat de la neamicii la Plevna în ziua de 28 Noiembrie 1877 și este stropită cu sângele eroilor căzuți pentru Independență. Coroana de aur ce Țara pune astăzi pe fruntea primei sale Regine, nu e împodobită cu perle scumpe, dar faptele reginelor care vor purta simpla coroană de aur a Reginei Elisabeta vor face strălucirea ei.” (9)

Note:

1. Nicolescu, George D. *Parlamentul Român (1866-1901) : biografii și portrete*, București, I.V. Socecu, 1903, p. 407.
2. *Trei-zeci de ani de domnie ai Regelui Carol I (1866-11896): Cuvântări și acte*, Vol. 2, Ed. Academiei Române, București, Institutul de Arte Grafice Carol Göbl, 1897, p. 12.
3. Idem, pp.13-14.
4. Carol I al României, *Jurnal. Vol. 1 (1881-1887)*; Traducere din lb. germană și note de Vasile Docea, Iași, Polirom, 2007, p. 147-148.
5. Document semnalat în lista de obiecte din Catalogul expoziției *Familia Regală : o istorie în imagini* organizată de Muzeul de Istorie a României, în mai -iunie 2009 - Muzeul Național de Istorie a României (București) *Familia Regală : o istorie în imagini*. Târgoviște, Cetatea de Scaun, 2009, p. 151.
6. Noica, Nicolae Șt. *Lucrări publice din vremea lui Carol I : Acte de fundare și medalii comemorative*, București : Cadmos, 2008, p. 15.
7. Oprescu, Gh. *Grafica românească în sec. al XIX-lea*, București, E.P.L.A.1945, vol. 2, p. 124.
8. Actul de încoronare.... transcris integral în : Noica, Nicolae Șt. *Lucrări publice* p. 15.
9. Ibidem.

(Va urma)

Calitatea ca reper fundamental al dezvoltării colecțiilor în structurile infodocumentare

Viorica Dicu
bibliotecar, Biblioteca
Universității „Dunărea de Jos”

Voi începe acest articol cu câteva idei ce aparțin domnului profesor Ion Stoica – (Catedra de Biblioteconomie și Știința Informării, Facultatea de Litere din București), cu privire la calitatea colecțiilor de documente. Potrivit acestuia, în domeniile infodocumentare, direcția cea mai importantă în care trebuie să acționeze spiritul înnoitor se referă la ieșirea din imperiul cantității, fără a fi ignorată în totalitate. În prezent, spune domnul profesor, dezvoltarea colecțiilor poate fi scoasă de sub imperiul cantității, incluzând filtrarea și eliminarea ca elemente ale dezvoltării, fapt ce determină astfel structurile infodocumentare, ca și celelalte domenii ale societății, să trăiască sub semnul bătăliei pentru calitate.

În ultimele decenii informația s-a impus în mod exploziv, la început prin forța sa cantitativă, apoi a devenit treptat factorul primordial al calității în toate domeniile de activitate.

Glen Brudvig, în volumul Cynthiei Steinke, „Sci-Tech Libraries of the Future”, afirmă: „Atenția față de calitate va fi factorul major în situarea fermă a bibliotecilor în centrul revoluției informaționale.”

Gabriel Naudé, în lucrarea „*Advis pour dresser une bibliothèque*”, afirma: „Bătălia pentru accesul la informații se transformă, treptat, într-o bătălie pentru calitatea informației. Bibliotecile sunt structurile infodocumentare cel mai bine plasate în lupta pentru calitate”.

Gabriel Naudé – autorul primei cărți moderne despre organizarea bibliotecii - cerea ca aceasta să fie „...o bibliotecă a tuturor autorilor principali și fundamentali, vechi și moderni... o selecție a celor mai bune ediții, un lăcaș în care să fie alături cei care au scris foarte potrivit contra unei anumite științe sau care s-au opus cu mai multă întemeiere

și vivacitate cărților unui autor dintre cei celebri și renumiți... cei care au înnoit sau au schimbat ceva în științe”.

Alt reprezentant al biblioteconomiei mondiale, Maurice Line, se referă la nevoia de acțiune critică, selectivă, la nivelul întregii societăți, prin îndemnul: „Mai mult decât orice, oamenii de astăzi trebuie să învețe să aleagă și să filtreze informațiile. Vor trece mulți ani până când actuala generație de adolescenți va dobândi astfel de abilități pe care să le folosească în mod automat. Pentru moment, cel puțin două generații, deja ajunse la vârsta adultă vor trebui pregătite în acest sens. În mod categoric, bibliotecile publice au un rol principal în această instruire, pentru că este nevoie de o pregătire îndelungată și minuțioasă înainte de a ști cum trebuie filtrate informațiile, iar cea mai mare parte a oamenilor preferă să se raporteze la o structură clară și să ia lucrurile așa cum sunt decât să gândească și să analizeze ei înșiși.”

În biblioteci, în paralel cu procesul de digitizare are loc o transformare calitativă în forma și diseminarea informației, impusă de necesitatea de re poziționare în sfera serviciilor de informare din rețea. Prin digitizare se dezvoltă noi modalități de colectare, organizare, diseminare, prezervare și acces la informații.

Profesorul Mircea Regneală de la Catedra de Biblioteconomie și Știința Informării, Facultatea de Litere din București, în lucrarea „*Studii de biblioteconomie*”, afirmă că bibliotecile specializate își dublează colecțiile la interval de două decenii sau mai rapid, de aceea procesul de achiziție este selectiv axat pe documentele extrem de importante. Selecția documentelor conduce la selecția informațională, potrivit conceptului DSI (Diseminarea Selectivă a Informației) care a apărut în bibliotecile universitare unde achiziția este supusă unei mari rigori științifice. În țările cu o importantă activitate științifică, bibliotecile universitare achiziționează documente de ultimă oră, elaborează sinteze științifice, oferă acces online la sisteme de cataloage naționale și baze de date internaționale.

În lucrarea „Structuri și relații informaționale în dezvoltarea învățământului și a cercetării românești”, o încercare de sinteză, domnul profesor Stoica se referă între altele, la colecția de publicații, care își afirmă valoarea prin:

- actualitate, capacitatea de a reflecta noutatea în multe domenii ale cunoașterii;

- dinamism, capacitatea de a reflecta competițiile din zona cercetării și a progresului societății;

- policromie, o altă caracteristică a colecțiilor care include și documentele de tip multimedia crescându-le performanța pentru a se apropia de o comunicare naturală;

- disponibilitate, capacitatea colecției de documente de a fi accesată de utilizatori;

- continuitate, relația unei colecții de publicații cu o personalitate, cu o anumită temă, cu un anumit tip de document etc.;

- reprezentativitate, un criteriu de extremă dificultate care trebuie stabilit în funcție de mesajul pe care dorește să-l transmită structura respectivă;

- frecvența la nivel înalt a cititorilor reprezintă un criteriu de calitate întrucât demonstrează că respectiva colecție de documente răspunde necesităților de informare și lectură ale utilizatorilor săi;

- relevanța și pertinența, ca repere fundamentale în citirea calității, se referă la colecția de publicații care cuprinde informații expres necesare pentru cel ce întreabă;

- gradul de prezervare exprimă calitatea unei colecții din punct de vedere al stării consultabile a documentelor respective;

- flexibilitate, „...echilibrul dinamic dintre creștere și eliminare care menține realitatea colecției sub scepștrul unei curbe logistice, cu parametri cantitativi tolerabili, la scară umană, dar fără concesiile valorice care să afecteze performanțele proceselor de învățământ și cercetare”.

Măsurile de evaluare a colecțiilor de documente digitale, propuse în cadrul Proiectului EQUINOX (inițiativă a Uniunii Europene pe termen lung, pentru a dezvolta măsurători de performanță și de managementul calității în sfera bibliotecilor) se referă la cantități măsurabile cum ar fi: procentul de populație pentru care serviciile electronice de bibliotecă sunt accesibile; numărul de sesiuni la distanță pentru fiecare serviciu electronic/membru al populației țintă și al populației care trebuie servită; numărul de documente și intrări vizualizate pe

sesiune pentru fiecare serviciu electronic; costul per sesiune și per document vizualizat, pentru fiecare serviciu electronic; procentul de cereri de informații solicitat; procentul de utilizare a calculatoarelor din bibliotecă; numărul de ore la calculatoarele din bibliotecă disponibile per membru al populației care trebuie servită; procentul de sesiuni respinse din numărul total de sesiuni încercate; procentul cheltuielilor totale în vederea achiziției de servicii electronice de bibliotecă; numărul de participări per membru al populației care trebuie servită, la instruirea formală privind serviciile electronice de bibliotecă; bibliotecarii care dezvoltă, administrează și oferă servicii electronice și de instruire a utilizatorilor, ca procentaj din personalul bibliotecii; satisfacția utilizatorilor privind serviciile electronice de bibliotecă.

Potrivit studiilor profesorului Stoica: „Evaluarea este rezultatul unei dimensiuni critice, specifice omului, fără de care nu există progres”, la care participă toate structurile societății. Structurile infodocumentare participă la procesul de evaluare a informației, a cunoașterii în cadrul proceselor biblioteconomice, fără de care nu s-ar putea realiza dezvoltarea colecțiilor și instrumentele bibliografice selective. Structurile infodocumentare au capacitatea de a interveni în sens creator în procesul de organizare și evaluare a cunoașterii umane.

Bibliografie:

1. BROPHY, P.; CLARKE, Z. Equinox: library performance measurement and quality management system. Apud
2. LINÉ, Maurice. Bibliotecile într-o economie a informației: bastioanele libertății de informare și ale culturii. În: Biblioteconomie: culegere de traduceri, nr. 4, 2000, p. 55-60.
3. PORUMBEANU, Octavia-Luciana. Măsurile și criteriile de evaluare a colecțiilor digitale. În: Revista română de biblioteconomie și știința informării, 2007, an 3, nr. 2, p. 19-22.
4. NAUDÉ, Gabriel. *Advis pour dresser une bibliotheque*. Leipzig: Veb Edition, 1963
5. REGNEALĂ, Mircea. Studii de biblioteconomie. Constanța: Ex Ponto, 2001, 389 p.
6. STOICA, Ion. Criza în structurile infodocumentare: sensuri și semnificații contemporane. Constanța: Ex Ponto, 2001, 223 p.
7. STOICA, Ion. Puterea cărții. Constanța: Ex Ponto, 2005, 234 p.
8. STOICA, Ion. Sensul schimbării în Universul Infodocumentar. Constanța: Ex Ponto, 2009
9. STOICA, Ion. Structuri și relații informaționale în dezvoltarea învățământului și a cercetării românești: o încercare de sinteză. București: Editura Alternative, 1997, 144 p.

Evaluarea performanțelor profesionale

Cadrul juridic

Dorina Bălan
șef birou Catalogarea
Colecțiilor. Control de
Autoritate
Biblioteca „V.A. Urechia”

Evaluarea și dezvoltarea organizațională se raportează una la cealaltă în sensul că, în urma unor rezultate nesatisfăcătoare ale evaluării personalului dintr-o organizație, se poate hotărî întreprinderea de acțiuni pentru instruirea acestuia și extinderea capacităților manageriale. Pe de altă parte, rezultatele obținute de personal în urma unor astfel de traininguri pot fi,

la rândul lor, evaluate.

Necesitățile de instruire apar din patru direcții principale: problemele noilor angajați; deficiențele din activitatea angajaților; schimbarea organizațională; cerințele exprimate la nivel individual.

Pentru a satisface în mod eficient aceste cerințe, este nevoie de o abordare sistematică.

Evaluarea performanțelor este un instrument cheie utilizat în contextul managementului carierei salariaților din instituțiile publice subordonate Consiliului Județului Galați, fiind un proces ciclic, care începe la 1 ianuarie și se încheie la 31 decembrie.

Evaluarea are multiple scopuri și efecte pe termen lung asupra carierei angajatului evaluat, constituind o modalitate de monitorizare a performanței la nivel individual și contribuind decisiv la dezvoltarea carierei. Evaluarea performanțelor se bazează pe măsurarea în mod transparent și obiectiv a gradului în care obiectivele stabilite au fost atinse.

Principalele obiective ale procesului de evaluare a performanțelor sunt:

a) asigurarea concordanței dintre cerințele și standardele postului, descrise în fișa postului, și calitățile angajatului: profesionale, aptitudinale și atitudinale;

b) asigurarea unui sistem motivațional, care să determine creșterea performanțelor profesionale

individuale, prin avansarea sau promovarea în grade ori trepte profesionale imediat superioare.

Pentru atingerea acestor obiective trebuie prevăzute următoarele:

a) evaluarea posturilor în funcție de caracteristicile descriptive privind exigențele și performanțele pe care acestea le impun angajaților;

b) evaluarea performanțelor profesionale ale angajaților în raport cu cerințele posturilor.

Procesul de evaluare a performanțelor se constituie astfel într-o bază pentru stabilirea necesarului de instruire și implică nu numai simpla completare a raportului de evaluare de către evaluator, ci și o discuție mai amplă în care ambele părți implicate pot să își exprime așteptările, să stabilească standardele de lucru și criteriile de performanță suplimentare față de cele stabilite prin legislație, pe baza cărora activitatea salariatului va fi evaluată în anul următor.

Salariatul din instituția publică evaluat și evaluatorul au responsabilitatea comună de a se pregăti și de a îndeplini procesul de evaluare conform etapelor stabilite de ordonatorul principal de credite.

Evaluarea performanțelor profesionale este cerută de următoarele acte normative și administrative:

1. *Codul muncii, Legea nr. 53/ 2003, republicată pe baza modificărilor din Legea 40/2011:*

- la art. 17 lit. e) prevede obligația angajatorului de a informa persoana angajată cu privire la criteriile de evaluare ce trebuie să se regăsească și în conținutul contractului individual de muncă;
- potrivit art. 63 alin. (2) concedierea salariatului pentru motivul prevăzut la art. 61 lit. d) poate fi dispusă numai după evaluarea prealabilă a salariatului, conform procedurii de evaluare stabilite prin contractul colectiv de muncă (CCM) aplicabil sau, în lipsa acestuia, prin regulamentul intern;
- totodată, conform lit. i) din art. 242, regulamentul intern cuprinde și dispoziții referitoare la criteriile și procedurile de evaluare profesională a salariaților.

Așadar, prin CCM și regulamentul intern se va stabili procedura de evaluare a performanțelor salariaților, respectiv termenele și condițiile în care se va desfășura evaluarea, procedură care se va aplica cu titlu obligatoriu salariaților ce vor fi concediați pentru necorespondere profesională.

2. *Legea - cadru nr. 284/2010* privind salarizarea personalului plătit din fonduri publice, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, Nr. 877, din 28 decembrie 2010, prevede obligativitatea evaluării, astfel:

- potrivit art. 26. alin. (1) se cere ca încadrarea și promovarea personalului plătit din fonduri publice pe funcții, grade sau trepte profesionale să se facă potrivit prevederilor din statute sau alte acte normative specifice domeniului de activitate, aprobate prin legi, hotărâri ale Guvernului sau act administrativ al ordonatorului principal de credite;
- alineatul 4) al aceluiași articol prevede că promovarea în grade sau trepte profesionale imediat superioare se realizează pe baza criteriilor stabilite prin regulament-cadru ce se aprobă prin hotărâre a Guvernului, dacă nu este reglementată altfel, prin statute sau alte acte normative specifice.

3. *Regulamentul din 21 iulie 2010* aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 763 din 21/07/2010, publicat în Monitorul Oficial, Partea I, nr. 592 din 2010 privind evaluarea performanțelor profesionale individuale, promovarea și avansarea personalului contractual din aparatul propriu al Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, precum și din

cadrul unităților care funcționează în subordinea ori în coordonarea acestuia.

4. *Hotărârea Guvernului Nr. 286 din 23 martie 2011* pentru aprobarea Regulamentului-cadru privind stabilirea principiilor generale de ocupare a unui post vacant sau temporar vacant corespunzător funcțiilor contractuale și a criteriilor de promovare în grade sau trepte profesionale imediat superioare a personalului contractual din sectorul bugetar plătit din fonduri publice care prevede obligativitatea evaluării pentru promovarea în grade sau trepte profesionale, pentru evoluția în carieră a personalului, la articolele 41 și 43 alin (3).

5. *Dispoziția nr. 261 din 21 martie 2011* a Președintelui Consiliului Județului Galați de aprobare a Regulamentului de evaluare a performanțelor profesionale individuale pentru personalul contractual din cadrul aparatului de specialitate al Consiliului Județului Galați și al instituțiilor publice subordonate Consiliului Județului Galați.

Legislația română referitoare la personalul contractual din instituțiile publice de cultură subordonate Consiliului Județului conține o descriere detaliată a procesului de evaluare a performanțelor pentru categoriile de angajați definitivi și debutanți, cu reglementări speciale. Pentru fiecare categorie în parte procedurile de evaluare sunt concepute, astfel încât, să creeze premisele pentru o evaluare corectă, obiectivă și transparentă, imparțială, care să conducă la dezvoltarea carierei angajatului și la dezvoltarea instituțională, în general. O notă și un calificativ ridicat sunt, în egală măsură, un punct de plecare valoros și un obiectiv important pentru activitatea anuală a salariatului.

Bibliografie

1. Adair, John. Liderul inspirațional : Cum să motivăm, să încurajăm și să avem succes. București: Editura Meteor Press, 2003;
2. Blanchard, Kenneth H.; Muchnick, Marc. Rețeta unui lider : ingredientul lipsă pentru a motiva oamenii din prezent : învățați rețeta unui lider de succes. București: Curtea Veche, 2004;
3. Bocean, Claudiu. Motivarea personalului. În: Tribuna economică, v. 18, nr. 18, pp. 31-33, 2007;
4. Burduș, Eugen. Tratat de management. București: Editura Economică, 2005;
5. Ciopi Oprea, Mihaela. Motivarea personalului. În: Raporturi de muncă, v. 7, nr. 6, pp. 15-20, iunie 2003;

Evaluarea cărților de patrimoniu în Biblioteca „V.A. Urechia” Galați

Violeta Moraru
șef serviciu Dezvoltarea,
evidența și prelucrarea colecțiilor,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Înființată prin Decret regal în 1889, Biblioteca „V.A. Urechia” s-a străduit permanent și a reușit cu succes în cei 122 de ani de existență să-și îndeplinească importanta misiune transmisă prin îndemnul lăsat de mentorul și părintele său spiritual, academicianul Vasile Alexandrescu Urechia: „Să fiți apărătorii bibliotecii... și să reclamați conservarea

și înmulțirea ei”.

În cadrul Compartimentului *Colecții speciale*, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” depozitează, organizează și conservă un fond impresionant și valoros de documente – peste 14800 de unități de bibliotecă, repartizate pe următoarele tipuri de resurse: carte românească veche 1508-1830, carte străină veche 1472-1750, carte românească cu alfabet de tranziție 1831-1865, carte străină veche 1751-1850, carte românească și străină după 1865, manuscrise, fotografii, gravuri, hărți, arhivă, foi volante, fotocopii, microfilme, diplome și alte tipuri de documente.

Un număr însemnat dintre acestea sunt cărți cu o valoare considerabilă pentru patrimoniul cultural național mobil: ediții unice în țară, exemplare cu ilustrații remarcabile, cu însemnări speciale, titluri străine care conțin informații despre spațiul românesc sau cu o valoare științifică notabilă.

Între cele peste 500 de exemplare reprezentate de cartea străină veche se află 12 incunabule – tipărituri prețioase apărute în secolul al XV-lea, în faza de „leagăn” a tiparului – în 11 exemplare. Cea mai veche tipăritură existentă în colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia” este lucrarea „De

consolatione theologiae” de Johannes de Tambaco, apărută în preajma anului 1472 la Strasbourg.

De o însemnată valoare bibliofilă sunt și cele 14 ediții elzevir pe care Biblioteca le deține în 12 exemplare (2 dintre ele fiind coligate), cel mai vechi datând din 1599 - „Alexandra: Poema obscurum” de Lycophon Chalcidensis.

În ceea ce privește cartea românească veche, Biblioteca se mândrește cu peste 500 de exemplare de însemnătate documentară deosebită, cea mai veche carte în limba română cu dată certă fiind „Pravila de la Govora” apărută în 1640.

În cea mai mare parte, aceste documente au fost dăruite Bibliotecii de către fondatorul acesteia, academicianul Vasile Alexandrescu Urechia. Pentru valoarea lor istorică, documentară, științifică și culturală, multe dintre ele sunt susceptibile de a fi clasate în patrimoniul cultural național mobil impunându-se cunoașterea valorii lor reale de patrimoniu.

În vederea realizării acestui obiectiv, în decursul anului 2011 au fost obținute, cu eforturi deosebite, resursele financiare necesare demarării activității de expertizare și evaluare a documentelor. Au fost analizate, în acest sens, 73 de documente reprezentând carte străină veche: 11 exemplare incunabule, 53 exemplare carte străină veche din secolul al XVI-lea și 4 elzevire tipărite în secolul al XVII-lea. Operațiunea a fost una complexă și de durată și a constat în mai multe etape.

Selectarea resurselor s-a realizat în urma încheierii verificării gestionare a fondului de documente care fac obiectul colecțiilor speciale, respectiv a studierii și prelucrării borderourilor obținute. A fost procurată și studiată documentația necesară, începând cu legislația în vigoare - Legea nr. 182(r) din 25.10.2000 și Norma de clasare a bunurilor culturale mobile, reglementată prin H.G. nr. 886/2008 din 20.08.2008 – și cu bibliografiile și cataloage în care erau menționate și descrise lucrările - „*Bibliografia românească veche : 1508-1830*” de Ioan Bianu, „*Catalogul general*

*Alexandra : Poema obscurum
Lugduni Bataavorum, 1599*

al cărților, manuscriselor și hărților aflate la 1890, octombrie 1, în această bibliotecă, urmat de inventarul general al mobilierului și dotațiunei bibliotecii” apărut în perioada 1890-1900 la Tipografia Curții Regale din București, bibliografia „Cartea românească veche” întocmită de Gheorghe Hâncu, catalogul „Cartea străină veche” elaborat de Ion Mărunțelu - și nu în ultimul rând, au fost examinate fișele din Catalogul alfabetic de serviciu, precum și alte documente de referință.

În vederea stabilirii primei etape a propunerilor, au fost examinate resurse din categoriile: carte străină veche datând din secolele XV-XVI și carte românească veche apărută în secolele XVI-XVII.

Principalul criteriu avut în vedere la selectarea documentelor a fost cel al **vechimii**. În acest sens, borderourile cu titlurile documentelor respective au fost prelucrate și ordonate cronologic, după data de apariție a acestora. Titlurile din borderouri au fost confruntate cu cataloagele și alte materiale de referință, pentru a fi stabilite elementele necesare identificării lor (autor, titlu, date de publicare, format, paginatie etc.). Datele au fost înscrise în tabelul cu documente propuse spre expertiză și evaluare. **Starea de conservare** a fost stabilită prin confruntare directă cu exemplarele în față, urmărindu-se, în același timp, ca acestea să fie **complete**.

Titlurile volumelor aproape complete cărora le lipsește pagina de titlu, dar pentru care sunt îndeplinite celelalte criterii (vechime, stare de conservare corespunzătoare), au fost reținute pentru a fi propuse spre expertiză într-o etapă ulterioară.

În urma studierii documentelor și a confruntării lor cu cataloagele și alte materiale de referință, s-a decis ca într-o primă etapă să fie expertizate doar resurse reprezentând carte străină veche și s-a întocmit tabelul cu cele 73 de documente propuse spre evaluare, completându-se toate datele necesare: autor, titlu, loc de publicare, editor/tipograf, dată de publicare, poziție în catalog, număr inventar și cotă.

Acțiunea de expertizare și evaluare a fost realizată prin intermediul unui Contract de servicii, încheiat în conformitate cu prevederile legale în vigoare (OUG 34/2006) de către specialiști în colaborare cu experți pentru bunuri arheologice și istoric-documentare - carte veche românească,

Sermones de Pacientia in Job
Esslingen, 1475

carte străină veche și bibliofilie, autorizată de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național.

Stabilirea prețului s-a realizat prin studierea și examinarea fiecărui exemplar în parte, precum și prin cercetarea referințelor, a cataloagelor și a bibliografiilor existente, ținându-se cont de orice informație disponibilă referitoare la documentul analizat. În determinarea valorii fiecărei cărți s-a pornit de la un preț inițial, acordat în raport cu vechimea acesteia și cu tarifele la nivel internațional, la care s-au adăugat cote procentuale pentru: raritatea lucrării, valoarea științifică, prezența în lucrare a informațiilor despre spațiul românesc, prezența ilustrațiilor și

a hărților, a gravurilor, calitatea și arta imprimării, apartenența la o colecție recunoscută, prezența însemnărilor și a mărcilor de proprietate, calitatea și vechimea legăturii, coperta originală. Valoarea a fost micșorată pentru lucrările incomplete sau cu o stare de conservare necorespunzătoare și pentru a doua lucrare din coligat, în cazul volumelor coligate.

Având în vedere valoarea deosebită a acestor documente atât din punct de vedere bibliofil și documentar, cât și patrimonial, se intenționează propunerea spre clasare a celor susceptibile de a fi clasate în patrimoniul cultural național mobil. În acest sens, s-a început operațiunea de întocmire a **fișelor analitice de evidență**, în conformitate cu instrucțiunile furnizate de Ministerul Culturii și Patrimoniului Național. Fișele au fost inițial completate cu informații preluate din cataloage, materiale de referință și fișele matcă din Catalogul alfabetic de serviciu, urmând a fi definitivare după confruntarea directă cu exemplarul - pentru a se corecta elementele bibliografice și a se stabili și consemna starea de conservare, legătura etc., în cadrul **Compartimentului Colecției speciale**, urmând a fi finalizate în urma scanării paginilor de titlu a documentelor și inserării imaginilor respective pe fișele întocmite.

Pentru perioada următoare Biblioteca „V.A. Urechia” își propune, în măsura posibilităților financiare, continuarea acțiunii de evaluare a documentelor, avându-se în vedere documentele reprezentând cartea străină veche din secolul al XVII-lea, precum și demararea operațiunii de clasare a celor mai valoroase documente în patrimoniul cultural național mobil.

RDA: Modalități de construcție (I)

Traducere din *Minitex/OCLC*, autor Mark K. Ehlert (1)

Viorica Potârniche
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Articolul a apărut prima oară în numărul din luna aprilie 2010 al publicației *Minitex/OCLC Mailing* (<http://www.minitex.umn.edu/Communications/Oclc/2010/04April.pdf>) și a fost revizuit ulterior pentru numărul din iulie/august 2010 al publicației *Technicalities*. A fost din nou revizuit și actualizat în vederea publicării acestuia pe rețeaua web.

Acest al doilea articol din seria alcătuită din trei părți cu privire la noul cod de catalogare *Descrierea și accesul la resurse (RDA)* va prezenta rezumatele a două studii întocmite de Federația Internațională a Asociațiilor de Biblioteci (IFLA): *Cerințe funcționale pentru înregistrări bibliografice (FRBR) (2)* și *Cerințe funcționale pentru înregistrări de autoritate (FRAD) (3)*. Acestea descriu într-un mod nou constituirea de cataloage de bibliotecă și modul în care acestea vin în întâmpinarea nevoilor utilizatorilor de cataloage.

FRBR

Adesea, atunci când ne întâlnim cu RDA pentru prima dată în sesiuni de formare sau de informare, FRBR și, într-o măsură mai mică, FRAD joacă un rol considerabil în ceea ce privește dezbaterile. De ce se întâmplă aceasta? Pe scurt, pe conceptele lor se bazează structura RDA, iar limbajul lor populează textul acesteia. Ceea ce nu înseamnă că este necesar să cunoaștem în amănunt aceste studii pentru a folosi RDA; întrucât aplicarea Regulilor de Catalogare Anglo-Americane (AACR2) (4) fără cunoașterea directă a *Descrierii Bibliografice Internaționale Standard (ISBD)* (5) nu se dovedește o piedică, regulile RDA sunt suficiente pentru munca de fiecare zi. Cu toate acestea, mi se pare util să cercetez mai în profunzime conținutul FRBR și FRAD pentru a obține o înțelegere mai amplă asupra cuprinsului și a contextului noului cod de catalogare.

Să începem cu rezumatele celor două rapoarte. FRBR prezintă o privire de ansamblu largă și structurală (sau un model conceptual) a universului de înregistrări bibliografice. Potrivit autorilor FRBR,

acest sistem așa cum este reprezentat în cataloagele bibliotecilor ajută utilizatorul să găsească, să identifice, să selecteze și să obțină diverse lucrări, expresii, manifestări și exemplare. Sau, mai clar, îi ajută pe oameni să ajungă la resurse.

FRBR împarte universul bibliografic în trei grupe de entități: resursele propriu-zise, creatorii acestor resurse și subiectul tratat de resurse. În cazul în care aceste grupe sună familiar, comparați-le cu primul obiect din catalog așa cum este conceput de Charles Cutter: „Pentru a permite unei persoane să găsească o carte al cărei (A) autor, (B) titlu, (C) subiect este cunoscut.” (6)

Primul grup, cel care privește resursele, este împărțit în patru entități integrate: lucrare (work), expresie (expression), manifestare (manifestation) și exemplar (item); în ansamblu, acestea sunt cunoscute sub acronimul WEMI.

Lucrarea este o „creație intelectuală sau artistică distinctă” (FRBR 3.2.1): „Simfonia a VII-a” a lui Beethoven sau „Poveste despre două orașe” de Charles Dickens.

Expresia este realizarea unei lucrări, a cărei formă este descrisă în termeni largi. Expresiile pot fi caracterizate, de exemplu, prin mediul acestora („Simfonia a VII-a” a lui Beethoven sub formă de partitură sau aceeași lucrare exprimată în interpretări) sau prin limbă (textul original în limba engleză al lui Dickens sau o traducere a aceleiași lucrări în spaniolă). Înregistrările de autoritate furnizează poziția pentru lucrările și expresiile specifice descrise în cataloagele bibliotecilor:

Titluri autorizate în înregistrări de autoritate pentru lucrări:

Beethoven, Ludwig van, 1770-1827. Simfonii, nr. 7, op. 92, La major

Dickens, Charles, 1812-1870. Poveste despre două orașe

Leonardo da Vinci, 1452-1519. Cina cea de Taină

Titluri autorizate în înregistrări de autoritate pentru expresii ale lucrărilor:

Beethoven, Ludwig van, 1770-1827. Simfonii, nr. 7, op. 92, La major (schite)

Beethoven, Ludwig van, 1770-1827. Simfonii, nr. 7, op. 92, La major; aranjament

Dickens, Charles, 1812-1870. Poveste despre două orașe. Spaniolă

Dickens, Charles, 1812-1870. Poveste despre două orașe. Vorbită

Titlul și înregistrările de autoritate pentru numele titlu nu există pentru fiecare publicație prezentă în

catalogele de bibliotecă. În schimb, sunt făcute referiri la titluri autorizate în cadrul structurii înregistrării bibliografice, deseori prin intrarea principală a titlului (câmpul 245 MARC) și intrarea principală a autorului plus titlul (câmpurile 1XX + 245). Acestea reprezintă alte intrări în înregistrările bibliografice pentru ceea ce, altfel, ar fi forma autorizată a titlului sau intrarea nume-titlu, cum ar fi cele pe care le-am prezentat mai sus.

Ar trebui să subliniez aici că lucrările și expresiile sunt doar entități conceptuale și că nu indică niciun format sau obiect anume. Aspectul fizic și formatul specific apar legate de manifestare. *Manifestarea* este „întruparea fizică a expresiei unei lucrări” (FRBR 3.2.3), cum ar fi cartea, compact discul sau jocul. Pentru lucrările publicate, manifestarea se referă la o altă formă a conținutului aceluși titlu. Ediția Cambridge Scholars Edition a cărții „Poveste despre două orașe” lansată în 2008 sub formă de carte este o manifestare diferită de *Povestea* lui Dickens publicată de Oxford University Press în 1987, tot sub formă de carte. Ambele manifestări sunt reprezentări ale unei expresii textuale, în limba engleză, a creației artistice a lui Dickens. Audiobookul Penguin pe CD lansat în 2003 este o manifestare a unei expresii diferite, expresia audio în limba engleză a lucrării. Iar manifestarea unei expresii audio prescurtate în limba spaniolă a lucrării lui Dickens a fost editată de Yoyo Libros în 2001 pe casetă audio și intitulată *Historia de dos ciudades*. Urmează reprezentarea grafică a acestor manifestări, în contextul modelului mai larg al WEMI (7):

W1 – Poveste despre două orașe a lui Charles Dickens

E1 – Text, limba engleză

M1 – Poveste despre două orașe, Cambridge Scholars Publishing (2008), format carte

M2 – Poveste despre două orașe, Oxford University Press (1987), format carte

E2 – Audio, limba engleză

M1 – Poveste despre două orașe, Penguin (2003), audiobook, format CD

E3 – Audio, traducere în limba spaniolă, unificat

M1 – Historia de dos ciudades, Yoyo Libros (2001), format audiobook, casetă audio

Rețineți că multe date ale manifestării apar în porțiunile descriptive ale înregistrărilor bibliografice, cum ar fi titlul transcris de mână, informațiile despre publicare și caracteristicile fizice.

Exemplarul este o singură copie a unei manifestări: un singur volum de bibliotecă al „Poveștii despre orașe” al lui Charles Dickens și

un singur CD al Simfoniei a VII-a a lui Beethoven interpretată de Herbert von Karajan și Filarmonica din Berlin, ambele aflate pe rafturile din biblioteca dumneavoastră. Orice informație unică referitoare la un exemplar – pagini lipsă, semnături ale autorului – deseori menționează înregistrări generale sau pentru exemplar; pentru sistemele de bibliotecă care nu pot apela la această metodă, se utilizează o scurtă explicație în înregistrarea bibliografică.

Note:

1. A fost catalogator timp de 15 ani la Biblioteca Alcuin (Universitatea St. John, Collegeville, Minnesota) și la Biblioteca Wilson din Minnesota. De curând a participat la Programul de catalogare al Minitex, la început în calitate de catalogator, apoi ca manager. Mark și-a luat licența în biblioteconomie în 2007 la Universitatea Dominicană prin programul MLIS la St. Catherine. În prezent este coordonator la Departamentul de Servicii Bibliografice și Tehnice al Minitex. Rețeaua de informații Minitex Library este o rețea de susținere a bibliotecilor academice, publice, guvernamentale și speciale care lucrează în cooperare pentru a îmbunătăți serviciile de bibliotecă pentru utilizatorii din Minnesota, Dakota de Nord și Dakota de Sud.

Mark K. Ehlert

2. International Federation of Library Associations and Institutions Study Group on the Functional Requirements for Bibliographic Records. Functional Requirements for Bibliographic Records: Final Report. The Hague: International Federation of Library Associations and Institutions, 2009. Web. 8 November 2010. http://archive.ifla.org/VII/s13/frbr/frbr_2008.pdf.

3. Patton, Glenn E., ed. *Functional Requirements for Authority Data: A Conceptual Model* [„Cerințe Funcționale pentru Date de Autoritate: un model conceptual”]. München: K.G. Saur, 2009. Anterior, *Functional Requirements for Authority Records* [„Cerințe Funcționale pentru Înregistrări de Autoritate”] (FRAR).

4. Anglo-American Cataloguing Rules. 2nd ed., 2002 rev., 2005 update. Chicago: American Library Association; Ottawa: Canadian Library Association; London: Chartered Institute of Library and Information Professionals, 2005.

5. For instance: International Standard Bibliographic Description Review Group, ISBD(G): General International Standard Bibliographic Description. 2004 rev. The Hague: International Federation of Library Associations and Institutions, 2004. Web. 8 November 2010. http://www.ifla.org/files/cataloguing/isbd/isbd-g_2004.pdf

6. Cutter, Charles A. *Rules for a Dictionary Catalog*. Washington, D.C.: Government Printing Office, 1904. Print. 12

7. Form of outline based on similar illustrations in IFLA's FRBR document. W = work ; E = expression ; M = manifestation.

(Va urma)

Cursurile pentru utilizatori în Biblioteca „V.A. Urechia”

Titina Dediu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Biblioteca „V.A. Urechia” Galați este una dintre instituțiile cele mai vizitate și apreciate de către publicul județului Galați și nu numai. Serviciile bibliotecii țin pasul cu noile schimbări ale tehnologiei, astfel încât utilizatorii bibliotecii să poată avea acces atât la documente tipărite, cât și electronice, la documente multimedia, acces la Internet și resurse electronice, acces

wireless în incinta Bibliotecii. De fapt, aceste servicii decurg din nevoile utilizatorilor de a avea acces rapid la informație oferit de un personal bine instruit și care știe să evalueze informația, pentru a fi folosită cu succes de către utilizatori.

De aproximativ 18 ani, instituția are acces la Internet pentru bibliotecari, iar din anul 2001 aceste servicii moderne au început să fie furnizate și către utilizatori, prin intermediul secției specializate Referințe Electronice & Internet.

În anul 2009, biblioteca gălățeană a fost dotată, în cadrul Programului Biblionet cu echipamente: 11 laptopuri, un scanner, o imprimantă, un router wireless, pentru constituirea unui centru de pregătire profesională. Tot în acest context doi bibliotecari au devenit formatori pentru a putea forma bibliotecarii din județ, precum și utilizatorii în tehnologia informației. Cei doi bibliotecari formatori au parcurs, de asemenea, cursul de formare a formatorilor al ANBPR - Dezvoltarea serviciilor de bibliotecă.

Biblioteca „V.A. Urechia” dispune de cadrul necesar, în acest moment, de a furniza servicii de formare a utilizatorilor. Beneficiind de sprijinul IREX, Biblioteca a lansat 3 cursuri pentru utilizatori, în cadrul Centrului de Formare, existent în cadrul sălilor de lectură de la etajul 1.

Primul curs are ca public țintă utilizatori adulți cu vârsta de peste 50 ani, care doresc să învețe să utilizeze calculatorul și Internetul. Astfel, începând cu luna noiembrie, în urma unei analize a nevoilor acestei categorii de utilizatori, a avut loc prima serie de curs, la care cel mai vârstnic participant avea 80 de ani. Cursul este gratuit și este pentru începători în utilizarea calculatoarelor, are o durată de 15 ore, pe o perioadă de 5 zile, câte trei ore pe zi. O grupă de cursanți este formată din 10 persoane. Sesiunile constau în: familiarizarea cu calculatorul, lucrul cu foldere, navigarea pe Internet, evaluarea informațiilor accesibile pe Internet, redactarea și salvarea unui text în Word, crearea unei căsuțe de email și transmiterea mesajelor, comunicarea prin Yahoo Messenger, atât prin chat, audio, cât și video. Metodele folosite de către formatori sunt cele specifice formării adulților.

După promovarea în mass-media locală și națională, a existat un număr foarte mare de solicitări pentru participarea la curs. Până în luna iulie, 126 de persoane au absolvit aceste cursuri. La sfârșitul cursului, participanții au dat feedback pozitiv în legătură cu organizarea cursului, noțiunile învățate și atmosfera plăcută creată de formator și au venit cu propuneri referitoare la continuarea acestui curs după o perioadă de 3-6 luni, unde să mai poată învăța și

alte lucruri noi și interesante.

O parte dintre aceștia nu dispun de calculator acasă, însă vin și utilizează serviciile Secției de Referințe Electronice & Internet pentru a putea comunica cu cei dragi sau chiar a căuta legislație, precum și alte informații pe Internet.

Iată că biblioteca publică poate veni în sprijinul unei categorii de public dezavantajate, prin oferirea acestui serviciu, și, mai mult decât atât, acești utilizatori vor putea folosi și celelalte servicii moderne ale bibliotecii și vor fi capabili să evalueze informația existentă în mediul virtual.

Al doilea curs a avut loc ca urmare a participării bibliotecarei Titina Maricica Dediu la cursul de formare profesională în metodologia Povestirilor Digitale (DigiTales), organizat de colegiul Goldsmiths din Marea Britanie. Finanțarea a fost asigurată de Uniunea Europeană prin programul Grundtvig. La întoarcerea în România, trainerii bibliotecari au instruit, la rândul lor, seniori din comunitățile din care proveneau și, astfel, s-au realizat două obiective importante: păstrarea identității culturale a comunităților și alfabetizarea digitală, incluziunea digitală a persoanelor de vârstă a treia. Astfel, a avut loc un curs de instruire la care au participat 7 persoane vârstnice, care au învățat să creeze o povestire digitală și să o posteze în mediul online.

Al treilea curs are ca public țintă categoria șomerilor sau a persoanelor care nu au un loc de muncă, dar au inițiativă și doresc să beneficieze de îndrumare pentru deschiderea unei afaceri.

Cursul își propune să transmită competențele de bază specifice educației antreprenoriale în asociere cu practica necesară. În parteneriat cu AJOFM Galați sunt selectați 30 de șomeri care vor avea ocazia să fie primii dintr-o serie mult mai mare, care să aibă suportul necesar pentru luarea unei decizii importante. Principalele teme din cadrul cursului sunt: noțiuni de afacere și antreprenoriat, elementele de bază ale unei afaceri, pașii pentru înființarea unei firme, elementele componente ale unui plan de afacere, informații despre piață, clienți, servicii, preț, promovare, resursele umane necesare într-o afacere.

Primele 2 serii de curs au avut loc în luna iulie, a.c. Cursul are o durată de 18 ore și se derulează pe parcursul unei săptămâni, beneficiind de formator specializat în domeniu și co-formator bibliotecar.

Pe parcursul cursului, cursanții au căpătat încredere în propriile opinii, au considerat că este mediul propice expunerii acestora, au învățat să comunice și să își expună propriile idei, trecând peste complexe sau stări emoționale, fiind susținuți de colegii cursanți și formatori, existând un climat empatic și constructiv la acest nivel.

Cursul a decurs în condiții normale și conform structurii acestuia toți participanții au fost activi

și au urmat instrucțiunile trasate înaintea fiecărui exercițiu. În timpul discuțiilor s-au generat idei interesante cu care cursanții au venit la acest curs și le-au dezvoltat și susținut pe parcursul cursului sau și-au schimbat viziunea despre noțiunea de afacere în timpul cursului.

A fost realizat un flux continuu de idei între cursanți, aceștia încurajându-se reciproc acolo unde era nevoie, oferind anumite detalii din experiența lor profesională și socială vizavi de exemplele de afaceri propuse în cadrul cursului.

Chiar dacă materialul propus pentru derularea cursului a fost amplu, interesant și apreciat de cursanți, s-a putut observa dorința și disponibilitatea acestora de a discuta mai mult, prin prisma exemplelor anumite elemente de antreprenoriat, studiul de caz oferit de fiecare dată fiind cel ce incita și genera discuții. Acest aspect trebuie oferit mai mult grupului de cursanți, fiind alocat un spațiu temporal mai generos în acest sens.

Stilul comunicativ, deschis, al formatorilor a determinat comunicarea și apropierea între cursanți, coeziunea și colaborarea între membrii grupului, între grup și formatori, fiind foarte importante pentru omogenizarea grupului și pentru desfășurarea benefică și cu eficiența maximă a cursului.

Biblioteca „V.A. Urechia” a devenit astfel una dintre instituțiile căutate pe plan local pentru cursurile pe care le oferă comunității, contribuind la formarea unor competențe necesare pe categorii de vârstă sau de ocupație.

Comunic, deci citesc

sau

Despre cum se mai citește în ziua de astăzi

Mihaela Bărbulescu
bibliotecar, Biblioteca
Universității „Dunărea de Jos”

Bibliotecarii au onoare în ceea ce privește cititul, ei trebuie să mențină vie această dorință în mintea oamenilor, dorința de a citi, de a fi informat. În zilele noastre menționează des expresia că tinerii nu mai citesc așa cum se citea pe vremuri. Dar poate ar trebui să ținem cont de faptul că noi toți suntem înconjurați, chiar bombardați de extrem

de multă informație cu caracter globalizat la fel cum este și lumea în care trăim, informație existentă pe diverse tipuri de formate. Această diversitate face un serviciu bibliotecarului, pentru că oamenii simt și mai mult nevoia de a ține pasul cu acest noian informatic, iar pentru acest lucru ei vin și la bibliotecă, locul unde pot găsi informația necesară. Prin intermediul Internetului, comunicarea se face acum mult mai ușor, distanțele par mult mai scurte și în acest nou cadru informația circulă nestingherită. Informația trebuie accesată/citită, fie că este în format tipărit, fie că este în format electronic.

În această idee, cred că putem spune că tinerii citesc, dar nu neapărat ceea ce se citea și cum se citea în urmă cu 20-30 de ani, ci într-un mod conform cu secolul XXI. Copilul, de foarte mic, este atras de reclamele difuzate la TV și, în egală măsură, este atras de telefonul mobil și de calculator. Putem spune că, de la o vârstă foarte fragedă, luăm contact cu imaginile în mișcare, cu un anume tip de informație vizuală, dar și cu scrisul pe un altfel de suport decât cel tipărit. Societatea actuală abundă în informație vizuală, astfel informația în format tipărit a căpătat, cu siguranță, o altă valență mai atractivă, care permite afișarea ei în format vizual și auditiv. Totul devine vizual, astfel într-o mare măsură suportul informației de tip hârtie este înlocuit cu un suport de tip electronic mult mai atractiv și infinit de mult mai interactiv.

Impactul vizual este maxim și mai conform, poate, cu structura noastră anatomică, învățăm să citim din imagini care se mișcă și mai puțin din cărți tipărite care sunt fixe, imobile. Apariția cărților în format electronic a remediat acest lucru,

le-a dat o nouă dimensiune, sunt mai ușor de răsfoit și de manipulat și, prin extindere, poate mai ușor de înțeles. Cărțile devin astfel interactive, se poate sări cu ușurință de la o pagina la alta, de la un capitol la altul, se poate face căutare în textul cărții după un cuvânt anume, în timpul lecturii poate fi afișat în permanență cuprinsul cărții și, de asemenea, imaginile cuprinse în carte pot fi mult mai ușor înțelese, mai ales în procesul învățării.

Putem spune că se citește destul de mult, dar în alt mod, folosind o altă tehnică, și mai ales folosind alte suporturi.

Ținând cont de aceste aspecte, cititorul s-ar putea să nu fie interesat de ceea ce se citea, de exemplu, acum 20 de ani. El trebuie să se adapteze noilor tehnologii, să fie la curent cu ele pentru a face față societății în care trăim.

Cărțile și periodicele în format electronic se găsesc, de obicei, pe CD-uri achiziționate din librării sau din alte magazine care le comercializează, pot fi accesate online pe Internet sau se pot cumpăra de aici, în diverse formate. De asemenea, există și cărți în format audio, audiobook-uri - extrem de utile mai ales celor care sofează, de exemplu, în acest fel pot „citi” într-un mod plăcut și ușor, ele fiind utile și persoanelor cu un anumit handicap, cum ar fi cele care sunt lipsite de vâz. Dispozitivele electronice care pot accesa publicațiile în format electronic sunt de genul calculator/desktop, laptop, notebook, tabletă, dispozitiv de tip e-reader și telefonul mobil de tip smartphone.

În funcție de preferințele fiecăruia și posibilitățile bănești, se poate utiliza un anume tip de dispozitiv. Unul din avantajele majore ale acestor tipuri de dispozitive ar fi că sunt ușor de folosit, pot avea și acces la Internet, cameră video, pot fi alb-negru sau color, au o baterie care le oferă o autonomie și, mai ales, sunt ușor de transportat, având o greutate destul de redusă (tabletele, e-readerile și smartphone-urile). Ele pot fi folosite cu ușurință în spațiile publice, în mijloacele de transport în comun, astfel informația devine extrem de accesibilă, la îndemână, această modalitate de citit fiind mult mai atractivă decât cititul după un format tipărit.

Apariția telefoanelor de tip smartphone a schimbat cu totul realitatea media, comunicarea devenind cu ele extrem de ușoară, la mai multe niveluri. Aceste dispozitive, pe lângă faptul că pot fi folosite ca telefoane mobile, pot fi utilizate pentru foarte multe alte activități cum ar fi: accesare documente electronice în diverse formate, GPS, scanare diverse coduri de bare, scanare ce oferă informații utile despre anumite

produse, scanare documente și transformarea lor în format pdf, permițând astfel trimiterea lor prin e-mail sau încărcarea pe o anumită pagină de Internet, jocuri, calculator, mp3 player, vizionare filme, hărți și multe alte aplicații ce pot fi folosite datorită sistemului de operare cu care sunt dotate în principal Symbian, Android, IOS, astfel telefonul devine extrem de util putând face poze și filmări de înaltă calitate, chiar HD, pot accesa cu ușurință Internetul fără de care nici nu funcționează adecvat, prin intermediul Internetului își actualizează aplicațiile cu care sunt dotate. În acest mod, utilizatorul acestor dispozitive poate afla în timp util anumite informații de care are nevoie în desfășurarea activității de zi cu zi. Aplicațiile disponibile nu sunt puține, de multe ori ele pot fi descărcate gratuit de pe Internet, multe din ele fiind foarte utile pentru a accesa informația de care are nevoie persoana/utilizatorul respectiv. Aceste aplicații pentru diverse sisteme de operare, folosite de smartphone-uri, sunt din ce în ce mai prezente pe multe site-uri de Internet. Un studiu realizat de un institut american arată că un adult american din cinci a citit o carte de pe un dispozitiv e-readers.

În acest mod el își poate verifica în orice moment emailul, poate citi noutățile, informația ajunge foarte repede și ne ajută să economisim foarte mult timp care, în zilele noastre, este o mare problemă. Altădată, nu ne puteam imagina că am putea lua cu noi pe stradă sau în oricare alt loc telefonul care stătea cuminte pe masă sau pe biroul din casă, nu ne trecea prin minte că, în timp ce ne facem cumpărăturile, am putea cu ușurință suna prietena din Londra să o întrebăm ce părere are despre prețul pentru o anumită haină. Viața noastră, odată cu apariția telefonului mobil, s-a schimbat pentru totdeauna, putem avea acces la comunicare aproape oriunde ne-am afla, putem rămâne în legătură cu persoanele dragi și nu ne-am mai putea imagina viața fără acest mic dispozitiv, care scurtează distanțele cu viteza fulgerului și duce comunicarea interumană la alt nivel. Desigur, toate aceste dispozitive funcționează prin intermediul unui ecran pe care suntem nevoiți să îl privim timp îndelungat, lucru ce poate duce în timp la apariția unor inconveniențe, cum ar fi faptul că suntem înconjurați de un câmp electromagnetic mult mai puternic.

Comunicarea interumană ajunsă la acest nivel, un nivel mult mai complex, înseamnă un câștig mare pentru oameni, dar, probabil, va trebui să fim atenți, pentru că orice mare descoperire își are reversul ei și merită să fim atenți la acesta.

Un serviciu interactiv pentru Internet, gratuit și care vizează tot comunicarea interumană, extrem de folosit la momentul actual, este Facebookul, apărut în februarie 2004. Prin intermediul acestui site poți

ține mult mai ușor legătura cu persoanele din cercul apropiat sau depărtat, poți fi la curent cu diverse evenimente, poți interacționa ușor și poți cunoaște persoane noi. În acest mod, viața socială a unei persoane se poate schimba în bine, crește nivelul de socializare și interacționare între oameni. În mai 2012, numărul de utilizatori al acestui serviciu era de 900 de milioane din întreaga lume. În mod curios oamenii pe Facebook au tendința de a fi mult mai amabili decât ar fi în viața de zi cu zi.

Bibliotecarii trebuie să înțeleagă aceste noi abilități pe care le au tinerii în ziua de azi, să se familiarizeze cu ele și să adapteze informația existentă în biblioteci la nevoile lor informaționale, la modul cum percep ei informația.

Astfel, se poate spune că se citește destul de mult sau, mai bine spus, se accesează mult mai multă informație decât se accesa nu cu foarte mulți ani în urmă. Deci se citește, numai că altfel. Bibliotecarii vor fi nevoiți, și deja au făcut acest lucru, să se

adapteze la aceste noi mijloace de comunicare a informației. Astfel, informația din bibliotecă, aflată în format tipărit, ar trebui adusă la cunoștința utilizatorilor printr-un format de tip electronic și ar trebui să se pună accent pe achiziția de documente în format electronic, de dispozitive ce permit accesul la informația electronică, astfel încât cititorul să poată împrumuta din

bibliotecă informația care îl interesează în format electronic, mult mai accesibilă pentru el și mai apropiată de modul lui de lucru. Această transformare a informației în format electronic se întâmplă deja în multe biblioteci din multe țări. Bibliotecile sunt nevoite să țină pasul cu tot ce este nou în materie de comunicare, de învățare, pentru a putea rămâne ceea ce au fost dintotdeauna: locul unde găsim ceea ce dorim să citim, să cunoaștem, să învățăm, să accesăm. Existența unui site pe Internet al bibliotecii, care să conțină măcar minimum de informație privitoare la biblioteca respectivă, a devenit o necesitate fără de care, în ziua de astăzi, nu mai concepem existența unei biblioteci.

Cărțile nu vor dispărea, cu siguranță, dar merită și ele un upgrade, merită să le aducem mai aproape de noi și să le facem conținutul mobil. Cu mult timp în urmă, ele chiar se citeau fiind legate cu lanțuri de suporturile lor de atunci. Merită să facem acest lucru poate și pentru a mai economisi hârtia necesară tipării lor, ca să ne putem bucura de cât mai multe oaze de verdeață în viața noastră.

Bibliografie:

1. http://en.wikipedia.org/wiki/Main_Page
2. <http://www.digitaltrends.com/mobile/booming-market-one-fifth-of-us-adults-now-read-e-books-e-readers-spurring-people-to-read-more-overall/>

Salonul Literar „Axis Libri” a intrat în vacanță!

Silvia Matei
șef serviciu Săli de lectură
Biblioteca „V.A. Urechia”

Luna mai a fost una de LPauză în programul Salonului Literar „Axis libri”, de altfel, absolut necesară pentru pregătirea în detaliu a celei de-a IV-a ediții a Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”, componentă de marcă a brandului cu același nume, impus deja pe piața culturală gălățeană.

Și dacă Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” a însemnat o săptămână de maraton cultural, cu lansări de carte, vernisaje de expoziții, programe artistice și dezbateri pe diverse teme, găzduind prezența unor mari personalități ale culturii scrise, precum Mihai Cimpoi, Gheorghe Buzatu, Emil Streinu sau Daniel Corbu, la mijlocul lunii iunie a avut loc o ediție specială a Salonului Literar. Aceasta a găzduit lansarea cărții „Viața de după viață”, apărută la Editura „Națiunea” în 2012, autor Silvia Urlih. Evenimentul a făcut parte din seria manifestărilor dedicate comemorării a 123 de ani de la trecerea în eternitate a poetului Mihai Eminescu.

În deschiderea evenimentului care a avut loc joi, 14 iunie, gazda atât de primitoare și plină de solitudine, prof. Zanfir Ilie, Directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”, a făcut, ca de obicei, o scurtă prezentare biobibliografică a autoarei, predând apoi ștabela profesorului și scriitorului Teodor Parapiru, moderatorul neobosit al acestor întâlniri săptămânale. Teodor Parapiru a introdus auditoriul în atmosfera lansării și a dat frâu liber discuțiilor. Familiarizarea cu subiectul cărții s-a realizat prin recenzia prezentată, din partea Bibliotecii „V.A. Urechia”, de bibliotecara Leonica Roman. Dintre

prietenii și apropiații autoarei, care au ținut să o susțină la eveniment, au avut intervenții Cezarina Adamescu, Mircea Marcel Petcu, Romeo Tarhon, Floarea Necșoiu și Traian Chiricuță. Lucrarea adusă în atenția publicului gălățean este spovedania publică a Silviei Urlih asupra dramei propriei existențe. Aflată la un pas de moarte de mai multe ori, autoarea îl descoperă pe Dumnezeu, și întreaga sa existență capătă un alt sens. Concluzia trasă în încheierea întâlnirii a fost unanimă: cartea este o experiență de viață și în același timp o mărturie că Dumnezeu există: „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu, Care faci minuni” (Psalmul 76, 13). La final, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia” i-a oferit autoarei o diplomă de participare și i-a invitat pe cei prezenți în sală, la obișnuita ședință de autografe.

Întâlnirea cu Silvia Urlih și „Viața de după viață” a reprezentat ultima ediție din Stagiunea de primăvară a Salonului Literar „Axis Libri”, urmând ca acesta să-și redeschidă „porțile” în stagiunea din toamnă. Vacanța bine meritată va fi, cu siguranță, una de analiză, dar și de pregătire a noilor proiecte culturale. Stagiunea din toamnă se anunță încă de acum una la fel de densă și bogată în evenimente culturale, având în vedere că și-au anunțat deja participarea peste 15 scriitori din Galați și din țară, care vor aduce în atenția publicului noi apariții editoriale. Vă așteptăm în septembrie, la deschiderea celui de-al patrulea an de activitate.

Pleşcan, Ilie Z. *Animale politice.*

Galați: Axis Libri, 2012, 170 p.

Simona Milica
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Îmbinând arta cuvântului cu exigența jurnalistului, pătrunderea eseistului și spiritul satiricului, Ilie Z. Pleşcan ne încântă în volumul „Animale politice” cu versuri deosebite prin conținut, dar și prin stilul abordat. Scrisă într-un lirism nonconformist, opera este pătrunsă de tâlc ascuns atât în titluri, cât și în versuri. Titlul, „Animale politice”, fiind primul contact al cititorului cu cartea, trezește interesul prin asocierea celor două cuvinte contradictorii și îl determină pe acesta să treacă dincolo de prima copertă, descoperind vocația suferinței sau răzvrătirea socială cultivate de autor în versurile sale. Aceste forme de manifestare poetică împart volumul în două părți distincte.

Prima parte, intitulată de autor „Rugându-ne”, ne surprinde printr-un limbaj metaforic și o mare varietate de tonuri afective ce nasc „Un pumn de iluzii”: „Păcatele mele sunt toate/ plătesc pentru ele durere/ jumătate ești tu pe înserate/ jumătate sunt eu în tăcere”.

Dincolo de sentimentul efemerității, asumat și cântat, regăsim în versurile dlui Pleşcan și o bucurie a renunțării la condiția umană, autorul gândindu-se la ceea ce va urma cu emoție: „Există posibilitatea/ unui happy-end sublim/ în care să câștigăm/ viza pentru visele noastre/ și speranța ne sparge genunchii.”

Partea a doua a cărții „Animale politice” dă un suflu ușor satiric volumului, ducând cititorul într-o zonă destul de uzuală, cea a scenei politice actuale.

Sarcasmul ziaristului s-a materializat în versuri ce cultivă răzvrătirea socială, cu „Doza obișnuită” de suferințe cotidiene: „În acest timp mai vine o criză/ se mai licitează o fabrică/ sau se împarte/ doza obișnuită/ cu locuri de veci.” Scrutarea atentă a realității a fost pusă în versuri cu măiestrie, lirismul fiind rod al unei imaginații creatoare.

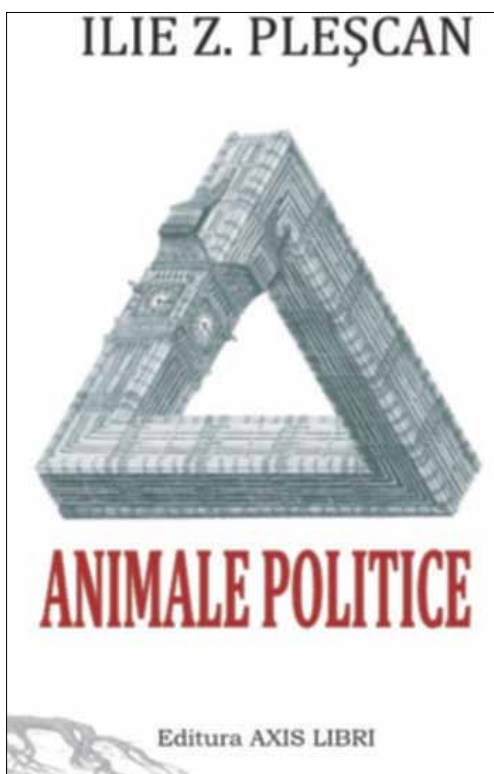
Remarcăm un aspect interesant în versurile dlui Pleşcan: inexistența semnelor de punctuație, ce permite spiritului nostru să respire poeziile după inspirația personală, după gustul și dispoziția subiectivă proprie.

Acest volum de versuri este dovada vie că, în spiritul inovativ și cu rigoarea jurnalistului, domnul Pleşcan își dorește să ne încante atât sufletul, cât și ochii. Astfel, nume de referință în lumea artei satirice gălățene au conturat tema fiecărei poezii în parte, prin ilustrații sugestive; acestea au fost realizate de dl Daniel George Pleşcan pentru prima parte a cărții și de dl Florin Doru Crihană pentru cea de-a doua parte.

Ilie Z. Pleşcan s-a dăruit publicului și în limba engleză, prin efortul traducătorului, dl prof. Petru Iamandi, iar traducerea textelor în limba franceză a fost realizată de dl prof. Constantin Frosin.

Dl Ion Manea aprecia într-un articol din revista „Dominus”, revistă pe care, de altfel, autorul nostru o onorează adesea cu versurile sale: „Poezii sunt întotdeauna unici în felul lor, nu suportă nicio supunere

sau aliniere, de orice natură ar fi ele. Ei nu pot fi separați de cărțile lor, acestea fiind doar prelungiri ale propriilor existențe”, iar dl Pleşcan nu putea întări mai bine aceste afirmații decât prin propriile versuri: „Înlăuntrul discursului/ sunt eu/ spargere dincolo de forme/ partea care cere/ partea care inspiră/ partea care făurește”.

Urlih, Silvia. *Viața de după viață*.

București: Națiunea, 2012, 197 p.

Leonica Roman
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Lucrarea *Viața de după viață* reprezintă spovedania publică a doamnei Silvia Urlih despre drama propriei existențe. Autoarea prezintă cele mai tainice trăiri ale sufletului ei, descriind iadul pe care l-a trăit din fragedă pruncie alături de părinții care au tratat-o cu indiferență, cruzime și chiar cu ură, calvarul pe care îl duce mulți ani lângă un soț violent, bolile care îi macină

sănătatea, dar și bucuriile pe care le trăiește alături de fratele ei pe care l-a crescut cu drag.

Descrierile din carte sunt cutremurătoare. Bătăile dese pe care le primește din partea tatălui sunt greu de imaginat: „Mă bătea cu pumnii, cu picioarele, cu cureaua, cu doaga...” (p. 30). Vocabularul vulgar al tatălui este redat în paginile cărții pentru a sublinia atitudinea brutală a acestuia față de propria fiică. Pedepsele aspre ale mamei, cum ar fi închiderea în beciul întunecos și rece, sunt de neînțeles. Aceste trăiri au lăsat urme adânci și greu de vindecat în sufletul firav și blând al scriitoarei, însă ea este o luptătoare: „Deși eram bătută crunt de tata, deși eram închisă des în beci de către mama și pusă să stau în genunchi poate și câte două ore, pe întuneric, uneori pe boabe de porumb, alteori pe talaș, am supraviețuit...” (p. 31).

Speranțele mari pe care și le-a pus în căsătoria cu cel pe care îl credea „jumătatea” sa (p. 63), sunt spulberate în „săptămâna de miere” (p. 71), când soțul o bate pentru prima oară. Această întâmplare, dar și celelalte bătăi primite de la el o marchează profund pe tânăra femeie, care devine din ce în ce mai introvertită.

Pe parcursul vieții, sufletul autoarei ajunge de multe ori la deznădejde. Nemaiputând îndura necazurile vieții, se gândește în repetate rânduri să își pună capăt zilelor, iar într-un moment de disperare afirmă că nu există Dumnezeu (p. 84).

Deși a fost la un pas de moarte de mai multe ori, pronia divină nu a îngăduit ca Silvia să moară, deoarece Dumnezeu „voiește ca toți oamenii să se mântuiască și la cunoștința adevărului să vină” (I Timotei 2, 4).

Creatorul, Atotputernicul, permite ca acest suflet chinuit să fie și mai mult încercat, atât prin boală fizică, dar și prin boală psihică. De parcă nu fusese destul de crudă, soarta îi mai rezervase o lovitură și mai puternică. Iubitului ei frate, Dorin, i se confirmă un diagnostic crunt: leucemie. Autoarea recunoaște că, dacă până în acel moment nu se rugase lui Dumnezeu pentru ea, acum începe să se roage pentru frățiorul ei drag, încearcă să îl încurajeze să reziste, să lupte cu boala. Atotputernicul, Tatăl nostru – Cel de sus, are însă alte planuri: Dorin moare după două săptămâni de suferință.

Legătura puternică creată între cei doi frați, Silvia și Dorin, dăinuie și dincolo de moarte. În clipa în care Dorin a murit, Silvia, care era în mașină, în drum spre Tulcea, mărturisește celor din autoturism că sufletul lui a venit la ea și și-a luat adio (p. 136). Silvia pregătește până în cel mai mic detaliu înmormântarea fratelui așa cum acesta îi spusese în vis. În toate nopțile până la pomenirea de 40 de zile, autoarea comunică extrasenzorial în vis cu fratele decedat.

Începutul schimbării lăuntrice are loc în sufletul scriitoarei în momentul în care, în urma discuțiilor cu un preot în cimitir, aproape de mormântul fratelui, acesta o povățuiește cum să se roage lui Dumnezeu cu inima, nu doar cu gândul. Adevărata minune care s-a petrecut cu autoarea este aceea a vindecării sufletului, ea reușind prin rugăciune să găsească sensul vieții, descoperirea Lui Dumnezeu, a puterii Sale. Vindecarea trupului ei a venit ca urmare firească a vindecării sufletului.

Titlul lucrării nu este ales întâmplător. *Viața de după viață* reprezintă, de fapt, viața redobândită în urma descoperirii Lui Dumnezeu, învierea duhului autoarei în urma rugăciunilor făcute din inimă către Hristos Mântuitorul, după ce întreaga existență de până atunci fusese un iad plin de dezamăgiri, deznădejde, necredință. Miracolul vindecării trupesti se produce datorită credinței de neclintit a autoarei în Iisus Hristos.

Această carte este o experiență de viață și în același timp o mărturie că Dumnezeu există: „Cine este Dumnezeu mare ca Dumnezeul nostru? Tu ești Dumnezeu, Care faci minuni!” (Psalmul 76, 13).

Urlih, Silvia.
Viața de după viață.

București: Națiunea, 2012, 197 p.

Mircea Marcel Petcu
președinte, Asociația
Scriitorilor Tulcea

Avorbi despre carte și scriitor e poate cel mai greu lucru, nefiind niciodată în deplină siguranță că ai putut descoperi toate luminile și umbrele, toate acele scânteieri ce farmecă sau toate vibrațiile ce vin de undeva din interioarele frământate îndelung și transmite apoi lava incandescentă spre lume, calmante sau săgeți dureroase.

Din astfel de frământări vulcanice par venite cuvintele Silviei Urlih și de aceea ajung la inimile noastre. Povestea Silviei vine de demult și de departe și poate fi drept răspuns sau o sumă de alte întrebări cu deschidere către lume.

Volumul de față „Viața de după viață” ne relevă frământări de o viață, din copilărie, adolescență până la maturitate. Autoarea scrie pentru că îi plac lucrurile dificile și aceasta este cea mai dificilă muncă pe care o poate face cu maximă pasiune și randament, scrie pentru că ea cunoaște o serie de lucruri și adevăruri pe care le poate spune mai bine decât unii care le-au trăit. Cărțile rămân fidele, ele n-o iau razna fără rost ca oamenii. Pentru a nu strica inefabilul povestirii nu ne propunem analize, ci doar invităm cititorul ca la ceas de liniște sau frământări, la ceas de bucurie sau grijă să deschidă volumul de față „Viața de după viață” convins fiind că va găsi fie alinări, fie impulsuri, fie răspunsuri.

Să ne facem timp pentru lucrurile cu adevărat importante și să ne dedicăm întreaga viață urmării unui ideal și autocunoașterii. Acesta este sensul vieții, iar dacă nu este, atunci ar trebui să fie.

Povestirea Silviei Urlih te cucerește prin simplitate, sinceritate, iubire.

Nu uitați, e o carte intrată în patrimoniul literaturii, dar e o carte de citit, o carte care se citește, o carte vie, nu un obiect de muzeu.

Așa cum viața curge molcom tot așa cuvintele Silviei Urlih alunecă pe pagina albă înșirând scene ale sufletului transmise vieții ca o picătură de apă pe buzele flămânde, lată! Scrie, scrie, scrie, așteptați cu nerăbdare, vine, simțiți-o, e noua carte al cărei nume nu-l știu, dar sper ca titlul lui să fie cel din inimile voastre!

Stănescu, Oma.
Când pronia îngăduie.

Galati : Axis Libri, 2012, 114 p.

Cartea „Când pronia îngăduie” scrisă de doamna Oma Stănescu, lansată în cadrul *Festivalului Național al Cărții „Axis Libri”*, îmbogățește colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia” alături de alte șapte apariții apreciate de numeroși cititori. Prozatoarea este originară din Buzău și a absolvit Facultatea de Științe Economice din Iași. La data de 1 decembrie 1986, pornește într-o călătorie inițiatică în India, unde participă la concursuri de Ayurveda, în periplul ei descoperind și cunoscând mai mulți maestri spirituali. Experiențele trăite pe continentul indian își pun amprenta asupra creațiilor literare, dar și asupra laturii sufletești a sensibilei scriitoare.

Romanul este structurat în șase capitole ample, precedate, cu excepția capitolului 4, de motto-uri sugestive extrase din Biblie, „Povestea vorbei” de Anton Pann, înțelepciunea populară și „Yaatra” de Vasile Andru. Titlurile capitolelor anunță acțiunea complexă a operei, oferindu-ne câteva detalii despre întâmplările ce urmează a se derula sub ochii noștri.

Pe parcursul celor 110 pagini, aflăm că personajul principal este o femeie de profesie scriitor ce locuiește într-o garsonieră împreună cu fiul ei Laurențiu și cățelul Ciuc. Viața ei este una agitată, plină de probleme cauzate de băiatul ei, dar și de lipsa unui loc de muncă. Prin intermediul unei conjuncturi favorabile creată de relația conflictuală cu asociația de proprietari, îl întâlnește pe viceprimarul Codrin Adam. Indisponibilitatea acestuia o face să se îndrăgostească de el și să speră că într-o zi îl va cunoaște. În urma multor amânări repetate, edilul acceptă la insistențele femeii întâlnirea, în cele din urmă pronia îndeplinindu-i dorința. Autoarea nu-i atribuie eroinei un nume, fapt ce lasă impresia unui roman parțial autobiografic.

Opera este scrisă la persoana întâi, personajul principal contopindu-se cu autorul, astfel încât acțiunea devine tot mai veridică. Stilul este liber, sentimentele sunt spuse direct într-o vorbire simplă, colocvială. Limbajul ușor indecent, folosit sub forma unui artificiu literar, conferă lecturii un anumit farmec, făcând lectura accesibilă.

În final, o felicit pe scriitoare, iar pe dumneavoastră vă invit la lectură!

Iulia Băncilă
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Marcu, Costel Daniel; Julea, Filuș. *Marea Piramidă a lui Osiris, Stăpânul Platoului Ghiza.*

Galati: Pax Aura Mundi, 2011, 406 p.

Simona Ioan
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Romanul „Marea Piramidă a lui Osiris, Stăpânul Platoului Ghiza”, scris de medicul Costel Daniel Marcu și profesorul Filuș Julea, este o foarte bună introducere în mitologia egipteană, pentru cei neavizați în domeniu. Spre deosebire de mulți alți autori, care au tratat existența lui Osiris în lumea de Dincolo, creatorii prezentei lucrări s-au axat pe viața

lui înainte de moarte: proveniența, copilăria, adolescența, perioada domniei, toate presărate cu aspecte zugrăvite cu autenticitate și realism.

Ațiunea se petrece pe malul Nilului, pe o fâșie de pământ numită Kemet - Pământul Negru, unde locuitorii își spuneau egipteni.

Romanul debutează cu o expunere amănunțită a consecințelor catastrofei declanșate de lovirea Pământului de o cometă, cu peste 12 mii de ani în urmă. Îmbogățită cu numeroase figuri de stil, descrierea transpune cititorul într-o lume în care, la momentul respectiv, domnea haosul: totul era cuprins de flăcări sau de fum, oamenii sufereau de foame, molime nebănuite decimau populația.

În această atmosferă cenușie, localnicul Abedu îl salvează de la moarte pe Osiris, pe care îl găsește abandonat, aproape fără suflare, într-o miniarcă, împreună cu tăblițele care conțineau importante informații din lumea îndepărtată din care venea: Amenti sau Insula Șarpelui, care era, de fapt, Atlantida, continent populat de o civilizație foarte dezvoltată,

dispărută sub ape în urma catastrofei care se abătuse asupra Pământului. În timpul copilăriei, Osiris îi uimește pe locuitorii de pe Valea Nilului cu spiritul lui practic și cu ideile inovatoare care conduc la ușurarea modului de trai al acestora: le construiește unelte, scaune pliante, paturi, un fel de mese, îi învață diverse meșteșuguri, dar și prin curajul de care dă dovadă în diferite împrejurări, astfel încât se face cu ușurință iubit și apreciat de localnici.

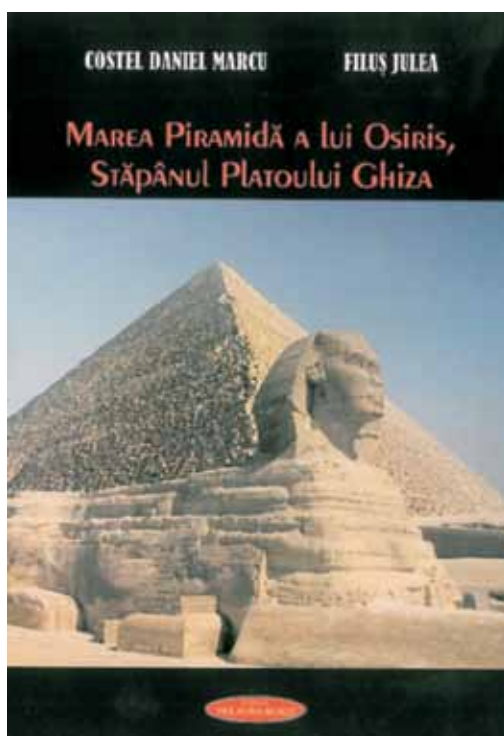
Adolescența și tinerețea și le dedică construirii Marii Piramide solicitate de regele Ra, proclamat mai târziu primul faraon al Kemetului. În acea perioadă se remarcă prin spiritul lui organizatoric, prin inteligența și cunoștințele tehnice pe care le are și le aplică pentru îndeplinirea obiectivului principal: construirea Piramidei.

În perioada maturității se îndrăgostește de Isis, dar nu se poate căsători cu ea decât după ce faraonul Ra hotărăște să îl înfieze, devenind astfel fratele ei. Evenimentele se derulează apoi cu mare repeziciune. Seth, spiritul răului, fratele soției, fiind invidios că Osiris este favoritul lui Ra și al poporului, după mai multe încercări eșuate, reușește să îlucidă pe faraon, apoi îl înjunghie pe Osiris și îl închide într-o ladă pe care o aruncă în Nil. Acesta este salvat de un pescar bătrân, după care este găsit de Isis și de Thoth, tatăl adevărat al acestuia, venit din Atlantida. Organizează o strategie de apărare împotriva lui Seth și eliberează orașul On, devenind faraonul Kemetului.

Finalul ne dezvăluie cum Horus, copilul lui Isis și al lui Osiris, îl învinge în luptă pe

Seth, scăpând astfel țara de spiritul răului.

Romanul poate fi considerat un curs de introducere în domeniul fascinant al mitologiei egiptene, familiarizându-ne cu idei, personaje și credințe din acea vreme.

Solomon Lazanu, Mariana. *Caisul din vis: Versuri.*

Galați: Sinteze, 2012, 100 p.

Corneliu Panait
profesor, Colegiul Național
„Vasile Alecsandri”

Poeta Mariana Lazanu ne propune un nou volum de poezii în care „floarea speranței să usuce lacrima,/ răsărit să fie iarăși inima.” („De Sfintele Paști”, pag. 64). Mariana Lazanu a studiat mult timp textele lui Fiodor Dostoievski și Teodosia Lațcu (cunoscuta traducătoare din limba greacă, ale cărei articole erau acceptate de către o revistă de valoare, precum „Gândirea”). Poezia Marianeii Lazanu are accente religioase și filosofice: „Iisus ruga să-ți asculte nencetat,/ mintea să încununeze spic bogat./ Vârful aripii s-atingă scump zenit,/ zborul să se rânduiască împlinit./ Slava Domnului spre ceruri s-o închini,/ mântuit să vezi podoaba printre spini./ Altarul cerului să-ți fie mândra stea,/ dăruit să știi străbate calea ta./ Rugăciunile să stingă patima,/ așteptarea să te-nvețe a-ndura./ Cu vorbe blânde să-i alini pe vrăjmași,/ cu fapte bune să îi cerți pe urmași.” (cf. „Sfintele Paști”, pag. 64).

Poezia din acest volum are, fără îndoială, sursele sale în religiozitate. Într-o altă poezie întâlnim tema umilinței (smereniei creștine): „Prea Sfinte, dă-mi limanul pocăinței/ și lacrima păcatelor învinse,/ soarbe-mi din piept durerile aprinse/ dându-mi prea scumpul dar al umilinței./ Primește-mi înălțarea rugăciunii/ și dorul de dulceața mântuirii,/ fii zborul înspre țărnul împlinirii,/ îmbogățit cu-aripe-nțelepciunii.” (cf. „Rugă”, pag. 50). Cititorii pasionați știu că poezia religioasă nu este un gen nou. Nichifor Crainic, Vasile Voiculescu, Dan Botta au scris poezii religioase memorabile, demne de a fi păstrate cu cinste în istoria literaturii. Autorii remarcabili nu sunt neapărat cei care au adus adevăruri noi, ci sunt aceia care au ajuns la un nivel superior și au reușit să înțeleagă într-o anumită măsură tainele universului. Problema nu este aceea de a aduce adevăruri noi, ci de a reuși să exprimi adevărurile care sunt. Cartea doamnei Mariana Lazanu reușește să găsească mijloacele adecvate de exprimare. Motivele religioase sunt tratate cu măiestrie artistică; credința este asumată (trăită), făcând parte mai mult din mistică decât din apologie.

Poeta știe că oamenii sunt așa cum sunt și consideră că singura șansă a noastră stă în iertarea nemărginită a Domnului: „cât har e în urcușul către Tine/ și câtă-nfrigurare-n căutare,/ în suflet mi-ai sădit flori de cicloare,/ maci purpurii

și rouă de sulfine./ A Ta chemare-i mult ispititoare / ca scoica viorie ce îmbie/ valul lucios și raza aurie/ cu-al perlelor sedef și lacrimare./ Talaz aprinzi în apriga-ncercare/ și în iertarea ce mi-o dai, deplină,/ fără cuvânt și fără de hotare./ Îmbogățește-mi gândul cu lumină/ prin ruga împlinită-n închinare/ și-nvăpăiază-mi, Doamne, greaua tină.” (cf. „Urcușul către tine”, pag. 52). „Tina” nu se referă la „estetica urâtului” (după tradiția care merge de la Charles Baudelaire, Karl Rosenkranz, Tudor Arghezi cu „Flori de mucigai” și, recent, „O istorie a urâtului” a lui Umberto Eco). Mariana Lazanu rămâne în perimetrul spiritualității creștine, considerând că răul (păcatul) reprezintă o constantă a condiției umane. Chiar și cel mai mare dintre sfinți păstrează în sufletul său zgura păcatului, după cum și poezia încearcă să valorizeze natura umană a lui Hristos Mântuitorul. Mariana Lazanu scrie o poezie religioasă în care accentul este pus pe corporalitate: „cer și pământ ne dor împreună” (cf. „Iubim”, pagina 10). Poezia Marianeii Lazanu se pare apropiată de scrierile lui Simone Weil și de trăirile mistice ale Sfintei Thereza din Avila (la care găsim teme asemănătoare, cum ar fi aceea a smochinului neroditor, dar care poate să rodească prin harul dumnezeiesc).

Deosebită mi s-a părut poezia „Tăcerea decât moartea-i mai cumplită” (pag. 27). Știm că adeseori tăcerea a fost considerată o formă a înțelepciunii. Poezia la care ne referim privește tăcerea nu ca pe o binecuvântare, ci ca pe un blestem. Mai mult decât atât, cel iubit nu este un om obișnuit, ci este Mântuitorul Hristos. Cea mai mare suferință nu este decât separarea de Hristos, iar întoarcerea la Hristos este bucuria supremă. Poezia pleacă de la relația de iubire dintre suflet („mireasa” din „cântarea cântărilor”) și „mirele” (care este însuși Hristos Mântuitorul, singurul demn de a fi iubit în mod absolut). Poezia însăși este trăire, identificare extatică și nu doar analiză conceptuală (deși poezia include și analiza): „Tăcerea decât moartea-i mai cumplită,/ zid săvârșit din dureri și uitare,/ ce veștejește gingășii de floare,/ nimic ascuns cu umbra risipită./ Cuvinte lucii ca mărgăritare/ cu jale pier sub fruntea neiubită/ și-o lacrimă, în mare rătăcită,/ se frânge crunt de țărnm, în aiurare./ Neîmblânzite păsări strigă-n suflet/ și nu se-ntrezărește nicio apă,/ Pasul nu mai zvâcnește niciun umbrel./ Nimicnicio și bezne se adapă/ cu golul și cu sângele din plânsel./ suspin de înger răstignit pe harpă.” (cf. „Tăcerea decât moartea-i mai cumplită”, pag. 27).

Marii poeți (Michelangelo Buonarroti, Mihai Eminescu la noi) nu au fost preocupați numai de semnificația filosofică a artei, ci au căutat și

sonoritatea (armonia, muzicalitatea) poetică. Poezia de mai sus are (după părerea-mi proprie) o sonoritate extraordinară. Cele mai frumoase poezii nu trebuie rostite, ci se rostesc singure.

„Faptul că ființa omului este împărțită în corp, suflet și spirit nu trebuie înțeles în sensul că sufletul omenesc ar fi o a treia împărăție (pe lângă cele două împărății care există deja). În sufletul omenesc spiritualitatea și viața simțurilor coincid și se amestecă. Aceasta deosebește esența sufletului-spirit de sufletul care este una cu simțurile și de spiritul pur. Omul nu este nici bestie nici înger; el unește cele două forme de existență într-una singură. Corporalitatea simțurilor este diferită de cea animală și spiritualitatea sa este diferită de cea proprie îngerului.” (cf. Edith Stein, *Ibidem.*, p. 107).

Poeta Mariana Lazanu știe că sfinții acceptă suferința și chiar moartea din iubire pentru Domnul. Ea scrie o poezie a iubirii pentru persoana lui Hristos (care ne amintește de Teodosia Lațcu, dar și de Thereza din Avila). Poeta privește poezia ca un mijloc de a descoperi frumusețea dumnezeiască: „Iubirea omenească-i prea firavă/ cu rădăcini în șubrezimi umbroase/ și-n rosturi de vorbe lunecoase,/ ce-adună și dulceață și otravă./ Trunchiul cu temelii neputincioase/ grabnic își pierde floarea cea suavă/ de frumuseți și-amăgitoare slavă/ sub lespezi de dureri și doruri arse./ Cu sufletul strivit de-ncremenire/ ne risipim în noapte și-n trufie/ arareori vânați de-o tresărire./ Și urâțiți de-așa vinovăție,/ îmbrățișați de iad și ne iubire,/ ne întremăm prin tine, poezie!” (cf. „Ne întremăm prin tine, poezie!”). Remarcăm și faptul că poeta nu utilizează metafore sau imagini încărcate, ci practică esențializarea: mesajul este valorizat, iar imaginile nu sunt decât mijloace artistice (acest procedeu este laudabil). Unii pictori francezi căutau adevărul artei lor timp de câțiva ani pentru ca, mai apoi, să concentreze ceea ce au de spus într-un singur tablou.

Șigur că artistul trebuie să vorbească, după cum arta nu este altceva decât expresie. Mariana Lazanu afirmă că Domnul Hristos a avut și o natură umană (nu numai o natură divină), și cunoașterea poetică a lui Dumnezeu are ca punct de plecare natura umană a Mântuitorului Hristos.

Poezia Marianeii Lazanu este inspirată din tradiția monastică. Anahoreții conștientizau faptul că virtutea și sfințenia (mai ales atunci când sunt puse și în practică) sunt mai bune decât învățătura. Viața omului nu poate fi posibilă în afara iubirii pentru Dumnezeu. Poeta descrie dialogul dintre „om” și „Dumnezeu”. Condiția umană este determinată de „păcat” și de „vină”, iar „Dumnezeu” este „măreția”, „iertarea”, „iubirea nemărginită”. „A fi întru Domnul

înseamnă a fi înălăuntrul iubirii dumnezeiești” (Sfinții Părinți propun termenul grecesc de „philanthropia”, adică „iubirea lui Dumnezeu pentru om”).

Mântuirea nu este numai a trupului, ci și a trupului. Cu cât înaintează în perfecționarea spirituală, omul pune în relief și răul („greșeala”, „imperfecțiunea”, „negativitatea”). Separarea de Dumnezeu, tristețea, melancolia sunt la fel de interesante pentru poeta Mariana Lazanu. După cum se știe, temele în sine nu sunt poetice sau nepoetice, ci poetice sunt doar mijloacele prin care artistul poate să trateze temele: „De-ai să mă lași iar pradă ne iubirii,/ să îți durezi cetate din uitare/ în al meu piept îndrăgostit de mare,/ nedeslușit în unda amăgirii./ Lacrima mea să aibă-ntruchipare/ în neprihana luciului rostirii/ ivit din veche tainița gândirii,/ miez istovit de-amar și tulburare./ Iubirea picurată în cuvinte/ în teacuri suferința s-o sfârâme,/ dezmarginirii să-i dea bir fierbinte./ Desăvârșiri nebănuite-n lume/ caier de cer să depene cuminte/ din blândul plâns al apei fără nume.” (cf. „De-ai să mă lași iar pradă ne iubirii”, p. 22).

Poezia Marianeii Lazanu nu ocolește răul (păcatul), deși poeta alege să rămână creștină. Mariana Lazanu nu scrie o poezie metafizică în care Dumnezeu să fie negat și apoi afirmat (ca în „Psalmii” lui Tudor Arghezi). Separarea de Dumnezeu este văzută ca suferința cea mai mare, ca „ne iubirea” (p. 22). „Răul”, „păcatul” sunt situate, după cum s-a spus, în interiorul unei poetici a corporalității. Ca și la Simone Weil, „corporalitatea” conține lumina mântuirii, iar suferința duce la apropierea de Dumnezeu. Dumnezeu le dă uneori oamenilor boli și suferințe, sau după cum găsim în „Iov, 2:10”: „dacă am primit de la Dumnezeu cele bune, nu vom primi oare și pe cele rele?”

Poezia „Să îți găsești în tină necuprinsul” are la bază convingerea autoarei că „păcatul” poate fi adâncit. Viața conștientă este asemenea unei suprafețe luminate situate deasupra unui abis. Esența persoanei nu poate să fie înțeleasă decât plecând de la acest „abis” (sau, ca să utilizăm termenul lui Rudolf Otto: „mysterium tremendum” - misterul înfricoșător). „Abisul uman” reprezintă un talger al balanței, celălalt fiind constituit de „abisul divin”: „nu mă privi în ochi când suferința/ pe chipul meu își lasă dăre lucii/ iar inima cu semeția stâncii/ închide în răspântie ființa./ De astăzi lungi tăceri mi-or fi tălmacii/ să deslușească toată umilința/ și tainic să îmi spulbere credința/ în dragostea ce-mpodobește vecii./ Cu pieptul plin de zodia uitării/ alte priviri să îți încapă visul/ pe tâmple să-ți sărute părul, ninsul./ Nesățiosul sorb al fericirii/ să-ți ispitească sufletul, aprinsul,/ să îți găsești în tină necuprinsul.” (cf. „Să îți găsești în tină necuprinsul”, p. 30).

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

Ediția a IV-a

În perioada 23-27 mai 2012, Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați, în parteneriat cu Editura Eikon, sub patronajul Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, cu sprijinul Consiliului Județului, Consiliului Local și Primăriei Municipiului Galați, Universității „Dunărea de Jos”, Centrului Cultural „Dunărea de Jos”, Inspectoratului Școlar, Palatului Copiilor și în colaborare cu instituțiile de cultură: Teatrul Muzical „Nae Leonard”, Teatrul Dramatic „Fani Tardini”, Teatrul de Păpuși „Gulliver”, Muzeul de Istorie, Muzeul de Artă Vizuală, Casa de Cultură a Sindicatelor și Casa de Cultură a Studenților, a organizat a IV-a ediție a Festivalului Național al Cărții „AXIS LIBRI”, adresat iubitorilor de carte și lectură, atât cititori cât și creatori, editori și difuzori, pe care i-a invitat să participe la un program generos prin diversitate și calitate.

Dedicat tuturor vârstelor și etniilor, evenimentul s-a desfășurat în același feeric loc ca și în anii anteriori, pe Aleea Domnească (Zona „P”-urilor spre Elice), unde un complex expozițional cu standuri mobile outdoor și caravane de carte a cuprins produsele a cca 180 de edituri românești și străine, prezente în 30 de standuri, cu peste 6.000 de titluri. Organizatorii și-au propus să stimuleze interesul pentru lectură, să cultive satisfacția dialogului viu între producătorii și consumatorii produselor culturale specifice, dăruindu-le bucuria întâlnirii cu cei mai cunoscuți scriitori, prin organizarea unor dezbateri deschise pe teme de interes cultural, care să aducă în atenție cele mai recente apariții.

Programul Festivalului a oferit participanților ateliere de creație și concursuri cu premii pentru copii și tineret, lansări de carte, spectacole, recitaluri de poezie, muzică, tombolă și alte surprize.

Deschiderea oficială a Festivalului a fost făcută de domnul director al Bibliotecii Județene „V.A.Urechia”, profesorul Zanfir Ilie, care a evidențiat faptul că, la organizarea acestei ediții, mai amplă decât precedentele, a beneficiat de sprijin atât din partea autorităților locale și a celorlalte instituții

de cultură, dar mai ales din partea colectivului Bibliotecii: „Distinși oaspeți, îndrăgiți scriitori și editori, stimați prieteni ai Bibliotecii, neobosiți și admirabili colegi, dragi copii, părinți și dascăli! Bine ați venit la această frumoasă sărbătoare a cărții și lecturii, în acest spațiu de promenadă în care teii au început să înflorească, pregătind momentul de grație când miresmele lor vor îmbăta universul. Anul acesta, aflat sub Zodia lui „Nenea Iancu”, iată-ne ajunși la cea de-a IV-a ediție a Festivalului Național al Cărții „AXIS LIBRI”, spre mândria și satisfacția celor ce, cu dăruire, se străduiesc să ofere gălățenilor iubitori de frumos clipe de neuitat

în compania paginilor scrise de literatură, știință, artă și a slujitorilor lor: scriitori, editori, bibliotecari, personalități și creatori de valori culturale.

Salut cu deosebită satisfacție, aprecierea făcută Festivalului, de către Ministerul Culturii și Patrimoniului Național sub al cărui patronaj se desfășoară, în perioada 23-27 mai, această nouă ediție a manifestărilor dedicate cuvântului scris, organizată de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” cu sprijinul și susținerea Consiliului Județului Galați, Consiliului Local și al Primăriei municipiului Galați, împreună cu Editura Eikon Cluj, Centrul Cultural „Dunărea de Jos” și Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național, în colaborare cu Universitatea „Dunărea de

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” • Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

Jos”, Inspectoratul Școlar, Direcția Județeană pentru Cultură și Patrimoniul Național și toate instituțiile de cultură din municipiul și județul Galați.

Târgul de Carte „AXIS LIBRI”, organizat pentru prima dată la Galați în vara anului 2009, s-a dovedit a fi o inițiativă culturală de înaltă inspirație, așteptată cu emoție și primită cu căldură de gălățenii care au găsit aici, în acest complex de manifestări, nu numai cărțile, autorii, criticii și editorii prețuiți, ci și întâlniri de neuitat cu personaje, spectacole de muzică și poezie, concursuri, tombola, evocări la reușita cărora au contribuit prestigioase instituții culturale locale, personalitățile, factorii de decizie cu vădită apetență pentru cultură.

Amploarea și ecoul activităților l-au transformat într-un adevărat FESTIVAL, înscris ca o vultură în integrala „AXIS LIBRI” alături de revistă, salonul literar, editura și minilibrăria cu același nume, dând conținut celui mai cuprinzător proiect al Bibliotecii: Brandul cultural „AXIS LIBRI”.

Mai bogați cu experiența celor trei ediții parcurse, ne propunem să amplificăm tot ce s-a întâmplat frumos și s-a bucurat de succes. În acest an, Festivalul va fi gazda a cca 180 edituri cu o ofertă de peste 6000 titluri de carte la care se adaugă un număr impresionant de CD-ROM-uri și DVD-uri, manuale și jocuri. Împreună cu teatrele gălățene, Centrul Cultural, muzeele, Casa de Cultură a Sindicatelor, alte instituții de educație din județ, am îmbogățit programul cultural, astfel încât să vă bucurați nu numai de lansări de carte, dezbateri, recitaluri, ci și de spectacole complexe, pe gustul atât de variat al dumneavoastră, al gălățenilor în slujba cărora ne aflăm.

Și în acest an, în cadrul Festivalului, se va desfășura a 3-a ediție a campaniei de promovare a lecturii „Să ne întoarcem la lectură. Citește și tu!” și concursul de creație literară „SCRIITORI DE IERI, DE AZI ȘI DE MÂINE”, la care ne-ar bucura să fie prezenți cât mai mulți copii, elevi, tineri, cadre didactice, părinți pe care îi așteptăm cu mare drag și la manifestările dedicate Zilei Internaționale a Copilului – la tradiționalul „Carnaval al cărții” cu tema: „Lumea personajelor lui Caragiale”.

Nu în ultimul rând, Festivalul se adresează locuitorilor și instituțiilor județului: biblioteci, școli, cămine culturale invitate să împărtășească din plăcerea cunoașterii ofertelor editoriale și frumusețea lecturii, dansului, muzicii ce se vor întâmpla pe toată durata Festivalului.

Se cuvine să adresăm toată grațitudinea noastră, celor care ne susțin și sunt alături de noi pe întreaga perioadă de desfășurare a evenimentului, Dlui Președinte Eugen Chebac, Dlui Prefect Cosmin Ionuț Păun, Dlui Primar Dumitru Nicolae, colegilor din instituțiile de cultură, reprezentanților societăților care ne sprijină în organizarea manifestărilor noastre, editurilor prezente, scriitorilor, colaboratorilor, prietenilor Bibliotecii, colegilor fără de care această sărbătoare a cărții nu ar fi fost posibilă.

Vă mulțumesc și vă invit cu mare drag să participați alături de noi la întregul program al Festivalului, iar la final, doresc tuturor copiilor, dascălilor, părinților și bunicilor un călduros La mulți ani!”

Așa își începea cuvântul, la deschiderea sărbătorii cărții, directorul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”, domnul profesor Zanfir Ilie.

Au urmat personalitățile locale și

reprezentanții administrației locale: „Unde putem găsi parfumul de altădată mai bine decât între filele unei cărți?”, a afirmat subprefectul Gabriel Panaitescu, îndrumând pe cititori să îl păstreze, deopotrivă, în suflet și în biblioteci. Printre invitații din străinătate, la deschiderea oficială a participat Alexe Rău, directorul Bibliotecii Naționale a Republicii Moldova, care și-a amintit cum, în urmă cu 20 de ani, regretatul director Nedelcu Oprea a deschis calea unei fructuoase colaborări între Biblioteca „V.A.Urechia” și cea din Chișinău.

Doamna Nicoleta Crânganu, inspector de limba română în cadrul ISJ, a numit cartea „un prieten care nu te trădează și care te ajută să te refugiezi din lumea asta urâtă”.

S-a trecut la acordarea diplomelor pentru cititori: Premiul „Piticot”, pentru cel mai mic cititor, a revenit Anei Maria Lungeanu (un an și trei luni), Diploma „Seniorul Cărților” a fost acordată utilizatoarei Tereza Prodrom, iar Diploma „Campionul lecturii” – pentru cele mai multe cărți împrumutate de la Bibliotecă (aproape 800!), lui Remus Valeriu Basalic, angajatul „Vieții libere” – cotidianul cel mai citit al gălățenilor. Acesta a mărturisit că a avut prilejul de a vizita mai multe biblioteci din țară și din lume și a felicitat colectivul instituției gălățene atât pentru fondul de carte pe care îl deține, cât și pentru felul în care își respectă cititorii.

Biblioteca „V.A. Urechia”

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” • Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

A urmat Debutul campaniei de promovare a lecturii, ediția a III-a. Colaboratori de suflet ai bibliotecii - Școala nr. 28 „Mihai Eminescu”, Școala nr. 16 „Nicolae Bălcescu”, Școala nr. 25 „Petru Rareș”, Colegiul Tehnic „Dumitru Moțoc”, Liceul Teoretic „Dunărea” - și-au dat silința să facă cât mai mult vizibilă ideea de promovare a cărții, înțelegând că numai citind putem deveni oameni culti în adevăratul sens al cuvântului.

Oaspeții dragi ai sufletului nostru, sosiți din Moldova, Alexei Rău, directorul Bibliotecii Naționale a Moldovei și Raisa Melnic, șef serviciu relații culturale (BRM) nu au venit cu mâinile goale, ci au ales să lanseze în cadrul Târgului, lucrarea „Basarabeni în lume”, vol. 5, apărută la Biblioteca Națională a Republicii Moldova, Chișinău. Prezentarea lucrării a aparținut doamnelor Letiția Buruiană și Mia Băraru, moderator fiind prof. Zanfîr Ilie, directorul Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați. Așa cum aprecia doamna Mia Băraru, „Autorii materialelor supun atenției lectorului poveștile de succes ale unor oameni care s-au născut în spațiul dintre Nistru și Prut, dar care și-au făcut carieră și nume în afara acestui spațiu”.

Profesorul Vasile Leonte de la Colegiul Național „Costache Negri” a avut plăcuta misiune de a realiza prezentarea revistelor literare școlare, în calitate de moderator. Concluzia care s-a desprins este că Galațiul are demni urmași în ale scrierii, elevii gălățeni dând dovadă de talent și acribie desăvârșite cu ajutorul profesorilor care le veghează condeii.

„Valsul florilor” – momentul coregrafic realizat de Trupa „Daria” și elevii cercului de dans de la Palatul Copiilor instruiți de Camelia Nenu, Geanina Felea, Zamfira Iacob au mai destins atmosfera pentru a face trecerea în cea de-a doua parte a programului primei zile.

După-amiaza a continuat cu o lucrare dedicată Anului Caragiale, prilejuită de împlinirea a 160 de ani de la nașterea și 100 de ani de la moartea scriitorului, intitulată sugestiv „Caragiale și Galațiul”, realizată de colectivul Bibliotecii „V.A. Urechia”, și publicată la editura Axis Libri, în 2012. Prezentarea ei a aparținut prof. Zanfîr Ilie și Cameliei Toporaș care au apreciat că aceasta „reprezintă omagiul gălățenilor adus marelui

dramaturg, simbol al culturii naționale.” „Găsim aici și cronici la spectacolele caragialiene pe scenele gălățene... și amintiri despre Caragiale venite de la gălățenii Paul Bujor, Nicolae Mantu, V.A. Urechia, Nicolae Petrașcu, Dumitru Olănescu - Ascanio sau Ion Burbea. Excelent!” - aprecia reputatul jurnalist Victor Cilincă.

Au urmat lansările lucrărilor: albumul „Teodor Vișan” apărut la Editura Axis Libri Galați, prezentat de Corneliu Stoica și Dana Pruteanu, „Găina optimistă”, de Loham Gamadam în traducerea lui Mirel Floricică și „A șaptea poartă”, de Maximilian Popescu-Vella prezentată de Mirel Floricică și Monica Filote.

Referindu-se la producția editorială Axis Libri, prezentată în cadrul primei zile a festivalului, domnul director Alexei Rău sublinia: „Îmi place cum evoluează programul și politica editorială a acestei Bibliotecii... O suită întregă de publicații elaborate de echipa domnului Zanfîr contribuie în mod magistral la crearea unei

imagini deosebite a acestei Bibliotecii Județene.”

În continuare, au încântat auditoriul o serie de programe cultural-artistice oferite de: trupa „Ambițioșii” din Brăila, cu fragmentul „Gaițele” de Al. Kirițescu, în regia lui Claudiu Brăileanu, șef serviciu la Biblioteca Județeană „Panait Istrati” din Brăila; „Scufița roșie”, de Charles Perrault, un spectacol de Daniel Stanciu prezentat de Teatrul „Gulliver” din Galați și un program artistic oferit de cursanții clasei de canto, Școala de Arte a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

Seara primei zile a maratonului cultural – Festivalul „Axis Libri” - s-a încheiat în atmosfera primitoare a Sălii Panoramic a Hotelului Galați unde, timp de 2 ore, ne-a fost oaspete prof. dr. Alexandru

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” • Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

Ionescu, membru al Academiei de știință din New York, Illinois și Chișinău, care și-a lansat ultima scriere a domniei sale, „În ținutul îngerilor de culoare”, apărută la editura „Cartea Studentească”, București și prezentată de prof. Th. Parapiru. Moderatorul evenimentului a fost psihologul Ion Ștefan, președintele Federației Naționale de Mediu din România.

Alături de distinsul oaspete, am fost martori, pentru o relaxare binemeritată, la o expunere tematică și o prezentare video realizate de Aldyn sub titlul „Vis biomecanic”.

Dimineața celei de-a doua zi a festivalului a fost deschisă de Concertul Ansamblului folcloric „Doina Covurluiului” al Centrului Cultural „Dunărea de Jos” și continuată cu noile apariții ale editurii „Limes”, Cluj Napoca prezentate de Mircea Petean, directorul editurii și lansarea lucrării „Catedrala din auz”, în prezența autorului Mircea Petean.

Mijlocul zilei a fost rezervat lansării volumelor scriitorilor gălățeni: „Glezna timpului”, de Speranța Miron apărută la editura „Armonii Culturale” și prezentată de jurnalistul Ion Manea, „Viitorul trecutului prezent” - Cenaclul Arionda; „S.R.L. Amaru”, de Năstase Marin, „Căderea în abisul ultimei dileme”, de Antoneta Chiburță realizată la Editura „Olimpias” Galați

și prezentată de Olimpia Sava; „Alchimie lirică”, de Paul Sân-Petru, apariție datorată editurii „Tipo-Moldova” Iași cu o prezentare realizată de Letiția Buruiiană și Violeta Moraru; „Containerul”, de Ioan Rusu, scrisă la editura „Sinteze” Galați, recenziile fiind realizate de Otilia Badea și Catrina Căluian; „Medalionul”, de Theodor Parapiru, titlu apărut la editura „Publicațiile Flacăra” și prezentată de Aurel Stancu și „Evadări ratate”, de Constantin Vremuleț, realizată la editura „Axis Libri” Galați și recenzată de Zafir Ilie și Theodor Parapiru.

Sub titlul „Editura Eikon și invitații săi”, Valentin Ajder, directorul editurii, împreună cu Theodor Parapiru și Ivan Ivlampie au prezentat o parte din producția editorială a acesteia: Alexandra Petrescu, „Tăcerea în politică”. Eseuri; „Ilustrații” de Oana Gîrbea și „Jurnal feminist”. Paris. 1920-1933; Mirel Bănică, „Religia în fapt. Studii, schițe și momente”, prefață de Nicu Gavriluță; Pr. Ioan Bizău, „Experiența liturgică a prezenței lui Dumnezeu în viața lumii”; Nicolae Stan, „Incursiune în sfera publică românească”; „Modele europene”; Petru Ursache, „Omul din Calidor”.

Interesantă și atractivă a fost întâlnirea de joi, 24 mai, orele 16,00 sub titlul „Pledoarie pentru lectură!” - dialoguri libere, când s-au întrunit membrii Clubului Curioșilor, membrii Cafenelei Culturale, membrii Consiliului Județean al elevilor și elevii Școlii gimnaziale nr. 28 „Mihai Eminescu” și ai Colegiului Tehnic „Dumitru Moțoc”. Cei mici au jucat „Cartea călătoare”, cei mari au participat la concursul „Cea mai frumoasă zi din viața ta”, au cântat, au citit, au recitat versuri și și-au amintit de zilele frumoase de vară petrecute în curtea Bibliotecii în anii anteriori.

Seara a continuat cu programe culturale artistice oferite de cursanții clasei de canto ai Școlii de Arte a Centrului Cultural „Dunărea de Jos” și cu un Concert de muzică ușoară la care au participat soliștii de la Teatrul Muzical „Nae Leonard”: Mariana Pistică, Ionuț Negrișanu și Cristina Diaconu.

Cea de-a treia zi s-a deschis cu o demonstrație artistică susținută de Ansamblul folcloric „Doina Covurluiului” aparținând Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

Editura „InfoRapArt și invitații săi” au avut o prezentare a ofertei de carte și a antologiilor editate sub egida ASPRA, realizată de Petre Rău, directorul editurii. Autorii prezentați au fost: Viorel Darie, Tudor

Gheorghe Calotescu, Nicolae Mărunțelu, Paul Gheorghiu lansându-și cu această ocazie cartea „Filosofie pentru viață: eseu”, iar Paul Sân-Petru „Ființa mea de vânt și măr oprit”.

La ora amiezii poetul Avram Ion Dunăreanu și-a lansat lucrarea „Transcendențe prin geneze: poeme”, apărută la editura Fundația „Scrisul românesc” din Craiova, prezentată de Paula Balhui, urmată de lansarea operei scriitoarei Oma Stănescu - „Când pronia îngăduie: roman”, realizată la editura „Axis Libri” Galați și recenzată de Iulia Băncilă

Asociația Generală a Inginerilor din România (AGIR) a realizat o dezbatere moderată de prof. dr. ing. Rodica Alexandru o dată cu lansarea cercetării „Trasabilitatea - Concepte fundamentale și specifice laptelui și produselor lactate”, apărută la Ed. „Academica” Galați, autori fiind Nicoleta Stanciu, Gabriela Râpeanu, Silviu Stanciu. Prezentarea a fost făcută de prof. dr. ing. Gabriela Rotaru, prof. dr. ing. Viorica Macovei, prof. dr. ing. Gabriela Bahrim, prof. dr. ing. Anca Nicolau, conf. dr. ing. Daniela Borda și conf. dr. ing. Luminița Georgescu.

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” • Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

După-amiaza a continuat cu tema: „Cartea medicală” – noutăți editoriale, prezentate de Diana Poetașu de la Școala Postliceala Sanitară „Carol Davila”.

„Artă și amintiri” a fost titlul care a reunit prezentarea volumelor „Răstignire pe lacrimă” și „Vitrării pe zăpada memoriei”; „Ionuț Cătălin Florea”, un pictor cu suflet universal, de Cezarina Adamescu în prezentarea autoarei și a elevilor de la Școala „I.C. Brătianu” din localitatea omonimă, jud. Tulcea.

„Piatra șoimului” și „Vulturul deșertului” de Ion Muscalu, apărute la editura „Danaster” din Iași au fost prezentate de Catinca Agache, Silvia Matei și Violeta Opaș.

Începând cu ora 15, sala Panoramic a Hotelului Galați a găzduit prelegerea susținută de acad. Mihai Cimpoi - „Eminescu: existență și esență”. Acesta a venit de la Chișinău în compania unui alt academician basarabean de marcă, Valeriu Matei – membru onorific al Academiei Române - care l-a prezentat cu mult farmec, în dulcele grai moldovenesc, pe academicianul Cimpoi, scoțând în evidență și rolul său de atent descoperitor de talente literare. Am aflat astfel că, deși poetul Grigore Vieru l-a descurajat să scrie pe poetul Cimpoi, prezicându-i însă o carieră notabilă de critic, viitorul critic nu s-a răzbunat, ci din contră, a scris un prim volum de critică omagiind pe poetul Vieru.

Fostul președinte al Uniunii Scriitorilor din Republica Moldova, eminescologul Mihai Cimpoi, ne-a asigurat că va continua munca la care lucrează, la o enciclopedie de eminescologie, adunând, pe lângă alte referințe la „poetul național”, printre care și lucrarea profesorului gălățean Dumitru Tiutiuca, două lucrări descoperite recent în Italia. Publicul a vrut să știe poziția academicianului față de detractorii lui Eminescu, dar cercetătorul a preferat să nu polemizeze, ci să lucreze în continuare la construcția monumentului literar eminescian, amintind că NASA a denumit un crater de pe planeta Mercur după numele poetului.

Ion Manea – jurnalistul gălățean - consemna în Suplimentul informativ al revistei „Axis Libri” al festivalului că: „Mihai Cimpoi s-a declarat, ca întotdeauna, adeptul discursului scurt, laconic. Iubește esențele. Poate și pentru că cel mai mult îi place să vorbească despre Eminescu. Și într-un fel, era firesc ca eminescologul român cel mai de seamă să fie moldovean; „Într-o societate caragializată, Eminescu trece în plan secund”; „Dacă vrem să intrăm în Europa și în lume, trebuie să renunțăm la Eminescu”; „Eminescu nu este un poet național, ci doar un simplu îndrăgostit de Veronica Micle” – acestea au fost noile tendințe antieminesciene spulberate argumentat de Mihai Cimpoi. Concluzia sa: „Eminescu este un mare poet

al Ființei”. „Eminescu rostește esențial ființa noastră națională”. Academicianul a mai reiterat paralela Eminescu – Heidegger și l-a repus pe poet în lumina contribuțiilor asimilabile științei... Dialogul cu sala a fost cel puțin la fel de interesant ca și scurtul discurs al academicianului, aceasta și datorită întrebărilor bine ticluite de participanți...

Celălalt academician, Valeriu Matei, a abordat o temă pe cât de delicată, pe atât de captivantă: români (moldoveni) cu contribuții esențiale (dar bine „secretizate”) la progresul poporului rus. Petru Movillă, Nicolae Milescu Spătaru, Dimitrie Cantemir sunt doar vârful. S-a mai vorbit și despre descendențe românești în biografiile lui Gogol, Rahmaninov și ale altora din prima linie slavă... Frumoasă conjunctură pentru autorul discursului să aducă un omagiu colegial lui Mihai Cimpoi. Valeriu Matei a povestit că tatăl lui Mihai Cimpoi provenea din județul Botoșani, se căsătorise dincolo de Prut și, ca bun gospodar, avea un obicei: umbla cu un ciocan în mână prin sat și unde vedea o poartă, un geam, o fântână, cu ceva defecțiuni intervenea întru reparare. „Așa face și Mihai Cimpoi acum, umblă prin literatură cu condeiul în mână și face corecțiile necesare...”, a spus Valeriu Matei.

Poetul Daniel Corbu, care obișnuiește să părăsească de îndată Iașul când știe că la Galați se desfășoară Festivalul de Carte „Axis Libri”, a venit la Dunăre, alături de soția sa, Filomena, cu o mașină plină cu cărți proaspăt scoase de la editura proprie, „Princeps Edit”. După discursurile academicienilor de la Chișinău, el a prezentat sălii ultimele editări, insistând pe colecțiile „Biblioteca Lucian Bлага” și „Biblioteca Ion Creangă”. La colecția „Ediții critice”, ar fi trebuit să fie prezenți, alături de Daniel Corbu, poezii Emilian Marcu, de la Iași, Viorel Dinescu, de la Galați și Nicolae Dabija, de la Chișinău, toți patru autorii unor antologii remarcabile scoase la „Princeps Edit”. Emilian Marcu și Viorel Dinescu au recitat câte un poem și au produs aplauze. Nicolae

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri” • Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

Dabija n-a putut ajunge însă, ca anul trecut, la Galați. Inspirat, Daniel Corbu, i-a suplinit prezența prin recitarea celebrelor versuri, tipărite pe coperta a patra a cărții lui: „Doru-mi-i de dumneavoastră/ ca unui zid de o fereastră”...

Colega noastră, doamna Catinca Agache, a lansat volumul „Insulari”, apărut la Editura „Dramart” și prezentat de acad. Mihai Cimpoi

„Cioran. Concepte și idei fundamentale” și „Eminescu în tentații metafizice” de Ionel Necula, apărute la editura „Rafet” din Râmnicu-Sărat au fost recenzate de Andrei Parapiru și Simona Felea.

Seara s-a încheiat cu muzica de promenadă oferită de Fanfara „Valurile Dunării” a Centrului Cultural „Dunărea de Jos” și pe „Ritmuri de dans” - program de muzică oferit de ansamblul artistic Estrada copiilor și ansamblul de balet, Casa de Cultură a Sindicatelor Galați.

Deschiderea zilei de sâmbătă a aparținut ansamblului folcloric „Doina Covurluiului” a Centrului Cultural „Dunărea de Jos”.

Au urmat lansările lucrărilor: „Cristale cu aromă de pelin” de Eleonora Stamate apărută la Editura „Axis Libri” Galați și prezentată de a.g. secară și Narcisa Boldeanu; „În vârful picioarelor pe tărâmul copilăriei”, Cenaclul Arionda; „Și căteii... tot copii”, de Olimpia Sava; „Vreau să-nvăț o poezie”, de Olimpia Sava, moderate de poeta poeziilor pentru copii, Olimpia Sava; „Bună seara, domnule Mallarmé!” și „Categorii abisale matematice” de Ioan Toderiță apărute la editura „Axis Libri” și recenzate de Dumitru Anghel, Dorina Bălan, Mia Băranu

Un oaspete și prieten al bibliotecii și al gălățenilor - Adrian Georgescu - a lansat în cadrul festivalului două cărți: „Anul putorii”, ed. a II-a și „Descensio”, ed. a II-a, publicate la „Sieben Publishing” și prezentate de Theodor Parapiru, Valentin Ajder, și Catrina Căluian.

După-amiaza zilei de sâmbătă a fost rezervată recitalurilor de poezie. În prima parte membrii Cenaclului „Noduri și Semne” din Galați: Stela Iorga, Nicoleta Onofrei, Alexandru Maria, Anca Șerban Gaiu, Ion Zimbru, Simona Toma, Sabina Penciu, Elena Donea, Florin Buzdugan au fost prezentați de Mihail Gălățanu, iar după concertul ansamblului folcloric „Doina Covurluiului” al Centrul Cultural „Dunărea de Jos” a urmat recitalul poetic al invitaților la Festivalul „Serile de Poezie ale Revistei Antares” cu poeți din Mexic, Italia, Spania,

Germania, Franța, Belgia, Austria etc. care au fost prezentați de Cornel Antoniu, președintele Filialei Sud-Est a Uniunii Scriitorilor din România.

Poezia s-a împletit la Galați, pentru o seară, cu dramaturgia; „Momente...din opera lui Caragiale” - spectacolul realizat de clasa Grig Dristaru a Școlii de arte a Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, stârnind hohote de râs și aducându-l în anul dedicat Măriei-sale pe atât de actualul Caragiale.

Penultima zi a festivalului s-a încheiat cu o întâlnire extrem de interesantă a publicului gălățean cu generalul doctor Emil Străinu, cercetător militar, specializat în radare, arme geofizice, climatologice și fenomene OZN. Dumnealui ne-a făcut onoarea să nu vină cu mâna goală la gălățenii pentru care a devenit un oaspete mult așteptat și și-a lansat cu ocazia acestei întâlniri, cercetarea „Radarul vânează OZN-uri”, „Radarul, un martor incomod

în Dosarul OZN”, apărută la editura Triumf în 2012 și prezentată de Aurel Stancu. Mult așteptata vizită a specialistului, în fața căruia fenomenele paranormale își găsesc explicația existenței, a adunat numeroși gălățeni dornici să-și găsească răspuns la o serie de întrebări din interiorul unei științe mai puțin permissive.

Ultima zi a festivalului s-a deschis în ritmurile muzicii de promenadă a Fanfarei „Valurile Dunării”.

Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” s-a prezentat cu o parte a producției editurii proprii, „Axis Libri”, lucrări publicate în anul 2012 în diverse domenii. Prezentarea acestora a fost făcută de directorul instituției, profesorul Zanfir Ilie.

Dorina Bălan a făcut o trecere în revistă a activității editurii de la înființare până în prezent, susținând că aceasta a fost înființată din dorința de promovare a valorilor culturale gălățene și nu numai, dar scoțând în evidență modul cum a fost apreciată în scurta sa existență atât în țară, cât și peste hotare.

Revistele bibliotecii județene au fost semnalate și recenzate de Mia Băranu, care a făcut și un istoric al acestora, apreciind meritul conducerii actuale a instituției fără de care nu ar fi fost posibilă publicarea lor.

Camelia Toporaș, coordonatoarea volumului „Oameni în memoria Galațiului”, a prezentat efortul documentar depus de colectivul biroului Informare bibliografică al bibliotecii în vederea realizării lucrării, o valoroasă apariție, care pune în lumină profilul unor oameni de seamă din cultura orașului nostru.

Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”

Ora prânzului a fost trecută în „Registrul de gardă” al Katiei Nanu, apărută la Editura „Național” din București și prezentată de Theodor Parapiru și Dan Plăeșu. Noua carte a scriitoarei și ziaristei Katia Nanu, cel de-al optsprezecelea volum publicat, a adus toată pleiada de jurnaliști gălățeni și din țară, dornici să vadă fața unui roman care abordează lumea întunecată, suprarealistă, eroică, cinică, tragică și uneori veselă a spitalului românesc.

Spre sfârșitul Festivalului Național de Carte „Axis Libri”, ediția a IV-a, s-au evaluat textele concurenților de la concursul de creație literară „Scriitori de ieri, de azi și de mâine”.

La închidere, alături de cei prezenți în public coorganizatorul Valentin Ajder a procedat la extragerea din Tombola festivalului, solicitând ajutorul copiilor pentru alegerea cupoanelor câștigătoare.

Pe toată durata festivalului au avut loc o serie de expoziții ale căror titluri vorbesc de la sine: „Galațiul – un oraș european”, la parterul din holul central al bibliotecii; „Ex-librisul, semn al iubirii de carte” – expoziție iconografică la „Popasul bibliofilului”; „Ziua Mondială a Râsului” – expoziție de documente multimedia, la etajul I, în foaier; „Ziua Europei” – expoziție realizată cu sprijinul Centrului „Europe Direct”, Consiliul Județean Galați, la Sala ”Mihai Eminescu”, etajul I; „Periplu prin presa gălățeană interbelică”.

Filiala nr. 4 „Grigore Vieru”, Gara CFR Călători a realizat expoziția cu documente din colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia”, „Caragiale și Eminescu – între literatură și a patra putere – ziaristica”, iar Filiala nr. 1 „Costache Negri”, Casa de Cultură a Sindicatelor - o expoziție cu lucrări realizate de elevii Șc. „I.C. Brătianu” la concursul „Natură statică cu flori”, organizat cu prilejul comemorării artistului Ionuț Cătălin Florea, originar din localitatea I.C. Brătianu.

Suntem convinși că Festivalul Național de Carte „Axis Libri”, și la această ediție, a reușit să stimuleze interesul pentru lectură, să cultive satisfacția dialogului viu între producătorii și consumatorii produselor culturale specifice și „ne-a oferit zilele acestea cărți, ne-a organizat întâlniri cu personalități care sunt toți unul ca unul, niște flori de lotus spirituale ale Galațiului și ale culturii românești în general, începând cu magistrul Theodor Parapiru, care a și actualizat într-o frumoasă carte de eseuri povestea lui Ulysse și lotofagi, continuând cu ceilalți mari și foarte buni scriitori, artiști, interpreți,

• **Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”** conducători, oameni de cultură, oameni ai cetății”, așa cum spunea Alexei Rău.

Mulțumirile noastre sunt cu atât mai mari cu cât aprecierile ne fac să credem că am reușit ceea ce ne-am propus. Iată doar câteva, consemnate în cartea de onoare a festivalului: „Festivalul Național al Cărții Axis Libri mă onorează cu a doua lansare de carte. E o aleasă onoare pentru mine. Presupun că mulți alții au beneficiat de asemenea șanse. Pentru că...

Pentru că sufletul acestei sărbători a cărții este domnul Zanfir. Omul care arde pentru ceea ce face. Și face ce spune. Fie tot mai mulți oameni din stirpea asta.

Că sunt ai noștri.

Că-i iubim.” (Ilie Tănăsache, scriitor)

„Sincere felicitări pentru modul de organizare a acestei manifestări cultural-științifice.

Municipiul GALAȚI rămâne un focar unic de cultură pentru România!”

(Gen. (r) dr. Emil Străinu)

„Să fie adevărat? 120 de prezentări de carte? De ce nu! (...) Mă bucur să-i fi cunoscut pe gălățenii care au reușit o asemenea performanță. Sunt o pildă pentru toți cei care vor să fie mai bine pentru concetățenii lor, pentru neamul lor, pentru valoare.

Să le dorim totdeauna succes, mereu mai mult succes!” (Prof. dr. Alexandru Ionescu).

„Vă mulțumesc încă odată pentru sprijin și pentru ca ați fost lângă mine. Lansarea a fost minunată și faptul că biblioteca a găzduit cartea mea contează enorm pentru mine. Vă felicit pentru manifestare și, mai ales, pentru efortul uriaș pe care nu știu câtă lume îl înțelege.” (Katia Nanu, ziaristă).

„Vă mulțumim foarte mult pentru invitația de a participa la FESTIVALUL NAȚIONAL AL CĂRȚII „AXIS LIBRI” Galați din perioada 23 - 27 mai 2012, a fost și în acest an o deosebită bucurie și onoare să fim alături în acest important eveniment pentru Dumeavoastră și comunitate.

Așa cum am participat și în alte ediții ne-am implicat și am pregătit special pentru aceste acțiuni, momente dedicate festivalului și publicului larg. Ansamblul „Estrada Copiilor” împreună cu Departamentul Cultural Artistic și echipa CCSG vă felicită pentru realizările de până acum și, sperăm, într-o buna colaborare și în proiectele viitoare.” (Ec. Ovidiu Ioan Manole, Director Casa de Cultură a Sindicatelor Galați).

Redacția AXIS LIBRI

Scriitori de ieri, de azi și de mâine

Concurs de creație literară, ediția a IV-a, 2012

Letiția Buruiiană
director adjunct,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Organizat de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, în cadrul Festivalului Național al Cărții „AXIS LIBRI”, ediția a IV-a, 23-27 mai a.c., concursul a păstrat modelul edițiilor anterioare, structurat pe secțiuni tematice, adresat copiilor și tinerilor din județul Galați și diferențiat pe două grupe de vârstă: 8-14 și 15-21 ani. În acest an, la secțiunea „Scriitori de ieri” s-a urmărit completarea cunoștințelor de literatură română ale elevilor prin realizarea unei compuneri școlare sau a unui eseu critic pe tema „Actualitatea lui Caragiale”. La secțiunea „Scriitori de azi și de mâine” concurenții au putut participa cu texte în proză (poveste, povestire) sau poezie care să illustreze temele: „Galațiul între tradiție și modernitate” sau „Dunărea, apa vie a sufletului românesc”. Din juriu au făcut parte: Paul Sân-Petru - scriitor, Petre Rău - scriitor și editor, redactor șef al Revistei „Boema” din Galați, Angela Ribinciuc - scriitoare și jurnalistă la cotidianul „Viața Liberă” din Galați, Violeta Iorga - profesoară la Școala nr. 16, Letiția Buruiiană, redactor-șef al Revistei „Axis Libri” și director adjunct al Bibliotecii „V.A. Urechia”, iar secretar - Maricica Târâla-Sava, șefa Secției pentru Copii a Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Au fost acordate următoarele premii:

La categoria 8-14 ani: Marele premiu - RADU-ALEXANDRU BĂLAN, Premiul „I.L. Caragiale” - DRAGOȘ HOMNER, Premiul pentru compunere/eseu - ANDREEA-MELANIA POPA, Premiul pentru stil - BIANCA STEPHANIE ION și SABINA ABADGERU, Premiul pentru originalitate - DIANA PETCU și CLAUDIA-ANDREEA SMADU, Premiul revistei „Axis Libri” - ELENA PÎNZARU și CĂLIN-ANDREI JUGĂNARU, Premiul Revistei „Boema” - DRAGOȘ HOMNER.

La categoria 15-21 ani: Marele premiu - GEORGIANA STAN, Premiul „I.L. Caragiale” - SIMONA-ANDRA DOGARU, Premiul pentru compunere/eseu - LIVIA STRAT, Premiul pentru stil - ANDRA-ELENA CIOBOTARU și NELU NĂDEJDE, Premiul pentru originalitate - MILENA-MARIA MISTODIE și ALEXANDRU BEZMAN, Premiul Revistei „Axis Libri” - ALEXANDRU PĂDURARU și EMILIA SORESCU, Premiul Revistei „Boema” - GEORGIANA STAN.

În acest număr vom publica textele care au obținut Premiul „I.L. Caragiale”, la ambele categorii de vârstă, iar în numărul următor al revistei vom continua cu o selecție din celelalte lucrări premiate.

D-I Joe

(fragment)

Dragoș Homner, 13 ani,
elev la Colegiul Național „V. Alecsandri”

Ca să nu mai rămână repetent și anul acesta, mamaia, mătușa Gina și bona Ionica au hotărât să-l ducă la Paris pe tânărul Joe, elev în clasa a VI-a gimnazială.

- Merită și el să se distreze în parcul de distracții, a decis mamaia când a aflat că media la geografie, matematică și română nu trece pragul cifrei 5.

- Atâtea materii și atâtea informații, cum să le țină minte bietul băiat? a concluzionat și mătușa.

Așa că au burdușit portbagajul mașinii cu geamantane, iar mătușa Gina a urcat la volan și au plecat direct spre aeroport.

- Ați luat biletele de intrare la Disneyland?

- Sigur, puișor! Sunt la tine în borset alături de telefonul mobil. Tot acolo sunt și biletele de avion.

- Ionică, dar tableta și stikul cu jocuri le-ai pus? întrebă Joe.

- Da, puișor. Vai, dar am uitat rucsacul cu cărțile de citit! se impancietă Ionica.

- Nu fi proastă, ce vrei, să se întoarcă puișorul stresat de la Paris? El merge să se recreeze, nu să învețe! Cu atâta învățătură ajunge ca tine.

Ionica tăcu și se uită disperată la semaforul ce arăta culoarea roșie și pe care mătușa Gina l-a ignorat.

Tăcerea se așternu în interiorul autoturismului. Joe asculta muzica la căști, iar mamaia moțăia pe scaunul din față în timp ce mătușa Gina apăsa piciorul pe accelerație, ignorând regulile de circulație.

Deodată se auzi un țipăt:

- Oprește, oprește! țipă disperat Joe.

- Ce-i, cine a venit? a întrebat somnoroasă mamaia.

- Ce-ai pățit, puișor? Ți s-au întepenit căștile în urechi? întrebă și Ionica.

- Nu! Voi nu știți că atunci când trec pe lângă McDonalds pe mine mă apucă brusc foamea? țipă Joe. Și pe deasupra îmi este îngrozitor de sete.

- Vai, Joe, dar nu pot să opresc fiindcă întârziem la aeroport, ripostă mătușa Gina.

- Nu mă interesează, trebuie să oprești! Îmi este foame și sete și nu mai pot rezista!

Vrând, nevrând, cele trei cucoane cedară țipetelor micuțului și se întoarseră la Mc Donalds. Aici, era o aglomerație mare. Joe se băgă în față și comandă.

- Băiete, nu-i frumos să intri înaintea celorlalți. Te rog să te așezi la rând! îi spuse o doamnă mai în vârstă.

- Taci, tu, urâto! Ce? N-ai timp să aștepti? Mie îmi este prea foame și prea sete și nu mai pot să aștept!

ripostă Joe, strâmbându-se la ea.

- Copiii din ziua de astăzi nu mai au pic de respect, comentă un alt cumpărător. Serviți-l pe el mai întâi! cedară cei doi.

După ce își luă mâncare și băutură, Joe urcă fericit în mașină și se puse pe molfăit.

- Uitați-vă la el ce frumos și descurcăreț este! îl laudă mamaia.

- Nu rămâne flămând micuțul, completează și mătușa Gina.

Actualitatea lui Caragiale

(fragment)

Simona-Andra Dogaru, 17 ani,
elevă la Colegiul Național „Costache Negri”

„Celebru... unul care începe să trăiască după ce a murit.”

(Ion Luca Caragiale)

„Aveți puținică răbdare, stimabililor!”

Aveți puținică răbdare și îngăduință, permițându-ne să ne oprim, ca vrednici descendenți ai lui Caragiale, asupra genialității sale. Un cuvânt greu, cu încărcătură poate prea mare, care nu permite contexte prea largi, dar lui Caragiale termenul i se potrivește mănușă. De fapt, ce înseamnă a fi geniu? Definiții standard, stereotipe, arhetipale prezintă o mărginire, o îngădare în țarcul îngust al unei culturi unilaterale. Deschizând perspective interdisciplinare și multinaționale, acest termen poate fi asociat nu cu un vas plin până la refuz (fie de inteligență, fie de talent etc.), ci cu o făclie care strălucește atât ziua, cât mai ales noaptea, cu lumină proprie.

Se pare că anul 2012 e anul dedicat marelui dramaturg, prozator și publicist prahovean. Ciudat! Să reduci concepții colosale (ca formă, dar mai ales ca fond) la doar 366 de zile, este straniu. Caragiale nu a fost omul unei epoci, al unui curent, al unei națiuni; Caragiale transcende și transpune în eternitate fiecare personaj, fiecare situație, fiecare gând. Nu întâmplător am spus: „Aveți puținică răbdare!”. Opera autorului nu caută granițe, intervale orare sau delimitări rasiale; el, prin tot ce a scris, a zugrăvit omul în cea mai sinceră dimensiune a sa: naturațea. Personajele lui Caragiale ne par familiare, fie că vorbim de un Ghiță Pristanda, de un Costăchel Gudurău, de un Rică Venturiano, de un drag și prea bine cunoscut domn Goe, sau, de ce nu, chiar de un Bubico. Toți aceștia sunt exponenți ai omului de rând, care, prin ochii lui Caragiale, devine personaj literar. Lucru interesant și demn de remarcat este însă nu această asemănare frapantă, ci faptul că, indiferent de condițiile istorice, materiale, sociale, oamenii, în definitiv, acționează cam la fel, așa cum spunea și Goethe. Dar aici intervine genialitatea autorului: în momentul când surprinde și modelează aceste tipologii temperamentale ca un adevărat homo faber. Diferența este că nu numai le modelează, ci le insuflă atât de multă naturațea și un șarm specific, care le fac să fie pancronice.

Se spune că între două cafele și o mazăgăleală de condei, Caragiale rostea: „Abia aștept să văd spectacolul

uman!” De aici deducem că pentru scriitor, după cum spunea și Shakespeare, lumea întreagă era o scenă. Fără ca actorii să știe, Caragiale era regizorul din umbră. De altfel, personajele și poveștile sale nu ar fi putut căpăta contur fără o ancorare prealabilă în realitatea apropiată. Spectacolul viu al străzii, al teatrelor, al piețelor, al fabricilor, în sfârșit, al societății sub toate aspectele sale reprezintă fondul sui-generis al operei caragialiene. Nimic nu îl delecta mai mult pe Caragiale decât mișcarea mereu mai largă, mereu mai diferită, dar totuși organizată a oamenilor în cadrul activităților lor zilnice.

Gustave Flaubert a făcut următoarea remarcă: „Scriitorul trebuie să fie pentru opera sa ceea ce este Dumnezeu pentru creație: pretutindeni simțit, dar niciodată văzut.” Această trăsătură esențială este și caracteristica de bază a lui Caragiale, care nu lasă impresia unei posedări absolute în ceea ce privește firul narativ și conduita personajelor sale. Totul decurge fluent, firesc, fără accente de afirmare personală. Finețea aceasta a condeiului transcende și către cititor, care este implicat în poveste, fiind invitat, de ce nu, la o ceașcă de ceai cu mamița, mam'mare și tanti Mița.

Un alt lucru care marchează actualitatea lui Caragiale e faptul că până în ziua de astăzi piesele sale constituie un repertoriu de cinste al scenei românești, și nu numai. Cu siguranță, a-l „regiza” sau a-l „interpreta” pe Caragiale este dificil, dar numai lucrurile care presupun efort și consecvență sunt capabile să producă o fericire memorabilă. La Caragiale, fiecare cuvânt, ba mai mult, fiecare sunet emis de un personaj sau altul capătă conotații specifice. Se remarcă în piesele sale de teatru momente de tăcere în care avem impresia că autorul face loc regizorului, scenografului, tehnicianului muzical etc. Lucrurile stau însă puțin diferit: Caragiale dozează atât de bine suspansul, încordarea, sentimentul în sine, încât știe unde trebuie să se oprească și până unde poate duce traiectul narativ. Caracteristica aceasta anticipativă e o calitate de mare valoare, însă, din păcate, tot mai rar întâlnită. Iar în spațiul beletristic, ea capătă valențe cu atât mai însemnate cu cât opera unui autor se împlinește prin cititor, condeiul scriitorului finisează ultima virgulă sub privirea ageră, avidă a publicului cititor.

Galațiul la începutul veacului al XX-lea Fragmente din impresiile unei străine (III)

traducere din *Roumania in light & shadow*, autor Ethel Greening Pantazzi

Ioana Chicu
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

De sărbători și duminicile, mulțimi de persoane îmbrăcate elegant sunt pe strada Domnească (strada principală) și trăsurile sunt închiriate cu o zi înainte pentru clasică plimbare de la Grădina Publică până la Sure sau cofetăria de pe str. Carol pentru băuturi răcoritoare, unde mesele sunt așezate direct pe trotuar, blocând într-un

fel pasajul. Este aglomerat, în mod special în mai și în iunie, când kilometri întregi de tei, salcâmi și trandafiri sunt înfloriți cu miile.

Pe fiecare stradă, grădinile sunt încântătoare, iar trandafirii sunt foarte apreciați de locuitori. Climatul de aici le priește foarte mult și sunt cultivați ca etaloane, tufele de flori răspândindu-se sub forma unei umbrelor în jurul aracilor netezi, vopsiți în verde, în vârful cărora sunt bile roșii sau verzi strălucitoare de care sunt legați arbuștii.

Grădinile sunt împrejmuite de garduri pe toate laturile, rareori învecinându-se cu casa, dar separate de aceasta printr-o alee de acces. Aranjamentul tufelor și arbuștilor este foarte strict, fiind așezate la distanțe egale printre alei cu pietriș. Peluzele sunt rare, iarba fiind semănată în fiecare an.

Fetele de aici au așa de puțină libertate. De obicei, sunt crescute de guvernante străine și apoi sunt trimise să-și desăvârșească educația într-o școală din Franța, Germania și Elveția. La 18 ani, ele se întorc și sunt imediat introduse în lume (*mondenă*), supravegheate îndeaproape, nici măcar nu se duc la cumpărături sau să joace tenis fără vreo rudă mai în vârstă pe-aproape. Dacă sunt atrăgătoare, drăguțe sau, ceea ce este mai important, dacă au o zestre bună, pretendenții își trimit un prieten comun care să afle dacă părinții sunt dispuși să îi primească în familie. Dacă toate condițiile sunt îndeplinite, tatăl își informează fiica și dacă ea nu are nici o obiecție,

tânărul vine în vizită, cu un buchet mare de flori și cu un cadou pentru logodnica sa – de obicei, o podoabă cu diamante. Cuplul de logodnici nu se întâlnește niciodată singur. În consecință, logodnele sunt scurte, deoarece sunt solicitante pentru familie. (p. 80) De-abia după nuntă, tânăra femeie gustă libertatea pentru prima dată și se bucură de vremuri bune. Dacă o tânără la vârsta de 25 de ani nu este încă măritată, atunci toată lumea o consideră o fată bătrână. În general, mă gândesc câte căsătorii fericite ar rezulta din acest sistem față de al nostru unde divorțul nu este ușor. Recăsătorirea femeilor divorțate, chiar de trei, patru ori este privită cu îngăduință. Este debusolant pentru o străină atunci când întâlnește, în același salon, pe fostul, actualul și viitorul soț al unei tinere drăguțe. (p. 81)

Inima mea bate mai repede de fiecare dată când mă plimb pe strada largă și umbră Mihai Bravu și când mă gândesc că picioarele lui Gordon din Khartoum (1) au pășit de multe ori pe același drum. El a venit în Galați, pentru prima dată, ca tânăr ofițer, în 1857, după Războiul din Crimeea și a rămas timp de 2 ani pentru stabilirea frontierelor Basarabiei, așa cum au fost ele fixate în urma Tratatului de la Paris. După o carieră plină de aventuri în China, 15 ani mai târziu, a fost numit delegatul britanic în Comisia Europeană a Dunării și s-a întors la Galați, dar pentru o perioadă relativ scurtă. (...) Cât timp a fost delegat, a locuit într-o casă modestă, pe o stradă liniștită, cu vedere spre lacul Brateș. Unii dintre gălățenii mai în vârstă, categoric și-l mai amintesc și au păstrat scrisori de la el (...)

Un alt luptător de renume, care a avut legătură cu Galațiul, a fost căpetenia cazacă Mazeppa – eroul poemului lui Byron. Murind în exil, corpul său a fost înmormântat într-o biserică micuță, Sfânta Maria, așezată pe stâncile înalte, cu vedere spre Dunăre, unde a rămas pentru mulți ani. Mai târziu, cazacii i-au luat rămășițele trupești și le-au dus înapoi pe tărâmurile lor misterioase.

Originile Galațiului se pierd în negura antichității. (p. 84) La un moment dat, în evul mediul, a fost oraș-cetate percepând impozite și zeciuiele din

ținutul înconjurător. Unele case sunt adevărate fortărețe, cu pereți foarte groși. În grădini, se găsesc ruinele locuințelor robilor, unde locuiau artizanii țigani. Există tuneluri de mari întinderi, cu pasaje de trecere labirintice pe sub partea veche a orașului; acestea erau folosite ca depozite și ca locuri de refugiu. Locul exact al unora dintre acestea fusese uitat și a fost redescoperit prin săpături de suprafață. Un pasaj de mare întindere este cel care trece pe sub locuința fostului Principe Cuza, care locuia acolo, în 1859, atunci când a fost informat că a fost ales ca domnitor al Moldovei și Țării Românești – alegeri care au unit cele 2 Principate sub un singur domnitor. (p. 85)

Septembrie 1912 – mai 1914

Iulie

(...) Într-o noapte, adormiserăm, când o gălăgie îngrozitoare ne-a trezit. Toate sirenele fabricilor și navelor cu aburi răsuna, fiecare clopot din Galați suna – un vacarm mai îngrozitor nu se putea imagina. Toți membrii familiei și servitorii, mai mult sau mai puțin îmbrăcați, s-au repezit în hol. B. era sigur de ceea ce însemna acest zgomot. „Este sigur – s-a declarat război”, a spus el; și avea dreptate. (...) Când regimentele din Galați s-au suit în trenuri, am mers la gară. Nici un bărbat nu a plecat fără o floare, țigări și ciocolate. B. este hotărât să se alăture detașamentului trimis la Nicropolis, deși postul lui este aici. (p. 92) (...) Acum, sunt doar interesată de telegramele venite de pe front – sunt atât de puține și sunt atât de contradictorii. Amiralul a fost rechemat la datorie, din rezervă, după câțiva ani de la retragere și vine la Galați. Va fi o mângâiere să-l avem printre noi. (p. 93)

Mai

Acum B. este plecat să îi întâmpine pe rege și pe regină în timpul excursiei lor anuale pe Dunăre. (...) Vizita lor la Galați este un eveniment pe care îl așteptăm în fiecare primăvară. Un chioșc este construit în port, decorat cu ramuri verzi, iar un grup de doamne, cu brațele pline de flori, o întâmpină pe regină. Regele debarcă la mal și este primit cu tradiționala pâine cu sare de către primar înainte

de a rosti un discurs de întâmpinare și devotament. Recepția de primire se desfășoară la bord, unde Carmen Sylva stă în scaunul cu rotile, zâmbetul ei amabil cucerind fiecare inimă. Ea îi întâmpină pe fiecare dintre cei invitați la mica petrecere cosmopolită în limba ei – accentul ei englezesc este cel mai plăcut pe care l-am auzit vreodată. (p. 96)

Aprilie 1918

În drum spre Galați – mai târziu

Galațiul s-a schimbat foarte mult de când am plecat acum doi ani. Bombardamentele cu tunuri de mare distanță au distrus palatul Comisiei; clădirea

bisericii Notre Dame de Sion a fost foarte afectată; străzile au un aspect deprimant din cauza ruinelor înnegrite ale caselor; magazinele sunt aproape goale – toată lumea se îmbracă sărăcăcios. (p. 259)

Ofițerii germani nu sunt numeroși, dar sunt foarte vizibili, pentru că atunci când se plimbă pe stradă, oamenii din Galați se duc pe partea cealaltă a străzii; atunci când se așează la o masă într-un restaurant, se eliberează patru mese în jurul lor. Faptul că nu sunt invitați nicăieri îmi provoacă o plăcere bolnăvicioasă; acolo unde sunt încartiruiți, toată lumea îi evită.

Note:

1. *Gordon din Khartoum*, adică Charles George Gordon (28 ian. 1833 – 26 ian. 1885), general-maior al armatei Marii Britanii, care a fost și guvernator general al Sudanului, de unde provine și porecla acestuia, respectiv de la capitala acestui stat care a fost colonie britanică în perioada 1899-1955.

Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați

Camelia Burluc
manager, Complexul
Muzeal de Științele Naturii

Educația prin știință reprezintă menirea principală a instituției pe care o reprezintă. În cadrul Complexului Muzeal de Științele Naturii Galați efectuăm activități variate care vin în întâmpinarea publicului de toate vârstele. Putem spune că, la Galați, prin Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați avem un adevărat colț de natură în care fiecare dintre noi descoperă, cu fiecare secție sau expoziție pe care o vizitează, necesitatea de a proteja și conserva mediul înconjurător. Tot ceea ce facem noi aici este pentru oameni, pentru ca ei să se relaxeze și să se bucure alături de cei dragi vizitând Rosariumul din Grădina Botanică, admirând peștii de la Acvariu sau observând stelele la Observatorul Astronomic. Iar atunci când vedem că cei care ne vizitează sunt încântați de ceea ce văd la muzeu, satisfacția noastră este totul.

Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați face parte din familia de mari muzee de științe ale naturii din România. Obiectivele muzeului sunt cercetarea și conservarea biodiversității ecosistemelor naturale, îmbogățirea patrimoniului științific, promovarea de proiecte privind monitorizarea poluării mediului înconjurător. Educația ecologică pentru conservarea naturii se realizează prin proiecte expoziționale moderne: Grădina Botanică, Acvariu, Observator Astronomic și Planetariu, Grădina Zoologică, Secția Muzeu și Sala Auditorium.

Secția Muzeu, din cadrul Complexului Muzeal de Științele Naturii Galați, desfășoară activități de cercetare-gestionare a colecțiilor științifice și de valorificare cultural-educativă a acestora, în vederea

conservării biodiversității. Patrimoniul științific al secției cuprinde peste 70000 de piese aparținând următoarelor colecții: mineralogie-paleontologie, malacologie, entomologie, ornitologie și mamalogie. Publicul larg are posibilitatea de a vizita anual expozițiile tematice cu caracter temporar sau permanent din cadrul muzeului. Până în prezent au fost prezentate vizitatorilor atât exponate din colecțiile proprii, cât și aduse de la alte instituții de profil (dinozauri din România, maimuțe etc.). De asemenea, specialiștii din cadrul Secției Muzeu desfășoară proiecte cultural-educative cu activități teoretice și practice adresate copiilor din grupe de vârste diferite. Scopul principal al manifestărilor desfășurate de Secția Muzeu este ca prin conținutul lor, precum și prin profesionalismul și pasiunea cu care sunt organizate să contribuie, într-un mod recreativ și plăcut, la protejerea diversității sistemelor biologice.

Secția Acvariu este poziționată la demisolul instituției și cuprinde o colecție impresionantă de specii de pești din ihtiofauna bazinului hidrografic al cursului inferior al Dunării, ihtiofauna Mării

Mediterane și ihtiofauna tropicală de apă dulce. Vizitatorii pot vedea și admira, într-un cadru frumos amenajat și întreținut de către specialiștii de la acvariu, următorii pești: linul răspărul, anghila, carasul, bibanul, crapul, știuca, șalăul, păstruga, nisetrul, morunul, îngerii imperiali, peștii drapel, pământuful, peștii trăgaci,

peștii clown, piranha, ciclurile de Malavi, pacul cu burta roșie etc.

Un adevărat paradis al peștilor! În cadrul acvariului vizitatorii beneficiază de un ghid de specialitate, care le oferă toate informațiile vizavi de speciile de pești vii, aflate în patrimoniul propriu al muzeului.

Observatorul Astronomic și Planetariumul este locul în care astronomia este la ea acasă. Cine vrea să afle mai multe despre stele, planete și universul în care trăim vine la Planetarium, la sala de proiecție

sau pe terasa muzeului unde se organizează observații astronomice de zi sau de noapte. Planetariumul se adresează tuturor categoriilor de vârstă. Cei care vizitează Complexul Muzeal de Științele Naturii Galați pot să admire cerul din cel mai modern Observator Astronomic public din România, prevăzut cu acoperiș tractabil. Pasiunea pentru astronomie și interesul publicului pentru Planetarium au determinat înființarea Astroclubului „Călin Popovici”, prin intermediul căruia se organizează întâlniri și acțiuni care au ca scop popularizarea acestei științe în rândul opiniei publice. Observatorul Astronomic dispune de echipamente performante care permit observații astronomice pe timp de noapte sau de zi.

Grădina Botanică, secție a Complexului Muzeal de Științele Naturii Galați, este compusă din șase sectoare: Flora și vegetația României, Flora globului, Flora ornamentală, Flora utilitară, Rosarium și Serele. Grădina Botanică se constituie într-un loc ideal de recreere și de educație pentru toate categoriile de vârstă, punctele de atracție ale secției fiind Rosariumul și Grădina Japoneză. Flora României oferă vizitatorilor clipe de relaxare unice în atmosfera rustică a brazilor și a fagilor. Serele adăpostesc specii de plante din diferite zone geografice. În fiecare an Secția Grădina Botanică organizează manifestări de amploare, cu specific floral, ce atrag mulți vizitatori la muzeu: Expo Flora, Regina Toamnei - Crizantema, Fructe și Seminte - Roadele Pământului și Vis de Iarnă. Grădina Botanică, această oază de verdețură din orașul Galați, ocupă o suprafață totală de 17 hectare.

Grădina Zoologică este situată în Pădurea Gârboavele, pe o suprafață de 14 ha, la 17 km N.V. de municipiul Galați. În jur de 30 specii de mamifere, păsări și reptile pot fi văzute în cadrul Grădinii Zoologice. Tematica Grădinii Zoologice a fost elaborată în 1997, împreună cu specialiștii de la „European Association of Zoos and Aquaria” și are drept obiective conservarea speciilor rare de animale, precum și educația pentru conservare. În cadrul Grădinii Zoologice

pot fi văzute diferite specii: maimuța Rhesus, lei, tigri siberieni, urși, lupi, vulpe, cerbi lopătari, cerbi carpatini, porci mistreți, fazani, bufniță, păsări domestice, broaște țestoase, ponei, iepuri etc. Pe lângă activitatea de ocrotire și de protejare a anumitor specii vii de mamifere și de păsări, specialiștii din cadrul Grădinii Zoologice desfășoară acțiuni educative pentru școlari și elevi de la unități de învățământ din Galați și chiar din alte județe. Scopul acestor lecții practice este de a conștientiza publicul tânăr vizavi de necesitatea conservării biodiversității animalelor rare din România și din lume. În acest moment, Grădina Zoologică se află într-un amplu proces de modernizare și reabilitare, în urma căruia Galațiul va avea cel mai modern Parc ZOO din România și, de ce nu, din Europa de Sud-Est.

Sala Auditorium se constituie într-un loc ultra-modern destinat susținerii de conferințe, simpozioane științifice și educative. Spațiul, cu o capacitate de 200 locuri, dispune de echipament de sonorizare ultramodern, sistem de traducere simultană, posibilitate de înregistrare video și audio a evenimentelor și proiectare video pe ecran de mari dimensiuni. Sala Auditorium a găzduit până în prezent acțiuni organizate de către autoritățile locale, Guvernul României, NATO și diferite societăți private. Beneficiind de o climatizare performantă și de un design contemporan, Sala oferă tot confortul necesar pentru reușita unei manifestări naționale sau internaționale.

Cea mai veche biserică din Frumușița *

Eugen Drăgoi
preot, publicist

Comună a județului Galați situată în bazinul hidrografic al Prutului, Frumușița (cu satele componente *Frumușița, Ijdileni și Tămăoani*) (1) este o așezare moldovenească străveche, având o locuire continuă dovedită arheologic de peste trei milenii.

Denumirea Frumușița apare prima dată într-un document din 21 noiembrie 1669, sub forma toponimului *Valea Frumușiței*. Este vorba de un zapis prin care Dumitrașco Prăjescul vinde lui Duca Vodă satele Stoicani, Lălești, Tulucești și Ghindușani din ținutul Covurlui, în care se pomenește „*capul piscului în vale(a) Frumușiței, deci piste Frumușița...*” (2).

Cel mai important pentru vechimea satului Frumușița este un act de danie din 22 ianuarie 1593 prin care voievodul Moldovei dăruiește Mănăstirii Pobrata „gloabele și deșugubinele ce se vor face în satele Sfântei mănăstiri, anume Deleni și Iuriești în ținutul Covurlui” (3). Acest act de cancelarie domnească reprezintă *atestarea documentară* a satului Frumușița (4).

Satul Iuriești (în alte documente sub forma *Uriești*) este *Frumușița*. Într-un document din 20 martie 1727 se precizează că moșia Mănăstirii Pobrata din Uriești se întindea „*din hotarul Ijdileanilor în sus din lacul Varvarei, care-i hotarul Ijdileanilor*”, iar „*partea Urieștilor din sus hotărăște cu Frumușița*” (5). Mai târziu, într-un plan al unei părți din moșia satului Ijdileni, întocmit la 19 septembrie 1846, se precizează că aceasta se mărginea cu Uriești sau Frumușița (6).

După aceste câteva necesare precizări referitoare la vechimea localității, vom aduce în atenție mărturii, unele inedite, despre cea mai veche biserică din Frumușița.

Potrivit *catagrafiei* de la 1809, satul Frumușița făcea parte din ținutul Covurluiului, ocolul Prutului. Este menționată înainte de această dată biserica *Cuv. Parascheva*, la care slujea *preotul Ștefan, ficior pâr(intelui) Dima* (7). Dacă admitem că preotul Dima a fost slujitor tot la biserica din Frumușița, atunci biserica fără îndoială că exista pe la 1780, oricum după 1774, deoarece în *catagrafia* publicată de Dmitriev pentru acest an nu este menționat vreun preot la

Frumușița (8). Aceasta trebuie să fie biserica despre care pomenește preotul Ioan Maximiuc (9) în anul 1967: „*Cu ocazia săpăturilor pentru niște morminte am găsit urmele de cărămidă ale unei fundații de la o veche biserică, despre care nu se amintește nimic în memoria și nici în documentele satului*” (10). În jurul acestei biserici se afla cimitirul satului (11). Grație unei relatări din anul 1861 a fostului protopop al jud. Covurlui, Zaharia Rodocalat, aflăm că biserica aceasta cu hramul *Cuvioasa Parascheva* „*era de nuele, învelită cu stuh*” (12) și „*de sine s-au ruinat și nu-și are ființă de vro zeci ani de zile și mai bine*” (13). Așadar, locașul se ruinase, conform protoiereului Zaharia, prin 1850-1851 și nu mai era funcțional. Este posibil să fi suferit de pe urma groaznicului cutremur din 14 octombrie 1802 (14). Unde vor fi slujit preoții până la 1866 când s-a ridicat noua biserică? Probabil la cea din Tămăoani, de unde vine preotul Nicolae Perju la Frumușița în 1859, sau în vreun locaș provizoriu. Nu este exclus ca totuși vechea biserică să fi fost în continuare utilizată pentru slujbe, contrar afirmației protoiereului Zaharia.

La biserica *Cuvioasa Parascheva* a slujit, așadar, preotul *Ștefan*. Poate și tatăl său, preotul *Dima*. În prima jumătate a secolului al XIX-lea preoți la altarul bisericii *Cuvioasa Parascheva* au fost *Ioan Băgu* (15) și *Constantin Sârbu* (16), fiii acestora, *Spiridon* și *Vasile*, fiind dascăli în strana bisericii înainte de anul 1858 (17), dar și după această dată.

Un alt preot slujitor la biserica *Cuv. Parascheva* din Frumușița a fost *Dumitrache Băgu* († înainte de ianuarie 1868) (18). Ultimul slujitor la acest altar este vrednicul preot *Nicolae Perju* (1827/1828-1878), cel care va ridica, în anii 1865-1866, o nouă biserică în cimitirul satului Frumușița, cu hramul Sf. Împărați *Constantin și Elena*, „*prin singura silința sa*”, după expresia protoiereului de Covurlui, *Ioan Severin* (19).

În anul 1911 episcopul Nifon Niculescu sfințește actuala biserică din Frumușița – al treilea locaș al satului – cu hramul *Sf. M. M. Gheorghe și Adormirea Maicii Domnului* (20).

Așadar, cea mai veche biserică din Frumușița cunoscută până în prezent datează din a doua jumătate a secolului al XVIII-lea și a dăinuit până înainte de anul 1866 când se ridică un nou locaș de rugăciune în acest sat.

Note:

1. Sorin Geacu, *Județul Galați. Dicționar de geografie fizică*, Editura CD Press, București, 2007, p. 97.

2. *Arhivele Naționale. Direcția Istorică Centrală*, Documente moldovenești, I/26, apud Paul Păltănea, *Toponimie gălățeană*, în „Viața liberă”, an XI, nr. 3178, 9 mai 2000, p. 7; Paul Mihail, *Documente și zapise moldovenești de la Constantinopol (1607-1806)*, Iași, 1948, p. 69-72, doc. 52 «cu data greșită, 21 noiembrie 1670, conform Paul Păltănea, *Istoria orașului Galați de la origini până la 1918*, I, ed. a doua (ediție îngrijită de pr. Eugen Drăgoi), Editura Partener, Galați, 2008, p. 104».

3. *Documente privind istoria României*, veacul XVI, A, Moldova, vol. IV (1591-1600), Editura Academiei R.S.R., București, 1952, p. 307 – 308, nr. 2. Editorii consideră documentul respectiv îndoielnic, întrucât este pus pe seama domnitorului Ștefan Răzvan (24 aprilie-august 1595), deși la acea dată pe tronul Moldovei se afla Aron Tiranul (a doua domnie, 18 septembrie 1592-24 aprilie 1595). Vezi și Paul Păltănea, *Repertoriul documentelor istorice referitoare la județul Galați, 1430-1650*, ms. dactilografiat, 1985-1990, Biblioteca V.A. Urechia, Galați, cota IV/6.787. Comentariu la doc. nr. 215.

4. Paul Păltănea și Valentin Țurlan, *Din toponimia bălții Brateșului*, în „Anuar de lingvistică și istorie literară”, tom. XXXI, Iași, 1986-1987, p. 10-11. Este inexactă opinia formulată în *Noul atlas lingvistic al României. Moldova și Bucovina* (autori: Vasile Arvinte et alii), Editura Academiei, București, 1987, p. 340 că satul Frumușița este atestat în anul 1667.

5. *Arhivele Statului București*, Fond Mănăstirea Sf. Sava-Iași, XIII/9.

6. *Serviciul Județean al Arhivelor Naționale, Galați* (în continuare se abreviază *SJAN Galați*), Fond Curtea de Apel Galați, sec. a II-a, 1914, dos. nr. 2, f. 60. Vezi și Paul Păltănea, *Toponimie gălățeană*, p. 7, unde numele este înscris *Iuriești*.

7. Constantin N. Tomescu, *Știri catagrafice din Biserica Moldovei în 1809*, în „Arhivele Basarabiei”, an. III, nr. 3, iulie-septembrie 1931, p. 194; Idem, *Biserica din principatele române la 1808-1812*, ediție îngrijită și note de pr. Eugen Drăgoi, Editura Partener, Galați, 2010, p. 67.

8. P.G. Dmitriev, *Moldova în epoca feudalizmului*, vol. VII, partea a II-a, Editura Știința, Chișinău, 1975, p. 86-87.

9. Preotul Ioan Maximiuc (1911-1975) a slujit ca preot paroh la biserica Sf. M.M. Gheorghe și Adormirea Maicii Domnului din Frumușița între anii 1945-1975.

10. Pr. Ioan Maximiuc, *Biserica „Sfântul Gheorghe” din parohia Frumușița, raionul Galați. Istoric* (manuscris dactilografiat), în „Arhiva Arhiepiscopiei

Dunării de Jos”, Fond Dosare inventare parohiale, 1967, nr. 63, f. 2.

11. Despre cimitir în arhiva parohiei se însemnează că datează de la 1800 (*Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare parohiale, Parohia Frumușița, dosar nr. 184/1931-1935, f. 291v.); credem însă că este mult mai vechi.

12. *Arhiva Protopopiatului Galați*, dosar nr. 125/1861-1863, f. 5.

13. *Ibidem*. Scrisoare a exprotopopului Rodocalat din 13 iunie 1861.

14. Despre violența seismului și pagubele produse vezi Grigore Ștefănescu, *Cutremurele de pământ în România în timp de 1391 de ani, de la anul 455 până la 1874*, în „Analele Academiei Române”, seria II, t. XXIV (1901-1902), Mem. Secț. Științ., p. 16-21. Cutremurul de pământ din 14/26

octombrie 1802 s-a produs la ora 12 și 55 și a fost cu mult mai mare decât cel din noiembrie 1940. Cf. Ion Atanasiu, *Cutremurele de pământ din România*, București, 1961, p. 24, 173.

15. Despre preotul *Ioan Băgu* nu avem, deocamdată, alte mărturii. Din actele de stare civilă în care este înscris fiul său, dascălul Spiridon, presupunem că era născut pe la anul 1800 sau chiar mai înainte și că a slujit la Frumușița în primele decenii ale veacului al XIX-lea.

16. Pr. Constantin Sârbu (cca 1812-12 martie 1866) a slujit la Frumușița din 1836 până în 1859 (posibil și din 1861 până în 1866). Vezi *Arhiva Protopopiatului Galați*, dosar nr. 125/1861-1863; *SJAN Galați*, Fond Colecția registre de stare civilă comunală, jud. Covurlui, Primăria comunei Frumușița, dosar nr. 1/1866 (morți), f. 16. Același document și în dosarul nr. 2/1866 (morți), f. 17.

17. *Arhiva Protopopiatului Galați*, dosar nr. 77/1858, f. 128v.

18. Amintit într-un act de căsătorie din 1868. Vezi *SJAN Galați*, Fond Colecția registre de stare civilă comunală, jud. Covurlui. Primăria Frumușița, dosar nr. 13/1868 (căsătorii), f. 12. Același act și în dosar nr. 14/1868, f. 23-24.

19. *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare generale, dosar nr. 651/1866-1867, f. 6.

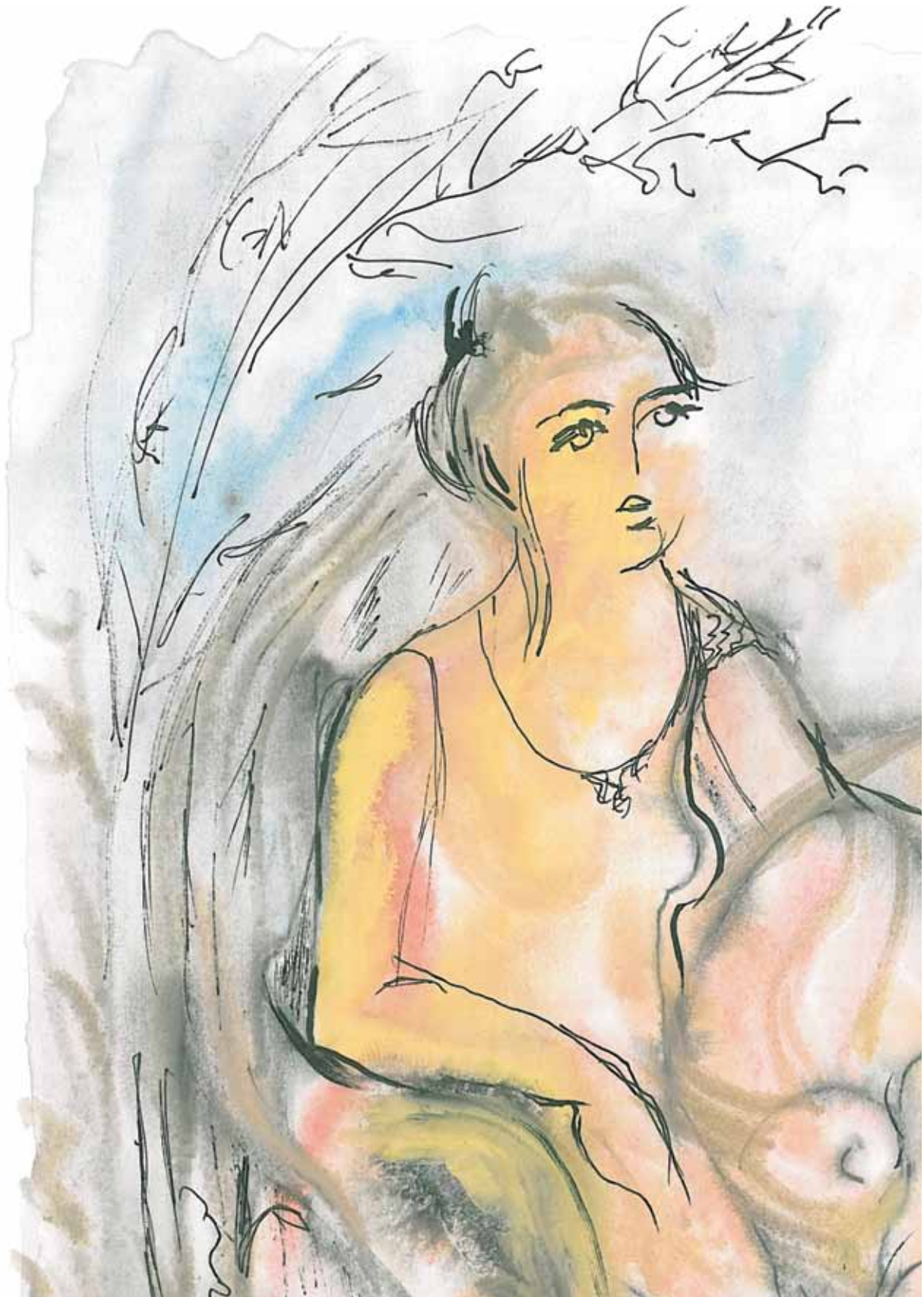
20. Despre sfințirea acestei biserici vezi *Arhiva Arhiepiscopiei Dunării de Jos*, Fond Dosare parohiale, Parohia Frumușița, dosar nr. 36/1910-1927, f. 20; pr. Marius Gavrilăscu, *Biserica din satul Frumușița, comuna Frumușița, cu hramul Sf. Mare Mucenic Gheorghe*, în „Buletin cultural”, Editat de Centrul Cultural „Dunărea de Jos”, nr. 13, septembrie-noiembrie 2006, p. 39.

* Text republicat din cauza omiterii trimiterilor la *notele de subsol în nr. 15, iunie 2012, p.30. (Nota redacției)*

Apostol, București, 1820 (foaia de titlu), carte care a aparținut bisericii Cuvioasa Parascheva din Frumușița, jud. Covurlui. Depozitul de carte veche al Arhiepiscopiei Dunării de Jos

Maria Dunăvățu

Odihnă,
acuarelă, 29x21 cm, 2012

Teodor Vișan

Flori de toamnă,
ulei pe pânză, 80x70 cm, 2000

Plastică

Grigore Patrichi-Smulți - 75

Corneliu Stoica
scriitor, critic de artă

Sculptorul Grigore Patrichi-Smulți, unul dintre artiștii reprezentativi ai artei românești contemporane, născut pe meleagurile județului nostru (comuna Smulți), a împlinit în această vară, la 3 august, 75 de ani. O vârstă frumoasă, de la cota căreia poate să privească retrospectiv cu mândrie la tot ceea ce a creat și să se bucure că lucrările sale, aflate în colecții de stat și particulare din România, dar și din alte țări, sunt apreciate de iubitorii de frumos. Din dragoste și respect pentru satul în care s-a născut și a crescut, al cărui cetățean de onoare este, el și-a adăugat la patronimul său toponimul Smulți.

Distinsa doamnă a sculpturii românești, Mihaela Petrașcu, mărturisea undeva că Brâncuși socotea sculptura ca cea mai grea dintre activitățile omenești. Lucrul acesta l-a înțeles și l-a știut și Grigore Patrichi din momentul când a terminat secția sculptură a Liceului de Artă „Octav Băncilă” din Iași. Nu s-a speriat, a stăruit în visul făcut din anii fragezi ai copilăriei, când își însoțea mama la pusul cânepei în iaz și obișnuia să modeleze fel de fel de figuri din argila din pârâul Geru. Nu a dat înapoi nici când, după liceu, între 1956 și 1960, a fost nevoit să întrerupă studiile patru ani, doi pentru satisfacerea stagiului militar, iar alți doi lucrând ca bibliotecar în comuna Corni. Dorința de a da curs pornirilor lăuntrice s-a împlinit în toamna anului 1960, când a reușit la Institutul de Arte Plastice „Nicolae Grigorescu” din București, unde a avut privilegiul să frecventeze clasa sculptorului Constantin Baraschi, dascăl despre care, într-o epistolă din 5 iulie 2005, îmi scria că era „un bun pedagog, bun meseriaș, bun sfătuitor în legătură cu caracterul și viziunea fiecăruia dintre noi în parte”.

Cum în școală, în vremea aceea, prioritară era tehnica modelajului și mai puțin cea a lucrului direct

în material definitiv, după terminarea studiilor, artistul și-a hotărât singur drumul de evoluție. „Adevărata sculptură, îmi relata Grigore Patrichi în scrisoarea amintită, am făcut-o după terminarea facultății și sub imboldul câtorva nume din seriile anterioare, care au rupt cu modelajul, trecând la lucru în material definitiv: piatră, lemn, marmură. Îi amintesc aici pe George Apostu, Gheorghe Iliescu-Călinești, Spiru Săbiescu, Victor Roman ș.a. Ei mergeau vara în carieră la Măgura Buzăului, unde-și transpuneau în piatră ideile, gândurile în lucrări de o cu totul altă factură decât cea oficială, lucrări pe care le prezentau în expozițiile personale și chiar în cele oficiale. Mai aproape de seria mea, cu doi-trei ani avans, același lucru îl făceau și Nicăpetre, Constantin Popovici, Ioan Deac-Bistrița etc. Cu astfel de oameni s-a pornit Tabăra Națională de Sculptură de la Măgura-Buzău în 1970, la care, chiar de la prima ediție, s-au adăugat și alte nume printre care și al meu”.

De-a lungul timpului, artistul și-a deschis expoziții personale la București, Brăila, Galați, Ploiești, Slobozia, Călărași, Tecuci, Pitești, Craiova, a participat la taberele de creație de la Măgura Buzăului, Arcuș, Lăzarea, Hobita, Scânteia - Iași, Oarba de Mureș, Valea Doftanei, Soveja, a făcut importante donații muzeelor din Tecuci, Brăila și Călărași, a primit titlul de Cetățean de Onoare al municipiilor Călărași și Tecuci. Despre lucrările sale au scris nume sonore ale criticii de artă românești: Vasile Drăguț, Mircea Deac, Dan Grigorescu, Constantin Prut, Mircea Grozdea, Octavian Barbosa, Virgil Mocanu, Radu Ionescu, Cornel Radu

Grigore Patrichi-Smulți

Constantinescu etc.

Grigore Patrichi a atras atenția prin seriozitatea profesională, prin originalitatea discursului său plastic, prin stăruința cu care a căutat mijloace care să-i individualizeze creația și să-i exprime cât mai sincer crezul artistic. Adept al tăieturii directe (la taille directe), el a evoluat spre forme ce l-au apropiat mai mult de arta primitivă și arhaică, de cea bizantină și de folclorul românesc. Așa se explică acea tendință spre simplificare din lucrările sale,

de eliminare a detaliilor, de căutare a esențialului, ca și abordarea cu precădere a pietrei și lemnului. Așa se explică acel hieratism al multor personaje din sculpturile sale, acea senzație de greutate pe care o dau unele dintre lucrări sau dimpotrivă, acel sentiment de înălțare, de elansare în spațiu. Grigore Patrichi cioplește aidoma meșterilor anonimi care au plăsmuit „Gânditorul neolitic” de la Hamangia sau și-au dăltuit în piatra stâlpilor mortuari toată dragostea și dorul pentru cei plecați în lumea umbrelor veșnice.

Registrul tematic al lucrărilor lui Grigore Patrichi este extrem de bogat. Artistul se inspiră din mitologie (Icar, Narcis, Bacantă), din lumea legendelor și baladelor românești (Ana lui Manole, Meșterul Manole, Mioritică, Legendă), dă viață unor motive biblice (Eva, Madona cu Pruncul, seria Supliciilor, Crucificare, Martir), elogiază maternitatea, iubirea, viața de familie (Maternă I, II, Vlăstar, Cu mama I și II, El și ea - Adolescenți, El și ea - Vârșnici, Aniversare, Comoara), este preocupat de reprezentarea spațială a zborului (Pasăre, Pasăre de pradă, Cânt înaripat, Pasărea nopții), de surprinderea candorii, naivității și curățeniei sufletești a copiilor (Chipuri, Școlărița, Copil cu fluier, Portret de copil), de exprimarea unor stări antagonice

(Ziua și noaptea) sau de transpunerea metaforică în piatră, marmură sau lemn a unor idei și sentimente (Reverie, Gest, După baie, Melancolie, La oglindă, Extaz, Nostalgia mării, Odihnă, Dans). Frumusețea și rotunjimea formelor corpului feminin capătă materializare în nudurile cioplite în marmură albă și roșie (Trup I, Trup II, Tors drapat), în lemn (Tors,

Tors în mișcare, Trup de adolescentă), în piatră (Trup, Tors aplecat, Tors de amazoană), în timp ce sondarea psihologiei unor personaje, evidențierea trăirilor lor interioare le întâlnim în Cărturar, o compoziție în care detaliile se opresc mai ales asupra expresiei figurii umane, în Rugă, Reculegere, Înțelept, Duhovnic, Gânditor, toate cioplite în piatră, sau în multe lucrări pe care artistul le intitulează simplu: Chip sau Portret. Cu un sentiment de adâncă admirație el ne amintește de oameni, fapte și

evenimente marcante din istoria poporului nostru (Strămoș, Voievod, Tudor Vladimirescu, Eroica, Omagiu eroului necunoscut, Independența, In memoriam, Unire), cinstește personalități al culturii și artei românești și universale (Dante, Ioan Slavici, Omagiu lui Brâncuși, Omagiu lui Picasso, Omagiu lui Aurel Vlaicu). Nu ocolește nici unele ipostaze dramatice ale existenței umane (Spectrul foamei, Lacrimi uscate, Orbul, Durere).

Manifestând înțelegere și respect pentru materialele în care și realizează operele, Grigore Patrichi le cercetează cu atenție, le studiază structura intimă, știe să le exploateze calitățile și defectele, dar mai presus de toate știe să și le subordoneze, să le ia în stăpânire, să le domine. Folosindu-le potențialul

expresiv, sculptorul le dă formele dorite de el. Materia inertă capătă o nouă viață. Apelează la stilizare, elimină unele elemente ale corpului omenesc (amputarea totală sau parțială a membrilor superioare și inferioare, a capului). Nu se îndepărtează în general de figurativ, dar uneori plăsmuirile sale iau și forme mai abstracte, fără a fi sărăcite însă de conținutul ideatic. Sculpturile sale reușesc întotdeauna să comunice un mesaj, să emoționeze și să convingă. Jocul planurilor și volumelor este bine echilibrat.

Cântec înaripat

În lucrările sale întâlnim suprafețe de mare finețe, șlefuite până la perfecțiune, alternând cu altele vibrante, sau cu unele care poartă în mod evident urmele dălții. Adesea intervine cu incizii geometrice. De multe ori artistul sparge blocul de piatră sau trunchiul de copac, după cum îi dictează compoziția, obținând o ritmică a plinurilor și golurilor, din care emană o poezie gravă, de un lirism reținut. În sculpturile cioplite în lemn, linia este elegantă, formele și volumele sunt liniștite și calme, pe când în multe din lucrările din piatră descoperim stări conflictuale, tensiuni, intersectări de curbe menite să sublinieze cu mai multă expresivitate intențiile artistului. Deși de dimensiuni mici sau medii, multor lucrări nu le lipsește monumentalitatea și nici valențele decorative, ceea ce înseamnă că ele pot fi reluate oricând la o altă scară și destinate unor spații deschise, în care să se armonizeze cu peisajul din jur și să-i sporească acestuia frumusețea. Creația sa, așa cum bine remarca Mircea Deac într-un articol din ziarul „Cotidianul” (8 septembrie 1993), „prin forța, coerența și vitalitatea ei, prin independența viziunii plastice, se impune autoritar în ansamblul sculpturii contemporane”.

Zenit

Barbu Nemțeanu, un poet al Galațiului

Ada Tăbăcaru
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Barbu Nemțeanu, pseudonim al lui Benjamin Deutsch, este român de origine evreiască, poet, traducător și publicist, născut la Galați la 1 octombrie 1887. Tatăl, Iacob Deutsch, institutor la școala izraelită din Galați, mama, tot învățătoare, Sanina Deutsch. Face câteva clase de liceu în orașul natal, dar devenit, prin moartea timpurie a tatălui, unicul susținător al familiei, este nevoit să își întrerupă studiile la vârsta de 10 ani. Ocupă succesiv funcțiile de practicant de birou, reporter (la ziarul „Tribuna liberală” din

Galați), funcționar.

„Tânăr nalt cu talia elegantă, fruntea lată, fața prelungă și pielea albă. Avea ceva nobil în ținuta și în discreția lui. Înamorat de arta scrisului, numai această dragoste curată, de tot ce e poezie și cuvânt într-aripat îl făcuse să-mi calce pragul.” (M. Dragomirescu).

În anul 1904, debutează în săptămânalul gălățean „Înainte”, transformat după război în „Galații noi”.

Este prezent în numeroase periodice: *Neamul românesc*, *Neamul românesc literar*, *Adevărul literar*, *Vieța nouă*, *Belgia Orientului*, *Floare albastră*, *Convorbiri literare*, *Floarea darurilor*, *Viața literară*, *Cosînzeana*, *Flacăra*, *Actualitatea*, *Ilustrațiunea română*, *Săptămîna ilustrată*, *Dimineața*, *Minerva literară ilustrată*, *Duminea*, *Noua revistă română*, *Lumina*, *Steaua noastră* (New York), în publicații teatrale – *Rampa*, *Scena*, *Teatrul* (Iași) sau cu profil social – *România muncitoare*, *Facla*, *Viața socială*, *Viitorul social*. Folosește numeroase pseudonime: B. Askenazi, Ion Corbu, Ion Crângu, Vasile Crângu, Luca Zimbru (în *Viața nouă* a lui Densusianu), Ciresăneanu, Barbu Exoticu, Germanicus Galitiensis și Tedesco.

Încă de foarte tânăr, s-a angajat în gazetăria de orientare socialistă. Orașul e repudiat din punctul de vedere al socialistului care observă aglomerarea bogățiilor capitaliste, care ucide arta și frumosul. „Veniți din Canan și din Corint,/ Bizanț și Anatol, cu crezuri multe:/ D-un singur zeu acuma știu s-asculte/ D-un zeu turnat în aur și argint” (Galații). Devine editor în 1908, între 1 iulie și 1 noiembrie, al săptămânalului literar-științific *Pagini libere*, publicație de deschidere modernistă, având aceeași orientare socialistă și promovând în același timp creații cu „un substrat de realitate” și în care semnează atât lucrări originale, cât și traduceri.

Debutul editorial îl realizează cu „Poezii alese” în 1910, în București. Acesta nu a avut un ecou răsunător la acea vreme cu tot elogiul pe care i l-a adus criticul Mihail Dragomirescu. Urmează în 1911 „O călătorie în lumea albinelor (versuri, București) și „Stropi de soare” în 1915 (versuri, Galați) care îl situează printre poeții trubaduri și umoriști, „un trubadur grațios” cum îl definea Eugen Lovinescu.

Poetul Barbu Nemțeanu face poezie cu originalitate și cu delicatețe, sub pana lui tot ce e în jur se transformă, prinde culoare, devine auriu și primăvărat, optimist și plin de umor,

realist și idilic în același timp. Astfel, poezie e pretutindeni în jur: în descrierea vieții provinciale de zi cu zi (*Toamna în tren*, *Trenul de Crasna-Huși*), a peisajului dunărean: „Cu mii de buze de argint,/ Surâde Dunărea în soare;/ Pescarii flutură-n văzduh/ Ca niște paseri de ninsoare. (*Priveliști dunărene*), în dragostea împlinită: „Azi nu mai cânt, n-am lacrimi, nici suspine,/ Ci-n sufletu-mi iubirea s-a-ncuibat;/ Nevastă, eu n-am cânturi pentru tine,/ Pe tine te iubesc cu-adevărat.” (*N-am cânturi*), sau natura în diverse anotimpuri: „O frunză prinde lin să se-nfioare./ Mai multe-apoi...Și-n clipa următoare,/ Tot sufletul grădini se dezleagă” (*Toamna*), dar și accente de revoltă socială: „În rând cu sfruntătoarele palate/ Din largul bulevard, umbrit de tei,/ Uitată de prin vremuri depărtate,/ Stătea o căsocioară-un bordei”.

Cu toată boala grea pe care o are, pentru poet moartea nu este o obsesie, personalității sale artistice i se potrivește strofa: „Poet a fost! Și cîntul lui și plînsul,/ Sub cerul înstelat, trezeau fiori,/ Un codru era sufletu-i, și-ntr-însul/ Cîntau privighetori.” (Motto la volumul „Stropi de soare”)

Face numeroase traduceri în versuri și în proză - din literatura germană (Lessing, Schiller, Goethe, Lenau, Max Nordau), franceză (Baudelaire, V. Hugo), engleză (O. Wilde), dar și daneză (Andersen), și rusă (Lev Tolstoi, Turgheniev).

Bolnav de tuberculoză încă de tânăr, își petrece ultimii ani de viață prin diverse sanatorii. În 1913 se internează într-un sanatoriu din Elveția, la Lausanne, unde își va scrie impresiile. Moare la 30 mai 1919 în spitalul din Șoseaua Viilor nr. 140 din București. Este înmormântat în cimitirul israelit „Filantropia” din București, unde o alee îi poartă numele. „Pe o șosea/ O vacă de șocolată își numără grav pașii/ Abia sonorizați de talangă,/ Linguriță învărtită alene într-un pahar de ceai”. Acestea sunt versuri din ultimele luni de viață ale lui Barbu Nemțeanu în care scrisul său se personalizează după cum remarcă E. Lovinescu („Istoria literaturii române contemporane”).

Dunărea plină de „cetăți plutitoare”, Galațiul, „oraș cu și de negustori” îl vor răzbuna pe cel prigonit, pe el, poetul simbolist care trăiește disprețuit, trist și ignorat.

După moartea lui, un grup de tineri înființează o societate care îi poartă numele și care va scoate o revistă care intitulată „Barbu Nemțeanu” (1920, 1922). În noiembrie 1941, regimul Antonescu l-a înscris pe Barbu Nemțeanu pe lista scriitorilor evrei a căror opere erau interzise.

Și poate cel mai meritat elogiu adus talentului poetic al lui Barbu Nemțeanu este referirea pe care o face George Călinescu în romanul „Enigma Otiliei”.

Același G. Călinescu nota: „o poezie scrisă cu creionul, surprinzând pateticul cotidianului și al micii provincii burgheze în care marile simboluri sunt tratate miniatural și ușor umoristic. („Istoria literaturii române de la origini până în prezent”). În volumul 2 din „Opere”, Perpessicius scrie: „Prin invenția fericită, prin turnura epigramatică, prin ironia nevinovată cu care înțeapă efemeridele în ierbarul poemelor lui – Barbu Nemțeanu – aparține acelei categorii de poeți fanteziști, care dacă nu s-au constituit ca-n alte literaturi în partid aparte, nu există mai puțin, chiar așa risipiți și fragmentari, cum sunt”.

„Trecător grăbit prin această lume, numele lui va rămâne totuși statornic în literatura noastră” (Mihail Dragomirescu).

Theodor Parapiru

Ionel Necula
profesor, scriitor

Pe Theodor Parapiru îl cunosc de mulți ani - ce zic? - de multe decenii și nu tăgăduiesc că m-a surprins dintotdeauna prin nonconformismul său provocator și de multe ori astringent și crocant în egală măsură. L-am apreciat de la început și până acum văd că n-a făcut nimic care să mă dezamăgească. Cum să nu-l apreciez? M-a surprins - plăcut, firește - multitudinea formelor de implicare

spirituală pe care le poate optimiza, multe dintre ele depășind posibilitățile unui singur om. Este o adevărată întreprindere de creație, nu doar în literatură, dar și în multe domenii colaterale procesărilor literare. Este o fire iscoditoare, iar curiozitățile sale necantonate îl trag spre enciclopedism, spre erudiție, spre condiția de glorie apusă a eremitului medieval priceput în toate, de la medicină la astronomie. Este un fel de Erasm de Galați, un Paracelsus traversat de toată nebunia cunoașterii cumulată de la antici la moderni.

Are știința lucrului bine făcut și lucrarea lui, oricare ar fi natura conținutului, este drenată spre o împlinire optimală. Pentru multă lume trece drept un scriitor incomod, dar eu știu că disconfortul nu-l resimt decât tipologiile agresive ale ignoranței, ale inculturii, ale mediocrității. Și, pentru că am cunoscut și eu, cu asupra de măsură asemenea tipologii agresive îl înțeleg, îl accept și-l țin aproape. N-aș vrea să mă implic în ierarhizări riscante, dar cred că este unul dintre cei mai prolifici scriitori gălățeni. Are cu siguranță cea mai încărcată bibliografie, deși nu știu să fie prea comentat în presa noastră culturală. Poate și pentru că lucrările sale reclamă un cititor avizat, cu apetență pentru cultură, pentru cunoaștere, pentru un mod de viață cultural.

N-aș putea să explic de ce, dar cărțile sale au ajuns greu pe masa mea de lectură. Știu că este prodigios, dar am pierdut ordinea aparițiilor sale în vitrina cu noutăți livrești. Ultima dată mi-a înmănat cartea *Domnul Darwin de Veneția* (Editura Axis libri, Galați, 2011), de fapt o reeditare a volumului de tablete apărut în 1999 la Editura Dominus din Galați. Este o carte atipică, pendulează între poem și eseu, dar de fapt este în egală măsură și una și alta. Nu este o carte ușor de lecturat, iar cei doritori de facil, de dulcегării și de lucruri siropoase, ambalate precum fondantele în foite atractive de staniol, sunt sigur c-o vor închide după primele pagini.

De fapt, autorul își pune aceeași veche și tulburătoare întrebare despre destinul uman, iar răspunsurile sale ocupă spațiul dintre minune (Eschil) și bestie (Nietzsche). Citind cartea lui Theodor Parapiru, auzeam

parcă dojana lui Zarathustra din discursul ținut în orașul cel mai apropiat de lângă pădurea unei mulțimi care aștepta venirea unui om care să danseze pe sârmă. Omul este ceva ce trebuie întrecut. Ce ați făcut pentru aceasta? Voi ați parcurs drumul de la vierme până la om și a rămas încă mult din vierme în voi.

Domnul Darwin de Veneția este cartea unei lumi bolnave, o lume în care fiecare individ este, sau poate deveni un pacient potențial. Dom' Permanentu este un prototip al omului modern, un pacient potențial al medicului curant Darwin, față de care pacientul înțelege că trebuie să fie sincer și să facă mărturisiri complete despre simptomele de care e încercat. De regulă, mărturisirea sa se exprimă printr-o constatare cu valoare de axiomă, după care urmează comentariul ei. Toate cele 70 de diviziuni ale cărții urmează acest tipic și toate la un loc recompun esența umană, a omului recent, cum ar spune H.R. Patapievici, omul modern aflat în devălmășia atâtor izbeliști generate de lumea modernă - o lume aflată în derivă și condusă de un barcagiu beat. De la Socrate, care-și motiva prestațiile maieutice din șoptirile Daimonului, la omul modern, traversat de toate nebuniile unei lumi aflată în derapaj, omul a continuat să fie plasat la granița dintre înger și demon și e greu de stabilit ponderea celor două ipostaze în unicitatea ființei sale.

De fapt, în centrul tuturor acestor depoziții, imnice și lirice deopotrivă, autorul caută omul, esența umană, așa cum se profilează din vâlmășagul scrântelilor asumate de lumea contemporană. Pentru asta scotocește prin toate cutele subiectivității umane, face acrobație pe firul ADN, cercetează taina cu lamă strălucitoare răspândită de fetișul feminin, care înfierbântă imaginația plutonului de soldați prea repauzați din punct de vedere sexual, respiră până la renunțare din tărâmul amintirilor semănate pe zidul timpului, apelează la campania africană a lui Alexandru Macedon pentru a se infiltra în clepsidre efemere și aduce totul într-o binecuvântată partitură lirică.

Theodor Parapiru tatonează ambele căi și ceea ce rezultă oscilează, cum spuneam, între literatură (de excelentă calitate) și prestație eseistică subtilă, între lirism și dispunere imnică, problematică și crocantă. Este o carte care poate fi asociată cu „Așa vorbit-a Zarathustra” a lui Nietzsche. Mi se pare însă că autorul gălățean și-a asumat nu doar stilul gânditorului german, dar și destinul singuraticului de la Sils Maria. Am îndoielile mele că această carte va fi înțeleasă, vorba ceea, comme il faut.

Nici rândurile noastre provizorii nu i-au surprins toate semnificațiile, dar mă amăgesc cu ideea unei dezbateri speciale și exclusive asupra ei. Atunci se va vedea câte se pot spune despre cartea furiosului Theodor Parapiru. Oricum, eu îl creditez cu ardoare neerodată și-i aștept cu aceeași curiozitate neconsumată viitoarele apariții vitrinier.

Mihai Cimpoi – 70

Theodor Codreanu
profesor, scriitor

De la Eminescu la Brâncuși

Aceasta este arcul-
Area finală peste
coloanele pe care am
încercat a le contura în
viziunea asupra literaturii
și spiritualității românești
moderne la Mihai
Cimpoi. Dacă Eminescu
n-a putut influența,
imediat și spectaculos,
literatura europeană mo-
dernă (1) (din pricina

intraductibilității sale, dar și a inerției criticii românești, ea însăși rămasă necunoscută Europei), faptul s-a petrecut cu asupra de măsură în cazul Brâncuși, recunoscut ca părintele sculpturii moderne și considerat ca maestru al lor de multe glorii ale artei contemporane (2). Nu se poate afirma însă că universalismul ontologiei eminesciene n-a lucrat spornic la formativitatea geniului european, de vreme ce a pătruns adânc, intermediat, în gândirea și artele moderne, fie prin Mircea Eliade (arheitatea și arhetipurile), fie prin Ștefan Lupașcu (logica dinamică a contradictoriului și a antitezelor împăcate), fie prin filosofia kynică a lui Emil Cioran, al cărei izvor vine din Rugăciunea unui dac, fie prin estetica formelor în mișcare, ca înfinire a zborului, prin sculptura lui Constantin Brâncuși. Cartea lui Mihai Cimpoi dedicată artistului de la Hobița se axează și pe această forță lucrătoare a geniului eminescian. Altminteri, unul dintre capitole se intitulează Eminescu, Brâncuși și ideea nesfârșirii.

Abordarea unor personalități diverse, dincolo de spațiul literaturii, nu vrea să ateste la Mihai Cimpoi atât enciclopedismul personalității sale (deși acesta există), cât oglindește lărgimea cuprinderii mitopo(i)eticii și a criticii ontologice pe care le practică de bune decenii. Această viziune, amenințată uneori de prolixitate și de subestimarea acurateței stilistice (pe care adversarii nu i le iartă), există și se cuvine scoasă cu atenție de sub amăgitoarele mormane de steril. Oricum, Mihai Cimpoi este un caz de urieșenie singulară în spațiul încă provincializant al culturii basarabene de azi, el având ceva din anvergura personalității lui Constantin Stere ajuns la echilibru și la cumpănire ironică, manifestată și umoristic în momentele de relaxare, prin cultivarea epigramei cu un rar simț al subtilităților limbii române.

Mihai Cimpoi dovedește o bună cunoaștere a operei și exegezei brâncușiene, conștient cât de dificil e să pătrunzi în tainele creației sale. E de acord că arta lui Brâncuși este una a esențelor, izvorând din formele primare, a Ūrformelor, introducându-ne în noumenalul kantian și în misterul blagian. Dacă există o „doctrină” estetică și ontologică Brâncuși, aceasta se încorporează

matricei stilistice românești, organicismului funciar autohton, care-și dovedește, în particularismul său, universalitatea. Din acest punct de vedere, este pe deplin validabilă observația lui Herbert Read că opera brâncușiană a fost menită „să apere inocența stării de conștiință primordială” (3).

Particularitatea cea mai impresionantă a operei brâncușiene este capacitatea de a sugera formele în mișcare. Dar exemplele nu se limitează la atât. Mihai Cimpoi observă profunda afinitate dintre zborul brâncușian și cel hyperionic. Argumentele sunt la îndemâna oricui. Ceea ce mă miră e că el a neglijat faptul că la Eminescu există o teorie a frumosului formelor în proporție de mișcări, în nuce, dar clar și răspicat formulată de poet în manuscrise. Eminescu își revendică total paternitatea acestei noi estetici, neezitând s-o facă cu un anume orgoliu, el delimitându-se de poetica tradițională a proporțiilor de forme. Faptul izbitor e că se exprimă parcă anume pe tărâmul artelor plastice, vizuale prin excelență. Se exprimă, altfel spus, prebrâncușian, poate chiar pentru un viitor Brâncuși care va umple arta modernă într-un mod impresionant. Iată însemnarea eminesciană: „S-a zis de mult că frumusețea consistă în proporția de forme. Nimărui (s.n.) nu i-a venit în minte că consistă în proporția de mișcări și, cu toate acestea, asta e adevărata frumusețe. Frumuseți moarte sunt cele cu proporție de forme, frumuseți vii cele cu proporție de mișcări. E evident că această proporție de mișcare unde nimic nu e prea întins, nici prea flasc, e o stare de echilibru – fericirea” (4). Geometrie înaltă și sfântă, iar deasupra ei extaza, fericirea, în limbajul lui Lucian Blaga și al lui Ion Barbu, cei mai apropiați poeți români de geniul formelor brâncușiene în mișcare. „Brâncuși – constată, prin alții, dar și prin Eminescu, Mihai Cimpoi – sintetizează toate formele de mișcare (un specialist, Frank Popper, le-a analizat în *Naissance de l'art cinétique*, Paris, 1967), gândindu-și sculpturile în mișcare pivotantă (Coloana fără sfârșit, bunăoară) și instalându-le pe unele dintre ele în atelier pe socluri ușor rotitoare. Trece, prin urmare, drept creatorul «Sculpturii cinetice» (astfel îl consideră Ren de Solier). «În univers e numai mișcare...», mărturisea sculptorul (Ion Vlasiu, în vol. lui Romulus Rusan, în discuție la Masa tăcerii, p. 181), care – evident – a descoperit valoarea ontologică a mișcării și care, ca și Eminescu, o concepe ca pe o mișcare în mișcări ce arată ființa într-o perpetuă devenire” (5). Ca și Eminescu, Brâncuși a știut ca nimeni altul să sugereze mișcarea formelor ca proporționare a luminii în spațio-timp: „Părerea unanimă este că Brâncuși este unul dintre primii artiști plastici care a valorizat lumina în raport cu timpul și mișcarea (lumina în mișcare), care a generat noua modalitate de expresie în artă” (6).

Criticul simte că această ontologizare a mișcării nu ține de modele și curente artistice, ci e de atitudine transmodernă: „Brâncuși împacă vechiul, anticul cu

modernul, realizând o sinteză, de asemenea, unică. Noul nu este, după propria-i mărturisire nici surrealist, nici baroc, nici cubist, ci vine de departe, de peste mișcări și curente” (7). O îmbinare enigmatică între „țărănismul” său arhaic și un rafinat intelectualism modern: „Țărănismul său e mai degrabă deontologic, în timp ce intelectualismul este în cel mai înalt grad ontologic./ Impactul pe care-l are Brâncuși asupra întregii culturi moderne este unul intelectual, el cuprinzând nu doar arta și artisticul, ci gândirea și gândirea ființei, ontologicul. Pe zidul atelierului său sunt desenate cercuri concentrice, fapt care dovedește o concepere dialectică a actului gnoseologic, cunoașterea presupunând un drum sinuos al căutării și revelării adevărului (misterului), reluat ciclic prin asalturi «spiralete»” (8).

După cum Eminescu este centrul iradiant al canonului literar și cultural românesc, printr-un adevărat miracol, Brâncuși a devenit centrul iradiant al canonului sculpturii moderne, cu transcenderi în alte sfere ale culturii. Faptul a fost recunoscut de mari istorici ai artei, precum Sir Herbert Read, care vedea în Brâncuși „centrul de neclintit al artei moderne”. Miracolul a fost posibil, crede Mihai Cimpoi, prin profunda gândire mitopo(i)etică a sculptorului, coborât în arhetipal cu inocența copilului (Oul – „celula-germen a vieții”, Cocoșul – începutul de zi, Pasărea – înălțarea însăși etc.): „Prin această dimensiune mitică, Brâncuși domină suveran arta sculpturii a secolului al XX-lea” (9). A salvat-o în același timp de capcanele raționalismului cartezian modern care s-a insinuat în tendințele pur abstracționiste.

La Eminescu, găsim preinstitute sintagma curba în infinit a universului. Această infinire face și secretul sculpturii brâncușiene. Mihai Cimpoi invocă subtila observație a lui Constantin Noica privind capacitatea lui Brâncuși de a transpune logosul românesc în forme sculpturale. Nici într-o limbă europeană infinitul lung al verbelor nu este mai productiv. Celor care s-au mirat de „cum a fost cu puțință sculptura lui Brâncuși”, Noica le-a răspuns că „nu cunosc gramatica română”: „Brâncuși nu face altceva decât să sculpteze infinitive lungi. Așa cum Rubens a pictat adjectivele, Pieter Breughel substantivele, iar impresioniștii adverbele și locuțiunile adverbiale. Brâncuși s-a ocupat de infinitivul lung care este regele formelor gramaticale” (10). Mai mult de atât, Noica a observat că infinitivul lung scoate din lenevie substantivele. Brâncuși a sculptat o masă a tăcerii, o coloană a infirmității, prin pasăre nu a redat zborul, ci zburarea etc. „Eminescu – zice Mihai Cimpoi – «sculpta» și el infinitive lungi, tăceri mișcătoare, folosind neapărat alături de «infinit» «infinirea» care e un infinit lungit...” (11).

Trebuie observat că la Eminescu și Brâncuși nu e vorba doar de mișcare, ci de ceva mai adânc: ceea ce generează mișcarea. Taina arheică o surprinde

cosmogonic Eminescu în Scrisoarea I: „Dar deodată un punct se mișcă...” René Huyghe a înțeles că Brâncuși nu surprinde atât mișcarea, cât principiul generator al mișcării (Dialogue avec le visible, Paris, 1968).

Pagini comparatistice produce Mihai Cimpoi între Brâncuși și Rodin, Nietzsche, Heidegger, Lucian Blaga, James Joyce, Apollinaire, Ezra Pound, Henri Bergson, Rilke ș.a. Asemenea, sunt subliniate influențe și afinități cu poezii români: Ion Vinea, Ilarie Voronca, G. Bacovia, Tudor Arghezi, Lucian Blaga, Ion Barbu și Nichita Stănescu. Însă reperul fundamental rămâne Eminescu. Amândoi sunt exponenți arhetipali ai organicismului românesc și esențialmente romantici: „Ca și la marii romantici, ca și la Eminescu în speță, prioritară e mișcarea spre formă, spre rotund, spre «cerc». E, așa cum observă Ion Pogorilovschi și alți cercetători un extaz general al «prăbușirii gravitaționale» spre nucleul primar, al tendinței de rupere de sine, spre extreme, spre clepsidric și centrifugă” (12). Mișcarea spre izvor, spre arheic e cea sub formă de fulger, „subtil-romboidală”, prezentă atât în zborul Luceafărului, cât și în Coloana fără sfârșit: „Intuiția celor doi creatori merge spre această creștere organică a energiei din energie ca în cazul fulgerului «fără țintă» sau «neîntrerupt», a stâncii din stâncă, a scării din scară, a umbrei din umbră, a undei din undă, a luminii din lumină, într-un cuvânt a ființei din ființă. Creația lor se pune temeinic sub semnul ontologicului pur” (13). „Eminescianismul – conchide Mihai Cimpoi – este în fond brâncușianism” (14).

Mihai Cimpoi, academician

Firește, cu precizarea chiasmatică: brâncușianismul este, în fond, eminescianism.

Note:

1. Semne importante asupra unei influențe eminesciene asupra literaturii din Balcani și din spațiul central și est-european există, în Bulgaria, Albania, Slovacia, Ungaria.
2. Un „inventar” al celor care s-au revendicat din brâncușianism (de la Claes Oldenburg și Henry Moore la Pablo Gonzales și Takeo Yamaguchi) a realizat J.C. Glass (loco, p. 9).
3. Mihai Cimpoi, Brâncuși, poet al ne-sfârșirii, „Tipografia Centrală”, Chișinău, 2001, p. 5.
4. M. Eminescu, Opere, XV, Fragmentarium. Addenda ediției, Editura Academiei Române, București, 1993, p. 332.
5. Mihai Cimpoi, op. cit., p. 6.
6. Ibidem, p. 9.
7. Ibidem.
8. Ibidem, p. 7.
9. Ibidem, p. 8.
10. Ibidem, p. 9.
11. Ibidem, p. 10.
12. Ibidem, p. 68.
13. Ibidem, p. 70.
14. Ibidem.

Voci basarabene

Ion Hadârcă: intrarea în sonet

**Adrian Dinu
Rachieru**
critic literar, eseist și
prozator

„Și numai Poezia încearcă
a fi amintirea celor văzute și
mărturisirea celor nevăzute”.

După o lungă absență (văzută de unii drept o tăcere tactică), angajat pe frontul civic și în viața politică, Ion Hadârcă (n. 17 august 1949, la Sângereii Vechi, j. Bălți) a revenit în forță în câmpul liricii. Însă distins, spiritualizat, de mare delicatețe, capabil de gesturi

cavalierești și suspectat - ca poet - de ermetism, oricum de certă sensibilitate culturală, el debuta în 1977 cu volumul Zilele, vădind chiar din start un apetit special pentru esențializare și abstracționism. Intellectualismul și estetismul erau premise încurajatoare; ele probează că Hadârcă s-a adecvat timpului scriind acum în cheie postmodernistă. Iar absența de care pomeneam, poetul fiind atras de sirenele politichiei, a fost răscumpărată prin fecunditatea ultimilor ani. Trebuie să vedem în această pauză lirică (nicidecum un abandon) și un acut sentiment al responsabilității și responsabilizării; evenimentele stârneau euforie, scriitorii sub flamură eminesciană s-au angajat în bătăliile epocii, în cruciada pentru recuperarea istoriei și a limbii.

Dar exuberanța acelor ani s-a topit. Rafinamentul livresc în schimb s-a adâncit, poetul fiind apt de reînnoire, conjugând meditația amară cu ludismul sprintar. Iar publicistica sa, nimbată de direcția filosofică procură (v. Mitic(h)yperionul) delicii. După cum interesul pentru preocupările tinerilor, amintindu-i - probabil - de anii olimpiadelor (la Școala nr. 1), literatura pentru copii sau nuntirea textelor cu coloana sonoră (în calitate de textier, etichetă care îi displace profund) dovedesc un spectru larg de manifestări. Publicistica, cum spuneam, l-a confiscat, autorul rememorând - în acvariul politic de la Chișinău - terifiantele negocieri și încercând, de la Arena cu iluzii (2000) până la mai recenta Era

barbară (2005), să reconstituie o epocă fierbinte, cu trena ei de speranțe și dezamăgiri, încercând, astfel, să testeze rezistența prin adevăr.

Ispita poetului privește arderea în timp, realizarea Ființei, urmându-și destinul sinuos. Motivul timpului constituie un pelerinaj obsesiv, observa îndreptățit Tudor Palladi, coborând într-un spectacol maladiu, ionescian (cum nota tânărul Constantin Crețu). A fi în timp, placheta din 1999, semnala explicit acest repertoriu problematic, așezat sub o pecete elegiacă. Dar pericolul vizează împuținarea ontologică a ființei într-o lume apocaliptică, pândită de blazare, mutilare, desacralizare. Ideală-i lumea goală, zice poetul, hamletizând, într-un acces de pesimism, jefuit de timp și constatând că efemeritatea și vanitatea coabitează, că implicarea (vizionară au ba, cercetând arhivele de sare și adevărurile arestate) presupune risipa. Totul e pe ducă, tot mai amar biberonul speranței - clamează autorul vizitat de stări contradictorii. Degradarea și nimicnicia îi livrează stări depresive; dar, să precizăm imediat, mai licăre speranța iar planeta ba respiră și moare/ ba visează și geme (v. Planeta pneumatică). Totuși, secolul nou cu glas de prunc vă strigă (v. Rugăciune). Iar evadarea în/ prin eros, căutarea cuplului fac din alfa și omega polii iubirii. Ființarea în spirit rămâne o pistă luminoasă.

Într-un limbaj intelectualizat, ușor prețios, sedus de perfecționismul formal, poetul și vestește, cu un gest ritualic, intrarea în sonet. Firește, spiritul livresc, inventivitatea rămân vii, vădind o dexteritate întreținută de lungi exerciții de digitație. Prefacerile sunt și ele vizibile, respirând aerul postmodernității. Încât nu va fi vorba de un cadru pur, ci de un spațiu simfonet, penetrabil printr-un cifru cibernet. Ana Bantoș avea dreptate să observe că predilecția pentru specia sonetului, atractivă pentru mulți poeți basarabeni trădează o distanțare estetică, râvnită în anii sufocați de maculatura propagandistică și erotica de partid. Dar aceeași exegetă nota că la sonetistul Ion Hadârcă vom descoperi, inevitabil, și fragmente de real. După cum, contemplând urâtul acestei lumi (un paradis prăbușit), înfometat de mit, poetul ne invită să trecem pragul Edenului, atingând starea de zeitudine. Iată pre textul Helenice-lor (1998), un

voiaj elin implicând magnifierea trecutului; pornit în căutarea mythosului, poetul domolește anxietatea basarabeană, oferind o alternativă etnofolclorismului minor și paseismului industriios. Hadârcă nu are atât gustul frazei arhaice (Liviu Damian), cât osârdua de a cultiva și colecționa imagini arhetipale. Să însemne asta o retragere? În pofida aparențelor, nădăjduind - printr-un efort disperat - a recupera o lume scufundată, cutreierată de armonii parnasiene, meditativul poet și propune de fapt, în numele pretextelor de adâncuri, o confruntare cu cei de azi. Rămășagul celui prins în vârtejul evenimentelor,

oferindu-și exerciții de Orfeu închipuie, dincolo de optimism și pesimism, într-o a treia stare a spiritului (topind mâhnirile în lumină), un imn al inițierii. Evident, relațiile artistului cu Puterea (v. Pericle-păpușarul) nu puteau trece neobservate. Poetul îngână un of de ev, invocă maltratarea și blamează desacralizarea. Spiritualizând emoția cu apetit filosofard, el purcede la aflarea și palparea sensului, încercând tâlmăciri ale vieții. Însă cultivat, cum spuneam, semnatarul plachetei *Arta obsesiei* (2005) are poftă ludică și vedește o insațiabilă absorbție livrescă, plonjând

dezinvolt în intertext. Câteodată, mare amator de calambururi, face figură de exhibiționist, reciclând teme, motive, stiluri, confirmând - în pasajele dialogate - spăimoasa acumulare de literatură (cf. Marian Popa). Fără a agreea însă reducția la optzecism, în pofida puzderiei de encomiatori. Fie că propune poeme în vers liber sau cultivă sonetul (întesat de aluzii culturale), Ion Hadârcă face parte din familia liveștilor. Performeur în improvizație, dedându-se unor jocuri verbale care dezvoltă contorsiuni stănesciene (Constantin Ciopraga), câteodată sarcastic, amendând deriziunea (vezi ironizarea abrasarbenismului), alteori supra-realist, autorul nostru a îmbrățișat poezia savant-ludică (cf. Cassian Maria Spiridon). Ceea ce nu înseamnă o desprindere de cercul patriei (vezi celebra *Noii turbare*). Chiar dacă obsesiv amintește de un destin orfan și de Țara Timpului Pierdut, chiar dacă spațiul basarabean a devenit un cuib de șerpi, o societate infirmă, atinsă de viteza nemișcării, condamnând la o existență mediocră, poetul știe prea-bine că eu

Ion Hadârcă

fără tine nu-s (v. *Elegie bucolică*). Angajamentul civic răzbate străin însă de patetismul care a victimizat atâtea condeie. Cetățile de patimi (vezi *Cetățile albe*, considerată o altă *Doină*) îngăduie dezlegarea teoriei stării inutile. Cu instrumentar în prefacere, lansând sintagme ingenioase (în exces, parcă), moralist și acid-justițiar (când e cazul), ludic deseori, fără scrâșniri abstractizante, poetul are o dicțiune modernă, elevată, ermetizată și oferă, de regulă, texte mai greu digerabile. Dar unda mesianică nu l-a părăsit. Adulmecat de spaimetele vârstei, luptând cu jegul, Ion Hadârcă manifestă, pe toată întinderea

scrisului său, voluptăți eufonice (cf. *Arcadie Suceveanu*). *Arta obsesiei* (2005) confirmă cu strălucire acest diagnostic. Aflat la ora gongului ruginit, sperând să mai prindă o habă de vreme, poetul acuză deziluzii înfloritoare: încă o zi cât zidul închisorii/ încă o primăvară încătușată/ soarele prins în zăbrele/ și lanțul de iarbă pe gât.

Într-un interviu excentric oferit revistei *Ca și cum* (nr. 4/2005, p. 1, 3), Dumitru Crudu face, printre altele, o afirmație aiuritoare, expediindu-l pe Ion Hadârcă - speriat foarte de ofensiva postmoderniștilor în bastionul sămănătorist al literaturii

basarabeano-transnistrene. Nu discutăm aici riscurile etichetologiei cu iz apodictic, prizând superficial materia literară și sacrificând nuanțele. În cazul lui Ion Hadârcă, sentința e falsă. Dimpotrivă, permeabil, Ion Hadârcă și schimbă din mers instrumentarul poetic, afișând o dicțiune postmodernă. Primul președinte al Frontului Popular din Moldova (1989-1992), copilărindu-se seductiv în compania celor mici (a se vedea *Duminica mare*, 1999; *Bunicuța zburătoare*, 2002; *Aproape trei cai*, 2003) vrea să revoluționeze și sonetul. Adevărat, cândva doctrină a iubirii, desfășurat cu solemnitate și fast, supus rigurozității prozodice, sonetul, azi, s-a degradat. Prin jocul imagistic, câteodată criptic, pulsând în matricea sonetului (v. *Două imperii*, 1998, adunând 40 de titluri), Ion Hadârcă, contemplând lumea ca spectacol (absurd), oferă sonetului o haină postmodernă. În general, textele sale, ludice, de inventivitate verbală nestrunită, sfidând canoanele, mascându-și gravitatea (v. *Pianul din abator*, 2009) ascund și neostoitul său efort de a căuta taina limbii pline.

Părintele Codului lui Oreste la Galați (II)

Dana Vlad
jurnalist

Dana Vlad: *Se tot fac anumite calcule, despre cum ar putea fi împărțiți banii lumii, astfel încât toți oamenii planetei să trăiască decent! Ce credeți despre asta, ce părere aveți despre bogățiile lumii pe care îi creștem noi toți de altfel?*

Oreste Teodorescu:

Nu am nici un fel de simpatie pentru comunism și, cu atât mai puțin, pentru părinții lui, dar am găsit la Lenin o frază care-mi place foarte mult: **bogații sunt niște săraci care-și numără banii**. Eu cred că nu contează banii, contează libertatea, sufletul meu nu are nevoie de bani, sufletul meu are nevoie de libertate. Noi suntem suflete în corp. Dacă ne creștem sufletul, sufletul nostru poate trăi și fără corp, pe când corpul nostru nu poate trăi fără suflet! Dacă ne preocupăm doar de ce băgăm la maș, când nu o să mai băgăm la maș și când zilele noastre se vor fi sfârșit, noi nu mai suntem nimic pentru că suntem cu sufletul zero și atunci când ne vom întoarce suflul, ne întoarcem respirația la Dumnezeu, va fi o respirație goală, n-am experimentat nimic și-atunci mă întorc într-o altă și altă existență, până când sufletul meu începe să crească și să-și răspundă și el la întrebările sufletului: de unde vin, încotro mă îndrept și cine sunt?

D.V.: *Există oameni care au viața liniară aici pe pământ, cu de toate, e călduț totul și trec pe lângă semeni cu cruci grele care au nevoie de ajutor în situații limită, dar e multă nepăsare. Ce-i de făcut?*

O.T.: Păi uite cum să facem: hai să ne amintim un moment din **Noul Testament** când **Hristos** sub povara **Crucii** pe care trebuia să o care pe Muntele Golgotei, se prăbușește la un moment dat sub greutatea Crucii și un centurion nimerește cu privirea un băiat și-l cheamă să-l ajute pe Hristos să-și ducă Crucea. Asta este taina lui **Împreună!** Crucea pentru unul este foarte grea, dar dacă mai vine unul și-l ajută și mai vine încă unul, Crucea

aia devine ușoară! Creștinismul este o cale a lui împreună, nu doar a mea! Asta cu eu sunt, eu și numai eu, - asta-i Diavolul. Pronumele creștinului este NOI! Dă-ne NOUĂ, nu dă-ne MIE!

D.V.: *Afirmați într-o discuție că lumea întreagă este într-o perioadă de decadență, cum ar putea omenirea să depășească această etapă?*

O.T.: E nevoie de un șoc! Șocul înseamnă confruntarea cu propriile noastre limite și mai ales cu limita noastră de competență. Există un raport cauză-efect. Niciodată nu primim mai mult decât merităm sau mai puțin decât merităm! Ceea ce generăm, cu aia ne confruntăm. Cine aruncă piatra, va fi lovit de piatră. Cine ia pe alții în robie, va ajunge în robie, cine ucide va fi ucis, ce ție nu-ți place, altuia nu-i face! În momentul în care vom înțelege că singurul dușman real al nostru este ăla care ne privește dimineața din oglindă și-atât, vom ști ce avem de făcut. Deocamdată e simplu, am găsit un țap ispășitor care nu există și dăm vina pe el ca noi să avem confortul că nu avem nicio vină! Dacă ne e rău, e vina noastră!

D.V.: *Pentru că printre îndatoririle noastre pe pământ, pe care ni le transmite Mântuitorul Hristos, bunătaea și iubirea sunt cruciale, vă întreb cum credeți că ne putem îmbunătăți, cum să învățăm și apoi să creștem spiritual, domnule Oreste Teodorescu?*

O.T.: Experimentând fiecare clipă, înțelegând că timpul este doar o unitate de măsură care permite sufletului nostru să se confrunte cu ceea ce generează el și atunci noi vom înțelege că ceea ce generăm, aia primim! Ce, nu ți se întâmplă să fii binevoitoare, să pleci cu un tonus foarte bun de acasă și așa sunt și oamenii pe stradă, iar când pleci depresivă, supărată toți din jurul tău au privirile piezișe? Numai oglinda în care ne privim... dacă înțelegem asta și plecăm optimiști și cu fruntea sus și cu pieptul înainte, toți oamenii din jurul nostru vor arăta la fel.

D.V.: *În condițiile în care doi dintre cei mai mari teologi trăitori, părintele Dumitru Stăniloae și părintele Iustin Popovici au spus că ecumenismul este panerezia vremurilor noastre, ce părere aveți, sunteți un ecumenist?*

O.T.: Eu nu cred deloc în dogme. Eu cred că dacă Hristos e universal, că este universal, El aparține omului și atunci nu putem să fim decât ecumenici. Toți îl avem pe Hristos. Nu pot să cred că doar unii au dreptul la Hristos și alții nu, cine hotărăște asta? O instituție care nu l-a înțeles pe Hristos? Constantin cel Mare, cel care oficializează Legea Creștină în Imperiul Roman, a murit în credința lui fără un rictus! El doar a impus o credință pe care n-a înțeles-o ca să nu se năruie Imperiul Roman atacat de atâția și-atâția! Avea nevoie de ceva care să-i unească pe romani și atunci a găsit o religie care evident seamăna cu toate celelalte religii. Ca să nu mai semene și ca să fie particulară și ca să spună **numai noi avem acces la mântuire, voi trebuie să credeți în noi**, au scos din 83 de Evanghelii și-au mai rămas doar patru. Pe celelalte, dacă le citim, pentru că au fost descoperite 47 la Qumran, la Marea Moartă vom vedea că este vorba chiar de un sincretism religios, dar eu nu cred în sincretism pentru că fiecare popor are un nivel de evoluție și o cale a sa! Așa cum există computer Pentium 9, dar și 286, unii se descurcă mai bine pe 286 decât pe Pentium 9. Așa e și cu religia. Toate spun același lucru, dar într-un limbaj capabil de a fi înțeles de respectivii oameni.

Oreste Teodorescu

Creștinii vibrează într-o anumită zonă, islamicii într-o altă zonă, budiștii în altă zonă! Acum să nu ne putem imagina că la Crucea de pe Caraiman se ajunge numai prin Bușteni, se poate ajunge prin mai multe locuri. Se ajunge și prin Sinaia și prin Brașov. La vârful muntelui se poate ajunge pe mai multe drumuri, nu doar pe unul singur. E abuziv! Religare înseamnă a te reacheza pe cale. Religia este o cale către Dumnezeu, nu este Dumnezeu! Marea noastră nenorocire este confundarea căii cu scopul.

D.V.: *Lumea este atrasă mai mult de nonvaloare decât de valoare! Kitsch-ul este cel care poate guverna lumea în foarte scurt timp, pentru că oamenii devin din ce în ce mai superficiali și mai în goană după nimicurile materiale. Vă întreb cine este responsabil de evoluția sau involuția personală, pentru că de la individ pornește dezastrul spre societate și vorbim aici despre toată lumea, nu doar despre România!*

O.T.: Nimeni în afară de noi înșine! Noi nu trebuie să îngenunchem decât în fața lui Dumnezeu, nici în fața îngerului, doar în fața lui Dumnezeu! Că noi am hotărât să îngenunchem în fața banului, în fața șefului, în fața superiorului, asta este propria noastră alegere. Suntem sclavi și nu pentru că cineva ne ține în sclavie, ci pentru că noi consimțim să fim sclavi. Vom muri și vom fi liberi, a spus cineva în 1989 și oamenii au fost liberi!

D.V.: *Pe pământul acesta, toate celelalte sentimente se nasc din iubire sau din frică! Cum e cu frica de moarte?*

O.T.: Este exact ca frica copilului de întuneric. Trebuie să aprindă cineva lumină ca să se convingă dacă nu e nimic rău. Așa e și cu moartea. Hristos spune: „Regatul meu nu e din lumea aceasta”, întărindu-ne faptul că noi putem să trăim veșnic dacă învățăm lecția sufletului nostru. Ne e frică de ceea ce nu cunoaștem, întrucât nu vrem să cunoaștem moartea pentru că ne înspăimântă, pentru că noi suntem mult mai legați de verbul „a avea”. Zic: îmi pierd viața, îmi pierd averea, îmi pierd familia, am, am!!! Nu, zi: dacă ești, nu mai mori, dacă ai, ești doar cât ai, când nu mai ai, nu mai ești!

D.V.: *Pentru că sunteți la Galați cu ocazia lansării unei cărți, dar și cu ocazia numirii președintelui filialei Moldova Mahmoud Darwish cu sediul la Galați a Clubului Româno-Arab de Cultură și Presă, când și cum s-a născut ideea înființării acestui club, care realizează o comuniune între două popoare?*

O.T.: Sigur că toate ideile sau toate întreprinderile pornesc dintr-o întâlnire. La noi a fost o întâlnire în trei, a fost o întâlnire între mine, Jaber Ahmed și Mazen Rifai și tot stând de vorbă am ajuns la concluzia că în anii care vor veni, în timpul care vine peste noi, un timp al globalizării și al reintrării sub o singură umbrelă, ar trebui să înțelegem că sunt mult mai multe lucrurile care ne aseamănă decât cele care ne despart și că ar trebui să privim globalizarea asta ca pe o unitate în diversitate, nu ca pe impunerea unui singur model pe care toți trebuie să-l respectăm. Nu, fiecare dintre noi avem tradiția noastră, avem

Reflecții dialogice • Reflecții dialogice • Reflecții dialogice

cultura noastră, avem miturile noastre, avem folclorul nostru, avem povestea noastră, fiecare neam are o poveste a lui. Însurându-se toate aceste povești dau plusvaloarea umanității și atunci de ce să mâncăm toți hamburger, când fiecare își poate mânca mâncarea lui și în marea simfonie a lumii să vină cu spice-ul lui, cu mirodeniile lui, cu toate ale lui. Așa cum sunt păsări de multe feluri și omul este de multe feluri și e sublim așa! Păi, gândiți-vă că una este să ai la tine în grădină doar trandafiri și alta este să ai toate florile din lume și copaci și toate cele! Pornind de la joaca asta a imaginării unei lumi perfecte, am ajuns la concluzia că dacă ne-am cunoaște bine tradiția, valorile, ne-am da seama că între noi nu este nicio diferență ca oameni. Murim la fel, trăim la fel, sângele nostru este la fel de roșu, chiar dacă noi suntem negri, galbeni sau albaștri. Foamea se manifestă la fel, setea se manifestă la fel, iubirea și ura se manifestă la fel și atunci dacă doar corpurile noastre ne despart cumva e la fel de abuziv să ne certăm că tu te-ai îmbrăcat în roșu și eu în galben, adică: tu ești un roșu și tu ești un galben! Nu, eu sunt un suflet care sunt îmbrăcat într-un corp care poartă un pulover galben și tu ești un suflet într-un corp care a pus un pulover roșu, sufletele noastre sunt aceleași! Pornind de la ideea asta, măcar pe considerentul celor trei religii monoteiste, iudaismul, creștinismul și islamismul, să le studiem, să le analizăm și să le cunoaștem foarte bine și apoi să promovăm în spații comune iudaice, creștine, valorile, ajungând să ne cunoaștem și să nu ne mai omorâm între noi în numele a ceea ce ar trebui să ne înfrățească și să ne împrietenească.

S-a mai deschis o filială la Timișoara, e una la București, iată se naște una acum la Galați și suntem în pregătire cu o filială la Constanța. Am ocupat Dobrogea la Constanța, Banat, Ardeal la Timișoara, s-ar putea să deschidem și la Cluj o filială ca să fie Ardealul, în Moldova e la Galați pentru că e cumva centrul Moldovei. Așa simbolic, să avem în fiecare provincie. Fiecare filială va fi autonomă, dar ne vom circumscrie cu toții acestui deziderat al multiculturalismului. Există fonduri europene și aici va fi rostul fiecărei reprezentanțe, filiale, de a-și găsi elementele necesare și de a-și implementa valorile din zona respectivă, valorile culturale, de comunicare, de solidaritate în breasla asta și de a împărtăși din cunoașterea fiecăruia.

Noi am propus să se ocupe de filiala din Galați domnul Zafir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”. Este un om de cultură și este un om care

iubește cartea și asta e un lucru evident mai ales pentru oricine vizitează Biblioteca „V.A. Urechia”. Are o deschidere către multiculturalism. Suntem convinși că prin generozitatea și deschiderea față de conceptele pe care noi le împărtășim, Ilie Zafir va face treabă foarte bună aici așa cum fac și cei de la Timișoara.

D.V.: Ați afirmat despre Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați că este o bibliotecă vie! Cum v-a plăcut acest lăcaș al cărților?

O.T.: Mi-a plăcut foarte mult biblioteca pentru ca așa cum am spus și la lansarea cărții, acolo era evidentă simbioza dintre om și carte, adică nu erau niște oameni care treceau pe lângă niște cărți moarte pe care nu le-ar fi răsfoit niciodată. Se vedea foarte clar că oamenii care erau acolo au atins cărțile alea și cărțile acelea erau citite, se vedea că erau atinse de mâna omului și citite. Cărțile vorbesc, ele sunt vii, dar există cărți care stau chinuite, pe un raft acolo, prăfuite și e o atmosferă rece. Cum era în bibliotecile comuniste pe vremuri? Intrați, toate erau ordonate, dar se vedea că nu pusese mâna nimeni pe ele. Nu era suflet. Asta mi-a plăcut la biblioteca voastră, că era vie, totul era viu, oamenii erau vii, cărțile erau vii! Se vedea cum cărțile își puseseră amprenta asupra oamenilor pentru că oamenii ăia aveau ceva în comun, poate cărțile îi aduseseră aproape și zâmbeau oamenii, atmosfera era una foarte bună. Nici nu știu dacă se citește atâta de mult, dar faptul că ai în mână cartea și te uiți la ea și o răsfoiești un pic, miroase cartea aia și tu primești o informație și cartea primește o informație de la tine și îi strălucește coperta, nu știu cum să spun!

D.V.: Ce avem de făcut pentru salvarea noastră?

O.T.: Trebuie să avem răbdare! Cu toții ne vom salva, asta este promisiunea Mântuitorului Iisus Hristos, dar fiecare ducându-și crucea în spinare. Dacă ne ducem crucea în spinare în viața aceasta la sfârșitul vieții acesteia cu toții vom fi-nțele unde ne ducem și după moarte.

Iubirea e totul, restul e o iluzie! Cred că dacă vorbim de Diavol și de bunul Dumnezeu, Diavolul care face parte din Dumnezeu că este tot o creație a lui, are absolut totul mai puțin un singur lucru, IUBIREA! Dacă vrem să-l învingem pe Diavol nu putem cu nici un fel de altă armă, pentru că e maestru la toate celelalte arme, nu putem să-l învingem decât prin iubire, pentru că el dacă ar avea iubire n-ar mai fi Diavol, e foarte simplu. Și-atunci, acolo e șansa noastră, totul e IUBIRE!

Adrian Georgescu un scriitor îndrăgit de gălățeni

Catrina Căluian
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Piteșteanul Adrian Georgescu este omul cu „buletin de București” care scrie, pentru că dumnealui trăiește prin scris cum singur mărturisește: „Tu nu ești în absența scrisului tău – dacă nu scrii dispari”.

Scriitorul trăiește din opera sa doar spiritual pentru că, din punct de vedere material, opțiunea

autorului este una atipică: nu-și vinde cărțile, ci le dăruiește contemporanilor săi.

Aparițiile editoriale sunt lansate pe tot cuprinsul țării, iar Galațiul este unul dintre orașele unde autorul revine cu drag.

Organizarea celei de-a IV-a ediții a Festivalului Național al Cărții „Axis Libri” de către Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, în perioada 23-27 mai 2012, a fost un fericit prilej de reîntoarcere a scriitorului în orașul de la Dunăre. Și nu a venit oricum înaintea publicului gălățean, ci cu două romane de înaltă calitate literară: *Anul putorii* și *Descensio*.

Lansarea celor două titluri a fost o reușită pentru autorul Adrian Georgescu și o încântare pentru cititori. Întâlnirea s-a finalizat cu donații de carte și cu un interviu dat Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”.

Catrina Căluian: *Domnule Adrian Georgescu, deși ați debutat literar în 1968, totuși sunteți cunoscut cititorilor români abia din 2002 când ați revenit editorial cu romanul „Rebutarea omenirii”. Cine este Adrian Georgescu pentru cititorii care încă nu vă cunosc?*

Adrian Georgescu: Încerc să fiu un scriitor care se adresează cititorilor ce i se potrivesc, în sensul că sunt dispuși, disponibili, deschiși să primească ceea ce eu le pot oferi prin cărțile pe care le public.

Dificultatea receptării tipului meu de mesaj nu rezidă într-o alambicare a scriiturii – ci, poate, într-o particularizare a mesajului prin scoaterea lui din particular și proiectarea într-un univers creștin. Așadar, încerc să fiu cât mai direct, fiindcă, nu-i așa, sunt un om care vrea să trăiască printre semenii săi. Varietatea scriiturii pe care o propun provine dintr-o strădanie, în care e posibil să nu fi reușit de fiecare dată – aceea de a acoperi teritorii cât mai vaste ale vieții ce mi-a fost dată. Eșecurile – pe care mi le asum, considerându-le ca făcând parte integrantă din constituirea operei – sunt dovezi că, împiedicându-mă încerc să ajung undeva.

C.C.: *Ultima întâlnire cu cititorii gălățeni ați avut-o pe 10 noiembrie 2011, când ați lansat romanul „Opera dezvăluită” în cadrul Salonului Literar „Axis Libri” organizat de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”. Spuneți-ne câteva cuvinte despre activitatea dumneavoastră literară din acest răstimp.*

A.G.: De când am fost ultima dată la Galați, în noiembrie 2011, cu ocazia lansării romanului *Opera dezvăluită* în cadrul Salonului Literar „Axis Libri”, organizat de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”, am participat la numeroase lansări ale aceleiași cărți și ale altora care mi-au fost publicate între timp, la București, Râmnicu Vâlcea, Pitești, Drăgășani și în alte orașe; am revizuit câteva romane – pentru reeditări, și am îndrăznit să năzuiesc că voi fi în stare să înfăptuiesc ceva nou.

C.C.: *Scriitorul Eginold Schlattner spunea despre opera dumneavoastră că este „magistral cantonată între faptele crude și filosofia creștină”. Care este sursa de inspirație a scriitorului Adrian Georgescu?*

A.G.: Greu de desemnat o anume sursă de inspirație, în sensul punctual, pentru scrisul meu. Simplificând, aș putea spune că filonul este ceea ce trăim fiecare dintre noi, fiecare zi care ne este dată. Dar este vorba, în primul rând, despre bucuria de a trăi ceea ce mi s-a dat și de a surprinde această minune în ceea ce scriu. Sigur că această bucurie – de a exista – nu cade într-un panteism idilic, ci își asumă necazurile, tristețile, dezamăgirile,

înfrângerile – care survin în viață; mă refer la petrecerea lor cu răbdare, înțelegere și înțelepciune, știind că, dincolo de ele, precum și dincolo de orice succes, se află ceva mai puternic decât voința noastră și mai tare decât orice ambiție și vanitate.

C.C.: *Părintele Arsenie Papacioc mărturisea într-un interviu că viața de mănăstire i-a aprins sufletul de bucurie încredințându-ne că viețuirea monahală are o altă dimensiune. Cum s-au născut cele 7 caiete de la Frăsinei?*

A.G.: Cartea *Descensio* (7 Caiete de la Frăsinei) este reflexia unei experiențe care nu s-a vrut nicidecum materializată într-o scriere. Nu întâmplarea a făcut ca în vara anului 2010 să fiu condus la Sfânta Mănăstire Frăsinei – pe care o nu mai vizitasem până atunci – iar acolo să fiu întâmpinat de o deschidere pe care o nu o mai întâlnisem în alte locuri. Călugări? Atmosferă? Sacralitate? – câte ceva din fiecare și mult, mult altceva în plus, despre care mi-e foarte greu să dau mărturie obiectivă acum, la 2 ani după ce am petrecut acest miracol. Apoi, timp de un an și jumătate, m-am dus în fiecare lună acolo, impunându-mi-se succesiunea textelor ca și cum ar fi fost concepute pentru a construi un edificiu mistic pe care nu mi-l propusesem. Același lucru este valabil și cu rugăciunile care jalonează cele 7 Caiete – socotindu-le acum, după ce cartea a ajuns la ediția a III-a – pilonii acesteia. Rezultatul este un „obiect” atât de intim, încât mi-e cu neputință să-i aflu situarea în mintea și în inima mea.

C.C.: *Scriitorul trăiește prin cititorii săi. Caracterizați în câteva cuvinte categoria de public căruia îi adresați opera dumneavoastră literară ieșită uneori din tiparele obișnuite.*

A.G.: Fiecare om dispus să se implice în actul lecturii unei cărți, poate deveni cititorul meu, fără excepție.

C.C.: *În ultimii 10 ani ați scris circa 25 de titluri, unele dintre ele apărute în mai multe ediții. Ce proiecte aveți în acest moment?*

A.G.: În prezent, lucrez la câteva reeditări.

C.C.: *Sunteți unul dintre consecvenții prieteni ai Bibliotecii Județene „V.A. Urechia”. Ați simțit pulsul Festivalului Național de Carte „Axis Libri” și anul trecut la cea de-a III-a ediție. Cum vedeți ediția din acest an? Aveți sugestii, recomandări pentru organizatorii acestui important eveniment cultural din viața gălățenilor?*

A.G.: Ediția din acest an a Festivalului Național de Carte *Axis Libri* este un pas câștigat față de edițiile anterioare prin faptul că editurile s-au prezentat cu lucrări mai valoroase și mai diversificate, iar atmosfera a fost mai liberă, în sensul firescului comunicării între participanți.

Adrian Georgescu

Dorința mea – care bănuiesc este împărtășită atât de organizatori, cât și de ceilalți scriitori participanți la acest festival este ca implicarea cititorilor în evenimentele interactive să fie mai puternică, în felul acesta ajungându-se ca pulsul dorințelor și nevoilor lor să fie resimțit atât de autori, cât și de edituri, răspunzându-li-se, astfel, necesităților imediate. În același timp, propunerile concrete din partea participanților anonimi ar fi benefice, constituind un îndreptar pentru organizatori – sprijinindu-i să-și focalizeze forțele în direcțiile pe care consumatorul imediat de literatură le agreează.

C.C.: *Vă mulțumesc și vă așteptăm să reveniți la Galați în luna octombrie când se va deschide o nouă ediție a Salonului Literar „Axis Libri” organizat de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia”.*

Pluta (II)

Grid Modorcea
scriitor, regizor

Si nu mică mi-a fost smirarea când deunăzi am descoperit la Barnes & Noble, biblioteca unde îmi petrec multe ore din timpul meu newyorkez, o carte uluitoare, care se numește așa: *A History of The World în 100 Objects*. E scrisă de însuși directorul lui British Museum, Neil MacGregor.

Mi-aș fi dorit să scriu așa ceva. E o minunăție. O fericire! Am ținut-o

ore întregi în brațe, nu-mi venea să mai plec din bibliotecă, să mă mai despart de ea. Și în zilele următoare, m-am oprit mereu asupra ei. Mereu am citit și mai răscitesc din ea. Dragostea această față de cartea lui MacGregor se datorează, desigur, și faptului că sunt îndrăgostit de British Museum. Am vizitat de zeci de ori acest muzeu, m-am aflat în el ca acasă atunci când am fost la Londra, unde am stat câteva săptămâni. Admirația față de acest muzeu, cel mai mare al lumii, mi-am exprimat-o adeseori în zeci de articole și scrieri, cum ar fi paginile din partea a cincea a romanului *Mesalina*, unde scriu că lumea mi se pare o provincie a lui British Museum. Și așa cum nu voiam să mai plec din acel loc, stăteam până mă dădeau paznicii afară, așa am făcut și cu cartea lui MacGregor, nu o mai lăsam din mână, până nu se anunță că se închide programul bibliotecii.

Dragostea pentru biblioteci e o altă boală a mea. Poate și datorită faptului că am avut în drumul meu, de acasă la școală, din Bădălan până la Liceul „V. Alecsandri”, unde am reușit într-un mod spectaculos, fiind singurul bădălanean care am învățat la acest liceu, am avut, spun, pe acest drum, pe care îl făceam zilnic înainte și înapoi, Biblioteca „V.A. Urechia”, aflată într-un palat.

Așa mi se părea că arată clădirea bibliotecii, și mi se pare și acum, față de Bădălan, față de viața în baltă, fiindcă totul în Bădălan era baltă, mai ales când dădeau ploile, curțile noastre deveneau o baltă, o băltoacă, ca să ajungem în casă, puneam cărămizi și scânduri pe ele, ca să facem un fel de punți, iar multora, care nu aveau casa mai ridicată, pe un dâmb, le intra apa în odăi și se luptau cu ea, s-o scoată cu oalele, ligheanele și gălețile.

Iar în fundul curții noastre era o groapă adâncă, unde apa nu mai seca toată vara, oricum, nu apuca

să sece până veneau din nou ploile, toamna, sau chiar și vara, când a fost odată o ninsoare. Ați văzut ninsoare în luna august? Eu am văzut! Cică e fantezie. Dar de multe ori natura e mai tare ca fantezia.

Ploaia, ce fenomen! O uram. Profitam din ploaie în ploaie, între ploi, să mai aducem pietre, pământ, să mai înălțăm curtea, potecile spre casă, să mai punem în jurul caselor, la temelia lor, pietriș, adus de basculante. Era unul, Vâlcu, care lucra pe o basculantă, în șantier, și ne aducea la toți câte o basculantă cu pietriș, 20 de lei basculanta. Cât or fi însemnând pe vremea aceea 20 de lei, nu știu. Mult, puțin, dar era o bătălie să-ți între Vâlcu cu basculanta în curte. De obicei, venea noaptea, iar a doua zi te trezeai cu grămada de pietriș în fața casei. Desigur, fura pietrișul de pe șantier.

Păi cum să nu mi se pară Biblioteca „V.A. Urechia” un palat, ca o urechie spre cer, cum ar fi o antenă parabolică, mai ales că era și sus, pe deal, pe Dealul Cel Mare unde s-a ridicat orașul? Fiindcă orașul e întins pe un deal, pe un coge podiș în trepte. Treapta cea mai de jos era/mai este Bădălanul, apoi, cum treci de gară, venea prima treaptă, treapta pe care se aflau biblioteca, liceul, teatrul muzical, teatrul dramatic, muzeul de artă, muzeul botanic, farmacia și primăria și tot ceea ce însemna „downtown”, adică centrul vechi al orașului. Apoi pe treapta următoare se afla cimitirul. Ca un mort să fie dus din Bădălan până la cimitirul „Eternitatea”, trebuia ca dricul să urce mult la deal până ce nădușeau caii. De multe ori, când era noroi și la ham vreo mârtoagă împiedicată, dricarii se întorceau din drum, veneau înapoi, cu dricul acasă, lăsau mortul și veneau a doua zi, cu cai mai odihniți. Era și o vorbă, greu la deal cu mortul!

Apoi urmă o altă treaptă, numită Țiglina, care și ea avea câteva trepte, Țiglina 2, 3, 4.... Ce mai, un oraș în trepte, ca o scară a lui Iacob, care se desfășura/se mai desfășoară de-a lungul Dunării. De jos, din Bădălan, Dunărea se vedea altfel decât se vedea de pe deal, de pe prima treaptă, de la Mazepa, de unde se vedea și dincolo, peste Dunăre, se vedea până la Munții Măciunului, și mai departe.

Așa cum mi se pare mie că văd acum, când mă uit pe fereastră, Europa, de aici, de la înălțimea New York-ului, a Manhattan-ului, unde-mi trăiesc rămășița, cât mi-a mai rămas de trăit. Nu vă dați seama ce fabulos e Manhattan-ul, de ce credeți că-l iubește atât de mult Woody Aleen?!, e ca un labirint paradisiac din zeci de oaze, ca Soho, Chelsea, East Village, Tribeca,

Downtown, Chinatown, Little Italy și alte mici insule numite după emigranții care au venit aici. Să vedeți cartierul evreiesc, numai cu sinagogi, sau cartierul polonez, am fost chiar ieri acolo, la Biserica St. Stanislaw! Bisericile sunt ca o hartă a acestui multi-town, după ele te poți orienta, poți reface istoria, drumul emigranților, dar asta e altă poveste.

Și, New-York-ul e pe deal, pe vârf de stâncă, iar dincolo, peste apă, dincolo de ocean, e Europa, în trepte, iar pe treapta cea mai de jos e România, e Bădălanul.

Așa se vedea și Dinogetia, cetatea romană de peste Dunăre, de pe treapta Țiglinei, de la „francezi”, cum se numea locul unde stăteau francezii care au construit Combinatul.

Apoi mai urmează iar valea, coborârea spre valea Siretului, unde se aflau urme istorice, un castru roman, unde ne jucam noi, copiii, care ajungeam aici, care ne aventuram în trecerea treptelor. Castrul avea legătură cu un faimos monument arheologic, cel de la Tirighina, a cărui zidărie a folosit la construirea altor cetăți, cum ar fi cetatea Brăilei. Atât era de bine conservat! Ce mai, o minune a lumii! Ca și cel de la Tartaria, nu?, mi-am zis eu mai târziu, când am descoperit o tăbliță pe care erau niște semne ciudate, le-am arătat și domnului profesor de latină și nu a înțeles nimic, a rămas și azi nedescifrată acea tăbliță, ca și tăblițele de la Tartaria, care ne arată că suntem pe aceste locuri de 7000 de ani, când alții nici nu existau ca popor, și că noi avem o scriere mai veche decât scrierea sumeriană, care a apărut o mie de ani mai târziu!

Noi suntem singurul popor din lume care trăim acolo unde ne-am născut. Nu ne-am schimbat locul ca alții și nici n-am putut fi alungați din acest loc, care e de la Dumnezeu.

Se spune că, după ce Dumnezeu a parcelat pământul pentru fiecare popor, i-a uitat pe romani. Și atunci Sfântul Petru i-a spus:

- Doamne, le-ai dat loc de ședere rușilor, chinezilor, japonezilor, mexicanilor, tătarilor, circhizilor și indienilor, găgăuzilor și turcilor, la toți le-ai dat locul care li se potrivește, dar i-ai uitat pe români. Lor nu le-a mai rămas nimic, ai risipit tot pământul cu o mână prea largă, lor ce-o să le mai dai?

- Păi, se scărpină Dumnezeu în cap, da, da, ce să fac, asta e, dar uite, o să le dau partea mea, gura asta de rai să fie a lor, cu mare, cu munte, cu podiș și câmpie, cu văi și dealuri, cu ape multe și bogate, și eu am să mă întorc de unde am venit, ce-mi trebuie Mie pământul, Eu am cerul!

*

Și mereu drumul spre castru ne ducea prin cimitir, cimitirul „Eternitatea”. Și de multe ori, la întoarcere, ne apuca noaptea în cimitir. Și dormeam prin cavouri. Odată, ne-au descoperit aici niște

oameni ciudați. Unul avea o banderolă la un ochi, ca un pirat. Ce făceau? Jucau barbut și mai ales cărți. Poker. Și ne-au mozolit, ne-au ținut cu capul în jos să cadă toți bănuții pe care îi aveam prin buzunare, apoi ne-au învățat și pe noi să jucăm poker. Iar Piratul, într-o noapte, când Lili sau Gugea, unul dintre băieții cu care eram, a început să plângă, că vrea acasă, a mers cu noi, să ne apere de eventualii cuțitari, care împânzeau drumurile, și ne-a dus până în Bădălan. Așa a ajuns s-o cunoască pe mama mea. Care l-a poftit în casă. Și el a început să joace poker cu unchiul Costică. Și nu a plecat decât spre dimineață, după ce ne-a luat toți banii din casă.

- Cum dracu' s-a făcut, se plângea unchiul meu a doua zi, că numai el a câștigat!?

A trișat? O fi fost un Barry Lyndon de Galați. Și doar unchiul Costică era un bun jucător, învățat la școala marinarilor din port.

Și Piratu' a mai venit pe la noi și altădată, când erau bătăile între bătălaneni și cei din Vadu Ungurului, un alt cartier de cuțitari. Se băteau în cuțite. De aceea mulți aveau semne pe mâini, pe corp și pe față, de la tăieturi. Așa cum avea unul, Colea, un cogeș semn la ochiul drept. Iar Piratu' chiar un ochi scos. Mi-l imaginam fără legătură la ochi, când și-o dădea jos, în cavou, unde dormea. Și atunci se transforma în stafie. Nu în vampir.

În lumea copilăriei mele nu existau vampiri. Abia aici, în America, am aflat că acolo jos, în România, în Bădălan, erau vampiri, că acolo e lumea lor. Eu nu auzisem de așa ceva, ci numai de stafii.

Și cimitirul „Eternitatea” era plin de stafii. Le-am văzut. Umblau cu cuțitele la brâu. Sau cu coase deasupra capului. Adeseori, diminețile, erau găsite printre morminte sau pe străzi cadavre de oameni uciși. Vampirii nuucid cu cuțitele, ci cu colții. Iar în Bădălan și cimitir nu au fost văzuți oameni cu urme de colți în gât și supți, fiindcă băntuiau numai cuțitarii.

Între Fort și Castru vedeam o legătură, oricum, erau tot ca niște spații labirintice, taman bune de jucat de-a soldații. Dar dacă la Fort ne jucam de-a nemții și rușii, aici, la Cetate, ne jucam de-a dacii și romanii. Cum am descoperit tunelul secret, de sub Dunăre, am să vă povestesc altădată.

Ce oraș, ce istorie, ce frumusețe! Imaginați-vă un podiș între două râuri, Prut și Șiret, străjuit de un lac, Brateș, și de un măreț fluviu, Dunărea!

Multe din tainele unui oraș nu pot fi descoperite decât la muzeu. Acolo găsești ceea ce au cercetat savanții, arheologii, geografi, toți căutătorii de comori, care au stabilit că în cazul Galaților e vorba de un oraș supraetajat, un fel de Troia dunăreană. Am fost la Troia. Cum treci Dardanelele. Orașul meu e la fel de misterios. Și azi se mai văd urme ale unor civilizații suprapuse.

(Va urma)

Poeme

Ioan V. Maștei-Buhăiești
scriitor, profesor

Sărut în vis

Noapte de noapte mă visez
spic într-un lan de grâu
mai înalt decât frații mei
și ne bucurăm împreună de
dezmielul luminii solare.
Mă văd luându-mi zborul
spre înălțimi în căutarea
alesei inimii mele îndurerate
și o văd purtată de valul
vântului primăvăratec
dansând haotic în mijlocul
suratelor sale care o admiră
până la lacrimi...
Spre dimineață, o ploaie
mistuitoare, șterge toate
urmele încând în noroi
visul meu de a-mi săruta
urma mea
proiectată pe
albia unui râu!

Tăcerea

Nimic nu mai
văd înainte
Peste tot doar
umbră și umbră,
Indiferent de anotimp
amintirile joacă

tot mai braunian în fulgii
iernilor înghețate
de uitare și dor.
În urma lor rămâne
doar fumul,
înc și smog,
încetinind orice putință
de mișcare
și așteaptă clipa
orbirii,
frângerii aripilor
ce lovesc
zidul înghețat
al tăcerii
care va fi,
dacă va fi!

Nuanțe

În zbaterea ta,
parfumul tău de roze
îmi taie respirația
iar chemarea ta,
cântec
diafan de flaut, pătrunde
în mine acordându-mi inima
cu visarea.
în ochii tăi limpezi ca
Roua dimineții,
îmi scald chipul răvășit
purtat cu sete
de aripile
albatrosului
purtător al
oului de aur,
pe care l-am visat
din copilărie!

Citind pe Eminescu

De-a lungul nopții, sub rugul de stele,
Piatra și litera se-ngemănează,
însingurând sunetul grăului
ca pe-o iederă blândă...
Peste toate, Doamne, câmpia lacomă
soarbe mireasma florii de grâu
și a teiului sfânt, odată cu respirația
curată a copiilor, citind pe Eminescu!

Poeme

Vasile Manole
scriitor

Dunărea (29 iunie – Ziua Dunării)

Izvor de cleștar răzbate
Din a muntelui strânsoare
Și de mii de ani străbate
Drumul lung până la mare.

Este Dunărea hoinară
Totdeauna-n drumetie
Pribegind din țară-n țară
Sub a malului robie.

Din aproape în aproape
În al albiei tezaur
Tot adună mereu ape
Cu o sete de balaur.

Câtă viață poartă-n ea
Și ce muncă, ce travaliu
E prezentă-n apa sa
Ca-ntr-un uriaș acvariu.

Oglindită-n apa ei
Luna-n valuri înnoptează
Cerule plin tot de scânteii
Îi trimite a lor rază.

Podurile seculare
Ce dau viața malurilor
Maiestoase stau călare
Peste coama valurilor.

Martora atâtor fapte
Sub a timpului povară
Se învăluie în noapte
Și fantasme o-nconjoară.

Iar în țară când pătrunde
Printr-un vuiet ne anunță
După stânci cum se ascunde
Dar la luptă nu renunță.

Pescăruși ce-i ies în cale
Scot la țipete din cioc
Parcă-s strigăte tribale
Împrejurul unui foc.

Cursul ei fără-ncetare
Ne oferă un recital,
O maree de vapoare
În amonte și-n aval.

Cum izbește ritmic malul
Vrea de sălcii să se-agațe
Pătimaș simțindu-i valul
Delta o cuprinde-n brațe.

Iată e în libertate
Că-i ajunsă la vărsare
Și cu multă voluptate
Goală se aruncă-n mare.

Eugen Tudorache
publicist, poet debutant

Steaua Vieții
(Domnului Iisus Hristos)

În suflete Tu ești preaplinul
De pace, bucurie și destin
Tu ești iubirea preacurată
Ce-n veci ne-a izbăvit de chin

Și chiar atunci de vom apune
Pe cerul serii cel de flăcări plin
O Inimă în piept are să sune
Cadențe dând frumosului senin.

Îmbrățișați, zadarnic ne vom teme
De glonțul nopții spre noi împușcat
Călca-vom ale negrei-lumini scheme
Sub ale Tale tălpi fără păcat

Căci siamezi întotdeauna vom dansa
Întunecata piatră risipind
Și altă Zi pe loc va răsări
Din ochii Tăi cu iris strălucit

Fiindcă deși ne-am închinat
În fața soarelui din aur făurit
Pe cer Slăvita Bunătate ne-a lansat
Născuta Stea a Vieții-n infinit.

Poeme

Ucis de un cântec

Un zmeu mergând ca să omoare
În sat pe omul necăjit
Se întâlnește c-o păsărică
Cântând cu sunetu-i vrăjit

De-atâta cântec răul suflet
De mari dureri a fost cuprins
Încât căzu într-un răsunet
Cu arma sfărâmată-n vis

Astfel un cântec de iubire
Poate ucide-un mare rău,
Zbucnit dintr-a naturii fire
Umplând cu soare orice hău.

Cântec de final

Cerul e înnegurat
Liniștea din mine cântă
Un scurt refren întunecat
Picurat din marea trântă

Cu mine însumi m-am luptat
În umbra deasă a iubirii
Preludiul morții-a fost cântat
Precum în muzică ies mirii

Acum stau și-aștept să mor
Și viața-mi pare împlinită
Doar de zeița Kali-mi este dor
În senectutea mea cârpită

Căci tot cu viduri mă-ndesesc
La poarta raiului promis
Și cât în frumuseți trăiesc
Nefericirea-mi pare vis

Iar când copacul noduros
Spre glie se va înclina
Atunci gândi-voi bucuros
Că am avut și eu o stea.

Traian Vasilcău
publicist, poet

Reființare

Cu moartea m-am obișnuit,
Cu viața mi-este tot mai greu,
Sunt plin de lacrimă mereu
Ca marea-n cer – de asfințit.

Pe fața zării lumânări
Spun numele-mi sfințit de boală.
Păcatu-n mine se răscoală,
Sunt cotropit de-nsingurări

Și în amurg, sub raiuri pline,
Tremură cărțile din mine.

Să fii în adevăr, nu-n moarte,
Să sorbi din Tu, cum sorb din Eu
Și limba doldora de verbe
Să te proclame Dumnezeu.

Să nu-ți faci templu din Minciună,
Care emite nedreptăți,
Netrecerea trecînd să-ți pună
Sărutul gloriei pe cărți.

Suflet lacrimogen, de ceară,
Să nici pricepi ce s-a-ntîmplat
Că prins-au rănilor să moară
Și ninge ca-ntr-un fals tratat

Prin care, dogmă de argint,
Te caut, Lume, să mă mint.

Poeme

Surpările Ființei

Văd sunetul, aud lumina,
Am doar un clopot și o stea,
Psaltire de-ar fi viața mea
Mi-aș fi ferice precum vina
De-a nu te mai putea uita.

Lumina-i sunet și-i lumină
Tot sunetul nins cu mister,
E-un Ierusalim în cer,
Hai să-l vedem, când se închină
Un crin în el – cel mai stingher!

Nu este mare Dumnezeu,
Ci infinit – întinde-i mîna –
E pretutindeni și mereu –
Vezi sunetul? Auzi lumina?
Surpă-te-n rai. Nu e prea greu

Când, pregătit, te știi ne-nfrînt
Pentru vecia din Cuvînt.

Sfatul cuvintelor

Ochii tăi sunt izvoare de iubire,
Înveșnesc de tine, Pustiire,
Și lăcrimînd, spre mine când te-ntorci,
Din mare ies în patrafir de scoici.

Ce zi frumoasă umblă pe pămînt,
În care de-ai muri e-o fericire!
O candelă de boltă atîrnînd,
Înveșnicești de mine, Pustiire

Și de atîta taină-mpărătească
Cuvintele se-ntrec să mă gîndească.

Crucificare modernă

Se vinde cer și lună. Prădare de Mereu!
Măine-l vom da în rate pe însuși Dumnezeu.

Clinchet senin, dumnezeiesc, de astre,
Bău-i din noaptea ne-ndurării voastre.

**Alina Beatrice
Cheșcă**
poet, lector univ.

Poeme

căutându-se unul pe altul
două animale ce-și adulmecă moartea
și luptă cu sânge și nebunie
vânându-și pasiunea prin nopți ca acestea

Suntem două fericiri purtate de valuri
Pe un țărm cu doruri ancestrale

Sunt

Motto: „sunt liberă
fluturii izbucnesc din mine în horă”
(Florina Zaharia, Eua)

Noapte de lumină

noapte visată și regăsită
printre semințele timpului
învăluită în patimi cu aromă de opium
și de poezie sângerândă precum amurgul
o astfel de noapte mă trezește
din așternutul de himere
din visul pietrei țărmului
din cetatea cu porumbei
rotindu-se prin Agora

într-o astfel de noapte
cresc ziduri de stele
tu îmi citești în palmă toată istoria
în ea sunt scrise caravanele
versetele străvechi
poemele de iubire
noapțile de amor
binecuvântarea sferelor

în palma mea tu îți citești nașterea
și viețile din alte ceruri
pe când trimiteai răvașe zeilor
și-i implorai să-ți trimită
amfore cu ambrozie
și o fiică a nopții care să te învețe
că există viață după moarte

și rugile ți-au fost ascultate
suntem două animale la pândă

la fiecare asfințit
îmi potrivesc ceasornicul
pentru încă o eternitate
pentru o iubire atemporală
între două religii
între realitate și fugă
între deșert și ce-o mai fi dincolo de el

la fiecare răsărit, ca-ntr-un sevraj
sângele strigă după dorurile mele
am nevoie de lupta mea cu moartea
căreia-i arunc în față amorurile, poezia
fericirile mele ce au fiecare
câte-un nume greu de pronunțat

eu îmi consum himerele cu voluptate
inima mea este un timp nesfârșit
mai mare decât viața însăși
toate drumurile mele merg acolo unde
Eu sunt ceea ce sunt
acolo unde răsul meu ajunge până la cer
unde îmi cresc raze sub piele
și unde timpul e una cu pasiunea

Între mine și mine însămi sunt eu
Pasăre liberă
Îndrăgostită de propriile-mi aripi

Epigrame

Ion Grosu
inginer, epigramist

Păreră

Întâlnind deci antiteze
Pot ușor să le verific,
Cui i-e greu ca să creeze,
Sigur că devine... critic!

Unui artist plastic prezent la Salon

Nu mi-ai făcut caricatura
Și asta sigur mi-o explic,
Că de mulți ani mi-admiri figura
Și încă n-ai văzut... nimic!

Consfătuire despre importanța apei

Vorbesc unii despre ape
Până când se face ziuă,
Vor nimic să nu le scape
Însă le cam bat în piua!

O altă părere despre căsătorie

Căsătoria-i un drapel
Sub care lupți din viaț-o parte,
Să vezi oricum și în ce fel
Poți să trăiești... în altă parte.

Între îndrăgostiți

Sărutările de-aseară
Sunt dovada că îmi plăci,
Dar și o metodă clară
De-a te face... ca să taci!

Recenta gaură neagră

Spun astrologii că soarele cel sfânt
Din găuri negre a pornit furtuna,
Și cum noi avem atâtea pe pământ
Ce mai contează astăzi... încă una.

Unui pictor

Necăjit de trista-ți soartă
Și văzând c-afară plouă,
Plictisit picta și-o poartă
Și te uiți la ea că-i... nouă!

Unui scriitor cu caracter îndoielnic

Cum n-ai nici o facultate
Și greu ai terminat liceul,
Tu folosești în tot și-n toate
Șantajul... bârfa și... tupeul!

Posibil testament

Las tot ce-am scris mai rele și mai bune
Amicilor de vorbă și pahar,
Iar celor dragi, atâta le mai pot spune
Să nu mă căutați în... Buzunar!

Nu uita

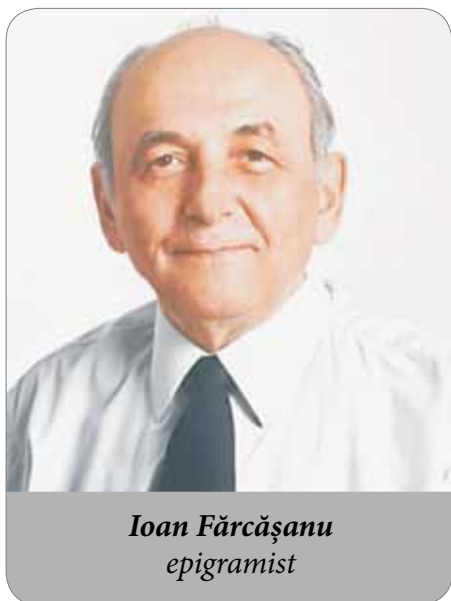
Sfatu-i vechi și sănătos
Dacă ai ceva de spus,
Să-i ascuți pe cei de jos
Privind sigur tot mai... SUS!

Ce-au clocit și ce-a ieșit

Gorbaciov și senior Bush
Împărțind lumea la Malta,
Văd uimiți de-abia acuș
Că de fapt răsare... alta!

Scrisoare către Amza Pellea (Nea Marin)

Vremurile, nea Mărine, s-au schimbat
Se văd și în familie la tine,
Nepotul SUCĂ e astăzi deputat
Iar VETA are lanț... de magazine.

Ioan Fărcășanu
epigramist

Epigrame

Diplome de vânzare

Universitar nu ești?
Dacă ai sau nu valoare,
De ai bani, astăzi găsești
Chiar Diplome de vânzare...

Ultimul interviu al unui actor

În spectacole-am murit
De zeci de ori, plictisit;
Azi, jocul s-a terminat,
Acum mor cu-adevărat!

Galați, așezare geografică

Geografic, la '80 de mile,
Pe Dunăre-i bătrânul port,
În care de n-ai bani și pile,
Ca simplu cetățean... ești mort.

Întrebare

De prin '90 încoace
E tranziție și pace;
Dar când se va termina
Va fi mai bine ori ba?

La piață, ca la biserică

Când te duci în piața mare
Și vezi prețurile care
Urcă, tot mereu, năuce,
Te închini și îți faci cruce.

De ce să nu vină străinii la noi?

De ce să nu vină străinii la noi,
Să cultive căpșune,
Când avem un pământ de cel mai bun soi
Și-agronomi cu renume?

Vitezomanul

C-o viteză atât de mare
El parcă voia să zboare;
Într-o zi chiar s-a-ntâmpat:
Drept la ceruri a zburat...

De vorbă cu un rom „țigan”

Întreb lâng-un tomberon:
- Tu ești rom sau ești țigan?
- Sunt țigan! Când prind un ban,
Mai beau și eu câte-un rom...

Hoțul minor la judecătorie

- Când ai comis furtul, spune,
La părinți nu te-ai gândit?
- N-am găsit nimic anume
Ce li s-ar fi potrivit...

Interviu pentru încadrarea în muncă

- Cunoști stenografia? Ține
Un text! Îi zice un referent;
- Să știți, nu pot s-o scriu prea bine,
Dar, sincer, o vorbesc fluent...

Aplecat pe-un băț pitic...

Aplecat pe-un băț pitic,
Merge-ncet un tip voinic;
Zice-un ins cu-obrazul supt:
-Reumatism? - Nu, bățu-i rupt...

Gratitudine

Doctore, îți mulțumesc
Că ai fost eficient;
Unchiul mi-ai tratat recent
Și de ieri... îl moștenesc...

20 de ani de călătorii în lumea artei satirice europene În memoria lui Dieter Burkamp (I)

**Florian Doru
Crihană**
caricaturist, pictor

Voi dedica următoarele episoade ale relatărilor mele celui care a fost Dieter Burkamp, unul dintre cei mai mari colecționari de artă satirică și caricatură din lume. Soții Gisela și Dieter Burkamp au organizat împreună peste o sută de expoziții de artă, turnee expoziționale în Germania, Polonia și chiar în România. Gisela Burkamp este critic și istoric de artă. În colecția lor a fost la un moment dat o lucrare a marelui sculptor Henry Moore – artist aflat pe linia valorică a lui Constantin Brâncuși. Dieter Burkamp a trecut în neființă pe 15 iunie 2012. Mi-a fost impresar și prieten, colaborarea noastră materializându-se cu monografia „Satirische Idyllen”, câteva exemplare ale cărții aflându-se atât în Biblioteca „V.A. Urechia”, cât și în alte biblioteci și muzee din țară. Burkamp a strâns în colecția sa peste 600 de lucrări semnate „Crihană”.

În martie 1990, am primit o scrisoare din Germania în care eram anunțat în modul cel mai respectuos de câștigarea unui premiu la Festivalul Satyrykon - Polonia. Expeditorul se numea Dieter Burkamp și dorea să cumpere câteva lucrări de la mine. Premiul fusese acordat chiar de el în onoarea Revoluției Române. S-a recomandat ca fiind un ziarist din Oerlinghausen. Fusese membru al juriului. Mi-a propus de asemenea o întâlnire în Polonia la ceremonia de decernare a premiilor. Prima întâlnire cu Dieter Burkamp a avut loc în holul hotelului Cuprum din Legnica, în iunie 1990. Era un om slab, înalt, purta ochelari, avea chelie și o mustață mai stufoasă - nu mi-a plăcut la prima impresie. Dar totul s-a schimbat în urma conversației. Au urmat câțiva ani de corespondență prin scrisori. Dieter a început îmbogățirea colecției sale cu lucrări de-ale mele. După câteva luni de la primul contact, Dieter mi-a recomandat lucrările la „expoziția secolului” de la

Wilhelm-Busch-Museum în Hannover 1991. Despre acest episod am relatat anterior.

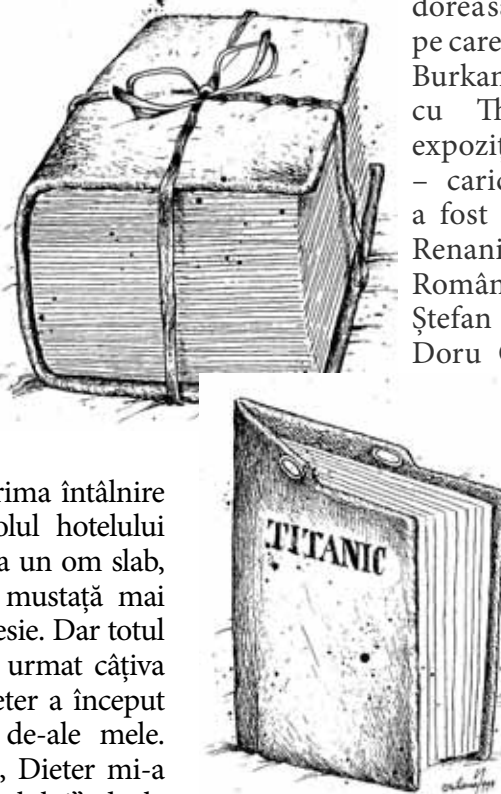
Dieter Burkamp s-a născut în 1940 în Oerlinghausen, Germania. În perioada 1963 - 2001, a fost editor la ziarul Westfälische (Neuen Westfalischen) în Bielefeld și apoi director coordonator al ziarului. După ieșirea la pensie, a lucrat ca jurnalist independent pentru Radio Germania de Vest.

Din 1970, Dieter a lucrat intens în domeniul caricaturii. Împreună cu soția sa, istoricul de artă Gisela Burkamp, au organizat mai bine de o sută de expoziții începând cu 1980, atât în Germania, cât și în alte țări. În 1989, Dieter Burkamp a făcut parte din juriul concursului de caricatură și artă satirică „Satyrykon” din Legnica (Polonia). Colaborarea cu Festivalul a durat peste 10 ani. În plus, el a fost, printre altele, membru al juriilor concursurilor din Anvers (Belgia), Surgut și Kaliningrad (Rusia) și Zemun (Serbia) și Germania.

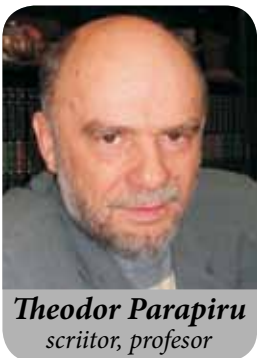
În anii '90, am ținut cu Dieter Burkamp o corespondență densă, în care ne scriam despre lucrările care intrau în colecția lui și proiectele sale expoziționale. De asemenea, el dorea să-mi scriu despre toate premiile pe care le obțineam. În 1993, Dieter Burkamp a organizat, împreună cu Theodor Helmert Corvey, expoziția itinerantă „Satyrykon - caricatură internațională”, care a fost prezentată în 18 orașe din Renania de Nord-Westfalia. Din România au participat: Aurel Ștefan Alexandrescu, Florian Doru Crihană și Radu Popovici.

Pentru mine rezultatele colaborării cu el întârziu să apară. În România ca artist liber profesionist nu era prea ușor, depresiile apărând în valuri. În vara anului 1996, i-am trimis o scrisoare destul de tristă lui Dieter la care nu mi-a răspuns niciodată. Legătura noastră s-a stins.

(Va urma)

„Biblioteca din Alexandria“ „La Bibliothèque d’Alexandrie“/ „The Alexandrian Library“

Theodor Parapiru
scriitor, profesor

După cucerirea Egiptului, Alexandru cel Mare a avut un vis care, venind în întâmpinarea unei dorințe secrete, a constituit impulsul necesar spre acțiune, fiind considerat de inspirație divină: de a construi un oraș-cetate de a cărei durabilitate și frumusețe să-și lege numele, dincolo de gloria unei existențe inevitabil efemere.

Astfel, în 331 î.e.n., a ales locul pe litoralul Mediteranei, la extremitatea de vest a Deltei, pe teritoriul unei mici localități rurale, Rhakotis. Deinocrate din Rodos, arhitectul ales de Alexandru să conducă lucrările de construcție, a pus în valoare așezarea strategică și a plasat inspirat, cu o remarcabilă concepție a dimensiunilor mari, arterele de circulație, clădirile și întregul sistem sobru, în spiritul urbanismului grec, căruia dinastia celor 15 Ptolemei avea să-i adauge grandoare orientală. Orașul a cunoscut o dezvoltare extraordinară, devenind un centru comercial înfloritor și o strălucită metropolă culturală (fiind și capitală din 323 până în 30 î.e.n.). Prezența unor oameni de mare valoare, savanți, artiști, literați, și realizarea unor edificii magnifice pe cuprinsul său vor conferi Alexandriei faimă în lumea antică. Între acestea, alături de vestitul „Far“ - minune a lumii între cele șapte - a existat la loc de cinste, celebra Biblioteca din cadrul Muzeului.

În constituirea acestui veritabil monument științific, punctul de plecare a fost colecția de

documente a lui Aristotel (384 - c. 322 î.e.n.), care, prin bunăvoința generoasă a regilor Egiptului, a crescut continuu ajungând să numere 400.000 de volume la sfârșitul domniei lui Ptolemeu II Philadelphul (283 - 246 î.e.n.) și 900.000 în anul 47 î.e.n., când Caesar vine în Egipt. Acestora, Marcus Antonius avea să le alăture colecția Attalizilor din Pergam (peste 200.000 de volume).

Se poate afirma că Biblioteca din Alexandria adăpostea un inestimabil tezaur intelectual, studiile filologice asupra textelor fiind noi contribuții de mare valoare. În anul 273 e.n., edificiul suferă un incendiu la cucerirea orașului, în războiul purtat

de împăratul Aurelian împotriva Zenobiei, regina Palmyrei, dar va fi reconstituit.

În 640 e.n., orașul este ocupat de arabi și, după alt incendiu devastator, soarta minunatei biblioteci intră în necunoscut.

„Biblioteca din Alexandria“ este numele unui motiv de mândrie umană și se folosește ca referință pentru dotare excepțională și capacitate de informare exhaustivă.

De la naționalizare la relocalizare

Ivan Ivlampie
decan, Facultatea de Istorie,
Filosofie și Teologie

Totul începe cu industrializarea, acest tot însemnând schimbarea la față a lumii încremenite în tradiții, în feudalism, în imobilism economic sau conservatorism social. Industrializarea a produs pe o anumită treaptă a evoluției sale economice naționalizarea mijloacelor de producție, iar mai

apoi privatizarea lor. Industrializarea produce în momentul de față delocalizarea și relocalizarea – o nebulie pentru *filologii* (în sensul etimologic al cuvântului) români, care nu numai că denunță inexistența acestor noi cuvinte în dicționare, ci însăși modalitatea aiuritoare a construirii lor.

Iată ce putem găsi pe Internet căutând să pătrundem semnificația acestor noi cuvinte:

„Răzvan Durlan se întreabă, pe blogul său, de ce o fi așa la modă cuvântul *relocare* (care nici nu există în DEX, pentru că e un barbarism, la fel ca locație), în loc să fie folosit neoașul *mutare*. Răzvan a descoperit că termenul *relocare* poate fi localizat, relocalizat și răslocalizat prin presă, comunicate, prezentări și tot felul de alte documente; inclusiv în câteva acte emise de guvern și ștampilate de miniștri. E drept, e vorba de guvernul Tăriceanu, dar sunt convins că nici altele n-au stat/nu stau mai bine la capitolul *Limba română*. O avea cabinetul Boc și consilieri lingvistici?”

Trecând peste supărările iubitorilor de cuvinte – supărări îndreptățite în măsura în care avem o dovadă că nu a dispărut grija pentru limba română, o grijă care marchează respectul față de comunitatea căreia îi aparții și în interiorul căreia consensul între persoane este dat tocmai de înțelesul nuanțat al cuvintelor – apariția unor termeni noi, precum cei expuși mai sus, ne introduce în creuzetul spectaculos al îmbogățirii vocabularului.

Limba română oferă modele ale tendinței de deplasare, de schimbare ale unor realități de ordin diferit, de la cel ontic sau social, la cel economic. Iată niște exemple:

- Venire, devenire, revenire - Mișcarea în ordinea timpului;
- Ființare, desființare, reînființare - Mișcarea în ordinea firii;
- Construcție, deconstrucție, reconstrucție – Mișcarea în ordinea facerii;
- Populare, depopulare, repopulare - Mișcarea în ordinea locuirii;
- Formare, deformare, reformare - Mișcarea în ordinea constituției;
- Montare, demontare, remontare - Mișcarea în ordinea reciclării;
- Obișnuit, dezobișnuit, reobișnuit – Mișcarea în ordinea confortului.

Dar avem în limba română modele care nu merg pe triada desăvârșită de mai sus, iată-le:

- Naționalizare, deznaționalizare, renaționalizare;
- Creștere, descreștere, recreștere;
- Robire, desrobire, reînrobire.

După cum poate lipsi și termenul mediu:

- Dat, de/s/dat, redat;
- Setat, dezsetat, resetat.

*

Localizare, delocalizare, relocalizare – oare în ce ordine trebuie să înțelegem acest nou tip de mișcare?

Dacă analizăm ce merge și ce nu merge în jocul triadelor de mai sus constatăm că totul este determinat de realitatea însăși. Cu alte cuvinte, există revenire, reînființare, reconstrucție, repopulare, reformare, remontare etc., dar nu există renaționalizare, recreștere, reînrobire (cu toate că, în acest din urmă caz, dezrobiții lui Alecsandri au cerut punerea în practică a acestui cuvânt, el nu a luat ființa pentru că bardul de la Mircești nu a adus realitate cuvântului în cauză). Și atunci, dacă realitatea este cea care dictează nașterea cuvintelor – pe placul sau neplacul filologilor – cum rămâne cu intrarea în dicționar a triadei localizare, delocalizare, relocalizare?

Realitatea ce ar sta în spatele acestor termeni este una de ordin economic și care definește un proces (o mișcare) denumit globalizare. Dacă mișcarea economică precedentă era descrisă de termenii industrializare, naționalizare a mijloacelor de producție, privatizarea lor, în aceste zile mișcarea economică împinge spre dicționare noțiuni precum localizare, delocalizare, relocalizare. Prima mișcare era de ordin local, se desfășura în cadrul natural al națiunilor sau al națiunilor-imperii. Procesul secund definește însăși coordonatele globalizării, depășirea economiei centrate pe state-națiuni.

Localizarea este termenul economic neutilizat în comunicarea umană atâta timp când întreaga producție era inerent locală, dar a intrat în circuitul lingvistic din momentul în care pe marginea lui au înflorit noțiunile delocalizare și relocalizare. Și chiar în cadrul acestui context, *localizarea* oferă un al patrulea tablou în care, în cadrul triadei, lipsește primul termen.

Delocalizarea este definită de economiști drept un proces prin care se realizează transferul unei producții interne în alte state, cu un nivel economic mai scăzut, datorită unor interese precum prelungirea ciclului de viață a produsului, minimizarea costurilor de fabricație, ocolirea unor bariere vamale, extinderea concurenței.

Relocalizarea, potrivit triadelor exersate speculativ, ar însemna o întoarcere în patria mămă a ceea ce a fost delocalizat, așa cum se întoarce în chip fatal, de exemplu, profitul producției delocalizate. Profitul se reîntoarce, însă realitatea economică demonstrează că relocalizarea producției de telefonie mobilă, de oțel, de bere sau de automobile, preia traseul migrației popoarelor din primul mileniu al erei noastre. Relocalizarea definește, așadar, o mișcare browniană. Tot de la economiști aflăm din ce postează dâșii pe Internet că „termenul se referă la transferarea unor capacități de producție, uzine sau fabrici întregi ale marilor companii internaționale, din țări mai dezvoltate economic, în așa-numitele „piețe emergente” și chiar în țări în curs de dezvoltare. Fenomenul, anticipat de laureatul american al Premiului Nobel pentru Economie din 1970, Paul Samuelson, se explică prin condițiile mai favorabile pe care le poate găsi capitalul internațional în țări mai sărace, dar care știu să-și atragă resurse financiare

prin oferirea unor condiții mai favorabile pentru investiții: impozite, taxe și dobânzi mai mici decât în țările dezvoltate”. Așadar, nici o bătaie de cap pentru filologi, dimpotrivă mustrare pentru dâșii, avertisment de necunoaștere științifică a realității economice: *mutarea* nu se poate construi pe nimic, decât poate pe o expresie cu pierdere de energie și timp – mutarea din locul de baștină – ceea ce echivalează proverbul românesc *vorba lungă, sărăcia omului* cu cel britanic *timpul înseamnă bani*.

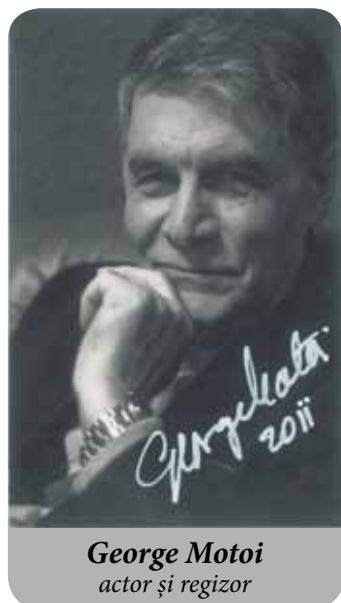
Realitatea economică este astfel crudă: produce sinonimie între delocalizare și relocalizare – fiind vorba de transfer de la locul de baștină; dar și mare

confuzie căci termenii sunt diferiți atunci când este vorba despre ceva care se întoarce la matcă – profitul. Spre a nu ni se strepezi dinții, dară și cu ajutorul lor pronunțăm cuvintele, împlănzim această realitate cu observația că delocalizarea este procesul incipient al globalizării, din vremea ordinii naționalismului imperialist, care urmărea maximalizarea profitului întru binele comunității de alegători indigeni, pe când relocalizarea reprezintă procesul actual al globalizării, când lăcomia și egoismul individual au pus stăpânire pe sensul profitului.

Naționalizarea s-a dorit a satisface turma, relocalizarea urmărește satisfacerea păstorului. Iar limba care ne păzește ființa e aceeași, de după Turnul Babel.

După 20 de ani

George Motoi
actor și regizor

Haosul căpătase porții inimaginabile!

Pretinsa Revoluție din Decembrie '89 „extaziase” într-atât mulțimea, încât oameni întregi la minte nu mai puteau să se înțeleagă între ei. Se tot contraziceau din te miri ce, se certau ca la ușa cortului, se urau, se dușmăneau și se băteau, nu se mai împăcau părinții cu copiii, frații cu surorile, bărbatul cu femeia lui, se aprindeau ca din scânteii, cu toții, în interminabile și confuze

pălăvrăgeli morale, sociale, religioase, ba chiar politice, juridice și economice, nu o dată culminând cu divorțuri și desmoșteniri prin tribunale, ca mai apoi să regrete, să se îmbete și, plângând, să se împace doar ca s-o ia a doua zi de la început. O adevărată isterie cuprinsese națiunea întreagă, declanșată doar de transformările firești ce aveau să vină într-o societate cam de mult apusă și care trebuia acum să lase totuși, locul și alteia mai bună. Nedefinită însă! Dar, oricum, știau ei bine, că liberă ea va să fie, democratică nene, și mai cu seamă plină de binefaceri, de posibilități de înăvuițire, de înăvuițire grabnică și trainică, capitalistă! Dar după ce repetă? După aia europeană sau după ailaltă, americană? Dileme complicate chinuiau mental poporul, ținuit de atâția ani sub dictatură, deși sentimental el tot balcanic de simțea din cap și până în picioare. De-ar mai fi fost de față nenea Iancu Caragiale, cred că și-ar mai fi revizuit oleacă opera.

Transferul de putere, modificările legilor fundamentale, reorganizarea statului, reprofilarea instituțiilor centrale și locale, luptele aprige dintre partidele ce se tot înmulțeau peste noapte ca ciupercile, protestele care nu mai conțineau în Piața Universității, ca și în toate piețele centrale ale orașelor din țară, devenite acum tribune populare și supreme, grevele, teroriștii și mineriadele, mișcările sindicale, aclamarea prin toate locurile posibile și imposibile, până și în W.C.-urile publice, a libertăților de toate felurile, paralizase sărmana noastră mișcare teatrală, „Spectacolul Străzii”, impresionant prin amploare devenise obsesia unanimă, fiind singura preocupare, unica atracție a publicului care umpluse sălile teatrelor și cinematografele.

Televiziunile private se concureau ambițios între ele și toate la un loc o cam complexau pe cea de

stat, puzderie de posturi de radio sufocau lungimile de undă cu ifose și mondenități fițoase de tot felul, o destrăbălare generală invadase gazetăria întreagă, tabloidele luând caimacul prin dezinformări tembele, știri șocante sau picante și cu reclame deșuchiate, menite parcă să sucească mințile nătânge și să compromită opinia oficială, toate la un loc nefăcând altceva de fapt, decât să îndepărteze publicul de la bunul lui obicei de a mai merge seara la un spectacol bun de teatru, de operă și balet, de operetă sau revistă, sau la un concert select la Ateneu. Marele Public era la orice oră, ori pe stradă la palavre ori acasă, cu ochii ținți în televizoare, să-și „încarce bateriile” pentru răfuielile strategice amânate pentru a doua zi.

Ei bine, pe fundalul acestui vacarm general, în toamna anului 1991 am fost eu rugat să primesc direcția Teatrului „Maria Filotti”, din Brăila, orașul duioaselor mele adolescențe, pe strada Regală cu salcâmi și tei. Dilemă mare pentru mine dar, beneficiind de o lege abia apărută, cea a cumulului de funcții, am acceptat până în cele din urmă, la insistențele ministrului Culturii de atunci, poetul, dramaturgul și bunul meu prieten, mult regretatul nostru Marin Sorescu, ca și ale distinsului profesor Viorel Pătra, Prefectul Brăilei, ca pentru un singur mandat, de 4 ani, și nepărăsind pentru aceasta Teatru Național din București, să îmi asum în limitele timpului liber și temerara misiune de a redresa, cât voi putea, viața teatrală a Brăilei aflată, ca și în alte orașe, în cumpăna unor grele încercări de supraviețuire.

În anii premergători Revoluției avusesem câteva colaborări regizorale cu teatrul brăilean, ba chiar și jucând acolo „Vlaicu Vodă” și un alt spectacol al meu de succes, cu o foarte frumoasă piesă rusească, „Cineva te iubește”, ajutând astfel, substanțial, planul de încasări al teatrului din orașul tinereții mele, în zilele ce mi se iveau mai libere de la Teatrul Național din București, ca și de la Cinematografie și Televiziune, cu care încă colaboram frecvent în vremea aceea. Eram mereu pe drumuri, eram tânăr și îmi făcea plăcere.

Cunoscând de atunci trupa brăileană, am rămas surprins acum văzând că doar în câțiva ani nu mai rămăseseră aici decât vreo 7-8 actori, nici unul dintre ei cu o oarecare faimă națională, și câțiva tineri în corp ansamblu, proveniți din amatori. Repertoriul era sărac și de nivel submediocru. Mi-am dat seama ca nu prea mai puteam rezolva mare lucru fără luarea câtorva măsuri radicale.

Am aflat cu stupeoare, că cei mai buni actori ai teatrului, Mircea Valentin, Gh. Moldovan și Miki Budescu fuseseră pensionați la Revoluție, deși erau în plină putere creatoare și extrem de utili într-o trupă atât de redusă și mediocră. N-am mai stat o clipă pe gânduri și-am întreprins toate demersurile pentru a-i readuce imediat în teatru, angajându-i cu contracte

determinate, reînnoite anual, ca pe orice pensionari reactivați din necesitate. Fiind toți trei actori de talent și farmec personal și cu vastă experiență, personalități recunoscute pe plan local și național și cu un comportament exemplar, am reușit să dau o pondere valorică mai mare repertoriului, asigurând cu sprijinul lor un climat de creație promițător viitoarelor mele premiere. Mai aveam apoi de rezolvat criza actorilor tineri școliți, extrem de acută într-un teatru cu pretenții. Angajarea prin concurs a acestora presupunea nu numai suplimentarea schemei cu noi posturi de actori cu studii superioare, dar și crearea unui fond de locuințe pe măsură, extrem de greu de obținut la vremea aceea, mai ales de la un primar prea puțin interesat atunci de problemele culturii. Din păcate, acesta nu era decât un destoinic gospodar al orașului, iubit pentru aceasta de toți brăilenii, în rest... să-l odihnească în pace și să-i ierte bunul Dumnezeu!

Neavând încotro, m-am hotărât să înființez, pe cont propriu, o facultate de Actorie și Regie, desigur provizorie, pentru o promoție, două, oficializată prin patronajul unei universități private existentă în oraș, dar care să-și desfășoare programul de studii și practica chiar în incinta teatrului, după modelul vechilor conservatoare din România, contopind la nevoie pe cei mai dotați studenți cu mica trupă a teatrului în spectacole comune, dar și separate uneori. Era singura cale de a reconstrui o trupă, cât de cât mai completă, teatrului brăilean.

Anunțând intenția mea în presă, s-au prezentat peste 300 de candidați, din Brăila mai ales, dar și din alte localități învecinate, dornici să-și încerce norocul. În câteva preselecții i-am ales pe cei mai dotați dintre ei, cam 15 pentru primul an și vreo 10 pentru cel de al doilea, 3-4 dintre aceștia selectându-i pentru secția Regie, concepută a fi mai mult premergătoare studiilor de stat.

Pentru a da un plus de autoritate facultății mele, am invitat să predea și la Brăila profesori de primă mărime ai vieții universitare bucureștene, oameni de vastă cultură, prieteni devotați mie, precum au fost mult regretații Valentin Silvestru, Virgil Brădățeanu sau Constantin Măciucă și Silviu Cucu pentru materiale teoretice, iar pentru cele de specialitate pe bunii mei colegi de teatru, cu un prestigios trecut universitar, Radu Beligan, Victor Moldovan și Grigore Gonța, care, împreună cu mine, formam sub decanatul meu, nucleul principal de concepere și punere în practică, cu maximă eficiență a unei programe analitice cu regim special, inspirată, așa cum am spus, de excelențele rezultate obținute pe vremuri la unele conservatoare ale marilor teatre naționale.

În schimbul celor mai mici taxe din țară, activitatea studentească condensată, dar cu atât mai aplicată și utilă, a dat foarte bune rezultate, cei mai buni dintre studenți folosindu-i cu curaj și în producțiile teatrului, contopindu-i treptat cu trupa existentă și obișnuindu-i încă de pe acum cu rigorile și regimul instituției.

Experiența s-a dovedit profitabilă și pentru studenți, dar mai ales pentru un teatru prea văduvit

de interpreți tineri. Așa s-a ajuns ca la examenul de licență, susținut desigur la Academia de Teatru și Film din București, cum se numea atunci, toți absolvenții noștri să fie promovați, mulți obținând note mai mari decât ale unora pregătiți la stat. N-am știut cum să-i mulțumesc, când la un colț de stradă, Rectorul Academiei, distinsul meu coleg Florin Zamfirescu, și-a oprit pentru o clipă mașina ca să-mi comunice, în secret, bucuria aceasta.

Confruntat de-a lungul celor patru ani cu reacții dintre cele mai neașteptate ale unor salariați ai instituției, de neînțelegere demersul meu salvator al teatrului la momentul acela, a avut totuși, până în cele din urmă înțelegerea și sprijinul moral ale oficialităților locale – chiar și ale obtuzului primar, cum s-a dovedit la început, influențat fiind probabil de unele dezinformări tendențioase ale unor a și altora (ticăloșiile încă nedispărând din lumea noastră), care doreau cu orice preț să demonetizeze și să compromită cele mai bune și curate intenții de redresare a vieții teatrale brăilene, dar care mai târziu au știut să profite din plin de perspectiva ce le-a deschis-o inițiativa mea încununată de succes.

Ce sentimente să mai poți avea față de asemenea oameni, decât bucuria că i-am putut ajuta atunci până și pe ei, dar, cu puțin cinism și umor, și disprețul meu de acum.

Mă bucur însă, că după încheierea mandatului de patru ani am reușit să las teatrului o trupă de actori tineri dotați, ce-au atras la rândul lor să lucreze la Brăila regizori valoroși precum Cătălina Buzoianu, Mircea Danieluc, Victor Frunză, Mircea Cornișteanu, Sabatos ș.a., Teatrul „Maria Filotti” cunoscând astfel, treptat, starea de normalitate a instituțiilor teatrale românești – aceasta fiind, de fapt, și năzuința mea din totdeauna.

Căci, după 20 de ani poți constata că tinerii actori de-atunci sunt cu toții angajați pe undeva și azi. Să culeg roadele frumoase ale trudei lor artistice este poate cea mai mare satisfacție pe care o mai poți avea, când vezi în jurul tău atâția alți tineri actori, absolvenți ai altor facultăți private sau de stat, cum tot rămân pe drumuri, fără nici un rost, fără vreun angajament sau o licărire de speranță. Câtă deznădejde le e dat lor să trăiască!

Mi-ar fi plăcut doar, ca și foștii mei studenți să fi conștientizat diferența aceasta și să fi apreciat cu mai multă reverență și încântare anii aceia atât de frumoși ai începutului petrecuți împreună și de care prea puțin din ei, simt eu, că-și mai aduc aminte...

Nepăsarea sau infatuarea unora, indiferența și uitarea altora nu le-au învățat însă, de la mine. Și nici de la celebrii dascăli care i-au crescut. Între timp, viruși periculoși s-au infiltrat, pesemne, între noi. Din cauza aceasta fiind puțin trist acum, rămân totuși cu conștiința împăcată, și-i mulțumesc lui Dumnezeu, că i-am crescut pe toți cu bine și „i-am aruncat”, cum se spune, „cu dreptul” în viață.

În rest, să fie sănătoși și NOROCUL să nu-i ocolească niciodată!

Renaștere, Reformă, Culianu

Eros și magie în Renaștere. 1484

Lucian Cașu
publicist

Una dintre cele mai răsunătoare cărți dedicate acestor două fenomene care au reprezentat bazele societății actuale este scrisă de Ioan Petru Culianu – istoric al religiilor și discipol al mai cunoscutului erudit și fenomenolog al religiei – Mircea Eliade. „Éros et Magie à la Renaissance. 1484” vede lumina tiparului în 1984, cu sprijinul

efectiv al lui Eliade, la editura Flammarion din Paris. Anul stârnește deja interes în raport cu subiectul și titlul cărții, datorită intervalului de jumătate de mileniu ce separă edificarea acestui amplu studiu.

De ce eros și magie? De ce tocmai în Renaștere? Care este semnificația emblematicului an 1484? La aceste întrebări va încerca să răspundă savantul român, tratând cu echilibru subiecte care încă mai provoacă confuzii în zilele noastre. Este important să înțelegem de ce Culianu abordează aceste teme când în situația sa de exilat ar fi putut foarte bine să fie un aprig disident al regimului care i-a forțat expulzarea. Demersul acestei cercetări fusese inițiat din anii studenției, la sfârșitul anilor 60, în contextul unei relative destinderi la nivel cultural. Din păcate, conjunctura politică va reveni la vechile „obiceiuri”, ba chiar cu mai multă asprime. Imposibilitatea continuării și finalizării oricărui demers științific, marcată de cenzura și de necesitatea adeziunii la linia partidului comunist, a dus la decizia părăsirii definitive a țării prin intermediul unei burse la niște cursuri de vară de la universitatea din Perugia, Italia.

Astfel, Culianu, aflat în deplină libertate de exprimare, se dedică studiului Renașterii în toate ipostazele sale, începând cu zorii acesteia până la apogeul și declinul cauzat de expansiunea influenței puritanismului protestant, factorul determinant în definitiva modificare a valorilor anterioare. Prin urmare, înțelegem că scriitorul nu se lansează într-o

amplă critică a societății actuale, preferând o analiză a evenimentelor istorice din planul socio-cultural ce au dus la actualul etos și spirit contemporan.

Mai întâi, trebuie să înțelegem de la bun început că cei doi termeni „eros” și „magie”, au o gravitate mult mai mare decât ar părea la o primă vedere. Un cititor neavizat ar putea clasifica această carte drept un roman fantastic. Culianu clarifică pe parcursul cărții faptul că erosul este de fapt o formă a magiei: „gradul zero al magiei este reprezentat de eros, care prilejuiește construirea unei magii erotice – formă a magiei intersubiective”. Cu toate acestea aflăm prin intermediul scrierilor lui Marsilio Ficino că și reversul este valabil: „întreaga forță a Magiei se întemeiază pe Eros. Lucrarea Magiei constă în a apropia lucrurile unele de altele prin similitudine naturală”. Aflăm, de asemenea, că cel mai comun tip de magie este cea erotică, pe care îl practicăm aproape inconștienți, deși acesta nu este singurul tip cunoscut. Prin intermediul cercetării riguroase a manuscriselor aparținând unor iluștri savanți ca Marsilio Ficino, Giordano Bruno sau Cornelius Agrippa este dovedită incontestabilitatea uzului magiei la toate nivelurile societății. Chiar dacă magia erotică (primară) este dezbătută pe larg în paginile cărții, atât ca proces cât și ca finalitate efectivă încă din perioada medievală, unul din subiectele principale ale acestui eseu este reprezentat de utilizarea magiei la scară largă pe parcursul istoriei și rolul ei în crearea și sedimentarea actualei mentalități și societăți.

Unul dintre conceptele pe care Culianu și le propune să le explice este acela că o epocă culturală nu este definită de conținutul ideilor pe care le vehiculează, ci de filtrul interpretativ pe care-l propune. Altfel spus, o epocă a culturii precum cea renașcentistă, deși de o mare influență asupra generațiilor viitoare, devine puternic marcată la rândul ei de curentul (neo)platonist prin intermediul marelui filosof umanist Marsilio Ficino (la o scurtă perioadă după ce aristotelismul făcuse „ravagii” în aceeași Europă).

Spiritul Renașterii ajunsese la apogeul său la sfârșitul secolului al XV-lea; științele, deși se dezvoltaseră foarte mult în această perioadă,

ele încă se bazau pe analogia microcosmos-macrocosmos, din care deducem cu ușurință că studiul astrologiei antice, prin urmare păgâne, dispunea de o foarte mare credibilitate. Cu toate că era tolerată de papalitate alături de alte practici mai mult sau mai puțin oculte, încep să se contureze primele studii astronomice, al căror mare reprezentant va fi Giordano Bruno. Din acest punct de vedere, Vaticanul nu va aprecia cercetările sale cu rezultate total ne-ptolemeice. Deși sugestii de acest gen se găsesc într-o perspectivă destul de ambiguă în scrierile unui fost cardinal catolic și învățat, pe nume Nicolaus Cusanus, care ulterior vor fi sistematizate de Nicolaus Copernicus pe un fundal mai degrabă heliostatic decât heliocentric, expunerea lui Bruno conform căreia nici soarele nu se află în centrul universului întrucât acesta

din urmă conține mai multe sisteme solare, va atrage mânia autorităților papale care îl vor condamna la ardere pe rug. Ca o paralelă, nu este de neglijat faptul că în perioada Renașterii la nivelul oamenilor de rând avuseseră loc schimbări din punct de vedere al conduitei și al mentalității -, în cazul de față fiind surprinsă o frescă de către reformatorul din Boemia, Jan Hus care în *De sacerdotum et monachorum carnalium abominatione* le va descrie pe acele femei care „purtau rochii cu decolteuri atât de adânci și de largi, că aproape jumătate de piept

le era vizibilă și toată lumea putea să le vadă pielea strălucitoare oriunde, în templele lui Dumnezeu, dinaintea preoților și a clerului, ca și la piață, dar și mai tare acasă”. Această secvență este destul de interesantă luată în raport cu evenimente ce se petreceau cu 1-2 secole în urmă (sec. XII - XIII), când erau situații de-a dreptul stupefiant, ca cea relatată de poetul mistic din Umbria, Jacopone da Todi, care află abia la moartea soției sale că aceasta purta pe sub haine un ciliciu aspru ce îi provocase răni serioase pe corp.

În concluzie putem afirma cu ușurință că perioada Renașterii a fost totuși o inedită evoluție de ordin paradigmatic, în special la nivel metafizic. Indiferent cât s-ar lupta mulți „moderniști” să afirme faptul că ea a fost de fapt o epocă a întunericului (*dark age*), influența vechilor filosofii antice în contextul de atunci au marcat o importantă destindere din încorsetajul Bisericii Apusene.

Cu toate acestea, perioada renescentistă își va găsi sfârșitul o dată cu ascensiunea culturii protestante din spațiul german. Deși inițiată chiar din aversiunea față de indulgențele practicate în special în sânul catolicismului – la Roma, viziunea luterană se concretizează prin ruperea totală față de practicile liturgice, cultul sfinților și de practica iconoclastică. Inovația principală a fost însă traducerea Bibliei în germană pentru facilitarea studiului direct asupra ei și astfel libertatea interpretării ei după bunul plac eliberată, de constrângerile vechii Patrologii (deși Martin Luther afirma că a fost inspirat, printre altele, de scrierile Fericitului Augustin din Hipona). Această mișcare de popularizare a Bibliei și, respectiv, a studiului ei avea ca scop recunoașterea și accesibilizarea sa dincolo de selectele școli scolastice. Astăzi vedem cu ochii noștri la ce a dus

această politică, fiind martori la zeci de secte neoprotestante ce activează pe cuprinsul tuturor continentelor.

Lăsând la o parte aceste detalii ce țin de istorie, scopul ultim al mișcării protestante a fost acela de oprimare a aparatului fantastic ce se văzuse la apogeul său în timpul Renașterii.

Prin aparat fantastic înțelegem „puntea” prin care oamenii din toate păturile societății luau legătura cu divinitatea prin intermediul canalului ocular, unde imageria creștină era obiectul unei permanente comuniuni intime între Dumnezeu și om. Totodată,

ea poartă denumirea și de aparat pneumatic sau *pneumă* – conform concepției medievale, aceasta fiind considerată asemenea unui lăcaș ce adăpostește sufletul, care se cobora din sferele cerești chiar în momentul concepției.

Consecința inițială ce reiese urmărind cursul istoriei este că abolirea aparatului fantastic de către spiritul Reformei protestante a dus la dezvoltarea științelor și instituțiilor moderne, la spiritul capitalist de care vorbea Max Weber. Deși s-a dorit o nouă renaștere spirituală, puritanismul din sânul protestantismului este concluzionat de Culianu astfel:

„Victoria lui strălucită i-a fost și înfrângere deopotrivă, căci, tot voind să ferească sufletul de contaminarea și de abuzurile științei ca el să poată fi mai apropiat de Dumnezeu, n-a izbutit decât să-l izgonească pe Dumnezeu din lume.”

Ioan Petru Culianu

La Vasile Burlui scrisul vine ca o formă de manifestare a interiorului

Pompiliu Comșa
președintele filialei județene
Galați a Ligii Culturale
pentru Unitatea Românilor de
Pretutindeni

A păruțe anul trecut la Casa Editorială Demiurg și Editura Apollonia, ambele din Capitala Moldovei și totodată Capitala Culturală dintotdeauna a patriei mele, volumele semnate de prof. univ. dr. Vasile Burlui cuprind texte remarcabile prin modul relatării, direct și firesc, cu o curgere lină, adecvată cronotopului povestirilor. Filonul principal este postulatul credinței ortodoxe. Poemele sunt

un amestec original de teme creștine cu arhetipuri naționale, așezate într-o geografie interioară populată cu imagini de suflet. Versurile surprind mai ales prin ritmul și măsura lor, elemente orchestrate, în cel mai fin acord, cu o lume sacralizată. Mărturisesc însă că îți trebuie o anumită disponibilitate sufletească să citești versurile lui Vasile BURLUI. La fel ca pentru o cuminecătură.

Nu vreau să fiu un interpret burliuggerean recurent, ci doar un analist dublat de un degustător de poezie bună. Profesorul, de mare valoare științifică, se vede din prima că este criticul său cel mai neîndurător, din felul în care decide să îmbrace cuvântul. Textele lui transmit instantaneu mesajul. Mi-ar fi plăcut să resping argumentul conform căruia poezia ar fi trebuit să se bazeze pe o experiență de viață relevantă în acest sens. Dar în cazul celor două volume, „Concert melancolic” și „Philemon și Baucis”, tocmai aici este clo-ul. Rimele sunt interesante așezate, tenta viscerală a poeziei fiind prinsă bine în forma pe care o alege autorul. Textele sale par hipnotice, sunt un joc frumos. Fantezia debordantă și minuțiozitatea cu care sunt tratate detaliile creează o atmosferă bună. Este prezentată o lume de simțuri estompate: „La plecarea ta,/ Cerul și-a închis pleoapele” (A fost odată..., *Concert melancolic*, pag. 15), sau „De ce-ți sunt ochii triști, prințesa mea tăcută?/ Doar știi că te iubesc ca-n seara diafană!” (Margine de vis, *Philemon și Baucis*, pag. 22).

Fiecare poet contribuie cu un vers la cartea unică, acea carte pierdută a lui Dumnezeu, de care amintește Borges. Poezia sa e bine structurată în timp și spațiu având reală valoare artistică. Vasile BURLUI, care posedă pare-se o mașină de scris, își dă întâlnire cu cuvântul nu în matricea formativă a acestuia, în limbă, ci într-un loc al plecărilor succesive, în limbaj: „Ca Moise, Doamne, eu te-aș fi slujit/ Pe Muntele Sinai, urcând cu greu./ Pământ făgăduit eu n-am râvnit,/ Ci numai Izbăvirea sufletului

meu” (Ca Moise, *Concert melancolic*, pag. 38). E ca o poveste scrisă în versuri, o poveste de dragoste. Poetul își revendică singurătatea ca un ecou răsfrânt al acestei singurătăți nevoite, iar adâncul de sine capătă forma semnului de întrebare. Are mai exact un fel original de a se raporta la realitatea trăită, iar experiența este o epuizare completă a trăirii. Regăsim forme de purificare, dar și o povară ontologică. O superbă felie de poezie autentică am găsit în finalul „Copiilor noștri”, la pag. 30 din „*Philemon și Baucis*”: „Și ultima dintre înfrângerii mi-o asum/ Dacăm avut răgaz doar pentru plângeri/ Noi nu ne-am arcuit spinarea sub înfrângerii!”

Toți avem dreptul la opinie/ scris/ citit. Fiecare își găsește universul în creația fiecărei creații, deoarece în cuvântul visat sălășluiește ființa doritoare să iasă la lumină și să retrăiască în cuvântul propriu care se întrupează în metaforă. Poeziile lui Vasile BURLUI se remarcă prin substanța narativității și prin expresia concentrată a discursului, în fie, printr-un ermetism al imaginilor bine dozate, provenit din condensarea la maximum a sintaxei. Poemele sunt dense, omogene, comunicând o tensiune egală, fără monotonie totuși. Profesează un lirism mesianic, oracular în sensul bun, rostirea are strălucire și densitate, interferând metafore și imagini antologice, inclusiv sugestii biblice. Confesiunea în substanța intimă a poemelor este o reflecție lirică, bine structurată și organizată, având o forță de persuasiune indiscutabilă: „Mă sugrumă noduri și-s răstignit pe carte” (Sisif, „*Philemon și Baucis*”, pag. 46). Cuvântul purifică realul, redându-i lumina, demnitate și credibilitate, tot așa cum apa șlefuieste piatra până la reflexul de diamant. Lectura este alertă, volumele susținându-se pe niște planuri cinematografice. Personajele nu sunt multe, doar o iubită și partenerul ei, tipologia lor fiind ușor de ghicit. Sunt trăiri metaforice tip jurnal, aflate în tensiunea dintre concept și imagini, poezia dezvăluind, de fapt, o vibrație mai adâncă, între spirit și mediul înconjurător. Sunt poeme de o voluptate controlată, cu o reflecție ce ne revelează o inteligență lirică. De fapt, putem vorbi, fără teama de a greși, de o confesiune cu un ingenios scenariu liric: „Cum nu știm anul, ziua, locul prea precis/ Împachetează, scumpo, vis cu vis!/ Să iei toate speranțele cu tine/ Ne-om așeza în Orion și va fi bine!// Dar mai ales, aș vrea s-avem cu noi,/ Un dram din clipa ce-am trăit-o amândoi./ Și dacă universul se destramă/ Noi suntem, în vacanță-nu-i o dramă!” (Vacanța cea de pe urmă, „*Philemon și Baucis*”, pag. 53).

Cititorul se poate hrăni în oricare moment al lecturii la nivel psihic. Forma textelor se pliază în sine pe o mare poveste de iubire, întreruptă de valurile vieții, dar neterminată. Ea este nucleul unei poezii care se înalță și pătrunde și mai ales merită să rămână. Textele impresionează atât din punct de vedere descriptiv, cât

și ca temă propusă. Jocul cu note ascunde jocul lumii. Poeziile sunt polivalente, încărcate de simboluri foarte dense, ceea ce nu este un lucru rău. Vasile BURLUI a reușit să cuprindă inefabilul în sine, doar în câteva cuvinte. Atmosfera e bine realizată, se poate interpreta simbolic și psihanalitic întrucât predispune la meditație. Sunt, de fapt, poezii de meditație asupra culturii eului și a rostului în lume. Tema lor este îmbrăcată foarte bine în cuvinte și trăiri din cele mai simple și mai personale. Se poate vorbi chiar despre dedublarea în celălalt a celor două personaje centrale. Sunt segmente simbolice, care deschid sfera interpretărilor în toate textele, care nu se pierd în pix ca la alți slujitori ai condeiului, precum și o virtuozitate artistică și stilistică. Spre exemplificare, iată una dintre preferatele analistului de ocazie, poem dedicat Prea Sfințitului Ioachim Băcăoanul: „Mă urc cu greu pe stâncă, pe stânca colțuroasă/ Ce-mi sângereă genunchiul și coasta mi-o apasă./ Lipit de stânca rece, când am pornit aseară/ Am priceput că-s una cu piatra solitară.// Întins pe stânca rece privesc spre tot înaltul/ Și cred că printre aștri, eu zbor... sau poate altul!/ Mă prind cu două brațe în Orion, de stele/ Și obosit mă sprijin și-s risipit în ele.// Acum când după veacuri pe creste am ajuns/ Întreb și întrebarea e fără de răspuns/ De ce ne rupem carnea și haina sfâșiem/ Dorind un strop de raze pe frunte să-l purtăm?// Oare astăzi când pe culme mă plimb în Elizeu/ Am înțeles că miza e doar un curcubeu,/ O șubredă himeră din raza de lumină/ Ce-ncununează cerul după o zi senină” (Curcubeul, „Philemon și Baucis”, pag. 48).

Sunt texte în care obișnuitul și neobișnuitul își dau într-un mod cât se poate de armonios mâna, știind să conducă povestea fantastică, având chiar puterea de a fantaza și de a fi și autobiografic în același timp, ceea ce dă un anumit farmec textului. Meritul este acela de a nu enunța, ci pur și simplu de a sugera conflictul eurilor, bine conturat. Poate până la urmă, trebuie să suportăm și teoria mea, viața este trăibilă în frumos. La Vasile BURLUI scrisul vine ca o formă de manifestare a interiorului, iar poezia de notație are o simplitate năucitoare care vine din profunzimea sufletului. Textele sunt la ele acasă unde nu ai voie să strecuri un vârf de ac. Viziunea cu versuri a creatorului este o reușită. Poemele-mărturisiri sunt scrise cu o sinceritate amară și cu o simplitate esențializată. Sunt poezii întregi, cu înțeles adânc cum este această superbă Viața ca un teatru dedicată Dnei dr. Nelly Nazarevici: „Teatrul este gol și-afișele sunt rupte/ De pe pereți privesc figurile trecute/ Și praful se așază la stal și la balcon/ Orchestra nu mai cântă și nu mai are ton,// Iar scena e pustie și scândura e ruptă,/ Cortina strâmb atârână și sala este mută./ Din când în când mai cântă o pasăre prin pod/ De crezi că e piaița cu răsul

său nerod.// Și personajii-umbre se mișcă fără rost/ În comedii sau drame ce parcă nici n-au fost/ Fantomele s-adună și se despart în grupuri/ Regizorul lipsește-el, meșterul de trucuri.// Și șoapte și foșniri se-aud dinspre cabine/ Dar Hamlet, prințul înnegurat, nu vine./ Doar vântul se strecoară prin geam și prin perdele/ Ofelia-i o umbră împresurată-n ele.// Nici Richard nu apare nici alte personaje/ Care-au vibrat o lume sau au produs carnagii./ Costumele așteaptă un vechi sau nou actor/ Să scuture iar praful din sufletele lor.// Și doar bătrânul paznic ce dormitează-n stal/ Aplaudă actorii, în gând, veniți la bal./ Închipuind că teatrul e viu și că lucrează/ S-așază confortabil în scaun și oftează”. Așa-i că v-a plăcut? Adăugați la această compoziție și excepționalele, uneori, ilustrații semnate de Liviu SMĂNTĂNICĂ și veți obține rețeta fericirii.

Este poezia unei stări de grație în fața transfigurării lumii, naturii, iubirii, o poezie organică cu texte citibile, lucru rar astăzi, atrăgătoare, o poezie directă, esențializată,

Vasile Burlui

în care trăirea intensă reprezintă o realizare, conștientizarea distanței față de Dumnezeu, dând, de fapt, o apropiere mai mare față de Creator, textele cu forță fiind dominate de un aer de religiozitate au rezonanță cerebrală și estetică. Relația Dumnezeu-om, creator-operă bine pusă în text, ocolește chiciul, în ciuda faptului că ideea este superuzitată. Pregnant este lirismul care ajunge la o cotă cu care te prinde. Am senzația că Vasile BURLUI a mizat pe această haină comună din poezia sa, mai ales că, pentru a-și atinge scopul folosește jocurile captivante de cuvinte. Place cursivitatea firească, apetitul pentru detalii semnificative, reieșind texte lite-

rare de excepție. Pare filmarea unei dragoste literare și nu numai de excepție, mai ales prin semne care dor, dar chiar și bucură în același timp. Interesant mi s-a părut și modul de alunecare a imaginilor, aglutinizând efecte, dar creând și multă senzualitate. Per total, mult joc și lirism, deoarece Vasile BURLUI deține instrumentele necesare pentru a scrie o literatură bună, poeziile sale rămânând în mintea cititorilor ca o rană vie, sentimentul de neîmplinire fiind acutizat până la extrem. Cele două volume prezentate în analiza noastră își găsesc diferite chei de interpretare, cuvintele par bibelouri, iar acumulările de verbe creează o tensiune benefică, pentru ca finalurile să deschidă așa cum la alți poeți închid poezia. Și o concluzie: chiar Vasile BURLUI poate scrie așa cum scrie Vasile BURLUI.

- „Philemon și Baucis: poeme pe care le-am scris împreună înainte și după ce ai plecat” și „Concert melancolic”, ambele apărute la Casa Editorială Demiurg și Editura Apollonia, Iași, 2011

Fiorii iubirii în poezia lui Coriolan Păunescu

Livia Ciupercă
critic literar

Prin versul său, poetul devine „stăpânul ideii/ de înstăpânire” (În solitudine), cel care călătorind (în/din)spre „pajiștile înSORITE ale sufletului” (Repetiție) și, curtat fiind de cerebral, va „negustori” meșteșugit (maestri fiindu-i impresioniștii) *cuvinte* (Negustor de cuvinte), descoperind

în timp „mierea de salcâm/ a Cuvântului” (În solitudine) și-atunci poezia sa deveni-va metaforă revelatorie: „Însingurat,/ trec cu capul sus/ pe viscolul lumii/ și-mi sprijin tălpile goale/ pe nisipul fierbinte,/ acolo unde vântul deșertului/ astupă urmele noastre/ ucigându-ne/ și strivindu-ne formele,/ pentru ca nimic/ să nu se mai repete/ în Cărțile cele mari/ și în zodii,/ pentru ca nimic să nu fie/ asemeni Corăbiei noastre/ plutind în derivă”. (Imposibila repetiție)

„Libertatea gândului/ și a cuvintelor,/ libertatea spațiului și a timpului,/ libertatea iubirii...” (Să fim pe furii împreună) se câștigă „ca un semn al mirării”, pentru ca „în dimineața de cuvinte” să dobândească „dreptul de-a scrie” (Drepturi). Și cum în viață îți este dat să-nveți de toate – o spune Poetul: „A trebuit să învăț mersul/ pe poteci neumblate./ Să descopăr echilibrul și durata albă/ a secunde...” (Dificultățile mele); – o spune reporterul: „Cum m-am vindecat, în vis, de un dinte... împotriva fumătorilor...” („Viața nouă”, Galați, 02.06.1980), înțelegând, totodată, cum a fost posibil a se ajunge-ntr-o așa stare-limită, încât „Ca un blestem,/ Caut punțile sufletului/ Spre corabia salvării/ Cuvintelor” (Pasăre singulară).

Însă, stăpânit de sentimentul care înobilează ființa umană, *Iubirea*, din care derivă tandrețea, armonia, altruismul, *Poezia* lui Coriolan Păunescu pare o invitație înspre armonie și comuniune cu

toate florile sufletelor noastre. Un prim impuls firesc ar fi iubirea divină: „mă pierd în lumina cerului/ iar voi ingenuncheați în uimire și supunere,/ cu mine legănându-vă în iubire, în adevăr/ și nemoarte...” (Vouă vă las cuiele și suferințele mele), din care generează totul. Urmează elogiul mării (Parcă de cer vorbeai) și dulcea-mpăcare pentru-a savura „fructele/ Întoarcerii”, înțelegând că iubirea cere protecție: „privește-mă, mereu și-ndelung/ cu dragostea ta, de departe...” (Cu dragostea ta de departe).

Și ca orice-ndrăgostit, oglindirea întru frumos, întru armonie se realizează printr-un contur plasticizat al ființei iubite, ea însăși, în armonie cu natura: „Ce frumos îți sună pașii în sandale/ și cum susur apele la țarm!” (Motiv în doi), amintind neîndoios de neobosita veghe maternă: „Parc-ai fi icoana maicii tale/ unduind în valuri fără somn”.

Nu doar cuvintele se caută cu tandrețe, pentru a sublinia (pentru a cât-a oară) fidelitatea, dar mai cu sârg, imaginea celei dragi. Și pentru-a se convinge de această totală dăruire, îndrăgostitul își zice: „Mâine... am să-ți confisc fotografia mea din poșetă./ Nu ai voie decât cu mine în gând,/ așa cum eu am voie cu tine în suflet...” (Avem de plătit pentru dragostea noastră).

Menirea cuplului este de a se proteja: „Iubito, ai grijă cum trecu strada...”, de-aici, multitudine de sfaturi: de a fi „circumspectă”, de a „fi cu băgare de seamă”, de a nu se lăsa „ademenită” de vreo ispită... (Avem de plătit pentru dragostea noastră) și, mai ales, de „fatidica lumină”, de „privirea care ucide...” (Nu te gândi ca la o nouă diversiune).

Adevărata iubire impune uneori și sacrificii, accepția de a proteja pe cel drag, dacă acesta o cere: *lasă-mă sigur...* și de a i se supune: „vreau.../ mâna ta de-a pururi s-o simt/ la rădăcina trupului meu fără urmă...” (Cu dragostea ta de departe). Dar cum în viață omul poate traversa și experiențe nedorite, fulminante vârtejuri, coborâre în „noaptea” unor neîmpliniri sau pericole, inerente într-acest existențial (Despachetează, iubito), iubita

e bine să fie pregătită a surprinde „*mica fereastră rece/ tăiată-n cuvânt*” (Teama). Atunci, „*grădinarul sufletului*” îi va șopti că „*Nimeni, absolut nimeni/ nu trăiește de două ori pe-aceeași bucată/ de lună*” (Ca un ogar cu picioarele rupte). Prin *ascultare*, ea va conștientiza momentul când „*Lupii urlă rostogoliți/ În viscolul lumii*” (Omul acoperit cu frunze), pentru a primi „*jertfa*”. „*Ochiul nopții*”, singurul are puterea de a surprinde „*constelația canină*” care revarsă „*secetă în lume*”.

E semnul că momentul (ne)salvării-i pe-aproape: „*Poate va trebui să cobor/ Din trup/ Și să aștept osândirea/ pentru umbra mea/ Rămasă dincolo de oameni/ Sau glasul celui ce mă urăște/ Și mă cheamă/ Când pe râu/ îmi pleacă/ Una câte una păsările/ Sufletului*” (Gestul mâinii).

Și tot ca semn de afecțiune - „*lasă-mi calea deschisă/ spre țărnul inimii*” - e bine a se cunoaște și dure adevăruri pe care le traversează țara: „*O, lasă-mi mâna de aur să treacă/ prin pletele de aur/ ale memoriei colective...*”

Ravagii, scenari, insomnii răzvrătite: „*Se fură uzine, păduri și femei și aurul dacic din munte, se fură al neamului nostru temei cu sudoarea nimbată pe frunte...*” Răscolitoare este această „*vânătoare de umbre*”, în involburata „*dimineața de cuvinte...*”, mai ales dacă „*știi (ți-ai însușit) legea cuvintelor...*”

Dar în „*noaptea de argint*” „*e nevoie de tăcere*”. Nimeni nu va tresări în „*orașul amirosind a nuntire...*”, în „*vârful picioarelor/ înspinate*”, auzise-va doar un „*însingurat cântec*” – balsam binefăcător. Salvarea e-n noi.

Confesiunea impune și-un dram de sinceritate: „*Eu sunt hoinarul/ dumbrăvilor pustii/ și păsărilor cântătoare/ sunt păzitorul dealului/ cu vii/ prin care trec bolnav/ de-nsingurare...*”, „*hoinarul nopților de azur*” (Cavalerul fetelor sărace). Experiențele trăite îl determină să afirme că-n această lume „*învolburată*”, „*traco-romană*”, se impune a fi decis: „*ochește-l în plin pe cel ce astăzi/ nu iartă*” (Tristețea îndrăgostiților din est), de a-ți face „*datoria pe frontul de zi*” (Eu, cum voi pieri?), de a „*nu fi*

temătoare de spini...” și de a rămâne „*aripi de fluturi arzând*”. Doar împreună cu ființa iubită vor reuși să „*cioplească în abanos/ bătaile timpului,/ măsurat pe aripile fluturilor uciși/ în lumina stelelor...*”

Plăcerea de a reveni în „*dimineața din cuvinte*” e unică, retrăind și dăruind și nouă frumusețile pe care, uneori, le ignorăm. Și astfel, așezat în „*colțul înmouat/ al memoriei*”, va străpunge cu privirea, mai întâi, „*oglinnda cerului*” (Cum te-ai ruga pe un țărnm) și *ceata lui de luceferi*, „*țărnmul/ tăcerilor*” (Pescărușii), „*lunga tresărire de păduri*” (Semne de țară) și multiplele ei *capcane*, „*covoarele de cetini*” (Elegie fără motiv), „*perdeaua de plopi*” (Omul câmpului), coborând apoi nezorit spre „*pământul înzăpezind/ în sânziene*” (Iarbă solară) înspre omul câmpului și pridvorul lui de lut (Parcă de cer vorbeai) pentru-a admira „*roadele întomnate*” (Ca zilele noastre). Cât de involburate-s „*pajiștile înșorite/ ale sufletului*” (Repetiție)! Ca o-nțeleaptă și aspră poruncă răzbate înspre noi, îndemnul: „*Iubiți-vă!...*” (Bătrânii coboară cu sângele-n noi).

E o artă a „*ști*” care este „*prețul iubirii/ Ce arde*” (Înaintea plecării): Tăcere. Cânt. Singurătate. Perpetuă căutare: „*... O, cum mă va cuprinde/ Cohorta albă de regrete/ Și fluturii de argint ce vor țâșni/ Dansând/ Pe portativul bătrânului meu flaut./ O, cum am să mă vindec/ De lună/ Privindu-te/ Și mai ales de poezia trupului tău/ Care-*

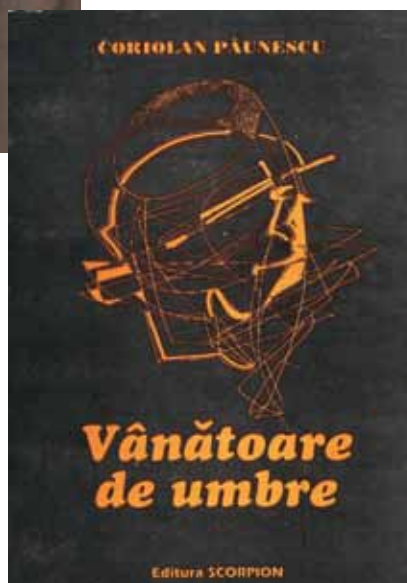
mi curge/ Ca o nobilă otravă prin artere...” (Iubire pe flaut).

Bibliografie:

1. Coriolan Păunescu – *Iarbă solară*, Ed. Junimea, Iași, 1983
2. Coriolan Păunescu – *Dimineața din cuvinte*, Ed. Junimea, Iași, 1987
3. Coriolan Păunescu – *Joc alb*, Editura Porto-Franco, Galați, 1990
4. Coriolan Păunescu – *Iubito, suntem în pericol*, Editura pentru Literatură și Artă, Geneze, Galați, 1995
5. Coriolan Păunescu – *Vânătoarea de umbre*, Ed. Scorpion, Galați, 2002

Coriolan Păunescu

Cristina Burca lărgind sfera cunoașterii spațiului rural al Buceacului

Paul Sân-Petru
scriitor, eseist

La bine cunoscuta Editură Sinteze, o tânără autoare din Galați editează o lucrare de aproape o sută de pagini, intitulată – *Cristina Burca – Studiu de etno-folclor și simbolistică a spațiului din Buceac*. Încă din titlu mi-a stârnit interesul termenul de SIMBOLISTICĂ, o complementaritate interesantă prin descifrarea unor sensuri cu semnificații încă „neobosite” de vremuri, din ancestralitatea meleagurilor strămoșești. Autoarea descrie cu lux de amănunte tipurile de case, interiorul acestora și aspectele lor și apoi tratează simbolurile în viziunea locuitorilor Buceacului: fântâna, pădurea, balta, locul, muntele, răscrucea, dealul, hotarul, valea, casa, curtea... De exemplu, prin „cale” țărănul înțelege în primul rând legătura între două lucruri, ceea ce face să fie ușor înlocuit de cuvântul „drum”, dar „cale” înseamnă și altceva decât legătura spațială între două puncte, și anume, mijlocul prin care poți atinge un scop. „Drumurile sunt de mai multe feluri, am putea spune de atâtea feluri câte drumuri sunt, aceasta nu numai în sensul material, ci și spiritual. Mentalitatea generală a satului tradițional privește fiecare drum ca pe o existență concretă cu caractere proprii”.

Dar să lăsăm comentariul propriei mele încântări în ceea ce privește luxurianta simbolistică a ambientului rural, să abordăm și alte puncte forte ale lucrării tinerei autoare Cristina Burca. Domnia sa se angajează într-un efort sisific în elaborarea acestei lucrări ce a necesitat o bibliografie de peste treizeci și cinci de titluri de autori din diverse spații geografice și din diferite zone temporale. Evidentă e stăruința autoarei de a nu scăpa nimic semnificativ din tot ce au publicat la rândul lor autorii de peste hotare sau cei dinăuntrul acestora. Astfel, domnia sa a avut grijă să ne amintească în primul rând câțiva corifei ai folcloristicii și etnografiei europene,

precum Dimitrie Cantemir, apoi fii de țărani răzeși din Țepu și Vârlezii județului Galați.

În câteva rânduri introductive, dar defnitorii, Cristina Burca ne acomodează cu importanța subiectului chiar din paragrafele lucrării: „Spațiul rural este expresia efortului îndelungat al omului pentru a pune în serviciul său componentele fizico-geografice ale spațiului, ale naturii. Este un spațiu pe care omul l-a modelat de-a lungul timpului în funcție de nevoile sale pe care le-a creat prin munca sa și le-a împletit cu creațiile sale de natură antropică, fiind deci o adevărată capodoperă rustică a omului”.

Într-un scurt istoric al abordării problemei, tânăra autoare o ia încă de la „Dimitrie Cantemir, unul dintre primii mari etnografi și folcloriști europeni, și până în zilele noastre, oameni de cultură români care au atribuit o prețuire deosebită folclorului și au adus emoționante elogii poporului, făuritorul culturii populare”.

De remarcat că paginile studiului nu se rezumă doar la aprecierile etno-folcloriștilor, ci bibliografia folosită de autoare este exhaustivă, ajungând la a se pomeni pe baze comparative chiar și un folclorist ca MOSES GASTER care arăta în 1883 că „poporul român stă pe aceeași înălțime a culturii pe care stau celelalte popoare ale occidentului”.

Dintre folcloriștii și etnografii noștri sunt pomeniți ca fiind reprezentativi Tudor Pamfile, Petru Caraman, fii de țărani răzeși. Petru Caraman (1898-1980), fost profesor universitar din Iași, a făcut studii aprofundate în domeniul lingvisticii și filozofiei la Universitatea din Varșovia și Cracovia, cât și cercetare științifică la biblioteca din Paris, Viena, Praga, Atena, Sofia, Zagreb. De asemenea, Mircea Eliade, în cartea sa „Sacrul și profanul”, face referire la „manifestarea sacrului ce întemeiază lumea și demolează sub ochii noștri un exercițiu de comparație între spațiul sacru și cel profan”.

Cartea Cristinei Burca se adaugă cu succes, cu oportunitate autoritate, lărgirii spațiului cunoașterii în amănunt, a spațiului rural al Buceacului.

Poezia marilor aspirații

Virginia Chiriac
eseist

uneii mari poezii, așa cum se prezintă în volumul „Răstimpul iubirii”, apărut la Editura Universitară „Danubius”, Galați, 2010.

Traversând meteoric curente și orientări literare moderne sau tradiționale, poetul se angajează solitar pe trudnicul drum inițiativ „în căutarea marilor destine”, așa cum singur mărturisește printr-un gest de superbă emfază retorică. Titlul volumului constituie prima treaptă de acces în universul ficțional păunescian, supraordonat de filtrul viziunii sale integratoare asupra realității, percepute în dinamica determinărilor și conexiunilor dintre general și particular. Din această perspectivă, sintagma poetică de maximă încărcătură semantică, „răstimpul iubirii”, capătă accepția de punct unic de convergență a planurilor temporale în sfera iubirii ideale. Asimilat prezentului continuu, „răstimpul” condensează trecutul și viitorul pe axa unidimensională a eternității. Astfel, dragostea ca principiu unificator suprem, catalizează energiile benefice întru salvarea esenței prime a ființei umane, reintegrând-o în marele tot cosmic.

O „ars poetica” impresionantă descifrăm în poezia „Târziu”, unde eul subiectiv apare în ipostaza de explorator singuratic, „veșnic exilat” în constelația „marilor senzații”. Zborul singular în această „severă liniște de spații” este condiția de excepție a omului de geniu, sfâșiat între posibilitatea clarificărilor parțiale și obsesia devoratoare pentru revelarea totală a tainelor existențiale: „Târziu înveșniceam în univers/ purtat de aștrii mei pe rând/ și sufeream de-atâta simplu mers/ nevrând să mă opresc nicicând”. Versurile turnate în structura de bronz a tiparului clasic transcriu caligrafic înălțările și căderile celui angajat în confruntări dramatice cu sine. Privirea întoarsă în interior caută un timp stagnat în memorie la vârsta de aur a

elanurilor vitale: „Ne adunăm cu gândul prin tandre amintiri/ în univers s-aude vibrarea ta și-a mea/ și coborâm cu lumea prin galbeni trandafiri/ ducând pe fruntea albă o țandără de stea. („Ne regăsim”) Proiecțiile onirice transpun în imagini vapoase copleșitoarele aspirații ontologice de recuperare a fericirii edenice, în datele ei primordiale: „Sub bolta de zăpezi albastre/ ce curg prin fulgii de ninsoare,/ albiu caiși ai tinereții noastre,/ se pregătesc de-acum să zboare.// De-atâta alb visez că-n fluturi,/ trezită-i viața în aripe virgine,/ venind din vechile-nceputuri/ în căutarea marilor destine”(„Albiu caiși”). Decorurile de natură se înscriu într-un amplu scenariu al evadării în transcendent, al înălțării eului în astral, prin purificarea sufletului de magmă imundă a teluricului. Secvențe sublime întrepătrund metaforele solare într-un sincretism de impresii cromatice și senzații melodice care se luminează constant în tușele delicate ale schițelor peisagistice: „Lipsită-i bolta senină de norii cei gri,/ unde păsările astăzi mai fac a ploaie/ se-ntrec în cântec prin frunze de tei/ simțind cum arcul vremii se înmoaie.// E un spectacol unic în grădina mea/ iar tu printre rânduri de flori nevinovate,/ ești fata ce tocmai coboară din stea/ prin simțire și căi demult neumbrate.” („Printre rânduri de flori”).

Imaginarul poetic se construiește în jurul cuplului simbolic de îndrăgostiți: El, „trubadurul ce-și cânta viața în cuvinte” și Ea, „regina veche într-un pustiu enorm”. Propulsându-și trăirile în zona sacrului, bărbatul își asumă rolul de veșnic rătăcitor în căutarea unei împliniri himerice prin iubire: „Eu sunt hoinarul ce umblă peticit și pur/ însul etern ce suferă de dragoste și tace/ eu sunt rătăcitorul prin nopțile de azur./ și cavalerul fetelor sărace” („Eu sunt hoinarul”). Cultul pentru femeia iubită, obiect al adorației extatice, se manifestă prin gesturi de curtoazie ce amintesc de vremurile apuse ale cavalerismului medieval : „Îți sărut, frumoaso, marmora din care/ ești croită-n linii și din forme vagi/ ori din mersuri line de mătăsurii rare/ îmbrăcată toată în veșmânt de magi” („Răstimpul iubirii”).

Rafinamentul stilistic și recuzita romantică sunt cele două aspecte esențiale ce definesc lirismul păunescian, memorabil pentru farmecul discret al trăirii, pentru eleganța rostirii gândului, dar mai ales, pentru atitudinea de distanțare princiară față de rețetele succesului facil. „Răstimpul iubirii” este, în ultimă instanță, o poezie închinată frumuseții cuvântului, ca expresie superioară a spiritualității umane profunde, neaservită modei și timpului, asigurându-și în felul acesta unicitatea într-o lume asaltată de violență a limbajului așa-zis „artistic”.

Un timp al trăirii și unul al mărturisirii

*Cezarina Adamescu
scriitor, eseist*

Ca să-ți pui viața pe tavă, precum capul Sfântului Ioan Botezătorul pe tipsia de aur, în fața Irodiadei și a fiicei sale Salomea, nu e un lucru lesne de înfăptuit. Îți trebuie mult curaj și o motivație serioasă. Se vor ivi mereu flămânzi care sunt gata să hăpăie hălțile de carne crudă și să soarbă din sângele tău ca să-și potolească setea de senzational, cu prostul

gust al celor care doresc numai aventura și lucrurile de suprafață. Și atunci, ce-ți rămâne altceva de făcut decât să arunci mărgăritarele tale sufletești unor câini, sau unor porci, care abia așteaptă să te hărțuiască. Sunt mulți oameni care trăiesc numai pentru așa ceva: să vadă, să soarbă, să audă, să se pătrundă, să se îndestuleze cu înfrângerile și necazurile altora. Și atunci se grăbesc să judece fără să știe cum stau lucrurile văzute și de pe cealaltă parte, ba chiar din miezul lor.

Povestea unei vieți, dacă se poate cât mai scandaloașă, este unul din subiectele care incită oamenii. Le eliberează o cantitate enormă de adrenalină.

De ce? De ce se simt atrași oamenii de tot ce e straniu, morbid, crud, îngrozitor, dureros? Pentru că se regăsesc în acele fraze cumplite, se oglindesc într-una sau în alta din situațiile redată cu amar și obidă de autor, le place să se scalde (ca să nu zic bălăcărească) în albia plină cu necurățenii a celorlalți și să-și rădă în pumni, precum fariseul văzându-l pe vameș la ușa Templului bătându-și pieptul și pocăindu-se cu aceste cuvinte: „Doamne Isuse Cristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine păcătosul” în timp ce el însuși spunea, aruncând mândru câteva parale zornăitoare în cutia milei: „Îți mulțumesc, Doamne că nu sunt și eu ca și ceilalți, așa ca vameșul de colo. Eu țin sâmbăta,

plătesc zeciuială bisericii, nu fac mai mult de o mie de pași în zi de Sabat... etc”. Isus Cristos afirmă răspicat că unul din ei (vameșul) în ziua aceea a fost mântuit, iar celălalt (fariseul) s-a osândit. De ce este osândit cel care e corect și-și plătește datoriile toate, cinstind Biserica și mergând regulat la slujbe? Pentru trufia lui. Pentru că se consideră mai bun decât toți ceilalți și se socotește îndreptățit pentru a fi mântuit.

Nu suntem siguri de mântuire prin propriile mijloace. Numai Dumnezeu dispune, El fiind singurul care știe să citească în sufletele noastre. Ne-ar trebui din când în când dioptrii pentru suflet, pentru a putea vedea mai limpede ceea ce nu se vede cu ochiul liber.

O autoare a cărei viață am parcurs-o în câteva ore a îndrăznit să-și aștearnă experiențele sale încă de când nu se născuse. Atu-ul ei este sinceritatea. Dacă sincerității ei i se răspunde cu sinceritate, înseamnă că s-a produs acea comuniune electivă pe undele freactice ale artei și se va putea închea un dialog constructiv. Dacă însă totul este luat în derizoriu, beneficiarul nu câștigă nimic din exercițiile de sinceritate ale autoarei.

Și totuși, Silvia Urlih a îndrăznit. A lăsat deoparte toate prejudecățile, și-a luat în mână condeiul și s-a așternut pe scris. De ce? Pentru că trecutul, prezentul și mai ales nesiguranța viitorului o asupreau prea mult. Și trebuia să se elibereze. Eliberarea s-a produs treptat, pe măsură ce înainta în scrierea cărții. Nu mai voia să țină nimic pentru sine. I se părea o impietate să agonisească, să teaurizeze stări, cuvinte și sentimente, numai pentru ea. Mai ales că avea de îndeplinit o misiune. O misiune este o sarcină pe care și-a asumat-o cu strângere de inimă, dar care curând a devenit o datorie morală, căreia i s-a dedicat.

Astfel s-a născut cartea „Viața de după viață” – crâmpie de vitraliu din care a alcătuit scene reale cu atât mai vii, cu cât erau mai neverosimile.

După ce-și derulează filmul vieții ca de pe un ecran, grăbită să nu se degradeze pelicula de

celuloid, Silvia Urlih vine spre final cu un nou Cod de prescripții și legi bazate pe propria experiență.

Cartea capătă astfel o tentă moralizatoare și pedagogică. Bine intenționată, cu fraze aproape stereotipe, autoarea îl îndeamnă pe cititor: eu am făcut așa... voi nu faceți ca mine.

Acest cod de legi autoimpuse începe cu verbul modal „a avea” legat de alte și alte verbe, la modul indicativ, timpul perfect compus, persoana întâia singular și-și desfășoară, precum dascălul de școală nouă, învățăturile morale: „Am învățat din greșeli,/ Am învățat din suferință,/ Am învățat să iubesc;/ Am învățat să dăruiesc,/ Am învățat să privesc cu detașare în trecut;/ Am învățat să-mi iubesc aproapele;/ Am învățat să nu invidiez, să nu urăsc./ Am învățat să-mi iubesc și să-mi respect copiii./ Am învățat să-mi doresc,/ Am învățat să visez și să lupt pentru a-mi finaliza visul.../ Am învățat să zbor liber, să fiu independentă, să-mi păstrez verticalitatea.../ Am învățat să mă fac respectată,/ Am învățat să fac și să spun doar ceea ce simt.

Cât de concludent conchide autoarea despre cartea proprie: „O viață într-o filă” - un poem tulburător care dezvăluie toate chinurile și încercările ei până la victoria de a putea triumfa asupra propriului eu, de a se învinge pe sine însăși și a deveni o femeie normală (din femeie cu handicap fizic și psihic), o femeie curajoasă, puternică, având o voință fermă, o femeie care trăiește pe propriile picioare (la propriu și la figurat), care știe ce vrea și care și-a înfruntat destinul și s-a ridicat deasupra tuturor piedicilor și vicisitudinilor ivite în cale, încă din fragedă vârstă. Pe toate le-a lăsat în urmă, s-a împăcat cu sine, s-a împăcat cu Dumnezeu și apoi cu oamenii. Acestea sunt treptele edificării sale: împăcarea cu sine, cu Dumnezeu și cu oamenii. Dacă ar fi procedat altfel, ar fi fost departe de perfecțiune. Cu toții suntem departe de perfecțiune, dar măcar tindem spre ea. Ne apropiem pas cu pas și ajungem aproape, aproape.

Faptul că Dumnezeu a înfăptuit o minune grăitoare prin ea, vindecând-o dintr-o boală incurabilă, este de domeniul nu numai al credinței, dar și al realității: vindecarea ei este un act vizibil, care nu mai are nevoie de nici o demonstrație. Și

totuși, pentru cine dorește demonstrații, autoarea poate veni cu probe reale. „Învățăturile Silviei Urlih către toți oamenii de bunăvoință” – alese, culese, însușite și deslușite, iar la sfârșit împărtășite sunt, de obicei, sub forma unor sloganuri sau lozinci, dintr-o școală pedagogică pentru părinți: ele sunt întrerupte de fraze confesive și apoi reluate, cu aceeași intensitate a comunicării. De fapt, ele sunt culese subliminal, din toată înțelepciunea biblică și din cea populară, zestre cu care ne-am pomenit de când ne știm. Nimic nou sub soare. Doar faptul că aplicăm aceste învățături la viață este meritoriu: „IUBIȚI-VĂ COPIII! Iubiți-i și arătați-le că-i iubiți! Nu vă cumpărați liniștea cu bani. (...) învățați să vă rugați cu inima și învățați să-L primiți în sufletul

vostru pe Dumnezeu... Fiecăruia dintre noi ni se pot întâmpla minuni. DESCHIDEȚI-VĂ INIMA ȘI PRIMIȚI IUBIREA DIVINĂ...”

Meritul incontestabil al cărții este acela că ea are un impact asupra cititorului. În ea te regăsești parțial, iar uneori până la identificare. Doar că nu ai avut curajul mărturisirii. Nici pe cel al trăirii. Silvia Urlih le-a avut pe amândouă. Și între ele Timpul meditării și al rugăciunii. Care e puntea de legătură, liantul între cei doi timpi. În care autoarea „a pictat cuvinte cu pana sufletului: „Am pictat cu aripa sufletului pe filele vieții, vremelnica mea trecere pe aici, printre muritori. Curând voi urca acolo unde sunt așteptată.”

Puterea gândului său a zămislit un noian de cuvinte. Preț de o carte, care nu are alt preț decât viața însăși.

A.B.C. și onirismul structural

Nastasia Savin
publicist

Leonid Dimov debutează cu placheta *Versuri* în anul 1966, la 39 de ani, marcând astfel „unul din momentele importante ale tentativei de esențializare – pe linia Ion Barbu – a lirismului românesc după 1944. Se mixează, în genere, pe onirism, pe exotisme (nu întâmplător poeziile lui L. D. evocă lumea portuară cu posibile plecări), pe cuvintele rarissime (adesea creații personale), pe sintagme și simboluri ermetice. În totalitatea lor,

poemele oferă viziuni stranii asupra realității, cu sensuri absconse. Nu o dată, însă, presupusul sens lipsește cu desăvârșire, poetul alunecând în pure sonorități bizare.”(1)

Leonid Dimov identifică patru principii ale „literaturii onirice”: „alterarea principiului cauză-efect”, „durerea, chinul dispar, ducând cu ele eticul cotidian, care este înlocuit cu o reevaluare-estetică implicită a oricărui element componistic, fie el încremenit ori în acțiune.” „În al treilea rând, extinderea fișcului până la vecinătatea dintre entitate și lege”, „pardosirea construcțiilor onirice cu mozaic extras din carierele memoriei” (2) pe care le regăsim și în creația sa, cum ar fi, spre exemplu, poezia *A.B.C.* de care ne vom ocupa mai departe.

Cu timpul, în literatura de specialitate, în locul sintagmei „grup oniric” s-a impus aceea de „onirism estetic” (structural). Acesta, privit din perspectivă categorială, se află în relație de antinomie cu liricul metaforizant și cu epicul bazat pe o simplă cauzalitate, distanțându-se de cel romantic, dar și de suprarealism, luându-și drept model mecanismele visului. Având drept criteriu un fenomen irațional, construiește în mod rațional o realitate similară visului, o literatură a spațiului și a timpului infinit.

Universul poeziei lui Leonid Dimov se structurează ca un spațiu al evaziunii spre infinit, ca un teritoriu al tuturor posibilităților de conviețuire. Dimov este un pictor care desenează o lume artificială, minuțios construită. Este o lume

asemănătoare cu cea a parnasienilor, dar nu există aceeași distanță, aceleași încremeniri ca la ei. Spre exemplu, poezia *Uluire*, din volumul *Versuri*, aduce o astfel de atmosferă în discuție, visul fiind o formă de compensație a existenței pierdute, un refugiu pentru evadarea din impasurile lumii reale: „*A voit în ape să nu pice/ Pasărea lovită de alice/ Și-a zburat peste mărimi campestre/ Până-n pragul camerei de zestre/ Unde-au pus-o degete ușoare/ Sus, pe perinile de ninsoare.*”

A.B.C. (7 Poeme, 1968), reprezintă un text reprezentativ pentru universul dimovian. Poemul se deschide cu o *Invocație* și este structurat în IX părți și 7 zile. În acest poem al călătoriei, al mării treceri, este creionat un univers miraculos, năucitor, în care granița dintre real și vis este suprimată, lectorul lăsându-se abandonat muzicalității inexprimabile, obținute prin jocul de cuvinte stranii, de rime rare, fiind și el implicat în „realizarea” operei.

Lectorul este invitat chiar din *Invocație* să se lase condus în lumea instanței lirice: „*Vino să stai oaspete brav/ Cenușiu, vegetativ și bolnav*”. Această inițiere se face din și prin perspectiva copilului uimit („*În spatele ochilor mei holbați*”) care privește la o lume plină de culoare, aflată mereu în schimbare: „*Să privim cum, pe toți, o curbă-i desparte/ Împleticiți peste dureri și moarte*”.

Prezentul și trecutul, fantasticul și realul sunt aduse prin contrapunere în discuție, rezultând un univers caracterizat prin câteva elemente definitorii care țin de un anton-pannesc spiritualizat, de oniric, de barocul expresionist, de suprarealism. Totul este susținut de detalii care trimit cu gândul la arta barocă. Poemul este structurat pe motivul lumii ca teatru cu a vieții ca vis, acestea desfășurându-se cinematografic în jurul câtorva scene importante. Spre exemplu, taclalele bătrânelor „*bunici ursitoare*” în mahala, călătoria cu tramvaiul, casa din mahala, odaia, strada etc.

Visul ia forma unui coșmar: „*Bolnav, în odaie zăceam/ Și cântam, și cântam și cântam/ Galben de poftă, epitalam.//Apoi, când mi se mai potoleau febra și afta...*”. Coordonatele reale ale spațiului existențial al mahalalei reprezintă textura pentru crearea unui univers imaginar, subliniindu-se componenta lucidă a actului de creație la care oniristii fac adeseori referiri. Elementele componente sunt preluate din diferite sfere: din lumea basmelor

Confluente culturale • Confluente culturale • Confluente culturale

(„Dinastii rânduind, de împărați,/ Spaimă jucând, albă cât aluna/ De-mult, lepădată pe-ntotdeauna”), din relicvele societății („Unghii, vertebre, falange/ Aduse pe Nil, pe Rio, pe Gange.”), din clipele dificile din istorie („Și tropot de cai cu carne sub piele/ Și muget de Asii rășfrânte-n testele”; „Mă joc cu briceagul. Mă joc cu fata/ De vizavi, ce deschide Istoria/ Să-i spun dac-avem Răscoala lui Horia”), din marile povești de iubire ale lumii („La Tristan ermitul, la calul lui blând/ Cu fustă neagră tivită cu aur”). La acestea se adaugă și elementele care au influențat arta românească („S-au grămădit apoi clădirile de școale/ Cu planuri înclinate și tuburi goale/ Suiiau atât de ascuțit în orizont/ Înviind Bizanțuri oglindite-n Pont/ Și-n sticla zorilor emanau teme/ Peste ghiozdanele cu crizanteme.”), dar și de inspirație religioasă („Ducându-l pe Iuda iscariotul”). Totul în acest spațiu, aflat între divin și terestru, între contingent și incontestant, pare a friza absurdul.

În partea dedicată zilelor Genezei, imaginile devin mult mai dinamice. Prin fața lectorului se succed frizerul, „cizmarul, radiofonistul, cowboyul/ Coborât (se schimbă filmul) de pe afiș/ Iată-i cum urcă și mă privesc pieziș”, Callipso, Hyeronimus Bosch, centauri care „dorm galopând ca orbeții/ Și-n somn văd din nou cum adânc se desfac/ Centauri în două: cal/ vârcolac”, taxatoare „xifozure tăind diafane/ Bilete vii, în dreptul rozului cord/ Bătând inegal, totdeauna spre nord”, Dumnezeu etc. Doar partea dedicată zilei repaosului Creatorului, Duminica, este una a dezagregării, a dezolării: „Tot mai jos se lasă cerul peste tot/ Traversează Statu-palmă-barbă-cot/ Ulița pustie, șanțul cu răgălii”. În această stranie defilare a personajelor, instanța poetică este spectator și actor, este visător și visat.

Planul terestru și cel ceresc sunt unite de mișcarea vehiculelor, a tramvaiului și a aeroplanului. În acest univers baroc, în acest bâlci, se manifestă predilecția pentru micile obiecte rotunde, cristaline, strălucitoare. La acestea concură și registrul lexical utilizat, de la termeni din domeniul arhitecturii, la cei referitoare la denumirile animalelor, la termenii din matematică, până la cuvinte rare sau creații proprii: „Veneau apoi, din țigla verzuie,/ Frontoane, cupole, țuguie/ Cu tridenți, cu flamingi de alamă/ (...)/ O! Cum pluteam, cu ele asemeni/ Cotind după colți, după cremeni/ Deși, când triumphi, când paralelogram/ Bolnav, în odaie zăceam/ Și cântam, și cântam și cântam/ Galben de poftă, epitalam.” (VII); „Suntem atât de sus, suntem atât de vopsiți/ Cu cârmâz din spirale de belemînți/ Că nu ne mai cunosc și foșnesc de teamă/ Pădurile de lepidodendroni.” (Sâmbătă). Cuvântul are forță creatoare. În cazul

poemului lui Dimov rima joacă un rol important. Ovid. S. Crohmălniceanu, afirma faptul că suprimarea acesteia ar elimina instantaneu magia. Rima permite stabilirea unor asocieri imprevizibile, atribuind narațiunii o muzică diafană, a visului, care transfigurează banalul: „Citește ce scrie, citește, citește,/ Se schingiuie cega strivită de clește/ Alunecă până-n fereastra deșartă/ Tricorn găurit de-o gânkanie moartă./ Împinge cotiga cu marfă devale/ Ieși-vom pe tubul crescut cu pumnale/ E încăntuneric, e pragul vrăjit,/ Privește, letargicul mag a murit.” (Sâmbătă).

Finalul poemului reia titlul format din primele litere ale alfabetului, accentuându-se ideea de început („O, ce durere neînțeleasă se întinde/ Peste chipie, peste burlane, peste tinde/ De ce doamne, de ce domnule, de ce/ S-a ivit în poartă A.B.C.?”). Ion Pop interpretează acest final deschis drept un nou început, prin care Leonid Dimov sugerează condiția poetului „de Sisif al miracolului!”. În acest poem, A.B.C., baladescul este utilizat într-o formulă personală. Este schițată o lume fabuloasă, o lume în care opulența și fastul se nasc din conștiința fragilității: „Ce să vă spun, doar că-nnoptase tare,/ Plecat-au toți cumetrii la culcare./ Cam rușinat, Atoatele, și mut/ Spre ziduri se făcuse nevăzut/ Și nu vândusem nici de-un crăițar,/ Ba paserile mele, prin bazar,/ Atât de triste creasta și-au plecat/ Că le-am lăsat în noapte și-am plecat.” (Joi).

În loc de concluzie, afirmăm faptul că poemul A.B.C. poate fi văzut ca fiind o sinteză de imagini ce au drept model visul. Cu fiecare vers se revelează onirismul poemului prin asocierile insolite de cuvinte, prin caracterul pictural al versurilor, prin narativitatea acestora.

Note:

1. I. C. Chițimia, Al. Dima, (coord.), Mircea Anghelescu, Dorina Grăsoiu, Emil Manu, Nicolae Mecu, Mihai Moraru, I. Opreșan, Despina Spireanu, *Dicționar cronologic, Literatura română*, Editura științifică și enciclopedică, București, 1979, p. 575.

2. Leonid Dimov, „În odaia Minotaurului. Încercare asupra artei onirice”, în Leonid Dimov, Dumitru Țepeneag, *Onirismul estetic*, Antologie de texte teoretice, interpretări critice și prefață de Marian Victor Buciu, Editura Curtea Veche, București, 2007, pp. 315-316.

Bibliografie selectivă

1. DIMOV, Leonid, *7 poeme*, Editura pentru Literatură, București, 1968.

2. POP, Ion, *Jocul poeziei. Eseuri*, Editura Cartea Românească, București, 1985.

Distrugerea, jefuirea și însușirea unor valori culturale

Laurențiu Onosă
avocat, Baroul Galați

Acest gen de infracțiune îl vom regăsi în Titlul XI al Codului penal, în cuprinsul articolului 360.

Patrimoniul artistic, cultural și științific al fiecărui popor constituie un tezaur inestimabil pentru omenire.

De-a lungul timpului, între oameni au existat diverse conflicte purtate pe diverse teme: conflicte cu caracter militar, purtate pentru acapararea de teritorii, de sclavi; conflicte

etnice; religioase etc., iar când aceste conflicte au depășit granițele unui stat, ele au fost consemnate de istorici.

Este știut faptul că orice conflict între două sau mai multe națiuni a avut drept consecință o gravă și ireparabilă vătămare a valorilor culturale, a vestigiilor istorice etc. Cum regula războiului era și este ca învingătorul să-și impună cultura, religia, obiceiurile etc., multe dovezi ale existenței și evoluției omenirii au dispărut pentru eternitate.

Legiuitorul român a încercat să protejeze patrimoniul cultural al Statului român prin pedepsirea, cu caracter penal, a tuturor faptelor de distrugere a valorilor culturale ale României, „fără necesitate militară”.

Această sintagmă din cuprinsul textului de lege face ca, teoretic, orice obiectiv cultural de interes național să fie protejat de lege contra distrugerii sub orice formă a monumentelor sau construcțiilor cu valoare artistică, istorică, arheologică, a bibliotecilor, arhivelor, muzeelor, operelor de artă, manuscriselor și în general orice valoare cu caracter cultural de pe teritoriile aflate sub ocupație militară.

Acest gen de infracțiune are ca obiect juridic special relațiile sociale referitoare la patrimoniul științific și cultural al unui popor, relații sociale care sunt grav vătămate și au consecințe asupra întregii omeniri.

Din analiza textului de lege distingem două tipuri de infracțiuni de sine stătătoare: distrugerea și jefuirea, iar obiectul material îl constituie oricare dintre valorile culturale.

Ca subiect activ al săvârșirii infracțiunii, legiuitorul nu cere ca făptuitorul să aibă o anumită calitate, deci fapta poate fi săvârșită de orice persoană, iar participăția penală la săvârșirea faptei este posibilă atât sub forma coautoratului, cât și sub forma instigării sau complicității. Nu

interesează sub acest aspect dacă autorii au primit ordin de la un superior, sau au avut o înțelegere prealabilă între ei.

Privită sub aspectul laturii obiective, această faptă penală se realizează sub forma unei acțiuni de distrugere, iar pentru ca fapta să fie incriminată este necesar ca acțiunea să fie săvârșită „fără necesitate militară”, chiar dacă textul de lege face o trimitere la un conflict militar, adică pe timp de război. Dar acest aspect face ca fapta să fie incriminată și fără a exista un război, adică să existe o ocupație militară.

Din punct de vedere al laturii subiective, fapta se săvârșește numai cu intenție, iar tentativa se pedepsește de lege.

Sancțiunea pe care legiuitorul a instituit-o este una dublă: sancțiunea principală este închisoarea de la 5 la 20 ani, iar sancțiunea complementară este interzicerea unor drepturi.

Când aceste valori sunt înlocuite într-un ritm alert, dar sigur, cu nonvalori, când violența este un mod de viață, când disprețul față de autorități și față de tot ce este bun și frumos constituie un real exemplu de urmat în societate, ne întrebăm retoric cine răspunde pentru distrugerea unor valori culturale?

Subfinanțarea în mod deliberat a instituțiilor de cultură, subfinanțarea atelierelor de depozitare, restaurare și valorificare a vestigiilor istorice și culturale constituie, din punctul meu de vedere, un nou mod de săvârșire a acestei infracțiuni. În acest fel, multe din manuscrise, opere de artă, imobile istorice – unele din ele retrocedate fraudulos – colecții de cărți, biblioteci, muzee etc., sunt supuse unui proces de degradare constantă sau distrugere efectivă. Pentru aceste atrocități, pe care astăzi le simțim din plin, cine se face vinovat și cine răspunde efectiv?

Limba unui popor, istoria unui popor sunt principalele etaloane de existență, iar când acestea sunt distruse în mod sistematic, acest popor nu mai există, el își pierde identitatea.

Cultura constituie patrimoniul identității unei națiuni, iar patrimoniul cultural constituie proprietatea naturală a națiunii însăși. Un fost consilier la Curtea de Casație, Constantin Eraclide, scria în „*Explicațiune teoretică și practică a Codului civil*”, încă din anul 1873 – după 8 ani de la intrarea în vigoare a primului Cod civil român cuvinte al căror înțeles apare și astăzi, în mod pregnant: „Unde proprietatea nu este protejată, se poate zice că acolo nu mai există societate posibilă și reîncepe barbaria”.

Luceafărul tuturor timpurilor comemorat la Galați

Sebastian Capră
bibliotecar, Biblioteca
„V.A. Urechia”

În calendarul ortodoxiei artistice românești, Eminescu este primul între sfinți, Iisus al poeziei noastre, marele mucenic al ei.

A respirat și s-a hrănit cu poezie. Ne-a oferit nouă, celor de-un neam cu el, paharul cu vin și azima, sângele și carnea lui, binecuvântând limba română care de la Eminescu s-a vorbit așa cum numai el a știut să ne facă să o vorbim.

De aceea, ziua de 15 iunie, ziua trecerii lui în eternitate, este cea mai sfântă comemorare din calendarul nostru cultural-artistic.

Ca în fiecare an, și în acesta așa de agitat, gălățenii cu aspirația spre frumos, sculptată în matricea lor spirituală, l-au comemorat după cum se cuvine.

Un rol deosebit și l-a asumat Biblioteca „V.A. Urechia” care, ca în fiecare an, sub genericul „Sub raza gândului etern” a organizat o suită de manifestări unanim apropiate de iubitorii de frumos din Galați.

Cu ocazia omagierii a 123 ani de la trecerea în eternitate a Poetului Nepereche a avut loc în parcul central ce-i poartă numele, un moment de reculegere și de aducere aminte intitulat „Omagiu lui Eminescu la statuie”. În cadrul evenimentului, au avut loc depuneri de flori de către oficialități, oameni de cultură, elevi, studenți, bibliotecari, manifestarea fiind moderată de prof. Zanfir Ilie, directorul Bibliotecii „V.A. Urechia”.

Urmașii săi spirituali, poeții gălățeni, l-au comemorat în maniera lor specifică în cadrul Salonului Literar „Axis Libri”, consacrandu-i lansarea volumului „Viața de după viață” a Silviei Urlih,

eveniment moderat de distinsul scriitor Theodor Parapiru, în prezența la fel de cunoscuților autori din Galați: Cezarina Adamescu, Mircea Marcel Petcu și de dincolo de hotarele județului, președintele Asociației Scriitorilor din Tulcea, Romeo Tarhon, redactor șef adjunct al Editurii Națiunea precum și criticii literari Floarea Necșoiu, Traian Chiricuță ș.a.

Sala „Mihai Eminescu” din cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia” a găzduit recitalul poetic „Lumea-i visul sufletului nostru” susținut de actori ai Teatrului Dramatic „Fani Tardini” - din lirica eminesciană și de poeți gălățeni - din lirica proprie. Au participat membri ai Uniunii Scriitorilor din România - Filiala Sud-Est, ai Societății Scriitorilor „Costache Negri”, elevi, studenți, alți iubitori de literatură și artă.

Ca în fiecare an, Galațiul a fost reprezentat și peste hotarele județului, în chiar locurile apropiate de sufletul artistului, la Botoșani, la festivalul de

poezie consacrat Eternului Poet – prin distinsul poet, și nu numai, Nicolae Sterian.

Nici locuitorii Tecuciului nu au rămas indiferenți față de acest eveniment. Rolul cel mai important i-a revenit Bibliotecii Municipale „Ștefan Petică” care a mobilizat pe cei mai apropiați sufletește de marele poet Mihai Eminescu, înfiorați de

frumusețea poeziilor de dragoste ale Nemuritorului.

Și cum destinul i-a unit într-un fel la bine și la rău atât în viață, cât și în eternitate, nu se putea ca numele lui Eminescu să nu fie asociat cu numele lui Caragiale – de la a cărui naștere se împlinesc 160 de ani și 100 de ani de când s-a stins din viață.

Eminescu și Caragiale s-au mai întâlnit astfel încă o dată, într-un arc peste vreme, în urbea noastră, spre a vorbi urmașilor despre dragostea pentru frumos și adevăr în expoziția organizată de Filiala Nr. 4 „Grigore Vieru” consacrată celor 2 mari scriitori.

Consfătuirea anuală a bibliotecarilor din bibliotecile publice ale județului Galați

Dafinoiu Spiridon
șef serviciu Resurse
umane, asistență de
specialitate, organizarea
muncii, Biblioteca
„V.A. Urechia”

Conform tradiției în primăvara fiecărui an se organizează întâlnirea de lucru cu toți bibliotecarii din județul Galați, prilej de raportare și dezbateră a activității din anul care s-a încheiat. În data de 20 aprilie 2012, s-a desfășurat **Consfătuirea județeană a bibliotecarilor din bibliotecile publice ale Județului Galați cu următoarea ordine de zi:**

- Realizări și perspective la Biblioteca „V.A. Urechia” - Prof. drd. Zanfir Ilie, managerul Bibliotecii „V.A. Urechia”;

- Lansarea unei noi linii de finanțare pentru bibliotecile publice de către Fundația IREX - *Echipa IREX, București;*

- Lectura publică în județul Galați - Prof. Dafinoiu Spiridon, șef serviciu Resurse Umane;

- Proiectul *Biblionet - lumea în biblioteca mea*, în bibliotecile publice din județul Galați - *Dediu Titina, BS, membru al echipei „Biblionet” a Bibliotecii „V.A. Urechia”.*

La lucrările Consfătuirii au participat reprezentanți ai Consiliului Județului Galați, bibliotecarii de la Biblioteca Universității „Dunărea de Jos” Galați, bibliotecarii din bibliotecile școlare precum și invitați de la Fundația IREX București.

Lucrările Consfătuirii au fost deschise de Prof. Ilie Zanfir, manager al Bibliotecii „V.A. Urechia” care într-un scurt dar sintetic discurs a prezentat realizările Bibliotecii Județene, subliniind preocuparea conducerii de a atinge și chiar depăși indicatorii de performanță propuși, așa după cum se menționează și în Programul de Management. Managerul Bibliotecii a subliniat rolul colectivului de bibliotecari ce a permis obiectivarea tuturor direcțiilor și activităților propuse, fapt ce a condus la situarea Bibliotecii „V.A. Urechia” în topul primilor 5 biblioteci județene în privința performanțelor obținute.

Toate acestea nu ar fi fost posibile fără o pregătire și perfecționare profesională continuă a personalului. Precizăm că în fiecare an mai mult de 50% din personal participă la diverse cursuri profesionale organizate de Centrul de Pregătire Profesională în Cultură (CPPC), de Asociația Națională a Bibliotecarilor și Bibliotecilor Publice din România, (ANBPR), precum și de alți operatori care oferă servicii de perfecționare profesională.

O altă problemă adusă la cunoștința participanților de prof. Ilie Zanfir a fost cea referitoare la **Proiectul *Biblionet - Lumea în Biblioteca mea***. A fost prezentată situația tuturor bibliotecilor publice din Județul Galați și runda în care au intrat. Au fost adresate felicitări bibliotecarilor pentru munca depusă și încurajate să participe la runda a 4-a ultimele biblioteci pentru a finaliza 100% dotarea cu aparatură de tehnologia informației și conectarea la Internet a tuturor bibliotecilor publice din Județul Galați.

Din partea Fundației IREX România, a participat la această Consfătuire doamna Luminița Petrescu, Grant Manager Programul *Biblionet* România. Aceasta a prezentat două noi linii de finanțare pentru bibliotecile publice.

Cele două linii de finanțare: «Idei de 15000+ lei» și «Idei de 4000+ lei» sunt destinate bibliotecilor județene și bibliotecilor locale care propun proiecte ce se adresează nevoilor comunității.

Prin aceste noi oportunități de finanțare («Idei de multe mii de lei»), programul *Biblionet* își propune să ajute la dezvoltarea durabilă a sistemului de biblioteci publice prin:

a) mărirea capacității de scriere și implementare de proiecte.

b) încurajarea de parteneriate și servicii noi în bibliotecă.

c) documentarea și replicarea celor mai de succes proiecte realizate.

„Idei de 15000+ lei” oferă finanțări pentru proiecte propuse de biblioteca județeană plus, cel puțin, patru biblioteci locale.

Prin „Idei de 4000+ lei”, sunt finanțate proiecte propuse de către bibliotecile locale.

Bibliotecile publice incluse în programul *Biblionet* pot aplica pentru cele 2 tipuri de finanțări cu începere de la 1 iunie 2012. Programul se va încheia la 31 decembrie 2013 și va cuprinde 3 runde de finanțare.

În fiecare rundă vor fi selectate și finanțate câte 4 proiecte de 15000+ lei și câte 6 proiecte de 4000+ lei, în total 30 de proiecte la nivel național.

Proiectele trimise trebuie să se încadreze în scopul și obiectivele noilor oportunități de finanțare „Idei de multe mii de lei”. Pot depune cereri de finanțare biblioteci județene și biblioteci locale care au primit donații de echipamente în cadrul programului *Biblionet*.

Consfătuirea și-a încheiat lucrările cu aprecieri de **Ziua Bibliotecarului**, sărbătorită în fiecare an la 23 aprilie.

Ziua Dunării – moment de sărbătoare pentru Biblioteca „V.A. Urechia”

Annual, în data de 29 iunie, se sărbătorește Ziua Dunării, prilej fericit pentru meleagurile dunărene de a celebra apele bătrânului fluviu prin manifestări culturale științifice, educative sau recreative de amploare.

Inițiată în anul 2004 de Comisia Internațională pentru Protecția Dunării, în urma semnării la Sofia, în data de 29 iunie 1994 a Convenției privind cooperarea pentru protecția și utilizarea durabilă a Fluviului Dunărea, sărbătoarea își propune să avertizeze societatea, prin manifestările organizate asupra problemelor ecologice, care afectează acest fluviu unic în Europa și a necesității depunerii tuturor eforturilor pentru protejarea și conservarea lui. Activitățile prilejuite de acest eveniment sunt menite să evidențieze importanța economică și socială a Dunării, rolul crucial pe care l-a jucat marele fluviu în dezvoltarea politică, socială, economică și culturală a Europei în general și a teritoriilor pe care le traversează în mod deosebit, precum și să atragă atenția membrilor comunităților situate de-a lungul fluviului și nu numai, asupra responsabilității față de menținerea la anumite standarde de ape.

România, ultimul stat pe care Dunărea îl parcurge înainte de vărsarea în mare, se alătură demersurilor comune desfășurate în vederea realizării acestui obiectiv mareț, prin activități anuale ample dedicate celebrării marelui fluviu, efectuate cu scopul de a marca dorința privind cooperarea pentru protejarea, conservarea și utilizarea eficientă și durabilă a Dunării. Anul acesta manifestările s-au derulat sub genericul „Fii activ pentru Dunăre”, într-o atmosferă de mare sărbătoare, fiind prilej de bucurie pentru locuitorii de pe malurile fluviului.

Galațiul a marcat evenimentul printr-o serie de acțiuni organizate de instituțiile culturale în colaborare cu autoritățile locale. Ca și în anii anteriori, Biblioteca „V.A. Urechia”, instituție de importanță majoră pentru peisajul cultural gălățean, s-a implicat activ în demersul inițiat de teritoriile dunărene prin organizarea de manifestări culturale dedicate celebrării apelor marelui fluviu care a influențat de-a lungul timpului în mod semnificativ dezvoltarea urbei noastre pe toate planurile.

Programul manifestărilor a inclus organizarea în perioada 26-29 iulie a două expoziții documentare vernisate la Universitatea de Stat „B.P. Hasdeu” Cahul din Republica Moldova: „Dunărea – istorie și iconografie”, unde au fost promovate și valorificate exponate valoroase din colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia”, reproduceri ale unor litografii și hărți foarte vechi și „Dunărea – eternul fluviu”, cuprinzând resurse de tip carte cu tematică

dunăreană din colecțiile instituției noastre. Evenimentele au avut loc în cadrul celei de-a treia ediții a Conferinței științifice „Dunărea – Axă de identitate europeană”, organizată la inițiativa Universității „Danubius” din Galați.

La sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”, cei care au pășit pragul acestui lăcaș de cultură au fost încântați să admire expoziția de carte intitulată „Farmecul Dunării – istorie și contemporaneitate”, precum și microexpoziția „Mihail Drăghicescu – Viața și opera”, realizate cu documente din colecțiile proprii.

În data de 29 iunie, Biblioteca „V.A. Urechia” a organizat, cu ocazia Zilei Dunării, un seminar cu privire la viața și activitatea domnului Mihail Drăghicescu, ofițer de marină și cartograf, profesor și director al Școlii Copiilor de Marină din Galați, cel care a elaborat în anul 1884 prima hartă românească a Dunării, folosită în marină până în anul 1904 și a care a reprezentat punctul de plecare al *Rutierei Dunării*, editată în 1915.

În cadrul seminarului, la care au participat personalități culturale gălățene, istorici, naualiști, elevi, studenți, bibliotecari și alți iubitori de cultură, a fost lansat volumul „Istoricul principalelor puncte pe Dunăre de la Gura Tisei până la Mare și pe Coastele Mării de la Varna la Odessa”, editat la București în anul 1943, în care autorul, locotenent-colonel Mihail Drăghicescu, își introduce cititorii în istoria marinei românești, dar și în cea a poporului nostru.

Prezentarea volumului a fost realizată de colega noastră Leonica Roman, care a subliniat valoarea deosebită a operei atât pentru marinari, cât și pentru oamenii de cultură, dar mai ales pentru cercetători, fiind cu atât mai remarcabilă cu cât în vremea în care a fost scrisă, în România nu exista marină națională.

Pe marginea lucrării au susținut alocuțiuni personalități din cadrul Universității „Dunărea de Jos” Galați - domnul lector univ. dr. Cătălin Enică de la Facultatea de Litere, domnul conf. univ. dr. Ivan Ivlampie, decanul Facultății de Istorie – și domnul Maximilian Popescu-Vella, scriitor.

Seminarul s-a încheiat cu un recital poetic dedicat Dunării - „leagăn de cultură și civilizație”, sursă de inspirație pentru artiști, scriitori și compozitori - susținut de colegile noastre, Cătălina Șoltuz și Dana Pruteanu.

Ziua Dunării, „sărbătoarea de suflet” a locuitorilor de pe malurile Dunării, va reprezenta permanent un prilej de a aduce un cald omagiu bătrânului fluviu care ne definește ca civilizație și fără de care urbea noastră nu ar exista.

La mulți ani, curați, limpezi și prosperi, iubită Dunăre!

Redacția AXIS LIBRI

Eveniment memorabil

Inaugurarea noului sediu al Bibliotecii Naționale a României

În București, a fost inaugurat noul edificiu al Bibliotecii Naționale a României, luni, 23 aprilie 2012. Amfitrioni, autorități, cărturari și politicieni au exprimat mulțumirea că, în capitală, există un centru corespunzător și reprezentativ („templu”, „locaș”) dedicat Cărții. Locul este impresionant, cu spații generoase, adaptate studiului și manifestărilor culturale, precum și funcționării depozitului de carte. Undeva, într-o aripă a clădirii (stânga, dreapta, depinde din ce parte o privești), printr-o intrare discretă, se ajunge la Ministerul Culturii. Foarte bine! Fiindcă ministerele zboară, iar cele scrise, rămân (scripta manent)!

Prim-plan cu Biblioteca „V.A. Urechia” Galați,
de colecție culturală

Marti, 24 aprilie 2012, în impozantul sediu al Bibliotecii Naționale a României s-au desfășurat activități pe tema rolului culturii în viața societății. Zece biblioteci județene au adresat saluturi de întâmpinare, însoțite de urări pentru Biblioteca Națională și au prezentat rezultate ale muncii lor în teritoriul propriu.

Biblioteca „V.A. Urechia” din Galați a fost lider incontestabil prin expunerea superlativă a conducătorului său, prof. Zanfir Ilie. După evocarea fondatorului instituției - cărturarul, academicianul și omul politic V.A. Urechia - și după trecerea în revistă a filialelor înființate și tutelate în țară și în teritoriile de limbă română din Republica Moldova și Ucraina, a urmat înfățișarea detaliată a Brandului AXIS LIBRI, realizare excepțională în cultura gălățeană și națională, prin componentele sale: revistă trimestrială (nr. 15), salon literar (săptămânal), editură (peste 60 de titluri), târg național de carte (a patra ediție, mai 2012), minilibrărie.

Prestația gălățeană a fost încununată cu o ediție specială a Salonului Literar AXIS LIBRI, moderată de dl. Zanfir Ilie, în cadrul căreia au fost prezentate

cărțile: „Dicționar Enciclopedic de Expresii Celebre” de Theodor Parapiru, „Jurnale” (vol. I Halucinația ideatică și vol. II Semenul uitat) și „Poezia lui Lucian Blaga și gândirea mitică” de Constantin Fântâneru. Au vorbit cu profesionalism exegetic despre lucrări d-nele Mia Bararu, Dorina Bălan (de la BVAU) și domnii Lucian Pricop, director Editura Comunicare.ro, Valentin Ajder, director Editura Eikon, Cătălin Bordeianu, director Bibl. Jud. „Gh. Asachi”, Iași. O

numeroasă delegație formată din angajați ai Bibliotecii „V.A. Urechia” a participat activ (stand de cărți, materiale ilustrative) la reușita de excepție a întregii activități. Aplauze, aprecieri unanim elogioase, felicitări din toate părțile.

În ansamblu, a fost un Galați de splendidă colecție culturală.

Redacția Dominus

Școala de vară pentru copii și tineret „Evrika! Pot să creez!”

Vineri, 3 august 2012, s-a încheiat programul Școlii de vară pentru copii și tineri intitulat „Evrika! Pot să creez. Introducere în proprietatea industrială”, demarat în prima zi a lunii în curs. Axat pe problematica proprietății industriale, într-un mod adaptat pentru copii și adolescenți, programul a oferit două zile de curs intensiv despre brevete de invenție, mărci de fabricație și de comerț, design sau desene industriale și modele. Lectorii de la *Oficiul de Stat pentru Invenții și Mărci*, Adina Ciurea, Silvia Filip și Mitrița Hahuie, însoțiți de coordonatoarea de program Carmen Lazăr, s-au achitat cu brio de misiunea de a face inteligibilă gama de cunoștințe din domeniul proprietății industriale, componentă a proprietății intelectuale. Cursul a fost îmbogățit cu lecțiile practice despre instrumentele de informare în bibliotecă, oferite de formatorii Bibliotecii „V.A. Urechia”, Letiția Buruiană, Violeta Moraru, Dorina Bălan și Catrina Căluian.

Ultima zi a prilejuit celor din grupa copiilor o vizită la *Parcul de Tehnologie a Informației*, unde au fost întâmpinați de reprezentantul gazdă, în persoana dlui director Constantin Tacea, dialogul cu invitații speciali: Bogdan Cocu, de la *Wind River Systems*, cu reprezentantul Dan Pușcașu, consilier și avocat, de la firma *Loyal Partners*, dar și cu alți specialiști în IT ai unor firme producătoare de softuri. Programul zilei s-a încheiat pentru cei mici cu acordarea de diplome, DVD-uri și CD-uri cu materiale informative de profil.

Concomitent, la Sediul Bibliotecii „V.A. Urechia”, Sala „Mihai Eminescu”, a avut loc programul „Afacerile și proprietatea industrială”, realizat cu sprijinul *Centrului Enterprise Europe Network*, din cadrul *Camerei de Comerț și Industrie Galați*, reprezentată de Aura Munteanu. Întâlnirea a fost moderată de Adina Ciurea, reprezentanta OSIM. Tinerii participanți la curs au avut oportunitatea de

a afla despre parteneriate și rețele din domeniu, dar și despre unele povești de succes în antreprenoriatul bazat pe invenții și mărci. Au fost prezenți cu exemplificări din activitatea proprie firmele: *ADEVENTS*, *Speed Motor*, *ROMEST MBG*, *EuroGrup Construct*, *IPA*, *Piraeus Bank*, *S.C. Moniconstruct SRL*, *AFDJRA*, *SC STEP Consulting SRL*, *CDIMM (Brăila)*, *Trainov Galați*, *Patronatul Tinerilor Întreprinzători pentru Regiunea Sud-Est*, *Asociația „Job” Galați* – prin Dan Busuioc (autorul expozițiilor din Sala „Mihai Eminescu” și al ansamblului din curtea Bibliotecii), precum și inventatori seniori de renume, precum Victor Constantinescu (din Brăila) sau Pop

Dragomir. Din partea Consiliului Județean Galați au participat Laura Teodoru, de la compartimentul Relații Publice, și Alexandra Teodorescu, de la Direcția de Dezvoltare Regională. De asemenea, cursanții au primit diplome, materiale informative din partea

organizatorilor, precum și îndemnuri de a fi creativi și activi adresate de inventatorii prezenți și de Radu Oprea, reprezentantul *Patronatului Tinerilor Întreprinzători din Regiunea Sud-Est*. Letiția Buruiană, director adjunct la Biblioteca „V.A. Urechia” i-a asigurat pe cei interesați că instituția va pune la dispoziție orice informație oferită

de OSIM prin intermediul *Centrului de Informare Comunitară* al instituției, reprezentat de Ioana Chicu.

Succesul școlii de vară a fost atins atât prin numărul de participanți înregistrați, 38 de tineri și 51 de copii, dintre care cei mai mulți frecventează, în mod curent, cluburile de vacanță organizate în cadrul Bibliotecii „V.A. Urechia”, coordonate de Maricica Târălă-Sava și Violeta Opaț, dar și prin interesul deosebit pe care l-au manifestat în cadrul orelor de curs și la întâlnirile cu specialiștii, sperând cu toții la o continuare a acestui program într-o ediție viitoare.

Redacția AXIS LIBRI

Clubul de vacanță - Clubul Curioșilor 2012

Program educațional – recreativ

**Maricica
Târălă-Sava**

Șef birou, Împrumut la
Domiciliu pentru copii
Biblioteca „V.A. Urechia”

Clubul de vacanță organizat de Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” în fiecare an, în perioada vacanței de vară a devenit deja cunoscut în comunitate, fiind la al patrulea an de desfășurare. La **Clubului curioșilor** au participat peste 500 de copii cu vârsta de până la 14 ani, care au petrecut o vară fierbinte împreună cu bibliotecarele Secției pentru copii, cu cadrele didactice, voluntare în

cadrul clubului și cu invitații speciali implicați în activitățile propuse. Întâlnirile au avut loc miercuri, între orele 10,00-12,00 în perioada 18 iulie – 15 septembrie 2012. Activitățile clubului din acest an au atras un număr mare de participanți, în jur de 100 la fiecare întâlnire. Au participat elevi de la Școlile Gimnaziale nr. 2, nr. 3, nr. 5, nr. 11, nr. 12, nr. 16, nr. 17, nr. 18, nr. 22, nr. 25, nr. 26, nr. 28, nr. 29, nr. 38, nr. 40, Colegiul Național „Vasile Alecsandri”, Liceul de Artă „Dimitrie Cuclin”, Liceul Sportiv și Grupul Școlar „Paul Bujor” din Berești. Deschiderea oficială a Clubului de vacanță s-a realizat pe data de 18 iulie 2012 prin cuvântul de deschidere al directorului instituției, prof. Zanfîr Ilie în prezența unei numeroase asistențe. Cel mai emoționant moment al primei întâlniri a fost primirea legitimațiilor de membri ai Clubului Curioșilor. Printre acțiunile programate și realizate în cadrul programului educațional-recreativ pentru copii menționăm: vernisajul expoziției de desene „Voluntariada copiilor 2012”, concursul „Rețeta bunicii” (cu

prezentarea și premiera celor mai bune rețete culinare); lecția demonstrativă susținută de membrii Asociației cultural-sportive „DAO KAN”, condusă de instructor Tudor Valentin. Copiii au fost încântați să învețe să salute și să numere până la 10 în limba japoneză, să-și prezinte propriile medalii obținute de-a lungul timpului și să se întrecă în adevăratul sport al minții – șahul; prezentarea interactivă privind siguranța copiilor pe Internet și prevenirea victimizării copiilor, cu participarea domnului Adrian Dura, comisar șef al IJP Galați; ora de pictură cu prof. Lenuța Bâzu; lectură publică în Parcul „Viva” de pe Faleza superioară; concursuri interactive, impresii de lectură din cartea de vacanță; povestirea unor întâmplări deosebite și multe alte activități care au avut ca principal obiectiv cartea. Interesante și atractive au fost cursurile școlii de vară organizate în cadrul bibliotecii noastre de reprezentanții Oficiului de Stat pentru Invenții și Mărci. Copiii au învățat ce este OSIM, ce înseamnă brevetul de invenție, marca de fabrică și de comerț, au avut loc întâlniri cu antreprenori, inventatori și

reprezentanți de la Camera de Comerț și Industrie Galați. De asemenea biblioteca a oferit posibilitatea doritorilor de a se înscrie în activitatea de voluntariat în cadrul secțiilor de împrumut, anul acesta fiind cel mai mare număr de doritori, atât copii, cât și adolescenți. În general, activitățile Clubului de vacanță s-au desfășurat

în curtea Bibliotecii, dar și în cadrul Secției pentru copii, în Sala „Mihai Eminescu” și în parcurile pentru copii din oraș. La ultima întâlnire, cei mai fideli „curioși” au primit diplome și cărți din partea organizatorilor. Le dorim tuturor membrilor Clubului Curioșilor succes în noul an școlar și sperăm că vor rămâne cei mai fideli cititori ai Bibliotecii „V.A. Urechia” din Galați.

Clubul de vacanță - Cafeneaua culturală 2012

Joia la ora 10⁰⁰, la Cafenea!

Violeta Opaș

Șef birou, Împrumut la Domiciliu pentru adulți
Biblioteca „V.A. Urechia”

în general, să încurajăm tinerii să-și dezvolte creativitatea și caracterul.

A fost un bun prilej pentru adolescenți de a socializa la o cafea sau un ceai, a discuta despre carieră, muzică, cărți, călătorii, prietenie, iubire.

Am învățat unii de la alții și ne-am distrat împreună, în curtea Bibliotecii sau la foisorul de pe faleza Dunării!

Una din temele discuțiilor din această vară, pe lângă rubricile permanente: *Propunere de lectură și Obișnuința binelui și a frumosului în viața mea*, a fost Omul pe care uităm să-l iubim. Alexandra, o adolescentă frumoasă și fâșneată, elevă la Colegiul Național „A.I. Cuza”, ne-a citit un scurt eseu emoționant pe aceasta temă, în care redescoperim sufletul adolescentului de pretutindeni, din care redau un fragment:

„Stăteam zilele trecute, gândindu-mă ce aș putea să scriu legat de această temă, care la început mi s-a părut inabordabilă. Ce aș putea să zic despre așa ceva? Îmi spuneam. Așa că am început să acord puțină atenție celor din jurul meu: iubitelui meu, amicilor, iar în cele din urmă, familiei, sperând să-mi vină vreo idee interesantă.

Atunci mi-am dat seama. În ziua de astăzi, lumea uită să acorde atenție familiei, oamenilor apropiați în general și uită să-i iubească, îndreptându-și atenția către cei care poate nu merită la fel de mult.

Adolescent fiind, ești deja obișnuit cu dragostea necondiționată a părinților, care vor fi mereu acolo pentru tine, și îți îndrepti atenția către prieteni. Pentru a avea prieteni, trebuie să le câștigi întâi

încrederea, apoi să le arăți că ești demn de ea, și în tot procesul acesta, uităm de părinți, deoarece ei sunt deja ai noștri, nu trebuie să muncim ca să ne iubească. Dragoste și prezența necondiționată ne oferă! Iar noi, obișnuiți cu așa ceva, uităm să-i apreciem și să-i răsplătim cu dragostea pe care o merită de drept. Și încet, încet, ei continuă să-și facă treaba, iar noi, datorită crizelor adolescentine sau căutărilor de sine, ne îndreptăm atenția către prieteni, din dorința de a fi acceptați și ratăm în felul acesta o plimbare cu părinții sau fratele, sau o seară de film cu mama, sau un joc de fotbal cu tata.

Îmi dau seama că nu prețuim cu adevărat o persoană, decât atunci când nu mai face parte din viața noastră.”

Și celelalte teme care au constituit subiectul celorlalte întâlniri au fost pe sufletul participanților, dovadă fiind impresiile pe care le-au notat în jurnalul Clubului de vacanță, din care redau câteva:

- „...Clubul de vacanță oferă posibilitatea și creează un cadru perfect unde adolescenții să-și descopere personalitatea, să socializeze și să observe fiecare că nu e ciudat sau singur pe lume” (Cătălin, Seminarul Teologic „Sfântul Andrei”);

- „...am rămas plăcut impresionat de această nouă experiență, de numărul mare de participanți și totodată de momentele artistice” (Florin Cristian, CNVA);

- „...întâlnirile au fost deosebit de interesante; sugestii: dansuri grecești” (Victor, CNVA);

- „...Fiecare întâlnire îmi place din ce în ce mai mult. Atmosfera a fost minunată!” (Andreea, CNVA);

- „...e un proiect interesant pentru adolescenții plictisiți de casă, mare, munte și care-și doresc ceva nou” (Ionela,

Colegiul Economic);

- „...întâlnirile în cadrul Cafenelei au reprezentat patru ore inedite. Mă bucur să cunosc oameni cu aceleași interese și să fac ceva diferit în fiecare săptămână” (Ruxandra, CNVA);

- „...ziua de azi a fost una specială” (Anca, CNVA);

- „...Clubul de vacanță reprezintă o sursă de afirmare, dar totodată un nucleu de informații prețioase” (Mircea, CNVA);

- „...a fost o nouă experiență haioasă” (Laura, Lic. Sfânta Maria).

Scopul oricărei călătorii spirituale este acela de a te întoarce mai bun, mai înțelept, mai deschis spre orizontul infinit al umanității. Călătoria noastră este la început și credem că suntem pe drumul cel bun!

Un gând bun tuturor!

70 de ani în linia întâi

Viorel Dinescu
profesor, scriitor

Pe acad. Mihai Cimpoi l-am comparat întotdeauna cu Ceahlăul, așa cum era numit în zilele lui și Mihail Sadoveanu, ambii fiind caracterizați de o masivitate deosebită atât la propriu cât și la figurat. Totodată ei reprezentau și niște cariatide ale culturii românești, niște repere după care ar fi bine să se orienteze și cei care își întemeiază arta lor poetică după modele de trei parale importate de pe întreg mapamondul.

Personalitatea lui Mihai Cimpoi s-a impus în toată aria limbii române întrucât problemele pe care le-a abordat au fost întotdeauna probleme de fond și de o indubitabilă actualitate. Ne gândim, de exemplu, la masiva lui lucrare „Centrul și marginea”, care vine să pună la punct pretențiile unor mici autori din Capitală de a se lansa pe firmamentul culturii române numai negându-și originea provincială și lansându-se cu buletin

de București. Enormă greșală, fiindcă dacă facem un cât de superficial tur de orizont vom observa cu ușurință că actorii se nasc în provincie și mor în Capitală. În aceste zile de bilanț cultural, când acad. Mihai Cimpoi împlinește vârsta de 70 de ani ar

fi, poate, cazul ca oficialitățile de la București să-i ofere un spațiu mai larg în publicațiile de profil, menționându-se mai ales faptul că printre comentatorii unor creații actuale, Mihai Cimpoi se manifestă ca un veritabil și temeinic filosof al culturii, calitate pe care nu mulți recenzenți de carte din țara noastră o cultivă cu rezultate notabile.

Cunoscător perfect al tuturor subtilităților limbii noastre românești, dar atent și la noile stadii de dezvoltare ale culturii europene, profesorul și

scriitorul Mihai Cimpoi nu a fost doar un „șoarece de bibliotecă” preocupat numai de dezvoltarea propriilor sale teorii, ci s-a dovedit a fi și un om de acțiune asemenea celor mai mulți dintre scriitorii basarabeni din mult încercata zonă istorică a limbii române, organizând și luând parte nemărginit la numeroase discuții și simpozioane menite să aducă în prim plan valorile inestimabile ale vorbirii și ale gândirii autohtone, una și nedespărțită în toate regiunile în care populația română și-a dezvoltat aptitudinile creatoare. Sunt mulți dintre autorii din Basarabia, dar și din afara ei, care au beneficiat de competența indiscutabilă a maestrului, care nu este doar un fin observator și analist al domeniului căruia i s-a consacrat, ci este și un excelent pedagog și exemplu personal pentru toți scriitorii dintre Tisa și Nistru și poate și din alte zone.

Semnatarul acestei rubrici, el însuși, de câte ori a avut ocazia să aibă o discuție sau să ia un interviu s-a considerat un reporter privilegiat. În fața unui adevărat Ceahlău de erudiție și înțelepciune românească, care știe să călăuzească analiza unor probleme de cultură și filozofie

pe fâgașul cel mai profitabil pentru cititorul bine intenționat.

Suntem convinși că momentul împlinirii a 70 de ani nu este decât o etapă în creația academicianului Mihai Cimpoi, acesta dovedind o vitalitate și o putere de înțelegere proverbială, calități care îi vor permite să ne ofere și pe viitor lucrări de importanță vitală pentru întreaga literatură de limbă română.

Îi urăm și noi, alături, de numeroșii săi cititori din țară și din străinătate, ani mulți și fericiți, multă sănătate și putere de muncă și întreaga încredere în capacitatea poporului român de a se regenera și de a dăinui prin cultura noastră națională specifică oamenilor acestor antice meleaguri.

La mulți ani, maestre!

Elegie cu parfum catalogat - 27 de ani bibliotecar

Georgeta Susanu
bibliotecar, Biblioteca
Universității
„Dunărea de Jos”

Fără a-ți cere permisiunea voi renunța la pronumele de reverență și mă voi adresa simplu și vibrant: DRAGA NOASTRĂ COLEGĂ NIȚU NICOLETA.

Iată că am ajuns și aici când tu pleci și vei lua cu tine o fărâcă din sufletul nostru, lăsând în urmă un mănunchi de fete inimoase care, cu toate am avut de învățat de la tine.

Am învățat că profesionalismul se dobândește în timp, însă cu dragostea de carte te naști.

Am învățat că un zâmbet la momentul oportun netezește pliurile din suflet, iar o ironie subtilă spusă când trebuie face să roșească exact acea persoană care, chiar dacă nu a fost nominalizată a știut că ei îi este adresată.

Am învățat că o doamnă poartă pălărie și tocuri și când e tristă sau afară plouă, dar și atunci când îi înmuguresc zarzări în priviri.

Pentru toate acestea noi îți mulțumim. Suntem mai bogați și nici nu trebuie să plătim impozit acestor daruri, trebuie doar să știm să ne bucurăm. Draga noastră colegă, ne-a venit rândul să te catalogăm și să-ți eliberăm un nou permis de utilizator. Vei utiliza noua etapă a vieții în calitate de bunică cochetă și năstrușnică așa cum te știm, nutrind speranța secretă că nu vei uita de noi.

Cu siguranță, nu de fiecare dată te-am făcut să zâmbești, poate au fost momente când ne-ai fi

muștruluit cu simț de răspundere. Ei și ce! Nici Creangă nu a fost ascultător și uite ce geniu a ieșit. Însă tu, draga noastră colegă ai avut răbdare și ne-ai clasificat, indexat și catalogat cu o finețe demnă de un psiholog.

Și, iarăși, cu emoție îți mulțumim!

În rarele agape „tovărășești” ne vom gândi la exuberanța și naturalețea ta care topea aerul scortșos al unora dintre noi. Fără tine, nu va mai fi la fel...

Fie ca zilele să-ți fie senine, să ne păstrezi o amintire duioasă și închei în stilul unor veritabile bibliotecare iubitoare de ...slovă:

„Ce suntem noi?
Dacă nu amestecul sublim
De cântec și zbor
De privighetoare și idee
De aurul zorilor
Și arama asfințitului...”

Conferința Națională a ABR Galați, 29-31 august, 2012

La sfârșitul lunii august 2012, orașul Galați va fi gazda unui important eveniment din domeniul biblioteconomiei și științei informării - cea de-a XXIII-a Conferință Națională a Asociației Bibliotecarilor din România, cu tema „BIBLIOTECA – TRADIȚIE ȘI INOVARE”.

Tematica abordată este de un real interes pentru bibliotecari și nu numai, motiv pentru care și-au anunțat participarea peste 250 de persoane – specialiști din toate tipurile de biblioteci, profesori universitari, precum și alte persoane, reprezentând diverse instituții sau structuri culturale și infodocumentare.

Întrunirile din cadrul diviziunilor vor avea ca obiect susținerea a cca 5 lucrări, printre care: The solution for any library; Dezvoltarea competenței de comunicare la bibliotecarii școlari; Particularități ale activității bibliotecilor specializate.

La întrunirile celor 13 secțiuni, vor fi prezentate aproximativ 40 de lucrări, dintre care amintim: Împrumutul interbibliotecar, un imperativ al prezentului; Împrumutul bibliotecar fără frontiere; Cercetări privind agenții nocivi identificați în

mediile de bibliotecă și riscurile prezenței acestora în colecții; Tutoriale de cultura informației; Ce înseamnă plagiat?; Cultura informației, disciplină obligatorie în învățământul superior: propunere a fișei disciplinei; Abilități de cultura informației dobândite în perioada studiilor universitare: valorificarea lor la elaborarea lucrării de licență; Cultura informației - modelul finlandez; Trofeul dascălilor; Biblioteca de altădată: lingviști și filologi bibliotecari; Tehnici pedagogice în biblioteca Bistrița; Zona O - zona formei conținutului și a tipului de suport; Corespondența ISBD-FRBR pentru seriale; Procesul de peer-review în evaluarea publicațiilor seriale științifice; Afișul: importanță, tradiție, viitor; Prezervarea digitală: tipologie, obiective, beneficii; CDI în noul context educațional; CDI - laboratorul de idei; Identitate și imagine în comunitate; CDI - oază de lectură și cultură.

În speranța că v-a trezit interes măcar una dintre lucrările enumerate, vă așteptăm la cel mai însemnat eveniment științific care se va desfășura în acest an în domeniul biblioteconomic!

Comunicat de presă

Asociația Bibliotecarilor din România împreună cu Biblioteca Județeană „V.A.Urechia” și Universitatea „Dunărea de Jos” organizează la Galați, în perioada 29-31 august 2012, cea de-a XXIII-a Conferință Națională, cu tema:

BIBLIOTECA – TRADIȚIE ȘI INOVARE

La evenimentul profesional care se desfășoară anual, urmează să participe reprezentanți ai Ministerului Educației, Cercetării, Tineretului și Sportului, ai Ministerului Culturii și Patrimoniului Național, ai autorităților centrale și locale, ai altor asociații profesionale, precum și bibliotecari din țară și din străinătate.

Lucrările prezentate vor fi studii ale diverselor aspecte biblioteconomice bazate pe investigație și cercetare din perspectiva binomului bibliotecă

- societatea cunoașterii, pornind de la tradiție și inovare.

Evenimentul va fi găzduit de Universitatea „Dunărea de Jos”, deschiderea oficială urmând a avea loc la ora 9:00 în sala de festivități a Universității - „Aula Magna” (Str. Domnească nr. 111, Galați) - iar lucrările Conferinței la Facultatea de Mecanică, Corpul D, parter și etaj.

Programul Conferinței este disponibil la adresele: <http://www.lib.ugal.ro>, www.bvau.ro și <http://www.abr.org.ro>.

Prof. Zanfir Ilie,
Director al Bibliotecii Județene
„V.A. Urechia” Galați

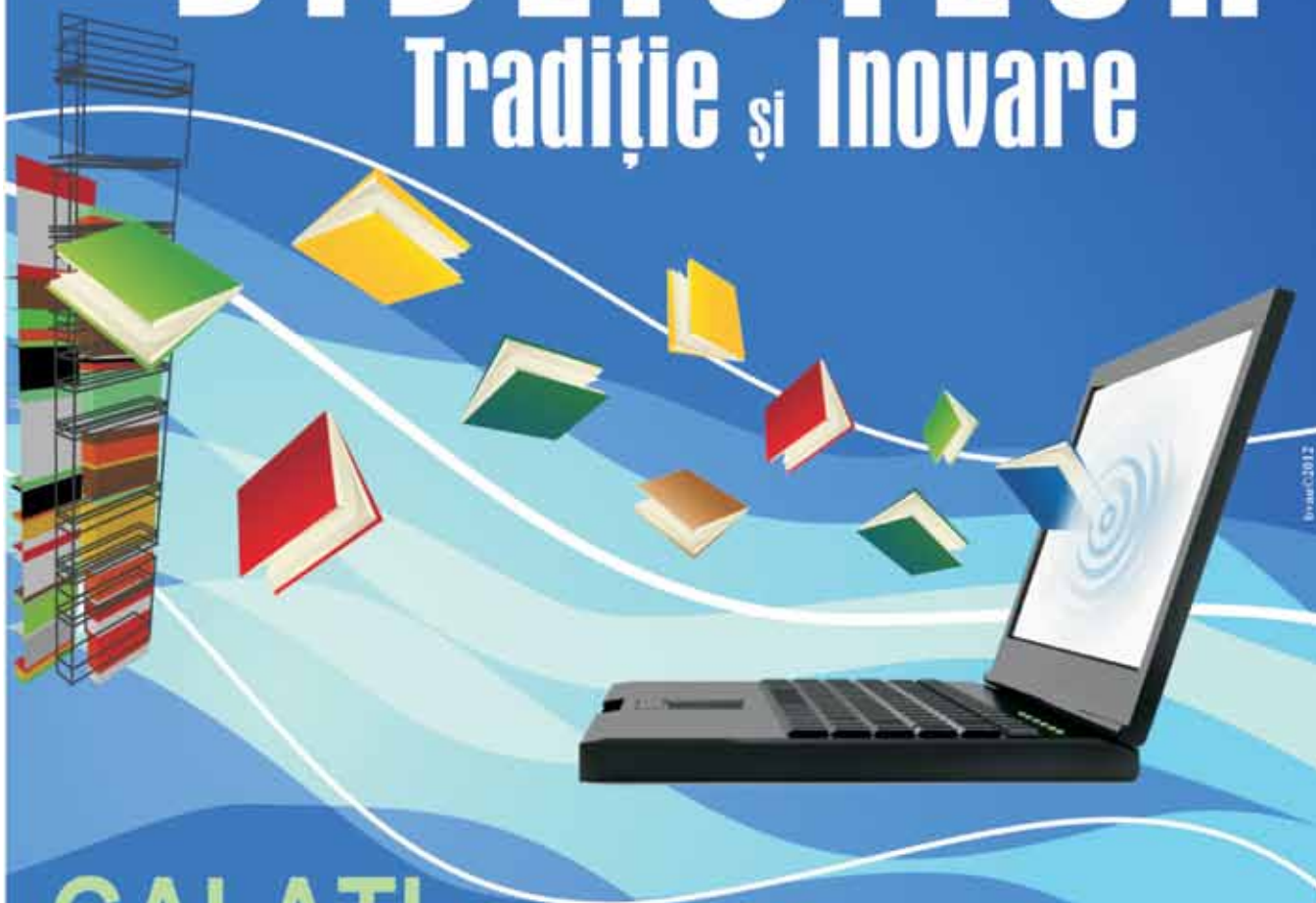
CONFERINȚA NAȚIONALĂ

Asociației
Bibliotecarilor din
România

Ediția a XXIII-a

BIBLIOTECA

Tradiție și Inovare

GALAȚI
29 - 31 august
2012

www.abr.org.ro

„*DESCRIPTIO MOLDAVIAE*” La 295 de ani de la apariție (VI)

Radu Moțoc
inginer, publicist

Soarta manuscriselor și edițiilor publicate ale Descrierii Moldovei

Hronicul trebuia continuat, fiind o operă neterminată, iar *Descrierea* cerea o prefacere totală în spirit, pentru că așa cum afirma N. Iorga „era greșită în esența ei” și nu o putea publica după ce scrisese

Hronicul, dându-și seama de diferențe și erori. Totuși *Descrierea Moldovei* a fost publicată în multe ediții sub o formă pe care n-a dorit-o autorul (1).

După moartea autorului (1723), manuscrisul a rămas în posesia fiului mai mic, Antioh, care fiind numit ambasador al Rusiei la Londra, a luat cu el manuscrisul, cu intenția de a-l publica în Occident. O editare în Olanda, pomenită în biografia lui D. Cantemir, publicată în 1783 la Moscova de Bayer, este contrazisă de ultimele studii.

Antioh Cantemir, din motive evident financiare, nu reușește să finalizeze bunele intenții de a edita lucrările tatălui său. Sunt mărturii prin care se poate constata că împărăteasa Rusiei nu asigură finanțarea propriei sale Ambasade de la Paris, unde fusese mutat Antioh. La moartea acestuia se constată o datorie a statului rus pentru o perioadă de trei ani la achitarea salariilor și a chiriei sediului ambasadei, cu toate demersurile făcute în mod repetat de către Antioh.

În 1744, după moartea la Paris a lui Antioh Cantemir, devenit ambasador în Franța după ce fusese ambasador la Londra, manuscrisul latin al *Descrierii* avea să fie vândut la o licitație contelui Thomson, ginerele marelui medic Boerhaave. Murind Thomson, soția lui a dat manuscrisul unui văr, Abraham Raas Boerhaave, profesor la Petersburg. Acesta l-a dăruit altui medic-imperial, von Kruse, ca în final să ajungă la consilierul imperial G.F. Müller din Petersburg. Apreciind valoarea acestui manuscris, doctorul o încredințează unui specialist geograf, Anton Friedrich Büsching, care

o traduce în limba germană cu ajutorul lui Johann Ludwig Redstlob din Berlin.

Celelalte manuscrise rămase la Șerban, fiul lui Dimitrie Cantemir, au fost cumpărate la licitație de Nicolae Bantiș Kamenscki, strănepot din partea mamei lui D. Cantemir care, ulterior, au fost donate în 1783 arhivelor Ministerului de externe din Moscova (2).

Descrierea Moldovei în traducere germană apare publicată în revista de specialitate *Magazin für die neue Historie und Geographie*, III-IV, 1769-1770, după care într-un volum separat (*Frankfurt & Leipzig*,) la 1771. (Exemplar care se găsește în Biblioteca Academiei Române) (3).

În anul 1806 această ultimă ediție în limba germană ajunge în mâna mitropolitului Veniamin Costache, care solicită banului Vasile Vârnav să o traducă, după mărturiile lui M. Kogălniceanu. Neputându-se tipări imediat după efectuarea traducerii, lucrarea ajunge în posesia mitropolitului muntean Grigore, care o înapoiază colegului său din Moldova. Mitropolitul Veniamin Costache, de data asta, sub domnia lui Ioan Sandu Sturdza, poruncește să fie tipărită la mănăstirea Neamț, unde stareț era călugărul Domețianu. *Descrierea Moldovei* apare astfel pentru prima dată în limba română, în data de 19 august 1825, cu o precuvântare scrisă de ieromonahul Gherontie, volum care este păstrat la Biblioteca Academiei (4).

A doua ediție va apărea la Iași în anul 1851, tot după traducerea lui Vasile Vârlav, sub îngrijirea lui Costache Negruzzi, la *Tipografia francezo-română*. Are o *Precuvântare* nesemnată și o prefață de F.G. Müller.

Ediția a treia apare tot la Iași, în data de 28 noiembrie 1865, la Imprimeria A. Berman, fiind îngrijită de antiunionistul Teodor Boldur-Lățescu, redactorul ziarului *Moldova* din Iași.

În anul 1869 Episcopul Melchisedec Ștefănescu comunică Societății Academice Române faptul că în biblioteca Academiei de Teologie din Moscova se află manuscrisul latinesc al *Descrierii Moldovei*. Societatea Academică Română solicită ministrului de externe să intervină la guvernul rus pentru a se împrumuta manuscrisele lui Dimitrie Cantemir (5).

Guvernul rus este binevoitor și în 1870 Consulul general din București comunică Ministerului de externe faptul că a primit două manuscrise latine ale lui D. Cantemir, amândouă conțineau *Descrierea Moldovei*.

Grigore Tocilescu, care s-a putut convinge la fața locului, clarifică faptul că aceste manuscrise se aflau de fapt în colecțiile Muzeului Asiatic al Academiei de Științe din Petersburg (6).

Cel ce va fi delegat să le ridice de la Consulatul rus și să le publice, din însărcinarea Societății Academice Române, va fi Al. Papiu Ilarian care constată faptul că primul manuscris conține 293 pagini și este localizat la Petropoli, datat 1727, considerat complet, dar cu erori și omisiuni. Cel de al doilea manuscris, care inițial avea scris *Descriptio Moldaviae*, este șters și apare *Historia*, are numai 184 pagini, având mai multe capitole lipsă. Ambele manuscrise sunt scrise în limba latină.

După spusele lui Papiu Ilarian, din cele două manuscrise, cel de al doilea este manuscrisul original având pe margini însemnări făcute de mâna autorului (autographum auctoris), primul fiind doar o copie.

Acum este momentul să se clarifice răspunsul la întrebarea-în ce limbă a redactat D. Cantemir inițial lucrarea *Descrierea Moldovei*. Este cunoscut faptul că Müller, în prefața celei de-a doua ediții în limba germană afirma că versiunea originală era în limba română și faptul că versiunea latină a fost făcută de secretarul lui D. Cantemir, Ilinski. În combaterea acestei teze pot fi invocate chiar cuvintele lui D. Cantemir din *Hronic*, unde se referă la cele două lucrări „Însă acestea toate fiind de noi în limba latinească scrise și alcătuite” (7).

În continuare, Societatea Academică Română îl însărcinează pe Al. Papiu Ilarian să publice textul latin al *Descrierii Moldovei*. Acesta, ajutat și de Massim, și-a pregătit o copie proprie pe baza căreia au publicat pentru prima dată această lucrare în limba latină în anul 1872, ca un prim tom al Operelor complete editate de Societatea Academica. Papiu Ilarian scrie o prefață la această ediție în care arată tot istoricul acestei lucrări.

Pentru ca această lucrare importantă să poată fi citită de un public cât mai larg, era necesar să fie

tradusă în limba română. Acest lucru l-a început Papiu Ilarian dar din cauza îmbolnăvirii sale nu a putut traduce decât primele capitole, restul a fost continuat de un alt membru al Academiei Române, Iosif Hodoș, lucrare care va apărea în anul 1875, fiind prima traducere românească după originalul din limba latină.

O nouă ediție a acestei traduceri aparține lui Miron Nicolescu care o publică în anul 1909 în *Biblioteca Socec* cu o notă introductivă, biografică și bibliografică. În același an apare și în *Biblioteca pentru toți*. La Cernăuți, sub îngrijirea lui Pardini, apare o altă ediție românească în anul 1915.

Societatea Academică Română la data de 4

octombrie 1877 are o inițiativă privind cercetarea și localizarea lucrărilor lui Dimitrie Cantemir în Rusia. Pentru acest scop îl nominalizează pe Grigore Tocilescu (1850-1909), strănepot al lui Nicolae Bălcescu, cunosător al mai multor limbi străine (slavonă, rusă, latină, polonă, greacă, franceză, italiană) să cerceteze și să copie din arhivele rusești toate documentele cantemirești dar și altele legate de istoria românilor. Timp de patru luni Grigore Tocilescu lucrează cu zece copiiști și depune o muncă impresionantă. Rezultatul acestor cercetări le sintetizează într-o lucrare cunoscută sub denumirea *Raport asupra misiunii în Rusia* pe care o adresează Academiei și care

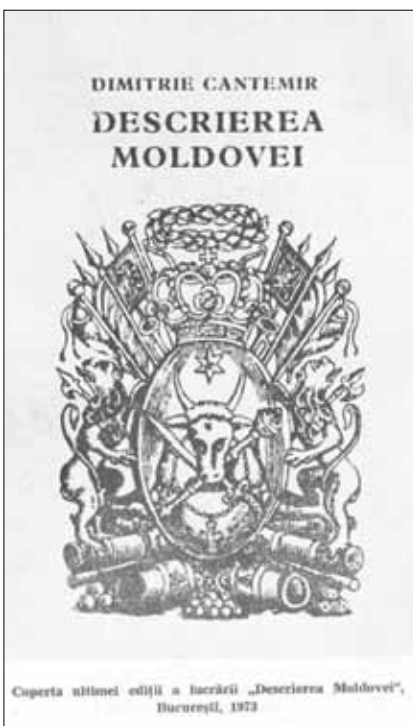
este tipărită în anul 1878 (8).

La 200 de ani de la moartea lui D. Cantemir, George Pascu redactează a doua traducere din latină a lucrării pe care o publică la București în 1923.

A treia traducere din latină, independentă de celelalte o realizează acad. Gh. Adamescu și o publică în *Cartea românească* în anul 1942.

Au urmat și alte ediții ale lui Petre Pandrea, cu o prefață de C.I. Gulian (1956), Constantin Măciucă (1961-1965-1967).

La cei 300 de ani de la nașterea lui D. Cantemir, Academia Română a luat inițiativa să editeze o lucrare bilingvă cu un comentariu istoric și un studiu cartografic care apare în anul 1973. Tot cu acel prilej Biblioteca Națională publică o bibliografie selectivă, un izvor de informații deosebit de util, unde apare și harta în varianta publicată de G. Pascu (9).

Surprinzător este faptul că arhiva cu manuscrise și raportul lui Grigore Tocilescu care conține peste o mie de pagini referitoare la Dimitrie Cantemir nu au fost studiate și cercetate până la redescoperirea lor de către Ecaterina Țărălungă. Pentru a aprofunda acest subiect cercetătoarea a întreprins o călătorie de studiu în anul 1988 la toate arhivele rusești semnalate de Grigore Tocilescu pentru a identifica manuscrisele și a le studia la fața locului. Ca urmare a acestei cercetări E. Țărălungă elaborează o lucrare de sinteză pe care o intitulează *Dimitrie Cantemir. Contribuții documentare la un portret*, care apare în anul 1989 la Editura Minerva.

Recent (2009) la Editura Istros a apărut un studiu intitulat *Valori universale ale operei lui Dimitrie Cantemir*, lucrare concepută cu metode noi de investigare științifică, scrisă de Mihaela-Elena Ciocoiței. Prin aplicarea unor scheme de cercetare modernă, printre care și analiză SWOT, autoarea ajunge la concluzia că suntem încă foarte departe de a se finaliza analiza textului cantemirian care rămâne o datorie de onoare a celor implicați în acest domeniu.

Descrierea Moldovei a fost tradusă în rusește în anul 1779 și în grecește în anul 1819 (10).

Dificultățile întâmpinate de traducători și editori sunt scoase în evidență de către Acad. Gh. Adamescu: „*Cartea lui Cantemir este scrisă cu destulă claritate dar întâlnim fraze ce nu pot fi deslușite bine din cauza unui cuvânt cu un sens necunoscut. Cantemir folosea cuvinte turcești, grecești, pe care rareori le dă explicația latinească*” (11).

Neavând corespondențe în limba latină, Dimitrie Cantemir era obligat să latinizeze foarte multe denumiri de instituții, funcții civile, militare, eclesiastice, de ceremonii, de obiecte din vremea lui, sau chiar termeni comuni din elină sau neogreacă sunt latinizați.

Antioh Cantemir, ajuns ambasadorul Rusiei la Londra, pentru a îmbunătăți relațiile între cele două imperii, aduce cu el și *Istoria Imperiului Otoman* pe care începe să o traducă în limba italiană, dar fără să finalizeze traducerea. Regina Angliei, aflând de prețiosul manuscris, îl însărcină pe Tindal să-l traducă în limba engleză, astfel apare la Londra în anul 1734 prima ediție în limba engleză care face senzații, fiind necesară o altă ediție în anul 1756 (12).

Merită a fi semnalată și o copie a *Hronicului* care a fost adusă de un comerciant din Viena și care ajunge în Biblioteca din Blaj în anul 1730, unde

Samuel Clain o studia. Acest manuscris nu se mai găsește la Blaj, unde, înainte de a dispărea, s-a făcut o copie de către un dascăl venit din satul Arcești, jud. Romanai, care iscălește copia la 31 martie 1757 (13).

Un cărturar grec, Mihail Schendo, spunea despre principele Dimitrie Cantemir: „*L-au iubit muzele, l-au prețuit oamenii învățați, l-au cinstit împărații*”.

Noi românii, avem datoria sa-l citim pe Dimitrie Cantemir și să-i ridicăm un monument în fața căruia să ne înclinăm.

Note:

1. N. Iorga, lucrare citată, pag. 454
2. Ion Minea, *Despre Dimitrie Cantemir, Omul, scriitorul, domnitorul*, Ed. Viața Românească, Iași, 1926, pag. 20
3. D.M. Pippidi, lucrare citată, pag. 40
4. Acad. Gh. Adamescu, *Descrierea Moldovei, Introducere*, Ed. Cartea Românească, Buc. Pag.VIII
5. Ibidem, pag. IX
6. Maria Iova, *Dimitrie Cantemir - Bibliografie selectivă - Biblioteca Centrală de Stat R.S.R., Buc. 1973.*
7. Ion Milea, *Lucrare citată*, pag. 19-20. „Grigore Tocilescu când a fost trimis de Academia Română în anul 1877 să studieze arhivele rusești, a găsit următoarele manuscrise: 1. **În biblioteca Arhivelor ministerului de externe din Moscova** sunt manuscrisele *Hronicul vechimi Romano-Moldovlahilor*, *Istoria Ieroglifică* (661 file), *Compendiolum universae logices institutionis* (88 file), *Curanus, Historia Moldo-Vlahica, Dell-acrescimento e decadenza del-Impero Othomano osia epitome dell-latoria Turca*, tradotta in Italiano da Antioco Principe Cantemir, figlio dell-autore, cu adnotații; 2. **Biblioteca Academiei teologice din Lavra Sf. Sergiu** a descoperit alte cinci manuscrise legate mai mult de religie; 3. **Biblioteca Muzeului Asiatic din Petesburg** păstra următoarele manuscrise: *Historia incrementorum atque decrementorum Aulae Othomanicae*, *Descriptio Moldaviae*; *Vita Constantini Cantemyrii cognomento senis Mold. P.P.autore Demetrio Cantemirio Principe Moldaviae* (179 pagini); *Collectanea Orientalia* sau *Principis Demetrii Cantemiri* (54 file); *Panegiricul lui Petru cel Mare*; *Panegiricul Sf. mucenic Dimitrie Thesaloniceanul și Planul Constantinopolului ridicat de D.Cantemir*.
8. Ecaterina Țărălungă, *Dimitrie Cantemir*, Ed. Minerva, București, 1989, pag. 349 și 359
9. D.M. Pippidi, lucrare citată, pag. 41
10. I.D. Lăudat, *Dimitrie Cantemir*, Ed. Junimea, Iași 1973, pag.102
11. Acad. Gh. Adamescu, lucrare citată, pag. X
12. Ion Minea, lucrare citată, pag.21
13. Ibidem, pag. 23

Caragiale și Galațiul într-un album inedit

Camelia Toporaș
șef serviciu Referințe,
Biblioteca „V.A. Urechia”

Albumul „Caragiale și Galațiul” (1), apărut sub egida Editurii „Axis Libri” cu prilejul împlinirii a 160 de ani de la naștere și a 100 de ani de la moarte a scriitorului I.L. Caragiale, reprezintă omagiul gălățenilor și al Bibliotecii „V.A. Urechia” adus marelui dramaturg, simbol al culturii naționale, alături de Mihai Eminescu și Ion Creangă.

Premisa albumului este unica vizită pe care Ion Luca Caragiale a realizat-o

la Galați, la sfârșitul lunii martie 1900, atunci când a susținut la Teatrul Papadopol o serată literară sub titulatura „Lecturi umoristice”. Evenimentul a fost reflectat în presa gălățeană a vremii, bucurându-se de un real succes, conform relatării detaliate din periodicul gălățean „Orientul”, care demonstrează prețuirea și aprecierea de care se bucura Caragiale în orașul de la Dunăre.

Plecând de la acest fapt inedit, albumul „Caragiale și Galațiul” reconstituie fațete ale personalității dramaturgului în contextul epocii, punând accent pe legăturile acestuia cu Galațiul și cu unele personalități gălățene, împletind într-un mod inedit portrete ale scriitorului cu imagini ale Galațiului surprinse în cărți poștale din acea perioadă, existente în Colecțiile Speciale ale Bibliotecii „V. A. Urechia”.

Sunt menționate alte posibile vizite pe care dramaturgul le-ar fi putut face în orașul de la Dunăre și care reflectă respectul gălățenilor față de imensa personalitate a scriitorului și a omului I.L. Caragiale, cum ar fi invitația din 1911 a unui grup de intelectuali gălățeni care îi propunea să sprijine candidatura sa în parlament din partea Galațiului.

În album sunt reflectate și legăturile dramaturgului cu o seamă de personalități gălățene, precum biologul și scriitorul Paul Bujor, pictorul Nicolae Mantu - colaboratorul acestuia în paginile revistei satirice „Moftul român”, criticul și istoricul literar Nicolae Petrașcu sau istoricul Vasile Alexandrescu Urechia, de al cărui fiu, doctorul Alceu Urechia, Caragiale a fost extrem de apropiat.

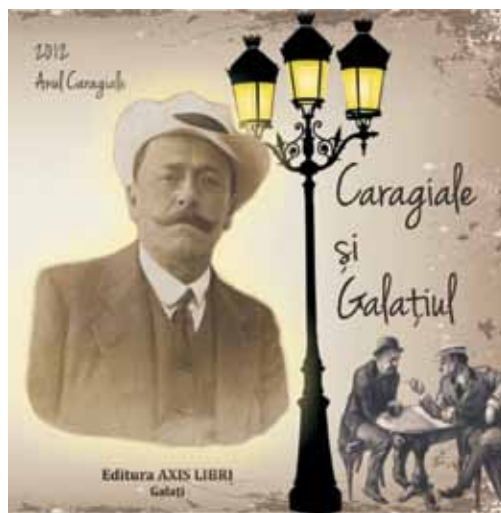
Un alt aspect surprins în cadrul albumului este cel referitor la montarea pieselor de teatru scrise de I. L. Caragiale pe scenele gălățene, astfel de spectacole putând fi vizionate de gălățeni încă din stagiunea 1886-1887. Începând cu „O scrisoare pierdută”, pusă în scenă inclusiv de vestita trupă Vlădicescu-Tardini, și continuând cu numeroase alte spectacole reprezentate pe scenele teatrelor gălățene, piesele scrise de Caragiale s-au bucurat permanent de succes, fapt demonstrat inclusiv de cronicile din presa acelor ani. Printre actorii gălățeni ai vremii care s-au afirmat în piesele de teatru semnate de Caragiale s-au numărat renumitul Constantin Radovici, care și-a făcut debutul pe scena Teatrului Național din București în rolul Dragomir din spectacolul „Năpasta” și Alexandru Critico, care a excelat în rolul lui Tipătescu din „O scrisoare pierdută”. Montările după piesele marelui dramaturg, pe scena gălățeană, au continuat să aibă succes în epoca modernă, în ele afirmându-se actori de talie națională precum Ștefan Bănică, Gina Patrichi, Florina Cerchel sau renumiți actori gălățeni precum Mihai Mihail, Mitică Iancu, Gheorghe V. Gheorghe, Grig Dristaru, Carmen Strujac.

Acestea și alte conexiuni între Caragiale și Galați, multe dintre acestea datorate profesorului și istoricului literar Gheorghe S. Ștefănescu, pot fi descoperite în cadrul acestui album bogat ilustrat cu documente și litografii din colecțiile Bibliotecii „V.A. Urechia”. Ultimele pagini ale albumului fac trimitere la volume inedite din opera dramaturgului, apărute în timpul vieții sale și demonstrează omagiul nemuritor al gălățenilor, prin imortalizarea scriitorului în bustul dezvelit în anul 1956 la intrarea în Grădina Publică, creație a sculptorului Andrei Ostap.

Legăturile lui I. L. Caragiale cu Galațiul, puse în evidență în cadrul acestui album, ce nu ar fi văzut lumina tiparului fără implicarea directorului Bibliotecii „V.A. Urechia” Galați, prof. Zanfir Ilie și fără sprijinul Primăriei Municipiului Galați și al Consiliului Local Municipal Galați, reprezintă omagiul de suflet al gălățenilor la această dublă aniversare națională, demonstrând încă o dată prețuirea de care se bucură opera marelui scriitor la fel de actuală și de plină de vitalitate și astăzi.

Note:

1. Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați. Caragiale și Galațiul : album. Galați : Axis Libri, 2012. 64 p.

Zbor periculos

Petru Iamandi
prof. universitar,
traducător

Suntem în anul 1941, Al Doilea Război Mondial e în plină desfășurare. Germanii par imbatabili, doar Anglia încearcă să le opună rezistență. Val după val, avioanele englezești traversează Canalul Mânecii ca să bombardeze Germania dar aviația inamică le doboară unul după altul. Cerul, ca și războiul, pare a fi câștigat de Hitler. Pe o mică insulă daneză, Harald Olufsen, un elev de 18 ani cu înclinații spre inginerie, descoperă din întâmplare instalația radar folosită de germani ca să contracareze raidurile aeriene ale englezilor. Informațiile privind amplasarea și componentele instalației trebuie să ajungă neapărat în Anglia, care tocmai pregătește un atac aerian decisiv. Ajutat de mișcarea daneză de rezistență, dar urmărit de poliție, Harald va încerca să evite un dezastru care ar putea însemna înfrângerea Angliei și, bineînțeles, pierderea oricărei speranțe.

Publicat în 2002, romanul britanicului Ken Follett (cunoscut în România mai ales datorită serialului TV Stâlpii pământului, adaptat după cartea cu același nume) excellează prin îmbinarea ingenioasă a istoriei cu ficțiunea, intriga riguroasă, plină de suspans, ritmul alert, complexitatea personajelor, mereu motivate în acțiunile lor, dând cititorului senzația că urmărește un film de aventuri cu ochii minții.

Fragment din Prolog

Primul Ministru urmărea filmul *Șoimul maltez*. De curând bucătăriile vechi din Sediul Amiralității fuseseră transformate în cinematograful. Avea 50-60 de scaune plușate și o cortină din catifea roșie dar era îndeobște folosit pentru vizionarea filmelor despre raidurile aeriene și a celor de propagandă, înainte de a fi prezentate publicului.

Târziu, în noapte, după ce dicta toate ordinele, după ce trimitea toate telegramele, după ce adnota toate rapoartele și semna toate procesele verbale, când era prea îngrijorat, prea furios și prea încordat că să mai poată dormi, Churchill ședea într-unul din fotoliile VIP încăpătoare din primul rând, cu un pahar de brandy, și se abandona celei mai recente vrăji hollywoodiene.

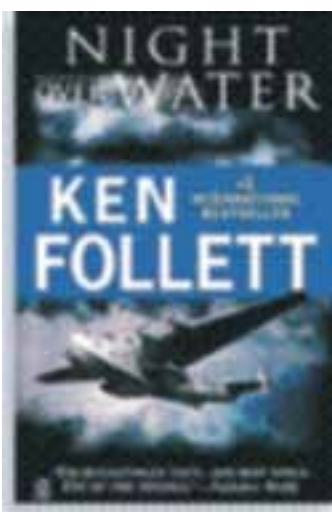
La intrarea lui Digby, Humphrey Bogart tocmai îi explica lui Mary Astor că, atunci când ți-e ucis

asociatul, trebuie să faci ceva ca să-l răzbuni. Aerul era îmbâcsit de fumul de trabuc. Churchill îi arătă un scaun. Digby se așeză și urmări ultimele minute ale filmului. Când apăru genericul pe fondul statuetei unui șoim negru, Digby îi spuse șefului său că Luftwaffe pare să știe când se apropie bombardierele britanice.

După ce termină, Churchill fixă câteva clipe ecranul, de parcă aștepta să vadă cine jucase rolul lui Bryan. Erau momente când Churchill putea fi fermecător, cu un zâmbet cald și un licăr jucăuș în ochii albaștri, în noaptea asta însă părea mohorât de-a binelea.

- Cei din RAF (1) ce cred? întrebă el în cele din urmă.

- Dau vina pe zborul în formație. Teoretic vorbind, dacă bombardierele zboară în formație strânsă, tehnica lor de luptă acoperă tot cerul și astfel orice avion de vânătoare inamic e doborât imediat.

- Și tu ce părere ai?

- Cred că e o prostie.

Zborul în formație niciodată n-a fost eficient. Alt factor trebuie să fi intervenit în ecuație.

- De acord. Dar ce anume?

- Fratele meu crede că e vorba de spioni.

- Toți spionii pe care i-am prins s-au dovedit a fi niște amatori – tocmai de asta au și fost prinși, nu? S-ar putea, totuși, ca cei competenți să fi scăpat prin ochiurile plasei.

- Sau poate că nemții au inventat ceva deosebit.

- Serviciul de Informații Secrete susține că inamicul e cu mult în urma noastră în ceea ce privește dezvoltarea radarului.

- Și dumneavoastră chiar credeți?

- Nu.

Luminile din tavan se aprinseră. Churchill era îmbrăcat în smoching. Întotdeauna arăta la patru ace, fața lui însă era marcată de oboseală. Scoase din buzunarul vestei o foaie de hârtie subțire, împăturită.

- Uite aici un indiciu, zise el și îi întinse hârtia lui Digby.

Digby o studie.

Părea a fi descifrarea unui mesaj radio transmis de Luftwaffe, în germană și engleză. Spunea că noua strategie de luptă pe timp de noapte – *Dunkle Nachtjagd* – a înregistrat un mare triumf, grație excelentelor informații primite de la Freya. Digby citi mesajul în engleză, apoi în germană. Cuvântul „Freya” nu exista în nici una din cele două limbi.

- Ce înseamnă asta? întrebă el.

- Asta și vreau să aflu, răspunse Churchill, se ridică și își puse haina. Vino cu mine.

În timp ce ieșea din încăpere, Prim ministru strigă:

- Mulțumesc!

O voce din cabina operatorului îi răspunse:

- Cu plăcere, domnule prim ministru.

În timp ce treceau prin clădire, în spatele lor apărură doi inși: inspectorul Thompson de la Scotland Yard și garda de corp a lui Churchill. Ieșiră pe platou, trecură pe lângă o echipă care se îngrijea de un aerostat de baraj și ieșiră în stradă pe o poartă din gardul de sârmă ghimpată. Toate luminile din Londra erau stinse dar secera lunii era îndeajuns ca să se orienteze.

Merseră împreună câțiva metri pe Horse Guards Parade până la Storey's Gate nr. 1.

O bombă distrusese partea din spate a clădirii de pe Downing Street nr. 10, reședința tradițională a primului ministru, motiv pentru care Churchill locuia acum în anexa din apropiere, deasupra sediului Cabinetului de Miniștri pe timp de război. Intrarea era protejată de un zid întărit. Țeava unei mitraliere se ițea printr-o gaură din zid.

- Noapte bună, domnule prim ministru, zise Digby.

- Nu poate continua așa. În ritmul ăsta toate bombardiere noastre vor fi distruse până în Crăciun. Trebuie să știi cine sau ce este Freya.

- Am să aflu.

- Află cât mai repede cu putință.

- Am înțeles, domnule prim ministru.

- Noapte bună, spuse Churchill și dispăru în clădire.

Note:

1. Royal Air Force – Aviația Militară Britanică (n. tr.)

Nota redacției: romanul este în curs de apariție la Editura Rao.

Editura „AXIS LIBRI”

a Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați
semnalează următoarele apariții:

2010

Omul tranziției / Ivan Ivlampie
Totalitarism și victimizare / Viviana Ivlampie
Ghidul turistic al Galațiului / Zanfîr Ilie, Pompiliu Comșa
Dialoguri socratice / Viorel Dinescu
Dicționar enciclopedic de expresii celebre / Theodor Parapîru
Trandafirul galben / Nicolae-Paul Mihail
Am fost cândva OM / Marius Cioarec
Catrafuse / Victor Cilincă
Povestiri despre demonul politic / Ion Cordoneanu
Indexarea publicațiilor de drept / Dorina Bălan
Biblioteca Publică „V.A. Urechia” Galați : monografie (Vol. 1 și 2) / Nedelcu Oprea
Oameni în memoria Galațiului 2009
GHIDUL Bibliotecii „V.A. Urechia” 2010
Anuarul evenimentelor culturale 2010 (Anul I, Nr. 1)
Buletinul Fundației Urechia (Anul 8, Nr. 11)
Revista AXIS LIBRI (Anul III, nr. 6, 7, 8, 9)

2011

Puzzle cu Vasile / Katia Nanu
Domnul Darwin de Veneția / Theodor Parapîru
Corupție de majori / Theodor Parapîru
Arhipelag stelar / Viorel Dinescu
Limbaje de indexare: structură, compatibilitate, multilingvism - Indexing languages: structure, compatibility, multilingualism / Victoria Frâncu
Galați : ghid turistic / Zanfîr Ilie, Pompiliu Comșa
Spectacolul liric la Galați / Laura Sava
Mozart și Brahms în paginile muzicale dedicate clarinetului. Corespondențe spirituale / Florin Melinte
În ghearele râsului / Vasile Ghica
Rezervație gri / Vasile Ghica
Căderea în gol / ALDYN
Fiarele / Virgil Tănase
Filmul american / Grid Modorcea
Remember... / Ioan Acterian
Moartea dinaintea morții / Mihai Vișoiu
A fost odată... un arbitru român / Nicolae Rainea

2012

Ion Ionescu's Story / Ion Manea
A șaptea poartă / Maximilian Popescu-Vella
Animale politice / Ilie Z. Pleșcan
Visuri ilegale / Ilie Z. Pleșcan
Valori din două veacuri / Theodor Codreanu
Între Dionys și Afrodita / Rareș Strat
The American Film / Grid Modorcea
Lumea fotografie pe internet / Ștefan Andronache
Evadări ratate / Constantin Vremuleț
Parabola: Scarabeul... albastru / Ilie Tănăsache
Caragiale și Galațiul / Biblioteca Județeană „V.A. Urechia” Galați
Teodor Vișan : Album
Fum negru, fum alb / Ion Grosu

SUMAR

Lectura d-lui Caragiale la Galați; 2012 - Anul Caragiale	Coperta II
ZANFIR ILIE - Interferențe culturale estivale	1
BIBLIO-BREVIAR	
ALEXE RĂU - Valorile bibliofile și condiția noastră de neam (II)	2
VALENTINA ONEȚ - O litografie document istoric: <i>Actul de încoronare a Regelui Carol I- Actul proclamării Regatului Românie (10/22 Mai 1881) (I)</i>	4
VIORICA DICU - Calitatea ca reper fundamental al dezvoltării colecțiilor în structurile infodocumentare	6
DORINA BĂLAN - Evaluarea performanțelor profesionale. Cadrul juridic	8
VIOLETA MORARU - Evaluarea cărții de patrimoniu în Biblioteca „V.A. Urechia” Galați	10
MARK K. EHLERT - RDA: Modalități de construcție (I); Trad. VIORICA POTĂRNICHE	12
TTITINA DEDIU - Cursurile pentru utilizatori în Biblioteca „V.A. Urechia”	14
MIHAELA BĂRBULESCU - Comunic, deci citesc sau Despre cum se mai citește în ziua de astăzi	16
SALONUL LITERAR AXIS LIBRI	
SILVIA CORNELIA MATEI - Salonul Literar „Axis Libri” a intrat în vacanță!	18
RECENZII	
SIMONA MILICA - Pleșcan, Ilie Z. <i>Animale politice</i>	19
LEONICA ROMAN - Urlih, Silvia. <i>Viața de după viață</i>	20
MIRCEA MARCEL PETCU - Urlih, Silvia. <i>Viața de după viață</i>	21
IULIA BĂNCILĂ - Stănescu, Oma. <i>Când pronia îngăduie</i>	21
SIMONA IOAN - Marcu, Costel Daniel; Julea, Filuș. <i>Marea Piramidă a lui Osiris, Stăpânul Platoului Ghiza</i>	22
CORNELIU PANAIT - Solomon Lazanu, Mariana. <i>Caisul din vis</i> : Versuri	23
FESTIVALUL NAȚIONAL AL CĂRȚII	
Festivalul Național al Cărții „Axis Libri”, ediția a IV-a	25
LETTIȚIA BURUIANĂ - <i>Scriitori de ieri, de azi și de mâine</i>	32
DRAGOȘ HOMNER - <i>D-I Joe</i>	32
SIMONA-ANDRA DOGARU - <i>Actualitatea lui Caragiale</i>	33
LOCALIA	
IOANA CHICU - Galațiul la începutul veacului al XX-lea - fragmente din impresiile unei străine (III)	34
CAMELIA BURLUC - Complexul Muzeal de Științe Naturii Galați	36
EUGEN DRĂGOI - Cea mai veche biserică din Frumușița	38
GALERIA DE ARTĂ	
MARIA DUNĂVĂȚU - Odihnă	40
TEODOR VIȘAN - Flori de toamnă	41
PERSONALIA	
CORNELIU STOICA - Grigore Patrichi-Smulți - 75	42
ADA TĂBĂCARU - Barbu Nemțeanu, un poet al Galațiului	44
IONEL NECULA - Theodor Parapiru	45
THEODOR CODREANU - Mihai Cimpoi - 70	46
ADRIAN DINU RACHIERU - Ion Hadârcă: Intrarea în sonet	48
REFLECȚII DIALOGICE	
DANA VLAD - Părintele <i>Codului lui Oreste</i> la Galați (II)	50
CATRINA CĂLUIAN - Adrian Georgescu - un scriitor îndrăgit de gălățeni	53
CUTIA DE REZONANȚĂ	
GRID MODORCEA - Pluta (II)	55
IOAN V. MAFTEI-BUHĂIEȘTI - Poeme	57
VASILE MANOLE - Poeme	58
EUGEN TUDORACHE - Poeme	59
TRAIAN VASILCĂU - Poeme	60
ALINA CHEȘCĂ - Poeme	61
ION GROSU - Epigrame	62
IOAN FĂRCĂȘANU - Epigrame	63
CONFLUENȚE CULTURALE	
FLORIAN DORU CRIHANĂ - 20 de ani de călătorii în lumea artei satirice europene(I)	64
THEODOR PARAPIRU - Biblioteca din Alexandria	65
IVAN IVLAMPİE - De la naționalizare la relocalizare	66
GEORGE MOTOI - După 20 de ani	68
LUCIAN CAȘU - Renaștere, Reformă, Culiuanu - <i>Eros și magie în Renaștere. 1484</i>	70
POMPILIU COMȘA - La Vasile Burlui scrisul vine ca o formă de manifestare a interiorului	72
LIVIA CIUPERCĂ - Fiorii iubirii în poezia lui Coriolan Păunescu	74
PAUL SĂN-PETRU - Cristina Burca lărgind sfera cunoșterii spațiului rural al Buceacului	76
VIRGINIA CHIRIAC - Poezia marilor aspirații	77
CEZARINA ADAMESCU - Un timp al trăirii și unul al mărturisirii	78
NASTASIA SAVIN - A.B.C. și onirismul structural	80
CURIER JURIDIC	
LAURENȚIU ONOȘĂ - Distrugerea, jefuirea și însușirea unor valori culturale	82
EVENIMENT	
SEBASTIAN CAPRĂ - Luceafărul tuturor timpurilor comemorat la Galați	83
SPIRIDON DAFINOIU - Consfătuirea anuală a bibliotecarilor din bibliotecile publice ale județului Galați	84
<i>Ziua Dunării</i> - moment de sărbătoare pentru Biblioteca „V.A. Urechia”	85
Eveniment memorabil. Inaugurarea noului sediu al Bibliotecii Naționale a României	86
Școala de vară pentru copii și tineret „Evrika! Pot să creez!”	87
MARICICA TĂRĂLĂ-SAVA - Clubul de vacanță - Clubul curioșilor 2012	88
VIOLETA OPAIȚ - Clubul de vacanță - Cafeneaua culturală 2012	89
VIOREL DINESCU - 70 de ani în linia întâi	90
GEORGETA SUSANU - Elegie cu parfum catalogat - 27 de ani bibliotecar	91
Conferința Națională a ABR Galați, 29-31 august, 2012	92
RADU MOȚOC - Descripția Moldaviei (VI)	94
SEMNALE EDITORIALE	
CAMELIA TOPORAȘ - Caragiale și Galațiul într-un album inedit	97
KEN FOLLET - Zbor periculos; Trad. PETRU IAMANDI	98

Director: ZANFIR ILIE
Redactor-șef: Letiția Buruiană
Secretar general de redacție: Dorina Bălan
 Redactori: Silvia Matei, Camelia Toporaș, Leonica Roman
 Tehnoredactare: Cătălina Ciomaga, Adina Vasilică, Sorina Radu
 Ilustrația revistei a fost realizată după colecțiile
 Bibliotecii Județene „V.A. Urechia” Galați.
 Adresa: Galați, Str. Mihai Bravu, nr. 16.
 Tel: 0236/411037, Fax: 0236/311060
 E-mail: axislibri@gmail.com; axislibri@bvau.ro
 Web: http://www.bvau.ro/axislibri
 ISSN: 1844-9603

Revista **Axis Libri** este membră **APLER** (Asociația Publicațiilor Literare și a Editorilor din România) și **ARPE** (Asociația Revistelor și Publicațiilor din Europa).

